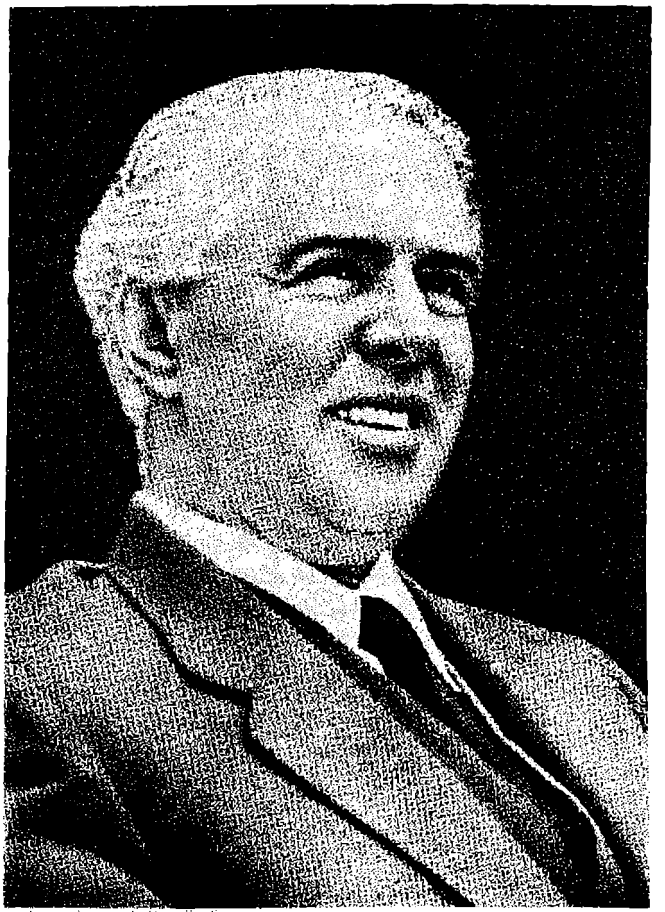
ENVER HOCA

EMPERYALİZM VE DEVRİM

HALKIN YOLU
yayınları

ENVER HOCA

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

ENVER HOCA

EMPERYALİZM VE DEVRİM

Tiran, 1979

HALKIN YOLU
yayınları

Özgün adı «Imperialism and the Revolution» olan ve AEP Merkez Komitesine bağlı Marksist-Leninist İncelemeler Enstitüsünce Tiran'da «8 Nëntori» Yayınevinde bastırılan kitabın İngilizce ve Fransızcasından karşılaştırmalı olarak çevrilmiştir.

Devrimci Halkın Yolu Yayınları, Sahibi: Kemal YALÇIN, Yazı-işleri Müdürü: Celâl Taş, Yönetim Yeri: Alayköşkü Cad. No: 6 Kat: 3 Cağaloğlu/İstanbul. Yazışma ve Kitap İsteme Adresi: P.K. 542 — Sirkeci-İstanbul
Dizgi-Baskı-Cilt: Ağaoğlu Yayınevi Tesisleri — Tel: 27 73 37

ÖNSÖZ

Bugün emperyalist-revizyonist sistemde yalnızca derin ve yaygın bir iktisadi, siyasi buhran değil, ama aynızamanda, şimdiye kadar görülmedik yoğunlukta ideolojik karmaşa da sözkonusudur.

Burjuvazi ve gericiliğin yanısıra, Sovyet, Çin, Yugoslav revizyonizmi, «Avrupa Komünizmi» vb. revizyonist akımlar, çeşitli sahte teoriler, siyasetler üretmekte, devrim ve Sosyalizm davasına karşı, çöken sınıfların, eski düzenin payandası görevi görmektedirler.

Çeşitli renklerden revizyonist akımlar, sözde bilimsel olmak, somut olmak maskeleri altında, Marksizm Leninizm'e karşı savaşmakta; onun eskidiği, geçersizleştiği propogandası yapmakta; işçisınıfı'nın özlemlerini, isteklerini istismar ederek, onların gözünü bağlamaya, gerçek çıkış, yolunun ve tarihi misyonlarının ne olduğunu kavramalarını engellemeye çalışmaktadırlar.

Dolayısıyla, objektif devrimci etkenin tüm dünyada, farklı düzeylerde de olsa varolduğu günümüz koşullarında, subjektif etkenin geliştirilmesi; bunun için de emperyalistlerin, gericilerin ve revizyonist'lerin siyasetlerinin ve stratejilerinin açığa çıkarılıp, mahkum edilmesi ve Marksizm-Leninizm uğruna mücadele büyük tarihi önem taşımaktadır.

İşte, büyük Marksist-Leninist Enver Hoca yoldaş, yayınladığımız bu eserinde, çağdaş dünyanın tüm olgularını, çelişkilerini, dünya proletaryası ve halklarının mücadelelerini, emperyalistlerin ve revizyonistlerin siyasetlerini, stratejilerini vb. ele almakta; bütün bunları tarihsel materyalist bakış açısı ile değerlendirmekte, çağımızın özünü ve eğilimlerini ortaya koyarak, Marksist-Leninist partiler,

proletarya ve halklar için yol gösterici sonuçlar çıkarmaktadır. Dünya Komünist Hareketi içindeki haksız prestiji'ni çoktan kaybetmiş olan «Mao Zedung düşüncesi»nin anti-Marksist karakterini ortaya sermektedir. Tüm burjuva-revizyonist vaazların aksine, çağımızın hâlâ emperyalizm ve proleter devrimler çağı olduğunu, çağın temel özelliklerinin değişmediğini göstermektedir.

Bu önemli eser, Marksist-Leninist hareketlerin güçlendirilmesi, yetkinleştirilmesi ve devrimin subjektif etkeni'nin geliştirilmesine, dünya devrim ve Sosyalizm davasına büyük bir hizmettir.

Ülkemizde, güçlü işçisınıfı ve halk hareketine, devrimci potansiyele rağmen, Marksizm'in gelişmesi, diğer bazı ülkelere göre daha sancılı olmaktadır. Özellikle Leninist emperyalizm ve devrim teorisi'nin revizyonu'na dayanan çeşitli revizyonist «ortayolcu» akımlar türemiştir. Bunlar bazı dürüst devrimcileri etkiledikleri gibi, Marksizm-Leninizmin eskidiği veya onun değiştirilebileceği havası yaymışlardır.

Dolayısıyla Enver Hoca yoldaşın bu önemli eserinin, hâlâ en önemli görevlerimizden biri olan anti-Marksist akımların çökertilmesi, Marksizm-Leninizm'i kavrama, işçi sınıfı ve emekçi halkın mücadelesine onun rehberliğinde önderlik etmeye büyük yardımı olacaktır.

Yayınladığımız bu kitabı, Marksist-Leninistler, devrim ve sosyalizm davasının çıkarını düşünen herkes tüm devrimciler, ilericiler titizlikle incelemelidir.

Devrimci Halkın Yolu Yayınları

BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ*

1848'de Marks ve Engels'in «Komünist Parti Manifestosu»nun yayınlandığı günden bugüne kadar hem siyasi, hem de ideolojik alanda devrimci Marksizm ile oportünizm arasındaki mücadele tek bir sorun etrafında düğümlenmiştir: Toplumu dönüştürmek ve sosyalist bir temele oturtmak için devrim gerekli midir, değil midir, devrim yapmanın koşulları var mıdır, yok mudur, devrim barışçıl yoldan yapılabilir mi, yoksa devrimci şiddet zorunlu mudur?

Burjuvazi ve oportünistler, sayısı onları, belki yüzleri bulan bütün teorileri vasıtasıyla, daima, kapitalist toplumun temel çelişkisinin sömürücülerle sömürülenler arasındaki çelişki olduğu söz götürmez gerçeğini reddetmeye, işçi sınıfının tarihteki yerini ve rolünü inkâr etmeye ve insan toplumunun gelişmesinin ve ilerlemesinin belirleyici etmeni olarak sınıf mücadelesinin bizzat kendisini yadsımaya çalışmışlardır. Onların amacı daima, proletarya içinde ideolojik karışıklık yaratmak, devrimi engellemek, kapitalist sömürüyü sürekli kılmak ve devrimin ve sosyalizmin inşasının muzaffer bilimi Marksizm-Leninizmi yok etmek olmuştur.

(*) Arnavutça baskı

Proletaryanın ve devrimin bütün bu hasımları ve düşmanları, Marksizm-Leninizmi geçerliğini yitirmiş olarak ilân etmeye ve sözümona, yeni tarihsel koşullara, kapitalizm ve emperyalizmin uğradığı değişikliklere ve genel olarak insan toplumunun evrimine uyarlanmış çeşitli «teoriler» geliştirmeye çabalamışlardır.

Nitekim Bernstein Marks'ı modası geçmiş ilân etmiş, Kautsky de kapitalizmin emperyalizme geçişini bilinçli bir tarzda çarpıtarak devrimi reddetmiştir. Onların örneği ve yöntemleri Browder ve Tito'dan, Kruşçev ve «Avrupa komünistleri»ne ve Çinli «üç dünya» «teorisyenler»ine kadar bütün modern revizyonistler tarafından da izlenmiştir.

Bütün bu anti-Marksistler Marksizm-Leninizmi «yaratıcı bir tarzda» uygulayıp geliştirdikleri, onu bugün dünyada varolan yeni koşullara uyarladıkları şeklindeki sahte gerekçeyle işçi sınıfının bilimsel ideolojisini inkâr etmeye ve yerine burjuva oportünizmini koymaya çalışmaktadırlar.

Proletarya, devrimciler ve onların gerçek Marksist - Leninist partileri modern revizyonizme ve onun çeşitli akımlarına karşı daima amansız, şiddetli bir mücadele yürütmüşlerdir ve bu mücadele asla durmayacaktır.

Revizyonistler, gerici burjuvazi ve onun partileri bizim teorimizi, Marksizm-Leninizmi, zamanımızın dinamizm ve hayat dolu çağdaş gerçeklerine sözümona kendini uyarlayamayan bir dogma, katı, cansız bir şey olarak nitelemeye kalkışmaktadırlar. Fakat söz dinamizmden ve canlılıktan açılacak olursa, Marksizm-Leninizm bu nitelikleri taşıyan biricik teoridir, çünkü o işçi sınıfının, yani toplumun en ileri sınıfının, doğru bir şekilde düşünen, maddi nimetleri üreten ve daima faal olan en devrimci sınıfın teorisidir.

İnsanlığı Marksizm-Leninizmin güya geçerliğini yi-

tirdiğine ve «modern çağ»a ayak uyduramadığına inandırmaya uğraşan burjuvazinin ve onun ideologlarının çabaları, proletaryanın bilimsel ideolojisini topa tutmayı ve onun yerine soysuz bir yaşamı, lümpence bir yaşantıyı, dizginsizce yozlaşan bir toplumu, tüketim toplumu denilen bir toplumu salık veren teorileri geçirmeyi amaçlamaktadır. Güya sürekli bir hareket ve ilerleme içinde olan yeni bir toplumun biçimlerinin artık bulunduğunu öne süren teoriler de, aynı şekilde, proletaryanın ilerici devrimci düşüncesine, ona yol gösteren ideolojiye darbe indirmeyi, kapitalist zulüm ve sömürüyü sürekli kılmayı amaçlamaktadır.

Bizim teorimiz, Lenin'in bize öğretiği gibi, sınıf mücadelesinin biçim ve yöntemlerini doğru bir şekilde değerlendirir ve belirtir. Hayattan, çağdan kaynaklanan pratik sorunlara yakından bağlı kalır Bu silah insan toplumunun gelişme yolunu her zaman doğru bir şekilde çözümleyip kavramamıza, toplumun her tarihsel dönüm noktasını doğru bir şekilde tahlil edip kavramamıza ve toplumun devrimci dönüşümünü gerçekleştirmemize yardım eder.

Partimiz, 7. Kongresinde, Çinlilerin «üç dünya» teorisi de dahil olmak üzere çeşitli revizyonist akımların hepsini teşhir etti. Devrimin, sosyalizmin ve halkların kurtuluşunun zaferi için Marksizm-Leninizmin hayati önemine işaret ederek, dünya tarihsel sürecinin bugünkü aşamasına ilişkin olarak devrimi inkâr eden ve kapitalist sömürüyü savunan burjuva-oportünist tezleri ve görüşleri kararlılıkla reddetti ve kapitalizm ve emperyalizmin evrimindeki hiçbir değişikliğin revizyonist «buluşlar»ı ve uydurmacaları haklı çıkaramayacağını önemle vurguladı. Devrim aleyhtarı ve anti-komünist teorilerin ilkeli bir tarzda eleştirilmesi ve durmaksızın teşhir edilmesi, Marksizm-Leninizmi savunmak, devrimi ve

halkların davasını ileri götürmek, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in teorisinin daima yeni olduğunu ve gelecek zaferlerin yolunu gösteren yanılmaz rehber olarak kalacağını kanıtlamak için kesinlikle zorunludur.

Nisan 1978.

İKİNCİ BASKIYA NOT

«Emperyalizm ve Devrim» ilk kez [Arnavutça olarak] Mart 1978'de Parti içinde dağıtılmak üzere yayınlandı.

Bu kitabı okuyan komünistlerin istekleri uyarınca, kitap yeniden basılarak kamuoyuna sunulmuştur. İlk baskıdan bu yana geçen bazı olaylar da kitaba alınmıştır.

Aralık 1978.

BİRİNCİ BÖLÜM

I

EMPERYALİZMİN VE MODERN REVİZYONİZMİN STRATEJİSİ

Arnavutluk Emek Partisi 7. Kongresi bugünkü uluslararası durumu ve dünya devrimci hareketinin durumunu tahlil ederken, emperyalizmin ve modern revizyonizmin devrim ve halkların kurtuluşu için arzettiği tehlikelere işaret etti, onlara karşı amansız bir mücadele verilmesinin zorunluluğunu ve dünyadaki Marksist - Leninist harekete etkin destek sağlanmasının gereğini vurguladı.

Bu meselelerin büyük önemi vardır, çünkü sosyalizmin inşası, proletarya diktatörlüğünü ve anayurt savunmasını güçlendirme mücadelesi, uluslararası durumdan ve genel dünya gelişme sürecinden ayrı ele alınamaz.

Bugün, karanlığı, proletarya ve halkların köleleştirilip sömürülmesini temsil eden büyük güçler — Amerikan emperyalizmi ve onun acenteleri, Sovyet sosyal-emperyalizmi, Çin sosyal-emperyalizmi, büyük burjuvazi ve gericilik — Marksizm-Leninizmin karşısına dikilmişlerdir ve onunla savaşmaktadırlar. Sosyal-demokrasi, modern revizyonizm gibi karşıdevrimci ideolojik akımlar ve

daha başka birçok karşıdevrimci akım da devrimci ideolojimizin karşısına dikilmiştir.

Bütün bu düşmanlara karşı mücadelemizde Marksist-Leninist teoriyi bütünüyle rehber edinmeli ve dünya proletaryasına sımsıkı dayanmalıyız. Teorik plandaki mücadelemiz uluslararası durumun, gelişmekte olan olayların, birbirleriyle uyuşmazlık ve mücadele içinde bulunan hareket halindeki tüm toplumsal güçlerin hedef ve amaçlarının doğru bir tarzda diyalektik tahlilini yaptığımızda başarıya ulaşacaktır. Uluslararası durumun bilimsel tahlili ve devrimci mücadelenin stratejisinin açık seçik bir tarzda çizilmesi, savaş üstüne savaş kazanabilmek için değişik koşullarda doğru taktikleri belirlememize olanak sağlar. Partimiz daima böyle hareket etmiştir.

Sosyalizm kapitalizmle mücadele halindedir, dünya proletaryası kapitalist burjuvaziye karşı amansız ve sürekli bir mücadeleye girişmiştir; dünya halkları dış ve iç zalimlere karşı mücadele etmektedir. Dünya proletaryasına bu mücadelede, bu mücadelenin zorunluluğunu açıklayan ve güçleri savaşa seferber eden Marksist-Leninist ideolojisi yol göstermektedir. İşte bu nedenledir ki, kapitalizm ve emperyalizm Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in teorisine karşı daima şiddetli bir mücadele yürütmüştür.

Karl Marks, toplumsal gelişmenin, devrimci dönüşümlerin, toplumun daha aşağı bir toplumsal düzenden daha yükseğine geçişinin yasalarını keşfetti. O, üretim araçlarının özel mülkiyetinin, kapitalist üleşim biçiminin ve kapitalistlerin el koyduğu artıkdeğerin bilimsel bir tahlilini yaptı. Sınıflar ve sınıf mücadelesi üzerine bilimsel teoriyi yarattı ve proletaryanın burjuvaziyi devirme, kapitalist sistemi yıkma, proletarya diktatörlüğünü kurma ve sosyalist toplumu inşa etme mücadele-

sinin yollarını ortaya koydu.

Dünyanın bütün ülkelerindeki çeşitli gerici teorisyenler, Marks'ın teorisini lekelemek, ona çamur atmak, onu çarpıtmak ve onunla mücadele etmek için her yola başvurmuşlardır. Ama gerçek bir bilim olan bu teori, ilerici insanlığın düşünüşünde hâkim olmayı başarmış, proletarya ve halkların elinde, düşmanlarına karşı mücadelede güçlü bir silâh haline gelmiştir.

Marksist teoriyi hayata geçiren ve daha da geliştiren Lenin, proletaryayı ve onun öncüsü olan Marksist - Leninist partiyi, emperyalizmin ve proleter devrimlerin koşulları üzerine bilimsel bir teori ile donattı. Lenin Marksizmi yalnızca teoride değil, pratikte de geliştirdi. Karl Marks'ın öğretisini uygulayarak Bolşevik devrimine önderlik etti ve onu zafere ulaştırdı. Lenin'in eseri Stalin tarafından daha da geliştirildi.

Büyük Ekim Sosyalist Devriminin zaferi emperyalizme, dünya kapitalist sisteminin bütününe ilk ezici darbeyi indirdi. Bu, kapitalizmin giderek daha da derinleşecek olan genel buhranının başlangıcını ifade ediyordu.

Sovyet devletinin kurulması ve sağlamlaştırılması, proletaryaya ve halklara, karşı karşıya oldukları düşmanın, kapitalizm ve emperyalizmin altedilip ortadan kaldırılabileceğini gösteren muazzam bir zaferdi. Sovyetler Birliği bunun yaşayan kanıtıydı.

Rusya'daki Ekim Devriminin kendisini bozguna uğratmasından çılgına dönen emperyalist ve kapitalist dünya koalisyonu, proleterlerin yeni devletine ve Marksist-Leninist ideolojinin bütün dünyada yaygınlaşmasına karşı siyasi, iktisadi ve askeri mücadele araçlarını güçlendirdi. Emperyalistler, gerici burjuvazi, Avrupa ve dünya sosyal-demokrasisi, sermayenin diğer partileriyle birlikte Sovyetler Birliğine karşı savaşı hazırladılar. İkin-

ci Dünya Savaşını, Hitlercilerle, İtalyan ve Japon faşistleriyle birlikte onlar da hazırladılar.

Fakat bu savaşta, muzaffer çıkan sosyalizmin ve Marksizm-Leninizmin canlılığı daha da açık bir şekilde kanıtlandı.

Faşizme karşı kazanılan zaferin ardından dünyada sosyalizmin lehine büyük değişiklikler meydana geldi. Avrupa'da ve Asya'da yeni sosyalist devletler kuruldu. Başında Sovyetler Birliği bulunan sosyalist kamp doğdu. Bu, sosyalizm ve Marksizm-Leninizm için yeni bir büyük zafer, kapitalizm ve emperyalizm için ise yeni bir büyük yenilgiydi.

Kapitalist sistem İkinci Dünya Savaşından, derinden sarsılmış, dengesi tamamen bozulmuş olarak çıktı. Almanya, Japonya ve İtalya, savaştan, yenik devletler olarak, ekonomileri harap olmuş bir halde çıktılar. Eskiden sahip oldukları siyasi ve askeri mevzileri yitirdiler. İngiltere, Fransa gibi diğer emperyalist devletler savaştan galip çıkmalarına karşın iktisadi ve askeri bakımdan o denli kuvvetten düşmüşlerdi ki, büyük devletler olarak rolleri iyiden iyiye azalmıştı.

Kapitalizmin genel buhranı, sömürgeci sistemin çöküşüyle daha da derinleşti. Bu çöküşün sonucunda bir dizi yeni ulusal devlet kurulurken, hâlâ sömürge ve yarı-sömürge olarak kalan ülkelerde de emperyalist boyunduruğa karşı kurtuluş hareketi büyüdü.

Bu değişiklikler, dünya çapında sosyalizmin zaferi için son derece elverişli koşullar yarattı. Derin iktisadi ve siyasi buhran ve kitlelerin büyüyen hoşnutsuzluğu nedeniyle birçok kapitalist devlet devrimci patlamaların eşiğindeydi. Bu olağanüstü derecede ciddi ve kritik koşullarda Amerikan emperyalizmi onların imdadına yetişti.

Öteki emperyalist devletlerin aksine, Amerika Bir-

leşik Devletleri savaştan güçlenerek çıkmıştı. Yalnızca hiçbir zarar görmemekle kalmamış, üstelik muazzam bir servet biriktirmiş, iktisadi ve askeri potansiyelini sınırsızca artırmış, bilimsel-teknik altyapısını büyük ölçüde genişletmişti. Halkların dökülen kanıyla semiren bu emperyalizm, böylece tüm kapitalist dünyanın yegâne yöneticisi* haline geldi.

Amerikan emperyalizmi, eski kapitalist düzeni kurtarmak, onu tehdit eden her devrimci hareketi ve ulusal kurtuluş hareketini ezmek, sosyalist kampı ortadan kaldırmak ve Sovyetler Birliğinde ve halk demokrasisi ülkelerinde kapitalizmi restore etmek, dünyanın her yerinde kendi hegemonyasını kurmak için kapitalist dünyanın bütün gerici güçlerini seferber etti.

Hedeflerine ulaşmak için ABD emperyalizmi, dünya sermayesi ile birlikte, devasa bürokratik - askeri devlet mekanizmasını, muazzam iktisadi, teknik ve mali potansiyelini, tüm insan gücünü harekete geçirdi. ABD emperyalizmi, bitkin düşen Avrupa ve Japon kapitalizminin siyasi, iktisadi ve askeri bakımdan kendini toparlamasına yardımcı oldu ve çöken sömürgeci sistemin yerine yeni bir sömürü ve yağma sistemini — yeni-sömürgeciliği — kurdu.

Amerikan emperyalizmi, Marksizm-Leninizme, komünizme, Sovyetler Birliğine ve Avrupa ile Asya'nın diğer sosyalist ülkelerine karşı başlatılan hummalı kampanyaya pek çok propaganda aracını, düşünürlerini, iktisatçılarını, sosyologlarını, yazarlarını, vb. seferber etti.

Aynı zamanda, Amerikan emperyalizmi açıktan açığa saldırgan bir siyaset izledi. Amerika Birleşik Devletlerinde hayatın her alanını, ekonomiyi, politikayı, orduyu ve bilimi savaş humması, askerileştirme ve anti -

(*) *Leadership* (özgün metinde İngilizce).

komünizm tutkusu kapladı.

Amerikan emperyalizmi, sosyalizmi altetmek, devrimci kurtuluş hareketlerini bastırmak, Marksist-Leninist teorinin büyük etkisine karşı savaşmak ve dünyada hegemonyasını kurmak için iki yoldan işe girişti.

Birincisi saldırı ve silahlı müdahale yoluydu. Amerikan emperyalistleri NATO, SEATO, vb. gibi saldırgan askeri bloklar oluşturdular, birçok yabancı ülkenin topraklarına çok sayıda silahlı kuvvet yerleştirdiler, bütün kıtalarda askeri üsler kurdular, güçlü deniz filoları inşa ederek bunları bütün deniz ve okyanuslarda mevzilendirdiler. Devrimi ezmek ve bastırmak için Yunanistan'da, Kore'de, Vietnam'da ve başka yerlerde silahlı müdahalelere giriştiler.

Diğer yol ise, sosyalist devletlere, komünist ve işçi partilerine karşı ideolojik saldırı ve yıkıcılığa girişme, bu devletlerin ve partilerin burjuva yozlaşmasını sağlamak için çaba harcama yoluydu. Bu doğrultuda Amerikan emperyalizmi ve bir bütün olarak dünya sermayesi güçlü propaganda ve ideolojik saptırma araçlarını harekete geçirdi.

Ancak, Amerikan emperyalizmi ve savaştan sonra kendini toplamakta olan dünya kapitalizmi, güçlü bir hasımla, başında Sovyetler Birliği bulunan sosyalist kampla, dünya proletaryasıyla ve özgürlüksever halklarla karşı karşıyaydı. Bu yüzden onlar, işçilerin, devrimcilerin, ilerici unsurların gönüllerinde ve kafalarında yer etmiş ve gitgide daha fazla yer etmekte olan doğru, açık bir siyasetin, muzaffer bir ideolojinin yol gösterdiği bu muazzam gücü hesaba katarken çok dikkatli olmak zorundaydılar.

Proletaryanın devrimci hareketi ve halkların kurtuluş mücadelesi, ABD emperyalizminin ve dünya gericiliğinin ezme ve yok etme çabalarına rağmen büyüyor

ve güçleniyordu. Stalin'in önderliğinde Sovyetler Birliği savaşın yaralarını hızla sarmış, her alanda, ekonomide, bilimde, teknolojide, vb. büyük bir hızla ilerliyordu. Halk demokrasisi ülkelerinde sosyalizmin mevzileri pekiştiriliyordu. Komünist partilerin ve anti-emperyalist demokratik hareketin kitleler arasındaki etkisi artıyordu.

Bu koşullarda dünya emperyalizmi ve kapitalizmi, sosyalizme ve halkların kurtuluş hareketlerine karşı mücadelesinde, Yugoslavlar en başta gelenler arasında olmak üzere, modern revizyonistlerden yararlandı.

Bir halk demokrasisi olarak anılan bir ülkenin, Yugoslavya'nın, Sovyetler Birliğine karşı çıkması ve onunla açık ideolojik ve siyasi çatışmaya girişmesi, dünya kapitalizmi için çok büyük bir şanstı, çünkü sosyalist kamp saflarındaki bir üye ülke isyan etmiş oluyordu. Dünya kapitalizmi, sosyalizme ve devrime karşı mücadelesinde ona yararlı olan bu olay üzerine büyük gürültü kopardı.

Ama, Titocu ihanet, devrim ve sosyalizm davasına büyük zarar vermesine rağmen burjuvazinin ve gericiliğin umduğu gibi sosyalist kampı ve komünist hareketi bölmeyi başaramadı. Komünistler, dünyanın dört bir yanındaki devrimciler bu ihaneti şiddetle mahkûm ettiler, emperyalizmin komünizme karşı bir acentesi olarak Titoculuğun arzettiği tehlikeye dikkati çektiler.

Sosyalizme, devrime ve Marksizm-Leninizme karşı mücadelesinde dünya kapitalizmine en büyük hizmeti yapanlar, Stalin'in ölümünden sonra Sovyetler Birliğinde iktidarı ele geçiren Kruşçevci revizyonistler oldu. Kruşçev'in revizyonist grubunun doğuşu, İkinci Dünya Savaşından sonra emperyalizmin stratejisinin kazandığı en büyük ideolojik ve siyasi zaferdi.

Sovyetler Birliğinin karşıdevrimci tornistanı ABD emperyalistlerini ve tüm diğer kapitalist devletleri sonsuz bir sevince boğdu, çünkü en güçlü sosyalist devlet,

devrimin ve halkların kurtuluşunun kalesi, sosyalizmin ve Marksizm-Leninizmin yolunu terkediyordu ve teoride ve pratikte karşıdevrimin ve kapitalizmin bir üssü haline gelecekti.

Sovyetler Birliğinde meydana gelen bu geri dönüş, sosyalist kamp ve uluslararası komünist hareket içinde bölünmeye yol açtı. Bu, birçok komünist parti içinde modern revizyonizmin yayılmasını teşvik eden ve buna elverişli koşullar yaratan başlıca etmenlerden biriydi. Kruşçevci revizyonist akım, bütün dünyada devrim ve sosyalizm davasına büyük zarar verdi.

Gerçek Marksist-Leninist ve devrimci güçlerle Kruşçevci revizyonizm arasında şiddetli bir mücadele başladı. Arnavutluk Emek Partisi, Yugoslav revizyonizmine karşı nasıl kararlılıkla savaşmış ve savaşmakta ise, Sovyet revizyonizmine ve onu izleyenlere karşı da, ta başlangıcından itibaren amansız ve ilkeli mücadele bayrağını yükseltti, Marksizm-Leninizmi, devrim ve halkların kurtuluşu davasını cesaretle savundu. Bütün dünyada, gerçek Marksist-Leninistler ve devrimciler de, Kruşçevci ihanete karşı ayağa kalktılar. Çeşitli ülkelerin devrimci proletaryasının saflarından, işçi sınıfının ve halkların burjuvaziye, emperyalizme ve modern revizyonizme karşı mücadelesine önderlik etme ağır görevini omuzlayan yeni Marksist-Leninist partiler doğdu.

Emperyalizmin ve revizyonizmin, sosyalizmi nihai olarak yok etmeye, gerçek uluslararası komünist hareketi ortadan kaldırmaya ve halkların mücadelesini ezmeye yönelik umutları gerçekleşmedi. Kruşçevci revizyonistler anti-Marksist ve karşıdevrimci yüzlerini açığa vurmada gecikmediler. Halklar, Sovyetler Birliğinin dünya hâkimiyeti için Amerika Birleşik Devletleri ile rekabet eden bir süper devlete dönüşmüş olduğunu, ABD emperyalizminin yanı sıra onun da devrimin, sosyaliz-

min ve dünya halklarının diğer bir büyük düşmanı haline gelmiş olduğunu gördüler.

Öte yandan, tüm kapitalist ve revizyonist dünyayı saran ağır iktisadi, mali, ideolojik ve siyasi buhran, yalnızca kapitalist sistemin daha da çürümekte olduğunu ve onun değişmez zalim ve sömürücü tabiatını açıkça göstermekle kalmadı, aynı zamanda, kapitalist düzeni şirin gösteren tüm modern revizyonistlerin demagojisini ve ikiyüzlülüğünü de açığa çıkardı.

Fakat, devrimci hareketin bütün dünyada büyüyüp güçlendiği, kapitalizmin buhranın pençesinde her zamankinden daha fazla sıkıştığı, Kruşçevci revizyonizmin ve modern revizyonizmin diğer akımlarının proletaryanın ve halkların gözünde giderek daha çok teşhir olmakta olduğu bir sırada, Çin revizyonizmi dünya sahnesine açıkça çıktı. Proletaryanın ve halkların devrimci mücadelelerini boğma ve baltalama yolunda ABD emperyalizminin ve uluslararası büyük burjuvazinin yakın bir müttefiki haline geldi.

Şu anda, dünyada yaratılmış olan durum çok karmaşıktır. Bugün, uluslararası arenada, bir yandan devrime ve halkların özgürlüğüne karşı birlikte savaşmakta, öte yandan da pazarlar, nüfuz alanları ve hegemonya uğruna birbirleriyle çekişmekte ve çatışmakta olan çeşitli emperyalist ve sosyal-emperyalist güçler faaliyet göstermektedir. Şimdi dünya hakimiyeti için Sovyet - Amerikan rekabetine ek olarak Çin sosyal-emperyalizminin yayılmacı talepleri, Japon militarizminin yağmacı emelleri, Batı Alman emperyalizminin yeni hayat alanları elde etme çabaları, gözünü eski sömürgelere diken Avrupa Ortak Pazarının çılgınca rekabeti de söz konusudur.

Bütün bu etmenler kapitalist ve revizyonist dünyanın birçok çelişkisini daha da keskinleştirmiştir. Öte

yandan, Titocu, Sovyet, Çinli ve diğer revizyonistlerin ihaneti, devrimin ve halkların kurtuluşunun ufkunu kararabilmiş değildir; aksine, geçici bir gerilemeden sonra, devrim şimdi yeni bir ileri atılımın eşiğindedir. Tarihin belirlemiş olduğu doğrultuda mutlaka ilerleyecek ve dünya çapında zafere ulaşacaktır.

Hiçbir şey emperyalizmi, kapitalizmi ve revizyonizmi proletarya ve halkların acımasız intikamından kurtaramaz, hiçbir şey onları derin uzlaşmaz çelişkilerden, sonu gelmez buhranlardan, devrimlerden, kaçınılmaz sonlarından kurtaramaz.

İşte tam da bu durum, emperyalizmi, kendisini bekleyen felaketten kaçmak için yeni yol ve yardımlar aramaya, yeni stratejiler ve taktikler geliştirmeye zorlamaktadır.

Dünya Emperyalizminin Stratejisi

ABD emperyalizmi ve diğer kapitalist devletler, dünyadaki hegemonyalarını devam ettirmek, kapitalist ve yeni-sömürgeci sistemi korumak, pençesine düşmüş oldukları büyük buhrandan mümkün olan en az kayıpla çıkmak için mücadele etmişlerdir ve etmektedirler. Halkların ve proletaryanın devrim ve kurtuluş özlemlerini gerçekleştirmelerini önlemek için geçmişte olduğu gibi bugün de yoğun çaba harcamaktadırlar. Bu hedeflere ulaşma mücadelesinde başrolü, ortaklarına siyasi, iktisadi ve askeri bakımdan hükmeden ABD emperyalizmi oynamaktadır.

Devrimin ve halkların düşmanları, dünyada meydana gelen değişikliklerden ve sosyalizmin uğradığı kayıplardan dolayı, geçmiştekilerden tamamen farklı koşulların doğmuş olduğu izlenimini yaratmak istemekte-

dirler. Bu nedenle, aralarında şiddetli çelişkiler bulunduğu halde, ABD emperyalizmi ve dünya kapitalist burjuvazisi, Sovyet sosyal-emperyalizmi ve Çin sosyal-emperyalizmi, modern revizyonizm ve sosyal-demokrasi burjuva-kapitalist sistemi ayakta tutmak, devrimleri önlemek ve halklar üzerindeki zulüm ve sömürülerini yeni biçimler altında ve yeni yöntemlerle sürdürmek için bir *modüs vivendi**, karma bir «yeni toplum» arıyorlar.

Emperyalizm ve kapitalizm dünya halklarını artık eski yöntemlerle sömüremeyeceklerini, dolayısıyla, kitleleri boyunduruk altında tutabilmek için, sistemlerini tehlikeye düşürmemesi koşuluyla, kendilerine zarar getirmeyecek birtakım tavizler vermek zorunda olduklarını kavramış durumdadırlar. Onlar bunu, etkileri altında tuttukları devletlere ve kliklere dağıttıkları yatırımlar ve kredilerle veya silah zoruyla, yani, bölgesel savaşlar yoluyla — ya bu savaşlara doğrudan katılarak, ya da bir devleti diğerine karşı kışkırtarak — yapmak istiyorlar. Bölgesel savaşlar, bu tuzağa düşen ülkeleri dünya sermayesinin hegemonyasına daha çok tâbi kılmaya hizmet etmektedir.

Batıda ve Doğuda dünya sermayesinin hizmetindeki bütün «teorisyenler» bu «yeni toplum» için formüller bulmaya çalışıyorlar. Bugün için, aradıkları bu «yeni» biçimi, yozlaşmış bir toplumdan başka bir şey olmayan kapitalist-revizyonist Sovyetler Birliğinde, kapitalist Yugoslav «özyönetim» sisteminde ve bazı sözümona sosyalist yönelimli «üçüncü dünya» rejimlerinde bulmuşlardır. Bu tipte kapitalist bir «yeni toplum»u şimdi billûrlaşmakta olan Çin türünde de bulmaya çalışıyorlar.

(*) *Modüs vivendi:* Geçici uzlaşma, özellikle güçlüklerden kaçınmak için (Latince) — ÇN.

Başkan Carter'ın 22 Mayıs 1977'de yaptığı, Amerika Birleşik Devletlerinin sözde yeni bir siyasetinin ana hatlarını ortaya koyan program niteliğindeki açıklamalarından görülmektedir ki, bu «yeni siyaset»in mevcut koşullardaki genel ve temel özelliği, bu süper devletin, proleter devrimle, dünya büyük sermayesinin, özellikle de ABD emperyalizminin ve Sovyet sosyal-emperyalizminin boyunduruğundan kurtulmak isteyen halkların ulusal kurtuluş savaşlarıyla başa çıkma mücadelesidir.

Yukarda da belirttiğimiz gibi, kapitalist dünya, içinde bulunduğu çıkmazdan, geçici bir süre için dahi olsa, bir çıkış yolu aramaktadır. Elbette, ABD emperyalizmi bu çıkış yolunu bulmak ve çabalarını, mümkün olursa, Sovyet sosyal-emperyalizmiyle, NATO'lu müttefikleriyle, Çin'le ve diğer sanayileşmiş kapitalist ülkelerle koordine etmek için uğraşmaktadır. Carter, Doğu ve Batı ülkelerine ve OPEC üyesi ülkelere çağrıda bulunarak birlikte çalışmaları ve «yoksul ülkelere etkili bir biçimde yardım etmeleri» gerektiğini söylemiştir. ABD emperyalizmi bu işbirliğini savaşlara karşı tek seçenek olarak, savaşları önlemenin biricik yolu olarak sunmaya çalışmaktadır.

ABD Başkanı konuşmasında, bugün artık, «bir zamanlar bizi, aynı korkunun musallat olduğu her diktatörü bağrımıza basmaya iten o sürekli komünizm korkusundan kurtulmuş durumdayız» diyordu.

Tabii Carter, zamanımızın en kanlı emperyalizminin bu sadık temsilcisi, «komünizm korkusundan kurtulmuş» olmaktan söz ederken, takındıkları maskeleri dışında hiçbir şeyleri komünist olmayan Yugoslav tarzı, Kruşçev tarzı, Çin tarzı komünizmi kastediyor, ama kapitalist burjuvazi gerçek komünizm korkusundan kurtulamamıştır ve asla kurtulamayacaktır. Tersine, gerçek komünizm emperyalizmin ve sosyal-emperyalizmin

içine daima büyük korku salmıştır ve daha da salacaktır. İşte emperyalistleri ve revizyonistleri, zulüm ve sömürü düzenlerinin ömrünü uzatmak için planlarını koordine etmek ve en uygun biçimleri araştırmak üzere birbirlerinin kucağına iten şey, bu korku ve dehşettir.

Bu derin iktisadi, siyasi ve askeri buhran koşullarında Amerikan emperyalistleri emperyalizmin, Sovyetler Birliğinde, eski halk demokrasisi ülkelerinde ve Çin'de modern revizyonizmin ihaneti sayesinde kazandığı zaferleri pekiştirmeye ve bunları proletaryanın ve halkların devrimine ve devrimci kurtuluş mücadelesine karşı bir engel olarak kullanmaya çalışıyorlar.

ABD Başkanı, kapitalistlerin ve emperyalistlerin, komünizm korkusu yüzünden geçmişte Mussolini, Hitler, Hirohito, Franko, vb. gibi faşist diktatörleri bağırlarına basıp desteklediklerini de kabul ediyor. Bunların ülkelerindeki faşist diktatörlükler, Lenin ve Stalin zamanının Sovyetler Birliğine ve dünya proleter devrimine karşı kapitalist burjuvazinin ve dünya emperyalizminin en son başvurdukları silahlardı.

ABD Başkanı kendinden emin bir edayla, komünist (siz revizyonist diye okuyun) devletlerin çehrelerini değiştirmiş olduklarını açıklıyor, ve bunda da yanılmıyor. «Bu sistem sonsuza dek değişmeden kalamazdı» diyor. Tabii, o, gerçek sosyalist sistemle, komünizmle, revizyonist ihaneti karıştırıyor. ABD emperyalizmi, Kruşçevci Sovyet sistemini dünya kapitalizminin bir zaferi olarak görüyor ve bundan Sovyetler Birliği ile çatışma tehlikesinin azaldığı sonucunu çıkarıyor; bununla beraber onunla arasındaki çelişmeleri ve hegemonya için rekabeti inkâr etmiyor.

Carter'a göre ABD hükümeti statükoyu korumak için her çabayı harcayacaktır. Bir başka deyişle, bu, ge-

rek ABD emperyalizminin, gerekse diğer emperyalist devletlerin dünyadaki mevzilerini korumak ve güçlendirmek için çalışacakları, öte yandan da dost ülkelerle ve müttefikleriyle aralarında bulunabilecek, ve gerçekten de varolan, anlaşmazlıkları ise bu statüko çerçevesi içinde birlikte çözümleyebileceklerini umdukları anlamına geliyor.

Sonuç olarak, diyor Carter, «ABD'nin siyaseti yeni, daha geniş bir evrensel, bölgesel ve ikili çıkarlar mozaiğine dayanmalıdır». Bu yeni, daha geniş evrensel, bölgesel ve ikili çıkarlar «mozaiği»ni tahlil ettikten sonra şunu yeniden vurguluyor: «Amerika Birleşik Devletleri, güçlü bir örgüt olması gereken NATO'ya karşı bütün taahhütlerini yerine getirecektir, çünkü Amerika Birleşik Devletlerinin büyük sanayileşmiş demokrasilerle ittifakı, onlarla aynı değerleri savunduğu için, vazgeçilmez bir şeydir; bundan dolayı, hep birlikte daha iyi bir yaşam için mücadele etmeliyiz.»

Görülebileceği gibi, Amerika Birleşik Devletleri de «yeni bir gerçeklik», «yeni bir dünya» yaratma çabalarında Sovyet modern revizyonistlerine, Çin revizyonistlerine ve «büyük sanayileşmiş demokrasiler»e katılmaktadır. Bir başka deyişle, Amerika Birleşik Devletleri demagoji yoluyla siyasetini yeni durumlara uyarlamaya çalışmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri statükoyu korumak, Sovyet hegemonyacılığının atılımını durdurmak, Sovyet sosyal-emperyalizmini zayıflatmak ve Çin'in emperyalist kampa gitgide daha derinden bağlanmasını sağlamak amacıyla onu kendi yanına kazanmak için, proletarya ve halkların devrimci mücadelelerini bastırmak için birtakım sahte siyasi tavizler vermek zorunda kalmaktadır. Fakat askeri meselelerden, devletleri ve halkları boyunduruk ve denetim altında tutma siyasetinden, diğer ülkelerin ulusal zenginliklerini kendisinin

ve sanayileşmiş ülkelerin yararına sömürme siyasetinden hiçbir taviz vermemektedir.

Amerika Birleşik Devletlerinin «yeni siyaset»i işte budur. Bunun hiç de yeni bir siyaset olmadığı, aksine eski yağmacı emperyalist, yeni-sömürgeci, köleleştirici, halkları ve zenginliklerini acımasızca sömürmeye yönelik bir siyaset, devrimleri ve halkların ulusal kurtuluş savaşlarını bastırma siyaseti olduğu bizim için açıktır. ABD emperyalizmi şimdi bu eski, değişmez siyasetin üzerine sözde yeni, taze bir kat boya çekerek, iktidarda olsun ya da olmasın karşıdevrimci unsurların eline, halkları ve proletaryayı ulusal kurtuluş savaşları ve devrim için ayağa kaldıran komünizmle savaşmaları için silah vermek istiyor.

Çin'in, düzmece, kapitalist ve revizyonist bir teori olan «üç dünya» teorisinin iddiasının aksine, ABD emperyalizmi hâlâ saldırı durumundadır. O, eski ittifaklarını korumak, kendi yararına ve Sovyet sosyal-emperyalizminin ya da emperyalist Amerikan gücünü tehdit edebilecek herkesin zararına yeni ittifaklar yaratmak için çaba harcamakta, özellikle de, geçmişte olduğu gibi şimdi de saldırgan bir siyasi ve askeri örgüt olan NATO'yu güçlendirmeye çalışmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri bütün stratejik dalaverelerinde Sovyetler Birliği ile ilişkilerini belli bir dereceden fazla gerginleştirmemekte, onunla SALT görüşmelerini sürdürmektedir. Gerçi Carter nötron bombası üretimine başlayacaklarını açıklamıştır, ama buna rağmen Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliği arasında statükoyu korumaya yönelik gözle görülür bir eğilim vardır.

Elbette, Amerika Birleşik Devletleri ve NATO Sovyetler Birliği ile olan bu statükoyu korumak için çabalamasının yanısıra, onunla çelişkileri de yok değildir,

ama, henüz bu çelişkiler, Çin'in, Avrupa'da savaşın patlak vermek üzere olduğu şeklindeki nakaratını haklı çıkaracak düzeye ulaşmamıştır.

Şu anda ABD emperyalizmi Çin'i, askeri ve iktisadi bakımdan güçlenmesi için desteklemektedir. Amerikan sermayesi Çin'e akmakta, orada sadece bellibaşlı Amerikan bankaları değil, aynı zamanda Amerikan devleti de krediler yoluyla büyük yatırımlara girişmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri Çin kozunu yoğun bir şekilde fakat ihtiyatla oynuyor. Aynı zamanda Japon kozunu oynamayı da sürdürüyor. Amerika Birleşik Devletleri, Japonya ile arasında geçimsizlik olsun istemiyor, aralarında karşılıklı yardımlaşma ruhunun süregelmesini istiyor, öyle ki, Japonya, Amerikan amaçlarına uygun olarak, güçlensin ve Uzakdoğu'da, Pasifik'te, Güneydoğu Asya'da ve hatta, gerekirse ve günü gelip çattığında, neden olmasın, zamanla Çin'le karşı karşıya geldiğinde, bir İsrail gibi olabilsin.

Çin, Japonya ile dostluk ve işbirliği antlaşmasını bu ortamda imzaladı. Ancak bu antlaşma birçok açıdan dünyanın geleceği için tehlikeli ve iğrenç olan büyük boyutlar kazanmaya başlamıştır, ilerde de böyle olacaktır, çünkü Japonya ile Çin arasında, özellikle Asya, Avustralya ve tüm Pasifik havzasında ayrı ya da ortak nüfuz alanları yaratılmasını hedef alan sıkı bir iktisadi ve askeri işbirliği kurulacaktır. Doğal olarak bu işbirliği ilk önceleri Amerika Birleşik Devletleri ile ittifakın gölgesinde ve Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı savaş propagandası altında inşa edilmeye başlayacaktır. Çin-Japon ittifakının başlıca amacı Sovyetler Birliğinin durdurulması ve zayıflatılması, Sibirya'dan, Moğolistan'dan ve diğer yerlerden çıkarılması, tüm Asya ve Okyanusya'daki ve bütün ASEAN üyesi ülkeler üzerindeki nüfuzunun ortadan kaldırılmasıdır.

Bu ABD emperyalizminin stratejisidir, ama aynı zamanda Çin emperyalizminin ve Japon militarizminin de stratejisidir. Amerika Birleşik Devletleri Çin ile Japonya'ya yardım edip onları denetimi altında tutmaya, onlarla ittifakını güçlendirip Sovyetler Birliğinin üzerine sürmeye çalışacaktır. Bununla birlikte, nasıl ki Almanya geçmişte, Hitler zamanında korkunç bir faşist devlet haline gelip ABD'nin müttefiklerine saldırmış ve hatta ABD ile de savaşa girmişse, Çin ve Japonya'nın izlediği, emperyalist-militarist bir öze sahip şeytanca, ikiyüzlü, imparatorluk kurma heveslisi ilkesiz siyasetin, kendilerini toparlamalarına yardımcı olan süper devlete karşı döneceği günün gelmesi ihtimali de mevcuttur.

Amerika Birleşik Devletleri Çin'in gücü ile Japonya'nın yükselen gücü arasındaki dengeyi korumaya çalışacaktır. Ama bir güzel sabah vakti bu denge onun denetiminden çıkacak ve Çin-Japon emperyalist-militarist ittifakı yalnızca Sovyetler Birliği için değil, aynı zamanda Amerika Birleşik Devletlerinin kendisi için de bir tehdit haline gelecektir, çünkü Asya'nın bu iki büyük emperyalist ülkesinin, Çin ile Japonya'nın çıkarları Asya'ya ve başka yerlere hükmetme ve ABD emperyalizmi ile Sovyet sosyal-emperyalizmini zayıflatma emellerinde birleşmektedir.

NATO içinde Amerika Birleşik Devletlerinin egemen bir mevkii ve büyük askeri, siyasi ve iktisadi nüfuzu vardır. Ancak, birlik içinde olmasına rağmen NATO içinde çeşitli üye ülkelerin karşılıklı etkinliği ve bir devletin ötekilere baskın çıkmaya çalışması konusunda bir farklılaşma başgöstermiştir.

Federal Alman Cumhuriyeti bu örgüt içinde yıldan yıla güçlenmektedir. İktisadi ve siyasi gücü ile silah ticareti Avrupa Ortak Pazarının sınırlarının dışına taşmaktadır. Bugün, Batı Almanya'nın siyasetinin, ken-

di nüfuz alanlarını yaratmaya çalışan, totaliter faşist intikamcılığın özelliklerini kazanmaya başladığını söyleyebiliriz. Tabii bu, Amerika Birleşik Devletlerinin NATO içindeki öteki iki esas ortağından ne İngiltere'nin, ne de Fransa'nın işine gelmektedir.

Batı Almanya, iki Alman devletinin, Sovyet sosyal - emperyalizmi için bir tehdit oluşturacak ve genel bir çatışma halinde Japonya ve Çin'le ittifak içinde bütün dünya için bir tehlike haline gelebilecek büyük bir askeri potansiyele sahip tek bir güçlü devletin yaratılması amacıyla yeniden birleştirilmesi için çaba harcamaktadır. Özellikle Çin'le çok sıkı ilişkiler geliştirmektedir. Çin'le ticari alışverişte Avrupa devletleri arasında ilk sırayı o işgal etmektedir. Batı Almanya, Avrupa'da Çin'e kredi, teknoloji ve modern silah verenlerin en büyüğü ve en güçlüsüdür.

İngiltere ile Fransa da Çin'le çok ilgilenmektedirler, bu yüzden onunla ilişkilerini geliştiriyorlar. Ancak Çin Bonn'a daha çok ilgi gösteriyor. Bu da İngiltere ile Fransa'yı tedirgin ediyor, çünkü Federal Alman Cumhuriyeti daha da güçlenerek NATO'da ve Avrupa Ortak Pazarındaki diğer ortakları üzerinde daha da egemen hale gelebilir. Dolayısıyla, İngiliz ve Fransız hükümetlerinin her ikisinin de Çin'le dostluktan ve ilişkilerden söz ettiklerini, ama Sovyetler Birliği ile iktisadi ve dostça ilişkilerinin daha da gelişmesini istediklerini vurgulamayı da ihmal etmediklerini gözlüyoruz. Bunu Bonn da söylüyor söylemesine ama, kendisini Sovyetler Birliğinin baş düşmanı olarak tanıtan Çin'le ilişkilerini hızla geliştiriyor. Strauss'un çevresindeki faşist grup, Hitlerci generaller, Bonn'un güçlü ve gerçek intikamcıları kendilerini açıktan açığa Çin'in çok yakın müttefikleri olarak ilân ediyorlar. Bu nedenle, Çin Federal Almanya'ya, Fransa ve İngiltere'yi değerlendirdiği gözle bakmıyor.

Sovyet Sosyal-emperyalizminin Stratejisi

Sovyetler Birliğinde devlet iktidarını gaspeden Kruşçevciler, baş hedef olarak proletarya diktatörlüğünün tahrip edilmesini, kapitalizmin restorasyonunu ve Sovyetler Birliğinin emperyalist bir süper devlete dönüştürülmesini tespit ettiler.

Stalin'in ölümünü takiben mevzilerini sağlamlaştırdıktan sonra Kruşçev ve çevresindeki grubun ilk işi, Marksist-Leninist ideolojiye karşı saldırılarını başlatmak, Stalin'e saldırıp dünya kapitalist burjuvazisinin iğrenç propagandasının uzun süredir uydurmakta olduğu bütün iftiraları ona yöneltmek suretiyle Leninizmi gözden düşürme mücadelesine girişmek oldu. Böylece Kruşçevciler Sovyetler Birliğinde Marksizm-Leninizme ve devrime karşı sermayenin isteklerinin sözcüleri ve uygulayıcıları haline geldiler. Sovyetler Birliğinin bütün sosyalist yapısını sistemli bir şekilde tasfiye işine giriştiler, Sovyet sistemini liberalleştirmek, proletarya diktatörlüğü devletini burjuva bir devlet haline getirmek, sosyalist ekonomi ve kültürü kapitalist bir ekonomi ve kültüre dönüştürmek için uğraştılar.

Revizyonist bir ülke, sosyal-emperyalist bir devlet haline gelen Sovyetler Birliği, kendi stratejisini ve taktiklerini inşa etti. Kruşçevciler bütün faaliyetlerini Leninist ifadelerle gizlemelerine olanak verecek bir siyaset geliştirdiler. Revizyonist ideolojilerini, proletaryaya ve halklara «yeni dönemin Marksizm-Leninizmi» diye yutturabilecekleri bir tarzda, ülke içindeki ve dışındaki komünistlere «Sovyetler Birliğinde devrimin dünya gelişmesinin yeni siyasi, ideolojik ve iktisadi koşullarında sürdüğü»nü, üstelik yalnızca devrimin sürmekle kalmayıp, bu ülkede sözümona, partinin ve devletin sönmekte, sınıfsız komünist toplumun inşası aşamasına geçilmek-

te olduğunu söyleyebilecekleri bir şekilde özenle hazırladılar.

Parti, işçi sınıfının öncüsü, devletin ve toplumun biricik önder siyasi gücü olma niteliklerinden arındırıldı, *aparatçiki*'nin (*) ve KGB'nin hükmettiği bir partiye dönüştürüldü. Sovyet revizyonistleri partilerini «bütün halkın partisi» diye adlandırdılar ve öyle bir duruma getirdiler ki artık o, işçi sınıfının partisi değil, ancak yeni Sovyet burjuvazisinin partisi olabilirdi.

Öte yandan, Sovyet revizyonistleri Kruşçevci barış içinde birarada yaşamayı uluslararası komünist hareketin genel çizgisi olarak tavsiye ettiler, «ABD emperyalizmiyle barışçıl yarış»ı Sovyetler Birliğinde ve diğer ülkelerde sosyalizmin zaferinin yolu olarak ilân ettiler. Aynı zamanda, proleter devrimin güya yeni bir aşamaya girmiş olduğunu, devlet iktidarının proletarya tarafından zor yoluyla ele geçirilmesinden başka yollarla da zafere ulaşabileceğini ileri sürdüler. Onlara göre devlet iktidarı barışçıl, parlamentocu ve demokratik yollarla, reformlar yoluyla alınabilirdi.

Kruşçevci revizyonistler Lenin'in ve Bolşevik Partinin adını istismar ederek bu anti-Marksist çizgilerini, Marksist-Leninist teorinin bütün alanlardaki bu revizyonunu dünyanın bütün komünist partilerine kabul ettirmek için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. Dünyanın komünist ve işçi partilerinin bu revizyonist çizgiyi kabul edip kapitalizme hizmet etmek üzere karşıdevrimci partiler haline, burjuva diktatörlüğünün gözü kapalı araçları haline gelmelerini istiyorlardı.

Ne var ki bunda tamamen istedikleri başarıyı elde edemediler, çünkü, her şeyden önce, Arnavutluk Emek Partisi Marksizm-Leninizmi tutarlılıkla uygulamaya ve

(*) *Aparatçiki:* Aygıt adamı — ÇN.

onun saflığını korumaya yalpalamadan devam etti. O sıralar, kendi, salt Marksist-Leninist olmayan nedenlerinden dolayı ikircikli davranan, Kruşçevci yönelimleri bütünüyle kabul etmeyen bazı başka partiler vardı; bazılarıysa bunları istemeye istemeye kabul ettiler, ama sonunda boyun eğdiler. O tarihlerde Çin Komünist Partisi de Kruşçevcilere karşı koydu, ama olguların gösterdiği gibi o, Arnavutluk Emek Partisini Kruşçevci revizyonizme karşı mücadeleye atılmaya iten amaç ve hedeflerin tamamen tersi olan amaç ve hedeflerden hareket ediyordu.

İktidara gelişleriyle birlikte Kruşçevciler dış siyasetlerinin platformunu da hazırladılar. Tıpkı ABD emperyalizmi gibi, Sovyet sosyal-emperyalizmi de dış siyasetini silahlanma yarışı, baskı ve şantaj, askeri, iktisadi ve ideolojik saldırı yoluyla yayılmacılık ve hegemonyacılığa dayandırdı. Bu siyasetin amacı bütün dünyada sosyal-emperyalist egemenliğin kurulmasıydı.

Sovyetler Birliği COMECON ülkelerinde tipik yeni-sömürgeci bir siyaset uygulamaktadır. Bu ülkelerin ekonomileri Sovyet ekonomisinin uzantıları haline getirilmiştir. Varşova Paktı Sovyetler Birliğinin bu ülkeleri boyunduruk altında tutmasına hizmet etmekte, oralarda işgal ordularından hiçbir farkı olmayan büyük askeri kuvvetler mevzilendirmesine olanak sağlamaktadır. Varşova Paktı Sovyet sosyal-emperyalizminin baskı, şantaj ve silahlı müdahale siyasetinin hizmetindeki saldırgan bir askeri pakttır. «Sosyalist topluluk», «sosyalist işbölümü», «sınırlı egemenlik», «sosyalist iktisadi bütünleşme», vb. üzerine revizyonist-emperyalist «teoriler» de bu yeni-sömürgeci siyasete hizmet etmektedir.

Fakat Sovyet sosyal-emperyalizmi uydusu olan devletler üzerinde kurduğu egemenlikle yetinmemektedir. Diğer emperyalist devletler gibi, Sovyetler Birliği de

şimdi yeni pazarlar için, yeni nüfuz alanları için, çeşitli ülkelere sermayesini yatırmak, hammadde kaynaklarını tekeline almak, yeni-sömürgeciliğini Afrika'ya, Asya'ya, Latin Amerika'ya ve başka yerlere yaymak için mücadele etmektedir.

Sovyet sosyal-emperyalizmi yayılmacılığını ve hegemonyacılığını artırma amacına yönelik bir dizi iktisadi, siyasi, ideolojik ve askeri faaliyeti içeren bütün bir stratejik plana sahiptir.

Aynı zamanda, Sovyet sosyal-emperyalistleri, ABD emperyalistlerince kullanılanların tıpatıp aynısı araç ve yöntemlerle halk devrimlerini ve kurtuluş savaşlarını baltalamaya çalışmaktadır. Sosyal-emperyalistler genellikle, kuklaları olan revizyonist partiler aracılığıyla faaliyet göstermekte, ama aynı zamanda, duruma ve koşullara göre, gelişmemiş ülkelerde iktidarda bulunan klikleri yoldan çıkarmaya ve satın almaya çalışmakta, bu ülkelerde kendilerine dayanak yaratmak için köleleştirici ekonomik «yardımlar» teklif etmekte, çeşitli klikler arasında silahlı çatışmalar çıkarıp birinin ya da diğerinin yanında yer almakta, Sovyet yanlısı rejimleri iktidara geçirmek için entrikalar ve darbeler tezgâhlamakta, hatta Kübalılarla birlikte Angola'da, Etyopya'da ve başka yerlerde yaptıkları gibi, doğrudan askeri müdahaleye bile başvurmaktadırlar.

Sovyet sosyal-emperyalistleri müdahalelerini ve hegemonyacı yeni-sömürgeci eylemlerini, devrimci güçlere, devrime ve sosyalizmin inşasına yardım ve destek kisvesi altında yürütüyorlar. Gerçekte ise karşıdevrime yardım ediyorlar.

Revizyonist Sovyetler Birliği, yayılmacı ve yeni-sömürgeci planlarını gerçekleştirmenin yolunu, kendisini Leninist ve enternasyonalist bir siyaset izleyen bir ülke, yeni ulusal devletlerin, gelişmemiş ülkelerin, vb. müt-

tefiki, dostu ve savunucusu olarak tanıtmak suretiyle açmaya çalışıyor. Sovyet revizyonistleri, bu ülkelerin, Sovyetler Birliğine ve «bugün dünya gelişmesinin temel itici gücü» olarak ilân ettikleri sözde sosyalist topluluğa bağlanarak özgürlük ve bağımsızlık, hatta sosyalizm yolunda başarıyla ilerleyebileceklerini vaaz ediyorlar. «Kapitalist olmayan yoldan gelişme», «sosyalist yönelimli» ülkeler, vb. teorileri de bu amaçla uydurmuşlardır.

Nasıl görünmeye çalışırlarsa çalışsınlar, Sovyet sosyal-emperyalistlerinin stratejisinin sosyalizmle ve Leninizmle hiçbir ortak yanı yoktur. Onlarınki, hegemonyasını ve egemenliğini bütün kıtalara ve bütün ülkelere kadar genişletmek isteyen yağmacı bir emperyalist devletin stratejisidir.

Revizyonist Sovyetler Birliğinin izlemekte olduğu bu hegemonyacı ve yeni-sömürgeci siyaset, kaçınılmaz olarak, Amerika Birleşik Devletlerinin, ve bir süredir de Çin'in, izlediği siyasetle çatışmaktadır. Bu, dünyanın yeniden paylaşılması mücadelesinde emperyalistler arasındaki bir çıkar çekişmesidir. Süper devletleri birbirine düşüren, her birini rakibini ya da rakiplerini zayıflatmak için elindeki bütün güçleri ve araçları kullanmaya iten işte tam da bu çıkarlar ve bu mücadeledir. Bununla birlikte, çekişmeler henüz silahlı çatışmalara girişmelerine yol açacak şiddette boyutlara erişmemiştir.

Çin Sosyal-emperyalizminin Stratejisi

Olaylar ve gerçekler Çin'in gitgide daha derin bir şekilde revizyonizme, kapitalizme ve emperyalizme batmakta olduğunu her geçen gün daha açıkça gösteriyor. Çin bu yolda ulusal ve uluslararası düzeyde bir dizi stra-

tejik hedefe ulaşmaya çalışıyor.

Ulusal düzeyde, Çin sosyal-emperyalizminin kendi önüne koyduğu görev, kurtuluştan sonra getirilmiş olabilecek sosyalist nitelikli herhangi bir önlemi ortadan kaldırmak ve ülkede temelde ve üstyapıda kapitalist bir sistem inşa etmek, bu yüzyıl sona ermeden önce Çin'i, sanayi, tarım, ordu ve bilim alanlarını kapsayan sözde «dört modernleşme» yoluyla büyük bir kapitalist devlet haline getirmektir.

Çin sosyal-emperyalizmi ülkede eski ve yeni Çin burjuvazisinin Çin halkı üzerindeki egemenliğini sağlama bağlayabilecek bir iç örgütlenme yaratmak için çaba harcıyor. Çin revizyonizmi bu örgütlenmeyi ve bu egemenliği faşist yoldan, kamçı ve baskı yoluyla kurmaya çalışıyor. Sivil nüfusun bu baskı ordusuna hizmet etmesi için orduyla sivil taban arasında bir birlik yaratmaya uğraşıyor.

Çin'de uygulanabilirliği açısından Çin yönetiminin en çok ilgisini çekmiş olan biçim ve yöntemler Titocularınkidir, özellikle de Yugoslav «özyönetim» sistemidir. Her kesim ve daldan birçok Çin komisyonu ve heyeti bu sistemi ve genel olarak Yugoslav kapitalist «sosyalizm»inin tecrübesini yerinde incelemekle görevlendirilmiştir.

Çin'de bu sistemi ve tecrübeyi hayata geçirmek için şimdiden bir başlangıç yapılmış durumdadır. Ancak, öte yandan, revizyonist Çin yöneticilerinin Titocu «özyönetim»in başarısızlıklarını görmemeleri, ülkelerinin Yugoslavya'nınkinden tamamen farklı olan koşullarını gözden uzak tutmaları olanaksızdır. Bunun yanı sıra, kendilerine göre, Amerika Birleşik Devletlerinde, Batı Almanya'da, Japonya'da ve diğer burjuva ülkelerde «etkinliğini» kanıtlamış olan kapitalist biçim ve yöntemlerin birçoğunu ödünç almayı da gerekli görüyorlar. Besbelli ki Çin'de inşa edilmekte ve geliştirilmekte olan ka-

pitalist sistem çeşitli revizyonist, kapitalist ve geleneksel Çin biçim ve yöntemlerinin bir karması olacaktır.

Büyük bir kapitalist devlet haline gelmek için Çin revizyonizmi bir barış dönemine ihtiyaç duyuyor. Çin partisinin 11. Kongresince ortaya atılan «büyük düzen» sloganı bu ihtiyaçla bağlantılıdır. Böyle bir «düzen»in sağlanması, bir taraftan, faşist diktatörlük tipinde bir kapitalist düzenin kurulmasını, diğer taraftan ise, Çin parti ve devletinde daima varolmuş olan rakip gruplar arasında barış ve uzlaşmanın her ne pahasına olursa olsun korunmasını zorunlu kılmaktadır. Bu düzen ve barışın ne ölçüde sağlanacağını zaman gösterecektir.

Çin'i bir süper devlet haline getirmek isteyen Çin yönetiminin siyaseti, ABD emperyalizminden ve Amerika Birleşik Devletlerinin müttefikleri olan gelişmiş kapitalist ülkelerden iktisadi ve askeri yarar sağlamayı amaçlamaktadır.

Çin'in izlediği bu siyaset kapitalist dünyanın, özellikle Çin'in bu siyasetinde, kapitalizmi ve emperyalizmi ayakta tutma, yeni-sömürgeciliği güçlendirme, devrimleri bastırma ve sosyalizmi boğma ve rakibi Sovyetler Birliğini zayıflatma stratejisi yararına önemli bir destek gören ABD emperyalizminin büyük ilgisini uyandırmıştır.

Carter'ın belirttiği gibi, ABD emperyalizmi «Çinlilerle sıkı bir şekilde işbirliği yapmak» istemektedir. Carter, «ABD-Çin ilişkilerini evrensel siyasetimizin temel bir unsuru, Çin'i ise barış için merkezi önemde bir güç olarak görüyoruz» diye vurgulamıştır. Kendi hesabına Çin de Amerika Birleşik Devletleriyle mümkün olan en sıkı ilişkiler içinde barış içinde bir arada yaşamadan yanadır.

Sahip olduğu bu görüş ve tutumlarla Çin, devlet olarak varlıklarını ABD emperyalizmine dayandıran

burjuva-kapitalist devletlerle aynı safta yer tutmaktadır. Çin'in emperyalizme bu dönüşü, kendisinden önce Sovyetler Birliğinin ve diğerlerinin dönüşü gibi, her geçen gün biraz daha gerçeklik kazanmaktadır. Bunu bizzat emperyalistler de saptamakta, bu «yeni gerçeklik» karşısında sevince kapılarak, «1950'lerde Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği ve Çin'i ayıran ideolojik anlaşmazlıklar bugün daha az belirgindir ve süper devletler arasında işbirliğine sürekli olarak büyüyen bir ihtiyaç duyulmaktadır...» diyerek bunu dile getirmektedirler.

ABD emperyalistleri ve Başkan Carter Çin'e ekonomisini ve ordusunu güçlendirmesi için, tabii kendi çıkarlarına zarar vermeyecek ölçüde, yardıma hazırdır. Onlar revizyonist Çin yöneticilerinin sırtını sıvazlıyorlar çünkü Çin'in stratejisi ABD emperyalizminin hegemonyacı emellerine önemli bir yardım teşkil etmektedir.

Çin Amerika'nın revizyonist Sovyetler Birliğine karşı tavır ve eylemlerini alkışlıyor çünkü bunların sözümona devrimin yararına olduğunu ve dünyadaki en tehlikeli büyük devletin, Sovyet sosyal-emperyalizminin, zayıflatılmasına katkıda bulunduğunu göstermek istiyor. ABD emperyalizmi de kendi hesabına Çin'in revizyonist Sovyetler Birliğine karşı tavır ve eylemlerini alkışlıyor çünkü, Carter'ın en yakın çalışma arkadaşlarından birinin belirttiği gibi, «Çin-Sovyet çatışması daha çoğulcu bir çeşit dünya yapısı yaratmaktadır». ABD emperyalizmi böyle bir yapıyı tercih etmekte ve onu «dünyanın nasıl düzenlenmesi gerektiği»ne, ya da daha değişik bir ifadeyle, Amerika Birleşik Devletlerinin dünyaya hükmetmesini kolaylaştırmak için başkalarının birbirlerini safdışı bırakmaya kışkırtılmaları gerektiğine ilişkin anlayışına uygun görüyor.

Çin'in pragmacı ve karmakarışık siyaseti onu ABD emperyalizmiyle ittifak kurmaya ve Sovyet sosyal-emperyalizmini baş düşman ve esas tehlike olarak ilân etmeye götürmüştür. Yarın Çin, Sovyet sosyal-emperyalizmini zayıflatma amacına ulaştığı kanısına vardığında, kendi mantığına göre, ABD emperyalizminin daha da güçlenmekte olduğunu gördüğünde, bir emperyalizmle savaşmak için ötekine dayanmak gerektiği görüşüne sahip olduğu için, savaşı karşı cephede sürdürebilir. Bu durumda ABD emperyalizmi daha tehlikeli hale gelecek ve o zaman Çin'in kendisinin de otomatik olarak eski tutumunu tersine çevirmesi gerekecektir.

Böyle bir ihtimal gerçekten vardır. Çinli revizyonistler 1956'daki 8. Kongrelerinde esas tehlike olarak ABD emperyalizmini görüyorlardı. Sonra, 1969 Nisanındaki 9. Kongrelerinde iki süper devletin, ABD emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizminin, esas tehlikeyi oluşturduğunu ilân ettiler. Daha sonra, 1973 Ağustosunda toplanan 10. Kongrenin ardından ve 11. Kongrede tek başına Sovyet sosyal-emperyalizmini baş düşman ilân ettiler. Böylesi yalpalamalarla, böylesi bir pragmacı siyasetle 12. ya da 13. Kongrenin, Sovyet sosyal-emperyalizminden yana çıkması ve ABD emperyalizmini baş düşman ilân etmesi imkânsız değildir; ayrıca, Çin de dünya çapında büyük bir kapitalist güç haline gelme amacına ulaşana dek bu böyle gidecektir. Durum böyle olunca, Çin uluslararası arenada nasıl bir rol oynayacaktır? Onun rolü, asla devrimci olmayacak, tersine, gerici ve karşıdevrimci bir rol olacaktır.

Çin'in dış siyasetinin önemli bir yönü Japonya ile ittifaktır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu iki devlet arasındaki, kısa bir süre önce Çin-Japon antlaşmasıyla resmiyet kazanan bu ırkçı ittifak, Çin'le Japonya'nın Asya'yı, ASEAN ülkelerini ve Okyanusya'yı ortaklaşa

egemenlik altına almayı amaçlayan stratejik planlarını gerçekleştirmeye yöneliktir. Çinli revizyonistler, Japonya ile bu antlaşmaya ve dostluğa, Japon militaristleriyle el ele verip Sovyet sosyal-emperyalizmini tehdit edebilmek ve belki de onun ve Asya'daki nüfuzunun kökünü kazımak için ihtiyaç duyuyorlar.

Ama Çin Japonya ile bağlarından, aynı zamanda kendi büyük devlet tutkularını gerçekleştirebilmek için Japonya'dan krediler almak, teçhizat, teknoloji ve silah ithal etmek suretiyle de yararlanmak istiyor. Çin Japonya ile bu çok-yönlü iktisadi işbirliğine o kadar önem vermektedir ki, dış ticaretinin yarıdan fazlası bu ülkeyledir.

Sosyal-emperyalist Çin yayılmacı siyasetini uygulamaya koymak üzere Asya'da nüfuzunu mümkün olduğu kadar artırmaya çalışıyor. Gerek Amerika Birleşik Devletlerinin, gerekse Sovyetler Birliğinin, yarın durumda meydana gelebilecek değişiklikler ve ortaya çıkabilecek ittifaklar çerçevesinde, hem ayrı hem de ortak çıkarlara sahip olduğu Hindistan'da şu anda Çin'in hiçbir nüfuzu yoktur. Çin şimdi Hindistan'la biraz daha iyi diplomatik ilişkiler kurmak istiyor. Ama Hindistan'ın Tibet'e yönelik büyük hak iddiaları var. Hindistan, Çin'in Pakistan üzerinde sahip olabileceği küçük nüfuzu da yok etmeye çalışacaktır, çünkü Pakistan İran' la Afganistan'a komşu stratejik bir konumda bulunmaktadır. Orası, ABD emperyalizminin egemenliği altındaki Ortadoğu'nun büyük petrol havzası üzerinde süren rekabetlerin başladığı yerdir. Çin'in buraya sızması çok zordur. Çin güç kazanana kadar Arap halklarının çıkarlarına karşı ve Amerikan çıkarlarından yana bir siyaset izleyecektir. Aynı zamanda, Amerikan ve Avrupa emperyalizmi için hayati önemi olan bu bölgeye Sovyetlerin siyasî, iktisadi ve askeri bakımdan sızması-

nı önlemek için ABD'nin İran, Suudi Arabistan, vb. gibi ülkelerle ortaklaşa güçlü bir barikat inşa etmesine yardımcı olacaktır.

Çin sosyal-emperyalistleri amaçlarına ulaşabilmek için Batı Avrupa'ya özel bir ilgi gösteriyorlar. Amaçları onu Sovyet sosyal-emperyalizmiyle karşı karşıya getirmektir. İşte bu nedenle NATO'yu ve Avrupa ülkelerinin Amerika Birleşik Devletleri ile ittifakını, Avrupa Ortak Pazarını ve «Birleşik Avrupa»yı her türlü yolla desteklıyorlar.

Sosyal-emperyalist Çin'in stratejik planı, Çin'in nüfuz ve hegemonyasını «üçüncü dünya» adını verdiği ülkelere genişletmeyi öngörmektedir. «Üç dünya» teorisinin Çin için büyük önemi vardır. Mao Zedung bu «teori»yi hayalperest biri olduğu için değil, Çin dünyaya hükmedebilsin diye, belirgin hegemonyacı amaçlarla formüle etti. Halefleri de onun ve Çu En-lay'ın bu stratejisinin aynısını izliyorlar.

Çin'in stratejik emelleri Titoculuğun savunduğu «bloksuz dünya»ya dek uzanıyor. Bu «dünya»lar arasında hiçbir fark yoktur, iç içe geçmişlerdir. Hangi devletlerin «üçüncü dünya»ya dahil olduğunu ve onları «bloksuz ülkeler»den neyin ayırdığını, hangi devletlerin «bloksuzlar»a dahil olduğunu ve onları «üçüncü dünya» devletlerinden neyin ayırdığını tayin etmek zordur. Dolayısıyla, ne isim verilirse verilsin bunlar aynı devletlerdir.

Çin yönetiminin Tito ve Yugoslavya ile ideolojik, siyasi, iktisadi ve askeri, bütün alanlarda devlet ve parti seviyesinden pek dostça ilişkiler kurmaya bu kadar önem vermesinin bir nedeni de budur.

Çinli revizyonistlerle Yugoslav revizyonistlerinin görüş birliğinde olmaları, ne birini ne de diğerini bu sıkıfıkı dostluktan kendi özel amaçları doğrultusunda ya-

rarlanmaktan alıkoymamaktadır.

Tito, kendisinin ve Yugoslav partisinin Marksizm-Leninizme bağlılığı hakkında, «özyönetim»in sosyalist niteliği hakkında, Titocuların sözümona izledikleri «Marksist-Leninist» iç ve dış siyaset hakkında Hua Guo-feng'in açıklamalarından, Tito'nun, anti-Marksist sapmaları, şoven, gerici, emperyalist-yanlısı siyaseti ve revizyonizminden ötürü teşhir edilmesinin, Stalinistlerin iftirasından başka bir şey olmadığını göstermek için yararlanmaya çalışıyor ve bu temelde uluslararası düzeyde kendi itibarını yükseltmeye uğraşıyor.

Kendi hesabına Hua Guo-feng ise Yugoslavya ile ilişkilerinden, Çin'in Avrupa'ya açılması denilen durum lehine yararlanıyor. Aynı zamanda Çinli revizyonistler, «bağlantısızlığın» savunucuları olarak geçinen Titocularla dostluklarını «bloksuz ülkeler»e sızmada ve orada kendi egemenliklerini kurmada önemli bir köprü olarak kullanmaya çalışıyorlar. Yugoslavya'ya ziyareti sırasında Hua Guo-feng'in «bloksuzluk» hareketini «dünya halklarının emperyalizme, sömürgeciliğe ve hegemonyacılığa karşı mücadelelerinde çok önemli bir güç» diye göklere çıkarması artniyetsiz bir şey değildi. O, bu harekete ve Tito'ya övgülerini, hareketin denetimini ele geçirip Pekin'i onun merkezi yapmayı hayal ettiği için düzmüştür.

Çin sosyal-emperyalizminin siyaseti bütün yönleriyle büyük bir emperyalist devlet siyasetidir, karşıdevrimci ve savaş kışkırtıcı bir siyasettir. Bu nedenle halklar ondan nefret edecek, ona karşı çıkacak, onunla gitgide daha şiddetli bir şekilde mücadele edeceklerdir.

★

Yukarıda sözünü ettiğimiz emperyalist süper devletler, emperyalist ve savaş kışkırtıcı olarak kalacak, bu-

gün değilse bile yarın dünyayı büyük bir nükleer savaşa sürükleyeceklerdir.

Amerikan emperyalizmi kancasını başka halkların ekonomisine daha da derin bir şekilde geçirmek için çaba harcarken, etkisini genişletmeye henüz başlamış olan Sovyet sosyal-emperyalizmi ise kendi yeni-sömürgeci ve emperyalist mevzilerini yaratmak ve pekiştirmek için dünyanın çeşitli ülkelerine pençelerini batırmaya çalışıyor. Fakat bir de, NATO kanalıyla Amerika Birleşik Devletlerine bağlı olan «Birleşik Avrupa» vardır ki, onun da merkezi değil ama tek tek üye ülkeler seviyesinden emperyalist eğilimleri mevcuttur. Öte yandan, ayakları üzerinde doğrulan Japon militarizmi ile bir süper devlet haline gelme çabası içindeki Çin de bu tablo içinde yerlerini almışlardır. Bu iki emperyalizm, diğerlerine karşı bir emperyalist güç oluşturmak amacıyla bir ittifak içinde birleşmektedirler. Bu koşullarda büyük dünya savaşı tehlikesi artmıştır. Bugünkü ittifaklar varlıklarını sürdürmesine sürdürüyor, fakat muhtevalarını değil, yönelimlerini değiştirme anlamında değişime uğrama eğilimi göstereceklerdir.

Silahsızlanma konusunda Birleşmiş Milletler Örgütünde ve emperyalistler tarafından düzenlenen çeşitli uluslararası konferanslarda sarfedilen güzel sözler demagojiden ibarettir. Emperyalistler, stratejik silahlar üzerindeki tekellerini ulusların barış ve güvenlik içinde yaşamasını güvence altına almak için kurmamışlardır, bu tekelleri aşırı kârlar sağlamak, devrimi ve halkları ezmek, saldırgan savaşlar çıkarmak için korumakta, büyük ölçeklerde silah ticareti yapmaktadırlar. Stalin şöyle demişti:

> *«Burjuva devletler habire alabildiğine silahlanıyorlar? Niçin? Kuşkusuz lâf olsun diye değil,*

savaş için. Ve emperyalistlerin savaşa ihtiyacı vardır, çünkü savaş, dünyanın yeniden bölüşülmesi, pazarların, hammadde kaynaklarının ve sermaye yatırılacak alanların yeniden paylaşılması için tek araçtır.»[1]

Onları savaşa sürükleyen rekabetleri çerçevesinde süper devletler, elbette, «üçüncü dünya»nın, «bloksuz ülkeler»in ya da «gelişmekte olan ülkeler»in çeşitli devletleri arasında kendilerinin kışkırtacakları birçok kısmi savaşlara yol açacaklardır.

Başkan Carter, savaşın dünyanın sadece iki noktasında, Ortadoğu'da ve Afrika'da patlak verebileceği görüşünü ileri sürmüştür. Bunun nedeni açıktır: çünkü bugün için Amerika Birleşik Devletlerinin en büyük çıkarları tam da dünyanın bu iki bölgesinde toplanmıştır. Ortadoğu'da petrol var, zengin Afrika'da ise, mevzilerini koruyup güçlendirmeye ve yeni yeni mevziler kazanmaya çalışan süper devletler arasında, pazarların ve nüfuz alanlarının paylaşılması konusunda yeni-sömürgeci büyük ekonomik ve stratejik çıkarların çatışması sözkonusudur.

Ancak, süper devletlerin çıkarlarının çatıştığı, Ortadoğu ve Afrika'dan başka bölgeler de vardır, örneğin Güneydoğu Asya gibi. Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği ve bunlara ek olarak Çin, kendi nüfuz alanlarını oluşturmak ve pazarları paylaşmak için çaba harcıyorlar. Bu durum da çatışmalara yol açıyor, zaman zamn da, asla halkları kurtarma amacına yönelik olmayan, bazen bir bazen de öteki süper devletten yana olan yerli hâkim klikleri iktidara getirmeyi ya da iktidardan uzaklaştırmayı amaçlayan bölgesel savaşlara dönüşü-

(1) J. V. Stalin, *Eserler*, c. 12, s. 242-243 (Arn. baskı).

yor. Sovyet sosyal-emperyalizmi ve ABD emperyalizmi halkların güvenmediği iki canavardır. Halklar, aynı şekilde, Çin'e de güvenmemektedirler.

Süper devletler yağmacı çıkarlarını ekonomik, ideolojik ve diplomatik araçlarla elde edemez hale geldikleri, çelişkiler son derece keskinleştiği, uzlaşmalar ve «reformlar» bu çelişkileri çözmede yetersiz kaldığı zaman aralarında savaş başlayacaktır. Bu yüzden, o savaşta kanı dökülecek olan halklar, apansızın yakalanmamak, emperyalistlerarası yağma savaşının evrensel boyutlar kazanmasını önlemek ve eğer bunu başaramazlarsa bu savaşı bir kurtuluş savaşına dönüştürüp ondan zaferle çıkmak için dişlerini tırnaklarına takıp çalışmalıdırlar.

Emperyalizmin ve Sosyal-emperyalizmin Dünya Stratejisinde Titoculuğun ve Diğer Revizyonist Akımların Rolü

Emperyalizm ve sosyal-emperyalizm, dünya kapitalizmi ve gericilik, devrime, sosyalizme ve halklara karşı yürüttükleri azgın mücadelede her akımdan modern revizyonistlerin desteğine sahiptirler. Bu dönek ve hainler, proletaryanın toplumsal ve ulusal boyunduruktan kurtulma çabalarını ve halkların bu uğurdaki mücadelesini içten yıpratıp bölerek ve baltalayarak emperyalizme, onun dünya stratejisinin uygunlanmasında yardımcı oluyorlar. Modern revizyonistler Marksizm-Leninizmi karalama ve onu çarpıtma, halkın kafasını karıştırıp onu devrimci mücadeleye yabancılaştırma, baskı ve sömürü düzenini koruyup yaşatmada sermayeye yardımcı olma işini üstlenmişlerdir.

Yukarda değindiğimiz Sovyet ve Çin revizyonistlerinin yanı sıra, **Titocu Yugoslav revizyonistleri de bu bü-**

yük ve tehlikeli karşıdevrimci oyunda birinci derecede önemli bir rol oynamaktadırlar.

Titoculuk sermayenin eski bir acentesi, sosyalizme ve kurtuluş hareketlerine karşı mücadelesinde emperyalist burjuvazinin gözde bir silahıdır.

Yugoslavya halkları, nazi-faşist işgalcilere karşı özgürlük, demokrasi ve sosyalizm için fedakârca savaştılar. Ülkeyi kurtarmayı başardılar, ama devrimi sosyalizm yolunda sürdürmelerine engel olundu. İstihbarat Servisinin uzun zamandır gizliden gizliye işlediği ve savaş dönemi boyunca kendine bir Üçüncü Enternasyonal partisinin özelliklerine sahipmiş süsü veren, başında Tito'nun bulunduğu revizyonist Yugoslav yönetimi, gerçekte, Marksizm-Leninizme ve Yugoslavya halklarının ülkelerinde gerçek bir sosyalist toplum inşa edilmesi özlemlerine ters düşen başka emeller besliyordu.

İktidara gelen Yugoslavya Komünist Partisi, sapmacı nitelikte birçok hata devralmıştı. İkinci Dünya Savaşından sonra, daha savaş sırasındayken ortaya çıkmış olan belirgin ulusal-şoven özellikler gösteriyordu. Bu özellikler Marksist-Leninist ideolojiden uzaklaşmasında, Sovyetler Birliğine ve Stalin'e karşı tutumunda, Arnavutluk'a karşı şoven tutum ve davranışlarında, vb. görülmekteydi.

Yugoslavya'da kurulan halk demokrasisi sistemi geçiciydi; iktidardaki klik kendisine «Marksist» sıfatını yakıştırmaya devam etmesine rağmen, onun işine gelmiyordu. Titocular ne sosyalizmin inşasından yana idiler, ne de Yugoslavya Komünist Partisine Marksist-Leninist teorinin yol göstermesinden yana; proletarya diktatörlüğünü de reddediyorlardı. Komünist ve İşçi Partileri Enformasyon Bürosu ile, Yugoslavya Komünist Partisi arasında patlak veren anlaşmazlığın kaynağı buydu. Bu, revizyonistlerin göstermeye çalıştığı gibi, kişiler ara-

sındaki bir «üstünlük» çatışması değil, Marksizm-Leninizmle revizyonizm arasında ideolojik bir çatışmaydı. Stalin Marksist-Leninist teorinin saflığını savunuyordu, Tito ise, İkinci Dünya Savaşının arifesinde ve savaş sırasında ortaya çıkan Browder'ın ve diğer oportünistlerin izinden giderek sapmacı, revizyonist, anti-Marksist bir modern revizyonist akımı savunuyordu.

Kurtuluştan sonraki ilk yıllarda Yugoslav yönetimi Sovyetler Birliğinde sosyalizmin inşasını örnek alıyormuş gibi geçiniyor, Yugoslavya'da sözümona sosyalizmi inşa etmekte olduğunu ilân ediyordu. Bunu, kanlarını akıtmış olan ve gerçek sosyalizmi arzulayan Yugoslavya halklarının gözünü boyamak için yapıyorlardı.

Aslında Titocular sosyalist toplumsal düzenden ya da Sovyet devlet örgütlenmesi biçiminden yana değildiler ve olamazlardı, çünkü Tito kapitalist sistemden, kendi kliğinin iktidarı elde tuttuğu, esasen burjuva-demokratik bir devletten yanaydı. Bu devlet Yugoslavya'da sosyalizmin, ama, «daha insancıl türden» «özgül» bir sosyalizmin, yani, tam da öteki sosyalist ülkeler içinde bir beşinci kol işlevini görecek türden bir «sosyalizm»in inşa edilmekte olduğu düşüncesini yaratmaya hizmet edecekti. Her şey İngiliz-Amerikan emperyalistleriyle Tito etrafındaki grup tarafından inceden inceye hesaplanmış ve koordine edilmişti. Yugoslav revizyonistleri, böylece, emperyalizmin ve dünya kapitalizminin oyununu oynayarak ve onlarla uzlaşarak Sovyetler Birliğinin karşısında saf tuttular.

Ezeli planlarını uygulamaya koyma peşinde olan İngiliz emperyalizmi ve daha sonra da Amerikan emperyalizmi, daha anti-faşist ulusal kurtuluş savaşı döneminden başlayarak, Tito'ya sadece Sovyetler Birliğinden kopmasında değil, aynı zamanda ona karşı baltalama eylemlerine girişmesinde, özellikle de onu halk de-

mokrasisi ülkelerinden tecrit etmek ve bütün bu ülkeleri Batıyla birleştirmek amacıyla onları sosyalist kamptan koparma uğraşında da yardımcı oldular. Dünya kapitalizminin ve onun acentesi Titoculuğun siyaseti buydu.

Azgın anti-komünist Churchill, Tito ve grubunun kapitalizmin hizmetine girmesini sağlama işinde doğrudan ve şahsen rol oynadı. Savaş sırasında Tito'nun kurmay heyetine, İngiliz liderinin kendi sözleriyle, «en güvenilir dostlarını», daha sonra da kendi oğlunu gönderdi. Nihayet, Tito'nun bir azizlik yapmamasını iyice sağlama bağlamak amacıyla 1944 Mayısında İtalya'da Napoli'de Tito'yla bizzat kendisi görüştü. Churchill anılarında, görüşme sırasında Tito'nun, görüşmeden sonra «savaş sonrasında Yugoslavya'da komünizm kurulmayacağı» şeklinde resmi bir açıklama yapmaya hazır olduğunu belirttiğini yazıyordu.

Patronlarına hizmet etmek için Tito öylesine canla başla çalışıyordu ki, Churchill onun büyük hizmetlerini överek ona, «Şimdi anlıyorum ki siz haklıymışsınız, onun için sizinle birlikteyim, sizi eskiden olduğundan çok daha fazla seviyorum» demiştir. Bundan daha ateşli bir ilân-ı aşk düşünmek zordur.

Yugoslavya'nın Sovyetler Birliği ve halk demokrasisi ülkeleriyle bağlarını tamamen koparmasından bile önce emperyalistler, özellikle de Amerikan emperyalistleri ona büyük ekonomik, siyasi, ideolojik ve askeri yardım verdiler; sonraları bu daha sık ve sürekli bir hal aldı.

Bu yardım, yalnızca, ülkenin kapitalist yolda ilerlemesi koşuluyla sağlanıyordu. Emperyalist burjuvazi Yugoslavya'nın görünüşte sosyalist biçimleri muhafaza etmesine karşı değildi. Aksine, Yugoslavya'nın görünüşteki sosyalist cilâsını koruması emperyalist burjuvazinin çıkarlarına son derece uygundu, çünkü böy-

lece o, sosyalizme ve kurtuluş hareketlerine karşı mücadelede daha etkili bir silah hizmeti görecekti. Bu tür bir «sosyalizm» Lenin ve Stalin tarafından öngörülen ve gerçekleştirilen sosyalizmden kökten farklı olmakla kalmayacak, üstelik ona karşı bile çıkacaktı.

Nispeten kısa bir zamanda Yugoslavya ABD emperyalizminin «sosyalist» borazanı, dünya sermayesinin hizmetindeki bozguncu bir şebeke haline geldi. 1948'den bu yana Titoculuğun belirgin özelliği, Marksizm-Leninizme karşı hummalı faaliyeti, Yugoslav sistemini «gerçekten sosyalist» bir düzen, «yeni bir toplum», «bloksuz bir sosyalizm» biçimi olarak, artık Lenin ve Stalin'in Sovyetler Birliğinde inşa ettiği sosyalizme benzemeyen, dünyada ilk kez uygulanmakta olup «parlak sonuçlar» veren «insanî yüzlü» bir sosyalist düzen olarak göstermek için dünyanın her tarafında ateşli bir propaganda kampanyası yürütmesi olmuştur. Bu propagandanın amacı daima, dünyanın dört bir yanında özgürlük ve bağımsızlık için savaşan halkları çıkmaza sürüklemek olmuştur.

Yugoslav revizyonistleri ülkelerinde, Lenin zamanında kapitalist burjuvazinin teşvik ettiği Troçkistlerin ve diğer anarşist unsurların Sovyetler Birliğinde sosyalizmin inşasını baltalamak için benimsetmeye çalıştığı yönetim biçimlerini benimsediler. Tito, bir taraftan sosyalizmi inşa etmekten söz ederken, bu biçimleri benimsemekle sanayinin, tarımın, vb. geliştirilmesine ilişkin Marksist-Leninist ilkeleri bütünüyle çarpıttı.

Yönetim ve örgütsel-siyasi önderlik alanında Yugoslav cumhuriyetleri öyle özellikler kazandı ki, demokratik merkeziyetçilik tasfiye edildi, Yugoslavya Komünist Partisinin rolü önemsizleşti. Yugoslavya Komünist Partisi adını değiştirdi, «Yugoslavya Komünistler Birliği» adını aldı: görünüşte Marksist, oysa içeriği, normla-

rı, yetkileri ve hedefleri bakımından anti-Marksist bir ad. Birlik, iskeletsiz bir cephe haline geldi, Marksist-Leninist bir partinin ayırdedici özelliklerini yitirdi, eski biçimini korumakla birlikte artık işçi sınıfının öncüsü rolünü oynamıyordu, artık Yugoslavya Federatif Cumhuriyetini yöneten siyasi güç değildi, Titocu revizyonistlere göre, sözümona yalnızca genel «eğitsel» görevleri yerine getiriyordu.

Titocu yönetim partiyi UDB'nin emrine ve denetimi altına soktu, partiyi faşist bir örgüte, devleti de faşist bir diktatörlüğe dönüştürdü. Biz bu faaliyetlerin arzettiği büyük tehlikeyi çok iyi biliyoruz, çünkü Titocuların emrindeki ajan Koçi Zoze de aynı şeyi Arnavutluk'ta gerçekleştirmeye çalışmıştı.

Tito, Rankoviç ve şürekâsı sosyalizmin gerçek damgasını taşımış olabilecek ne varsa hepsini bütünüyle tasfiye etti. Titoculuk, bu ajanları, bu kapitalist-revizyonist örgütü yerle bir etmeye çalışan ülke içindeki unsurların çabalarına karşı ve sosyalist geçinen bu rejimin maskesini düşürmek için ülke dışında yürütülen tüm Marksist-Leninist propagandaya karşı sert bir mücadele yürüttü.

Titocu yönetim ilk yıllarda başlatılmış olan tarımın kollektifleştirilmesinden çabucak vazgeçti, kapitalist devlet çiftliklerini kurdu, kırsal kesimde özel mülkiyetin gelişmesini teşvik etti, toprağın serbestçe alınıp satılmasına izin verdi, kulakların eski haklarını geri verdi, kırda ve kentte serbest pazarın serpilip gelişmesine meydanı boş bıraktı, ekonominin kapitalist yönelimini güçlendiren ilk reformları yürürlüğe koydu.

Bu arada Titocu burjuvazi Yugoslav kapitalist düzenini gizlemek için «yeni» bir biçim arıyordu. Bu biçim de bulundu. Buna Yugoslav «özyönetimi» adını verdiler. Üstüne «Marksist-Leninist» bir kılıf geçirip bu sistemin

en gerçek sosyalizm olduğunu iddia ettiler.

İlkin ekonomik bir sistem olarak ortaya çıkan «özyönetim», daha sonra devletin örgütlenmesini ve ülke hayatının bütün diğer alanlarını da kapsamına aldı.

Yugoslav «özyönetimi»nin teori ve pratiği Marksist-Leninist öğretilerin ve sosyalist inşanın evrensel yasalarının açık bir inkârıdır. «Özyönetici» ekonomik ve siyasi sistem, uluslararası sermayeye bağımlı bir Yugoslavya'da hâkim olan burjuva diktatörlüğün anarko-sendikalist bir biçimidir.

Yugoslav «özyönetimi» demokratik merkeziyetçiliğin, devletin birleşik yönetici rolünün ortadan kaldırılması, anarşist federalizm, genel olarak devlet-aleyhtarı ideoloji gibi tüm kendine özgü özellikleriyle, Yugoslavya'da sürekli bir iktisadi, siyasi ve ideolojik keşmekeş ve kargaşaya, cumhuriyetlerin bölgelerin yavaş ve eşitsiz gelişmesine, büyük toplumsal ve sınıfsal farklılaşmalara, çeşitli uluslar arasında uyuşmazlıklara ve ulusal baskıya, manevi hayatın yozlaşmasına yol açmıştır. İşçi sınıfının bir kesimini başka bir kesimiyle rekabete iterek, dar-sektörel ve dar-bölgeci ruhu, burjuva bireyciliği besleyerek işçi sınıfı içinde büyük bir parçalanmaya sebep oldu. Yugoslavya'da işçi sınıfı sadece devlet ve toplumda hâkim rol oynamamakla kalmamaktadır; «özyönetim» sistemi üstelik işçi sınıfını kendi genel çıkarlarını dahi savunamayacak, birleşik ve sımsıkı kenetlenmiş bir sınıf olarak hareket edemeyecek durumda bırakan koşullar getirmiştir.

Kapitalist dünyadan, özellikle ABD emperyalizminden Yugoslavya'ya yatırımlar, krediler ve borçlar biçiminde büyük miktarlarda sermaye akmıştır. Yugoslav kapitalist «özyönetici sosyalizm»inin «gelişme»sinin maddi temelini işte bu sermaye oluşturmaktadır. Yugoslavya'nın yalnızca borçları 11 milyar doları aşmakta-

dır. Yugoslavya Amerika Birleşik Devletlerinden 7 milyar doları aşkın kredi almıştır.

Titocu yönetim dışardan bol miktarda kredi almasına rağmen Yugoslavya halkları bu özgül «sosyalizm»in «parlak sonuçlar»ından asla yararlanamamıştır ve yararlanamamaktadır da. Tersine, Yugoslavya'da siyasi ve ideolojik bir keşmekeş mevcuttur. Orada, ülke içinde büyük çapta işsizlik ve yurtdışına kitlesel bir işçi göçü doğuran bir sistem hüküm sürmekte ve bu durum Yugoslavya'yı tamamen emperyalist devletlere bağımlı hale getirmektedir. Yugoslavya halkları iktidardaki sınıfın ve bu ülkede yatırım yapmış tüm emperyalist devletlerin çıkarları doğrultusunda iliklerine kadar sömürülmektedir.

Fiyatların her geçen gün yükselmesi, emekçi kitlelerin yoksulluğunun durmadan artması, ülkenin borç içinde yüzmekle kalmayıp, aynı zamanda kapitalist dünyanın genel buhranının içine de derin bir şekilde batmış olması, Yugoslav devletinin umurunda bile değildir. Yugoslavya'nın bağımsızlığı ve egemenliği sınırlıdır, çünkü, her şey bir yana, tümüyle kendisine ait hiçbir ekonomik potansiyele sahip değildir. Mevcut potansiyelinin büyük bir bölümü çeşitli yabancı kapitalist firma ve devletlerle ortak mülkiyet halindedir, bu yüzden buhranın ve dış sömürünün yıkıcı etkileriyle karşılaşması kaçınılmazdır.

Fakat dünya kapitalizminin, Yugoslav «özyönetimi»ne böylesine büyük siyasi ve mali destek sağlaması ve bu sistemi bütün ülkeler için «sosyalizmin inşasının yeni, denenmiş bir biçimi» diye yutturmaya çalışan Titocu propaganda ile ağız birliği etmesi bir rastlantı değildir.

Dünya kapitalizmi böyle davranmaktadır, çünkü Yugoslav «özyönetim» biçimi ona, proletarya ve halkların devrimci kurtuluş hareketlerine karşı bir ideolojik

ve siyasi yıkıcılık ve baltalama yolu vermekte, emperyalizmin dünyanın çeşitli ülkelerine siyasi ve iktisadi olarak sızmasının yolunu açan bir araç sunmaktadır. Emperyalizm ve burjuvazi «özyönetim»i, çeşitli durumlarda ve çeşitli ülkelerde kapitalizmin ömrünü uzatmak için başvurabileceği yedek bir sistem olarak muhafaza etmek istiyor. Kapitalizm ruhunu öyle kolay kolay teslim etmez, halkların aleyhine çeşitli hükümet biçimleri bulmak için çabalar durur.

Yugoslavların «bloksuzluk» teorisi ve pratiği, çeşitli emperyalistlere büyük bir hizmet görmektedir, çünkü onların halkların gözünü boyamasına yardımcı olmaktadır. Bu, hem emperyalistlerin, hem de sosyal-emperyalistlerin yararınadır, çünkü onların «bloksuz ülkeler» üzerinde nüfuzlarını kurmalarına ve pekiştirmelerine, özgürlüksever halkları ulusal kurtuluş ve proleter devrim yolundan saptırmalarına yardım etmektedir. Onun için gerek Carter, gerek Brejnev, gerekse Hua Guo-feng, Titocu «bloksuzluk» siyasetine övgüler düzmekte, kendi emelleri doğrultusunda ondan yararlanmaya çalışmaktadırlar.

Titoculuk daima emperyalist burjuvazinin bir silahı, devrim ateşini söndürmekle görevli itfaiyeci olmuştur. Genel olarak modern revizyonizmle ve onun değişik türleriyle aynı çizgidedir, aynı amaçları paylaşmaktadır ve onlarla ideolojik uyum içindedir. Marksizm-Leninizme, devrim ve sosyalizme karşı mücadelede kullandıkları yöntem, biçim ve taktikler farklı olabilir, ama karşıdevrimci amaçları birdir.

Burjuvazinin ve gericiliğin, proletarya ile halkların devrimci mücadelesini bastırmak için harcadığı çabalarda, **başta Avrupa'nın revizyonist partileri olmak üzere, bütün kıtaların bütün ülkelerinin revizyonist partileri**

onlara büyük bir hizmette bulunmaktadırlar.

Batı Avrupa ülkelerinin revizyonist partileri «yapısal reformlar» yoluyla ve sosyal-demokrat partilerle ve hatta sağcı partilerle yakın bir ortaklık içinde gerçekleştirilebilecek sözde sosyalist bir «yeni toplum» teorisi uydurmak için çaba harcıyorlar. Onlara göre bu toplum, yeni temeller üzerinde, «toplumsal reformlar», «toplumsal barış», «parlamentocu yol» ve burjuva partilerle «tarihsel uzlaşma» aracılığıyla inşa edilecektir.

Avrupa'nın revizyonist partileri, örneğin İtalya, Fransa ve İspanya'dakiler ve onların ardından da Batı'nın tüm diğer revizyonist partileri, Leninizmi, sınıf mücadelesini, devrimi ve proletarya diktatörlüğünü reddetmektedirler. Hepsi de kapitalist burjuvaziyle uzlaşma yoluna girmiştir. Bu anti-Marksist çizgiye «Avrupa-komünizmi» adını vermişlerdir. «Avrupa-komünizmi», Sovyet revizyonist blokuna aynı zamanda hem karşı olan hem de olmayan sahte-komünist bir akımdır. Bu ikircikli tutum, onların, Avrupa sosyal-demokrasisinin, fikirleriyle ve Avrupa'nın tenceresinde kaynayan türlü çeşitli bütün görüşlerle birarada yaşama niyetleriyle açıklanabilir. «Avrupa-komünistleri», devrimin zaferi için, Marksist-Leninist ideolojinin saflığını korumak için mücadele edenler dışında istisnasız herkesle birleşebilirler.

Bütün revizyonist, oportünist ve sosyal-demokrat akımlar, süper devletlere, devrimi ve halkları ezmek amacıyla yürüttükleri iblisçe faaliyetlerinde yardımcı olmak için ne gerekiyorsa yapıyorlar. Bütün bu akımların burjuvazinin sözümona yeni organizmalarına sağladıkları desteğin tek bir amacı vardır: önüne bin bir çeşit maddi, siyasi ve ideolojik engel çıkararak devrimi boğmak. Onlar, proletaryayı ve müttefiklerini yanlış bir yöne saptırmaya ve bölmeye çalışıyorlar, çünkü biliyorlar ki hizip mücadeleleriyle parçalanan ve bölünen proletarya, yurt

içinde de, uluslararası planda da, çürüme halindeki dünya kapitalizminin saldırılarıyla başa çıkabilmek için zorunlu olan ideolojik, siyasi ve militan birliğini yaratamaz.

Modern revizyonizmle sosyal-demokrasinin güçbirliği, özellikle aşırı sağın tehdidi altındaki bazı ülkelerde faşizmin yükselişinden korkuyor. Faşist diktatörlükten kaçınmak için revizyonistler ve sosyal-demokratlar, halk kitleleri ve proletarya ile kapitalist burjuvazi arasındaki çelişkileri ve sınıf mücadelesini «yumuşatmak» için çaba harcıyorlar. Dolayısıyla, koalisyonun bu unsurları «toplumsal barış»ı sağlamak için birbirlerine taviz vermek ve kapitalist burjuvaziyle bir uzlaşmaya varıp onunla her iki taraf için de uygun düşen bir çeşit rejim üzerinde anlaşmaya varmak zorundadırlar. Böylece, kapitalist burjuvazi ve onun partileri komünizme karşı mücadelelerini açıktan açığa sürdürürlerken, revizyonist partiler de devrimin yol gösterici ideolojisi Marksizm-Leninizmi çarpıtmaya çalışıyorlar.

Özel olarak mülk sahibi sınıfla uzlaşmalara varmada ve salt ekonomik talepler ileri sürüp iktidarın proletaryanın eline geçmesini hedefleyen siyasi amaçlı grevlerden vazgeçmede yetiştirilip uzmanlaşmış olan reformist sendikalar, Avrupa'nın revizyonist partilerinin başlıca dayanağı haline gelmiştir. Tabii, pazarlıklarının amacı taleple teklif arasında bir dengeye varmaktır — bir taraf sadaka ister, diğer taraf da bu sadakanın miktarını saptar. Devrim, proletarya ve onun gerçek Marksist-Leninist partileri her iki tarafı da, hem reformist sendikaları ve revizyonist partileri, hem de partileri, devlet iktidarı ve sendikalarıyla mülk sahibi sınıfı tehdit etmektedir. Bu nedenle onlar gerici bir uzlaşma, sermayenin gücü, buhranın derinliği ve onları için için kemiren çelişkilerin boyutlarındaki farklılıklardan ötü-

rü bütün kapitalist ülkelerde aynı olamayacak olan bir çözüm arayışı içindedirler.

Devrim — Proletaryanın ve Halkların Düşmanlarının Stratejisini Altetmek için Biricik Silah

Bütün düşmanlar, emperyalistler, sosyal-emperyalistler ve çeşitli revizyonistler, gerek birlikte, gerekse ayrı ayrı olarak, ilerici halkları yanlış yola sevketmeye, Marksizm-Leninizmi gözden düşürmeye, özellikle de Leninist devrim teorisini çarpıtmaya, devrimi, her çeşit halk direnişini ve her ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmaya uğraşıyorlar.

Marksizm-Leninizmin düşmanlarının cephaneliği büyüktür, ama devrimin güçleri de muazzamdır. İşte kabına sığmayan, devrimin düşmanlarıyla çarpışan ve savaşan, kapitalist dünyanın ve dünya gericiliğinin huzurunu kaçıran ve onlar için hayatı yaşanmaz hale getirenler bu güçlerdir.

> «*Avrupa'da bir heyula kol geziyor; komünizm heyulası. Kocamış Avrupa'nın bütün devletleri... bu heyuladan kurtulmak için kutsal bir ittifak kurmuşlardır.*»[2]

Marks ile Engels'in bu gözlemi bugün hâlâ geçerlidir. Emperyalizm, sosyal-emperyalizm ve modern revizyonizm komünizmin kendileri için arzettiği tehlikenin ortadan kalkmış olduğunu sanıyorlar, çünkü, devrimin revizyonist ihanetten yediği ağır darbenin etkisinin ona-

(2) K. Marks — F. Engels, «Komünist Parti Manifestosu», s. 13, Tiran, 1974 (Arn. baskı).

rılmaz olduğunu düşünerek Marksizm-Leninizmin gücünü küçümsüyor, ellerindeki maddi, askeri baskı gücünü, iktisadi güçlerini abartıyorlar. Tabii bu sadece, onların bir hüsn-ü kuruntusudur.

Dünya proletaryası güçlerini toparlamaktadır. Proletarya ve halklar kendi tecrübeleriyle Titocu, Kruşçevci. Çinli, «Avrupa-komünisti» ve diğer revizyonistlerin ihaneti hakkında günden güne daha açık bir kavrayışa varıyorlar. Zaman burjuvazinin ve emperyalizmin, modern revizyonizmin ve dünya gericiliğinin lehine değil, devrimin, sosyalizmin lehine işliyor. Her yerde, gerçek özgürlük, demokrasi ve egemenliği kazanmak, iktidarı kendi ellerine alıp emperyalizmi ve uşaklarını yok ederek sosyalizm yolunda ilerlemek isteyen ezilen halkların yüreğinde devrim ateşi yanıyor.

Lenin zamanında İkinci Enternasyonal'den kopuşu yeni Marksist-Leninist partilerin doğuşunun izlemesi olgusu bugün bir kez daha yaşanıyor. Revizyonist ihanet, kaçınılmaz olarak her tarafta gerçek Marksist-Leninist partilerin kurulup güçlenmesine yol açmıştır ve bu partiler revizyonistlerin yüz çevirip ayaklar altına aldıkları Marksizm-Leninizm ve devrim bayrağına sahip çıkıp yükseklere kaldırmışlardır. Şanlı Leninist devrim stratejisini, Marksizm-Leninizmin yüce teorisini dünya emperyalizminin ve revizyonizmin evrensel stratejisinin karşısına çıkarma görevi onların üzerine düşmektedir. Kitleleri mücadelenin hedefleri, doğru mücadele yolu ve bu mücadelenin gerektirdiği fedakârlıklar konusunda tam bilince ulaştırma, onları birleştirme, örgütleme, yönlendirme ve zafere götürme görevi onların omuzlarındadır.

Bugün, özgürlük isteyen proletarya ve ezilen halklarla vahşi, doymak bilmez emperyalistler arasında sürmekte olan muazzam mücadelenin en ön saflarında bu-

lunan biz Marksist-Leninistler, ortak düşmanların ve tek tek her ülkedeki düşmanların mücadelesinin amaçlarını, başvurdukları taktik, yöntem ve biçimleri iyice kavramalıyız. Eğer Leninist devrim teorisine sıkıca dayanmazsak, eğer şimdiki durumda kapitalist dünya zincirinde, bir dizi zayıf halka bulunduğunu, ilerde de bulunacağını, devrimcilerin ve halkların bu halkaları birbiri ardısıra kırmak için buralarda aralıksız bir faaliyet yürütmeleri, amansız ve yürekli bir örgütlü mücadele vermeleri gerektiğini görmezsek, bu meseleyi doğru bir şekilde kavrayamayız. Doğal olarak bu, çalışmayı, mücadeleyi, sıkıntılara göğüs germeyi ve özden fedakârlık yapmayı gerektirir. Devrimin çıkarlarını rehber alan yiğit halklar ve kişiler, aralarında birleşen, yeni yeni ittifaklar kuran ve karşı karşıya bırakıldıkları güç durumlardan bir çıkış yolu arayan emperyalizmin, sosyal-emperyalizmin ve gericiliğin büyük kuvvetlerine karşı koyabilirler ve koyacaklardır da. Gerici güçleri bu zor durumlarda bırakanlar, devrimcilerdir, Marksist-Leninistlerdir, bütün kıtalardaki, bütün ülkelerdeki halkların mücadelesidir.

Dünyanın dört bir yanındaki komünistlerin, devrimci düşünce üzerinde bir süre için egemen olmuş olan asılsız efsanelerden korkmaları için hiçbir neden yoktur. Komünistler hata yapanları kazanmak, onların kendilerini düzeltmelerine yardımcı olmak için mücadele etmeli, bu uğurda, tabii kendileri de oportünizme düşmeksizin, yoğun çaba harcamalıdırlar. İlkeli mücadele süreci içinde başlangıçta bazı yalpalamalar olacaktır, ama bu ikircikli tutumlar kararsız unsurlar arasında görülecek, oysa kararlı olup Marksist-Leninist teoriyi doğru bir şekilde hayata geçirenler, kendi ülkelerinin proletaryasının, dünya proletaryasının ve devrimin çıkarlarına ilişkin doğru bir bakışa sahip olanlar arasında hiçbir yal-

palama olmayacaktır. Tersine, kararsız unsurlar yoldaşlarının devrimci, Marksist-Leninist düşüncelerinde sebat ettiklerini gördüklerinde, kendi mücadelelerinde daha güçleneceklerdir.

Marksist-Leninistler eğer Marksist-Leninist teoriyi doğru bir tarzda ve kararlılıkla, bugünkü uluslararası koşulları ve her ülkenin ulusal koşullarını göz önünde bulundurarak hayata geçirirlerse, eğer emperyalizme ve modern revizyonizmin bütün akımlarına karşı amansız bir mücadele içinde proleter enternasyonalist birliklerini durmadan güçlendirirlerse, yollarının karşısına çıkacak bütün güçlükleri, ne kadar büyük olurlarsa olsunlar, mutlaka altedeceklerdir. Doğru bir tarzda hayata geçirildiğinde Marksizm-Leninizm ve onun ölümsüz ilkeleri kaçınılmaz olarak dünya kapitalizminin yok olmasına ve proletarya diktatörlüğünün zaferine yol açacak, işçi sınıfı proletarya diktatörlüğü aracılığıyla sosyalizmi inşa edecek ve komünizme doğru ilerleyecektir.

II

LENİNİST EMPERYALİZM TEORİSİ BUGÜN DE GEÇERLİLİĞİNİ BÜTÜNÜYLE KORUYOR

Kruşçevci, Titocu, «Avrupa-komünisti» ve Çinli revizyonistlerin, devrim ve halkların kurtuluşu davasına durumun değiştiği bahanesiyle saldırmakta olduğu bugünkü koşullarda, Lenin'in emperyalizm üzerine eserlerinin etraflıca incelenmesi birinci dereceden önem kazanmaktadır.

Bu eserlere dönmeli, özellikle Lenin'in «Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması» adlı dahiyane eserinin etraflı ve ayrıntılı bir incelemesini yapmalıyız. Bu eserin dikkatli bir incelenmesinden, aralarında Çinli yöneticiler de olmak üzere, revizyonistlerin emperyalizm üzerine Leninist düşünceyi nasıl çarpıttıklarını, emperyalizmin amaçlarını, stratejisini ve taktiklerini nasıl kavradıklarını görebiliriz. Revizyonistlerin yazıları, açıklamaları, tavırları ve eylemleri, onların emperyalizmin tabiatı hakkındaki görüşlerinin tamamen yanlış olduğunu, emperyalizmin tabiatını, tıpkı Lenin'in amansızca teşhir ettiği tüm İkinci Enternasyonal partileri ile bu partilerin ideologları Kautsky ve şürekâsı gibi, karşıdevrimci ve anti-Marksist mevzilerden ele aldıklarını göstermektedir.

Lenin'in bu eserini dikkatli bir şekilde inceler, onun dahiyane tahlil ve sonuçlarına sadık kalırsak, günümüzde emperyalizmin Lenin'in belirttiği ayırt edici özelliklerin aynılarını bütünüyle korumakta olduğunu, çağımızın emperyalizm ve proleter devrimler çağı olduğunu belirleyen Leninist tanımın hiç değişmeden kaldığını ve devrimin zaferinin kaçınılmaz olduğunu görürüz.

Bilindiği gibi, Lenin emperyalizm tahliline **üretimin ve sermayenin yoğunlaşması** ve bunun doğurduğu **tekeller** ile başlar. Bugün de, üretim ve sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi olgusu, doğru ve bilimsel olarak yalnızca Leninist emperyalizm tahlili temelinde çözümlenebilir.

Günümüz kapitalizminin ayırt edici bir özelliği işletmelerin birleşmesine veya küçük işletmelerin büyükler tarafından yutulmasına yol açmış olan, üretim ve sermayenin gittikçe daha çok yoğunlaşmasıdır. Bu yoğunlaşma ise, kendi ardından, işgücünün muazzam ölçeklerde büyük tröst ve işletmelerde birikmesini getirmiştir. Bu işletmeler, aynı zamanda, ellerinde dev üretim kapasiteleri ve akıl almaz boyutlarda enerji ve hammadde kaynakları toplamışlardır. Yine, bugün büyük kapitalist işletmeler, salt kendi tekellerinde bulundurdukları nükleer enerjiden ve en yeni teknolojiden de yararlanıyorlar.

Bu gibi devasa organizmalar, hem ulusal, hem de uluslararası bir niteliğe sahiptir. Kendi ülkelerinde küçük mülk sahiplerinin ve sanayicilerin çoğunu iflâs ettirmişler, uluslararası düzeyde ise, büyüyerek birçok ülkenin sanayi, tarım, inşaat, ulaşım, vbg. (sektörlerinde — ÇN.) bazı dalların tümünü kapsayan muazzam tröstler durumuna gelmişlerdir. Bu tröstlerin kollarını uzattıkları, üretimin yoğunlaşmasının küçücük bir avuç mil-

yarder kapitalist tarafından gerçekleştirildiği her yerde, küçük mülk sahiplerinin ve sanayicilerin tasfiye edilmesi eğilimi daha yaygın ve belirgin hale gelmektedir. Bu durum tekellerin daha da güçlenmesine yol açmıştır.

> «*Rekabetin bu şekilde tekele dönüşmesi*», diyordu Lenin, «*günümüz kapitalizminin ekonomisindeki en önemli olgu değilse bile, en önemlilerinden biridir.*»[3]

Emperyalizmin bu özelliğinden bahsederken Lenin şunu ekliyor:

> «... *üretimin yoğunlaşmasının bir sonucu olarak tekellerin ortaya çıkışı, kapitalizmin bugünkü gelişme aşamasının evrensel ve temel bir yasasıdır.*»[4]

Kapitalizmin bugünkü koşullardaki gelişmesi, Lenin'in yukardaki sonucunu tamamen doğrulamaktadır. Günümüzde tekeller, emperyalizmin genel görünümünü, onun iktisadi özünü belirleyen en tipik, en sık rastlanan olgu haline gelmiştir. Amerika Birleşik Devletleri, Federal Alman Cumhuriyeti, İngiltere, Japonya, Fransa, vb. gibi emperyalist ülkelerde, üretimin yoğunlaşması eşi görülmemiş boyutlara ulaşmıştır.

Örneğin, 1976'da en büyük 500 Amerikan şirketinde, ülkede istihdam edilen toplam işgücünün % 20'den fazlasını temsil eden 17 milyon kişi çalışıyordu. Satılan tüm malların % 66'sı bu şirketlerden geliyordu. Lenin, «Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması» adlı

---

(3) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 22, s. 237 (Arn. baskı). [«Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»]

(4) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 22, s. 241 (Arn. baskı). [«Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»]

kitabını yazdığı zaman, kapitalist dünyada aktif sermayesi bir milyar dolardan fazla olan sadece bir tane büyük Amerikan şirketi vardı: «United States Steel Corporation»; 1976'da ise milyarder şirketlerin sayısı 350 civarındaydı. 1975'te, bir süper tekel olan «General Motors Corporation» adlı otomobil tröstü, 22 milyar doları aşan bir toplam sermayeye sahipti ve yaklaşık 800.000 kişilik bir işçi ordusunu sömürüyordu. Onun ardından, Amerika'nın ve diğer ülkelerin petrol endüstrisine hâkim olan ve 700.000'den fazla işçiyi sömüren «Standard Oil of New Jersey» tekeli gelmektedir. Otomobil endüstrisi dalında üretimin % 90'dan fazlasını üç büyük tekel gerçekleştirmekte, havacılık ve çelik endüstrilerinin her ikisinde de, dört çok büyük şirket, üretimin, sırasıyla, % 65 ve % 47'sini karşılamaktadır.

Aynı süreç diğer emperyalist ülkelerde de yaşanmıştır ve yaşanmaktadır. Federal Alman Cumhuriyetinde toplam işletme sayısının % 13'ü ülke üretiminin yaklaşık % 50'sini ve işgücünün % 40'ını elinde toplamıştır. İngiltere'de 50 büyük tekel herşeye hâkimdir. İngiliz Çelik Anonim Şirketi ülkenin çelik üretiminin % 90'ından fazlasını karşılamaktadır. Fransa'da, iki şirket çelik üretiminin dörtte üçünü ellerinde toplamıştır, dört tekel bütün otomobil üretimini paylaşmıştır, diğer bir dört şirket ise petrol ürünleri üretimini tümüyle denetim altında tutmaktadır. Japonya'da on büyük demir metalurjisi şirketi pik demirin tümünü ve çeliğin dörtte üçünden fazlasını üretmekte, demirsiz metalurjide ise sekiz şirket faaliyet göstermektedir. Aynı şey, diğer dallar ve kesimler için de geçerlidir.[5]

---

(5) Verilerin alındığı kaynaklar: «Monthly Bulletin of Statistics», United Nations, 1977; «Statistical Yearbook», 1976; Amerikan «Fortune» dergisi, 1976, vb.

Bu ülkelerde hâlâ varolan küçük ve orta boydaki işletmeler doğrudan doğruya tekellere bağımlıdırlar. Tekellerin emri altındadırlar, onlara çalışırlar, kredi, hammadde, teknoloji, vbg. ihtiyaçlarını onlardan temin ederler. Pratikte tekellerin uzantıları haline gelmişlerdir.

(Tek bir teknolojik dalla sınırlı kalmayıp — ÇN.) çok çeşitli teknolojilere yönelik dev tekelleri doğuran, üretim ve sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi, bugün yaygın bir olgudur. Sınai üretim, inşaat, ulaşım, ticaret, hizmetler sektörü, altyapı hizmetleri sektörü, vb. gibi sektörlerdeki işletmeler ve bu sektörlerin bütün dalları dev «kümeleşmiş» tekellerin bünyesinde faaliyet göstermektedir. Bunlar çocuk oyuncaklarından kıtalararası füzelere kadar her şeyi üretirler.

Tekellerin iktisadi gücü ve gittikçe artan sermaye yoğunlaşması, sadece «yavrular»ın, yani, geçmişte tipik olan tekelleşmemiş işletmelerin değil, kendileri de güçlü olan büyük mali kuruluş ve grupların dahi rekabetin kurbanları haline gelebildiği bir durum yaratmaktadır. Tekellerin büyük kârlara olan doymak bilmez iştahının ve rekabetin son derece keskinleşmesinin sonucunda, son yirmi yıl içinde bu süreç muazzam boyutlar kazanmıştır. Kapitalist dünyada iki şirketin kaynaşması veya birinin diğerini yutması durumları bugün, İkinci Dünya Savaşı öncesi yıllara kıyasla 7 ilâ 10 kat daha fazla meydana gelmektedir.

Sanayi, ticaret, tarım ve bankacılık işletmelerinin kaynaşma ve birleşmeleri, yeni tekel biçimlerinin, büyük endüstriyel — ticari ya da endüstriyel — tarımsal anonim şirketlerin doğmasına yol açmıştır ve bu biçimler sadece Batı'nın kapitalist ülkelerinde değil, aynı zamanda Sovyetler Birliği, Çekoslovakya, Yugoslavya ve diğer revizyonist ülkelerde de yaygın olarak kullanıl-

maktadır. Geçmişte tekelci kombinalar [birleşmiş şirket], malların taşıma ve satım işlerini başka bağımsız firmalar aracılığıyla yaparlardı; bugün ise, tekeller üretim, taşıma ve pazarlama işlerinin hepsini kendileri yapmaktadırlar.

Yalnızca kendi denetimleri altındaki işletmeler arasındaki rekabeti ortadan kaldırmaya çalışmakla yetinmeyen tekeller, aynı zamanda tüm hammadde kaynaklarını, demir, bakır, uranyum, vb. gibi önemli maden cevherileri bakımından zengin tüm bölgeleri tekelleştirmek amacıyla her tarafa el atıyorlar. Bu süreç hem ulusal hem de uluslararası düzeyde gelişmektedir.

Üretimin ve sermayenin yoğunlaşması, özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra, tekelci devlet kapitalizmi sektörünün büyümesi ve gelişmesiyle muazzam boyutlar kazanmıştır.

Tekelci devlet kapitalizmi devlet aygıtının tekellere tabi kılınması, ülkenin ekonomik, siyasi ve toplumsal yaşamında tekellerin tam egemenliğinin kurulması demektir. Bu şekilde devlet tüm emekçi halkın sömürülmesi yoluyla iktidardaki sınıf için azami kârı sağlamak, devrimi ve halkların kurtuluş mücadelesini boğmak üzere mali oligarşinin çıkarına ekonomiye doğrudan doğruya müdahale eder.

Tekelci devlet mülkiyeti, tekelci devlet kapitalizminin en temel ve tipik unsuru olarak, tek başına bir kapitalistin ya da kapitalistler grubunun mülkiyetini değil, kapitalist devletin mülkiyetini, iktidardaki burjuva sınıfın mülkiyetini temsil eder. Çeşitli emperyalist ülkelerde tekelci devlet kapitalist sektörü toplam üretimin % 20 ilâ 30'unu karşılamaktadır.

Üretim ve sermaye yoğunlaşmasının en yüksek aşamasını temsil eden tekelci devlet kapitalizmi, bugün Sovyetler Birliği ve diğer revizyonist ülkelerde önde ge-

len başlıca mülkiyet biçimidir. Bu tekelci devlet kapitalizmi, iktidardaki yeni burjuva sınıfın hizmetindedir.

Çin'de de, işletmelerin faaliyetinin esas amacı olarak kârın kabul edilmesi; düzenleme, yönetim ve ücretlendirmede kapitalist uygulamaların benimsenmesi; Sovyetler Birliği, Yugoslavya ve Japonya'dakilere çok benzeyen ekonomik bölge, tröst ve kombinaların yaratılması; yabancı sermayeye kapıların açılması; işletmelerin yabancı tekellerle doğrudan bağ kurmaları, vb. gibi bir dizi reform yoluyla, ekonomi, tekelci devlet kapitalizmine özgü biçimlere bürünmektedir.

Şimdiki durumda, kapitalist ve revizyonist dünyada üretim ve sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi devletlerarası bir düzeye ulaşmıştır. Çeşitli emperyalist güçlerin tekellerinin birliğini temsil eden Avrupa Ortak Pazarı, COMECON, vb. de bu eğilimi teşvik etmekte ve pratikte hayata geçirmektedir.

Kendi zamanında uluslararası tekellerin biçimlerini tahlil eden Lenin, kartellerden ve sendikalardan bahsediyordu. Üretim ve sermayenin yoğunlaşmasının çok büyük boyutlara ulaştığı bugünün koşullarında tekelci burjuvazi çalışan halkı sömürmek için başka biçimler de bulmuştur. Bunlar çokuluslu şirketlerdir.

Bu şirketler dış görünüşlerinde, birçok ülkenin kapitalistlerinin ortak mülkiyetindeymişler izlenimini vermek isterler. Gerçekte ise, sermayelerinin kime ait olduğuna ve kimin denetiminde olduklarına bakılacak olursa, çokuluslu şirketler, faaliyetlerini birçok ülkede yürütmelerine rağmen, esas olarak bir ülkeye aittirler. Bunlar, vahşi rekabetle başa çıkamayan irili ufaklı yerel şirket ve firmaların yutulmasıyla gittikçe daha fazla genişlemektedirler.

Çokuluslu şirketler, şubeler [bağlı şirketler] açarak girişimlerini azamî kâr beklentilerinin en emin görün-

düğü ülkelere genişletmektedirler. Örneğin, çokuluslu Amerikan şirketi «Ford», diğer ülkelerde çeşitli milliyetlerden 100 bin işçinin çalıştığı 20 büyük fabrika kurmuştur.

Çokuluslu şirketlerle burjuva devlet arasında, sömürücü sınıf karakterlerine dayanan, sıkı bağlar ve karşılıklı bağımlılık ilişkisi vardır. Kapitalist devlet, hem ulusal, hem de uluslararası düzeyde egemenlik kurma ve yayılma amaçlarını gerçekleştirmede onların hizmetinde bir araç olarak kullanılmaktadır.

Kimi çokuluslu şirketlerin, büyük ekonomik rollerine ve ülkenin tüm yaşamında sahip oldukları büyük ağırlığa bakıldığında, birçok kez, tek başlarına birkaç gelişmiş kapitalist ülkenin toplam bütçelerine ya da üretimine eşit veya daha büyük bir ekonomik güç oluşturdukları görülmektedir. Amerika Birleşik Devletlerinin güçlü çokuluslu şirketlerinden biri olan «General Motors Corporation»ın üretimi, Hollanda, Belçika ve İsviçre'nin toplam sınai üretiminden fazladır. Çokuluslu şirketler, faaliyet gösterdikleri ülkelere müdahalede bulunarak kendilerine özel olanaklar ve ayrıcalıklar elde etmek isterler. Örneğin 1975'te, Amerikan elektronik sanayiinin patronları, Meksika hükümetinden, iş güvenliğine ilişkin birtakım önlemleri öngören İş Kanununu değiştirmesini talep etmiş, aksi halde sanayilerini Kosta Rika'ya taşıyacaklarını söylemiş ve bu hükümete baskı olsun diye de, yaklaşık 12.000 Meksikalı işçinin çalıştığı birçok fabrikayı kapatmışlardır.

Çokuluslu şirketler emperyalizmin kaldıraçları ve onun yayılmasının başlıca biçimlerinden biridir. Onlar yeni-sömürgeciliğin temel direkleridir ve faaliyet gösterdikleri ülkelerin ulusal egemenliğine ve bağımsızlığına tecavüz etmektedirler. Bu şirketler, egemenliklerinin yolunu temizlemek için, entrikalar düzenlemek ve ekono-

miyi felçe uğratmaktan tutun da, en yüksek memurların, siyasi liderlerin, sendika liderlerinin, vb. açıkça satın alınmasına kadar hiçbir suçu işlemekten kaçınmamaktadırlar. Lockheed skandalı bunu yeterince kanıtlamıştır.

Birçok çokuluslu şirket, revizyonist ülkelere de yerleşmiştir ve faaliyet halindedir.[6] Çin'e de nüfuz etmeye başlamışlardır.

Bugün kapitalist dünyaya niteliğini veren ve üretimin yaygın bir şekilde toplumsallaşmasına yol açmış olan üretimin ve sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi, emperyalizmin sömürücü tabiatını hiçbir şekilde değiştirmiş değildir. Aksine, çalışan halkın ezilmesini ve yoksullaşmasını artırmış, şiddetlendirmiştir. Bu olgular, Lenin'in, emperyalizm altındaki üretim ve sermayenin yoğunlaşması şartlarında,

> «... *sonuç, üretimin toplumsallaşmasındaki muazzam ilerlemedir,*» ancak, yine de, «...*mülk edinme özel kalmakta devam eder. Toplumsal üretim araçları küçük bir azınlığın özel mülkiyeti olarak kalır.*»[7]

---

(6) 17 Amerikan, 18 Japon, 13 Batı Alman, 20 Fransız, 7 İtalyan ve diğer çokuluslu şirket, Sovyetler Birliğine yerleşmiş veya bürolar açmıştır. 30'u aşkın çokuluslu şirket Polonya'ya el atmıştır. Bunlardan, 10'u Amerikan, 6'sı Batı Alman, 6'sı İngiliz, 3'ü Japon, vb.dir. Bu türden Romanya'da 32, Macaristan'da 31, Çekoslovakya'da 30 şirket faaliyet halindedir. Diğer revizyonist ülkelerde de görünüm aynıdır. (Kaynak: Karl Levinson'un «Vodka-Cola» adlı kitabı, 1977, s. 79-82.)

(7) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 22, s. 247 (Arn. baskı). [«Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»]

şeklindeki tezini tamamen doğrulamaktadır. Tekeller ve çokuluslu şirketler, proletarya ve halkların büyük düşmanları olarak kalmaya devam etmektedir.

Günümüzde yaşanmakta olan üretim ve sermayenin yoğunlaşması sürecinin derinleşmesi, kapitalizmin temel çelişkisini, yani, üretimin toplumsal niteliği ile mülkiyetin özel niteliği arasındaki çelişkiyi, tüm diğer çelişkilerle birlikte daha da şiddetlendirmiştir. Bugün, tıpkı geçmişte olduğu gibi, işçilerin vahşice sömürülmesiyle gerçekleştirilen muazzam gelir ve aşırı kârlar, bir avuç kapitalist parababası tarafından mülk edinilmektedir. Aynı şekilde, birleştirilmiş sanayi dallarının teçhiz edildiği üretim araçları, kapitalistlerin özel mülkiyetidir; işçi sınıfı ise, üretim araçlarının sahiplerinin tutsağı olarak kalmaya, işgücü de bir meta olmaya devam etmektedir. Günümüzde büyük kapitalist işletmeler artık onlarca ya da yüzlerce işçiyi değil, yüzbinlercesini sömürmektedir. Bu büyük işçi ordusunun acımasız kapitalist sömürüsünün sonucunda, ABD şirketleri tarafından el konulan artıkdeğerin, 1960 yılındaki 44 milyar dolara karşın, 1976'da 100 milyarı aştığı tahmin edilmektedir.

Lenin, tekellerin doğması ve gelişmesiyle kapitalizmin uzlaşmaz çelişkilerinin tasfiye edilmesinin mümkün hale geldiğini vaaz eden İkinci Enternasyonal oportünistlerini teşhir etti. Emeğin ezilmesinin, sömürülmesinin ve meyvalarına özel mülkiyet olarak sahip çıkılmasının araçları olarak tekellerin, kapitalizmin çelişkilerini daha da ağırlaştırdığını bilimsel kanıtlarla ispatladı. Kapitalist düzenin üstyapısı, tekellerin egemenliği temeli üzerine kurulmuştur. Bu üstyapı, tekellerin yağmacı çıkarlarını, hem ulusal, hem de uluslararası düzeyde savunmakta ve temsil etmektedir. Tekeller, iç ve dış siyasete, ekonomik, toplumsal, askeri ve diğer siya-

setlere kumanda etmektedirler.

Günümüzdeki üretim ve sermayenin yoğunlaşması gerçeği, aynı zamanda, sosyal-demokrasinin gerici şeflerinin, modern revizyonistlerin ve her renkten oportünistlerin; tröstlerin, tekelci devlet kapitalizmi mülkiyetinin, vb., güya barışçı yoldan sosyalist ekonomilere «dönüştürülebileceği», günümüz tekelci kapitalizminin sözümona aşamalı olarak sosyalizmle bütünleşeceği vaazlarını da teşhir ediyor.

Lenin bize, üretimin ve sermayenin yoğunlaşmasının, aynı zamanda, parasal sermayenin yoğunlaşmasının artmasına, büyük bankaların ellerinde toplanmasına, mali sermayenin doğmasına ve gelişmesine de temel teşkil ettiğini öğretiyor. Kapitalizmin gelişmesi sırasında tekellerin yanı sıra bankalar da büyük gelişme kaydeder, küçük üreticiler ve yatırımcılardan başka tekellerin ve işletmelerin parasal sermayesini de emerler. Bu şekilde bankalar, kapitalistlerin elindeki ve hizmetindeki başlıca mali araçların sahipleri haline gelirler.

Küçük işletmelerin büyükler tarafından, karteller ve tekeller tarafından ortadan kaldırılmasında izlenen sürecin aynısı, küçük bankaların birbiri ardısıra tasfiyesinde de yinelenmiştir. Böylece, nasıl büyük işletmeler tekelleri yaratmışlarsa, büyük bankalar da banka konsorsiyumlarını yaratmışlardır. Son yirmi yılda bu olgu muazzam boyutlar kazanmıştır ve bugün hâlâ, çok hızlı bir şekilde sürmektedir. Bugün meydana gelen kaynaşmaların ve yutulmaların belirgin bir özelliği, bunun sadece küçük bankalar için değil, orta büyüklükte ve nispeten büyük olanlar için de sözkonusu olduğu gerçeğidir. Bu olgunun kaynağı, kapitalist yeniden-üretimin çelişkilerinin gittikçe şiddetlenmesi, rekabet mücadelesinin büyümesi ve kapitalist dünyanın mali ve parasal

sisteminin derin bir bunalım içinde olmasıdır.

Amerika Birleşik Devletlerinde 26 büyük mali grup herşeye hâkimdir. Bunların en büyüğü, 20 büyük bankası, sigorta şirketleri, vb. olan ve aktif sermayesi 90 milyar dolara ulaşan Morgan grubudur.

Banka sermayesinin yoğunlaşma ve merkezileşme düzeyi diğer başlıca kapitalist ülkelerde de çok yüksektir. Batı Almanya'da 70 büyük bankadan üç tanesi tüm banka varlıklarının % 58'inden fazlasına sahiptir. İngiltere'de, tüm bankacılık faaliyetleri, «Büyük Dörtler» olarak bilinen dört bankanın denetimi altındadır. Banka sermayesinin yoğunlaşma düzeyi Japonya ve Fransa'da da yüksektir.

Lenin, banka sermayesinin sanayi sermayesi ile iç içe geçmiş olduğunu göstermiştir. İlk önceleri, bankalar sanayicilere verdikleri kredilerin sonunun ne olacağı ile ilgilenmektedirler. Kredileri olan sanayicilerin birbirleriyle rekabetini önlemek için kendi aralarında anlaşmaya varmalarını sağlamak üzere araya girerler, çünkü aksi halde, bu rekabetten kendileri de zarar göreceklerdir. Bu, bankaların sanayi sermayesiyle iç içe geçmesinin ilk adımıydı. Üretim ve para cinsinden sermayenin yoğunlaşmasının gelişmesiyle, bankalar üretim işletmelerinde doğrudan yatırımcılar haline gelir, anonim şirketler kurarlar. Bu yolla banka sermayesi sanayi, inşaat, tarım, ulaşım, ticaret ve tüm diğer alanlara nüfuz eder. Kendi paylarına işletmeler de büyük hisse senetleri satın alarak bankalara iştirakçi olurlar. Bugün, bankaların ve tekelci işletmelerinin idarecileri, birbirlerinin yönetim kurullarında üyedirler ve böylece Lenin'in «kişisel birleşme» dediği şeyi oluştururlar. Bu süreçten doğan mali sermaye, tüm sermaye biçimlerini içerir: sanayi sermayesi, para cinsinden sermaye ve mal cinsinden sermaye. Bu süreci Lenin şöyle tanımlar:

«Üretimin yoğunlaşması; bundan tekellerin doğuşu; bankaların sanayi ile kaynaşması ya da giriftleşmesi — işte mali sermayenin oluşumunun tarihçesi ve bu kavramın içeriği.»[8]

İkinci Dünya Savaşından bu yana çoğalmasına ve yapısal değişikliklere uğramasına rağmen, mali sermaye her zamanki amaçlarını bugün de bütünüyle korumaktadır, yani, ülke içinde ve dışında geniş çalışan halk kitlelerinin sömürülmesi yoluyla azami kârların sağlanması. Son yıllarda başlıca kapitalist ülkelerde büyük ölçüde gelişmiş ve bankaların rakipleri haline gelmiş olan sigorta şirketleri de aynı role sahiptir. Örneğin, Amerika Birleşik Devletlerinde 1950'den 1970'e kadar, banka varlıkları 3,5 kat, sigorta şirketlerininkiler ise, aynı dönemde, 6,5 kat artmıştır.

Bu şirketler, halkı soyarak biriktirdikleri sermaye sayesinde, tekellere yüzmilyonlarca dolara varan büyük krediler verebilmişlerdir. Bu şekilde, sigorta şirketleri, sanayi ve bankacılık tekelleri ile kaynaşmış ve iç içe geçmiş, mali sermayenin organik bir bileşeni haline gelmişlerdir.

Tekelci burjuvazi, doymak bilmez kâr tutkusunun itilimiyle, işçilerin emekli maaşları, halkın tasarrufları, vb. gibi geçici olarak kullanılabilecek parasal kaynakların hepsini sermayeye çevirir.

Yoğunlaşmış mali sermaye, yalnızca büyük işletmelerden, küçük sanayicilerden, vb., vb. emilen paralardan elde edilen kârlardan değil, aynı zamanda tahvil ve senet satışlarından, borç temininden de fevkalâde büyük miktarlarda gelir sağlar. Tıpkı tasarruf mevduatlarının kullanılmasında olduğu gibi, bu işlemler sonucunda da

(8) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 22, s. 273 (Arn. baskı). [«Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»]

kârın sadece küçük bir bölümü borç verenlere gider, bankanın kendisi ise bu faaliyetlerden muazzam kârlar elde eder. Bu sayede banka, sermayesini ve yatırımlarını artırır, tabii, bu da mali sermayeye sürekli olarak yeni yeni kârlar sağlar. Mali sermaye en çok sanayiye yatırım yapmakla birlikte spekülasyon şebekesini, toprak, demiryolları gibi diğer kıymetlere ve diğer dal ve sektörlere de yaymıştır.

Bankalar üretimin yoğunlaşmasının ulaştığı yüksek düzeyin ve tekellerin egemenliğinin gerektirdiği önemli kredi tutarlarını sağlayabilmek için gerçekten büyük olanaklara sahiptir. Bu şekilde büyük tekelci kombinaların, hem içte hem de dışta, azami kârlar sağlamak üzere çalışan kitleleri daha da vahşice sömürmeleri için elverişli koşullar yaratılmıştır.

Sovyetler Birliğinde ve öteki revizyonist ülkelerde kapitalizmin restorasyonu ile birlikte, bankalar tekellere özgü olan tüm özellikleri kazanmıştır. Bu ülkelerde bankalar, tıpkı tüm diğer kapitalist ülkelerde olduğu gibi, hem içte, hem dışta geniş emekçi halk kitlelerinin sömürülmesine hizmet etmektedir.

Son yıllarda kapitalist ve revizyonist ülkelerde tüketim mallarının, özellikle dayanıklı tüketim mallarının taksitle satımı hızla artmıştır. Bu gibi kredili satışlar, mallarını satabilmesi için burjuvaziye pazarlar bulur ve kapitalistlerin yüksek faiz oranlarından muazzam kârlar elde etmesini sağlarken, borçlu insanlar, alacaklılar ve kapitalist firmalar tarafından kıskıvrak bağlanmış olur.

Çalışan halkın bankalara ve kredi sağlayan öteki kurumlara borçları ve diğer yükümlülükleri, bugün büyük ölçüde artmıştır. Yalnız Amerika Birleşik Devletlerinde, nüfusun bu çeşit kredi borçlarının toplamı, 1945'te 6 milyar dolarken 1976'da 167 milyar dolara ulaşmış-

tı; Federal Alman Cumhuriyetinde ise bu tip borçların tutarı 46 milyar markı aşmıştı.

Banka sermayesinin artan yoğunlaşması ve merkezileşmesi, mali oligarşinin iktisadi ve siyasi tahakkümünün artmasına, geniş çalışan halk kitlelerinin ekonomik bağımlılığını, yoksulluğunu ve sefaletini artıran bir dizi biçim ve yöntemin uygulamaya konmasına yol açmıştır.

Mali sermayenin gelişmesi, bir avuç güçlü sanayi kapitalistinin ve bankacının sadece büyük servetler biriktirmelerini değil, ülkenin tüm yaşamında etkin olan gerçek iktisadi ve siyasi iktidarı da ellerinde yoğunlaştırmalarını mümkün kılmıştır. Bu gücü herşeye yeten kişiler, tekellerin ve bankaların başında olan ve mali oligarşi denilen şeyi oluşturan kimselerdir. Kapitalizmin savunucuları, büyük şirketlerin şimdi, bir işçinin bile göstermelik birkaç hisseye sahip olabileceği holdinglere dönüşmüş olduğu gerçeğini öne sürerek, bugün sermayenin, Marks'ın «Kapital»i yazdığı ya da Lenin'in emperyalizmi tahlil ettiği zaman sahip olduğu özel olma niteliğini sözde artık yitirdiğini, güya halkın sermayesi haline geldiğini kanıtlamaya çabalıyorlar. Bu bir masaldır. Emperyalist ülkelere, geçmişte olduğu gibi bugün de özel sanayi grupları ve mali gruplar egemendir: Amerika'da Morgan'lar, Dupont'lar, Mellon'lar, Şikago, Teksas, Kaliforniya grupları ve diğer gruplar; İngiltere'de Rothschild'lar, Behring'ler, Samuel'ler, vb.; Batı Almanya'da Krupp, Siemens, Mannesmann, Thyssen, Gerling, vb.; İtalya'da Fiat, Alfa-Romeo, Montedison, Olivetti, vb.; Fransa'da büyük aileler, ve daha birçokları.

Mali oligarşi, sanayi sermayesinin ve mali sermayenin sahibi olarak, ülkenin bütün yaşamında iktisadi ve siyasi egemenliğini kurmuştur. Mali plütokrasinin elinde bir araca dönüşmüş olan devlet aygıtını dahi kendi çıkarlarına tabi kılmıştır. Mali oligarşi, hükümetleri az-

letmekte ve atamakta, iç ve dış siyaseti dikte etmektedir. Dış siyasette, onun tekelci yayılmasını destekleyen ve bunun yolunu açan, kapitalizmin korunması ve sağlamlaştırılması için savaşan tüm tutucu, gerici güçleri savunur ve desteklerken, iç yaşamda, bütün gerici güçlerle, siyasi ve iktisadi iktidarını savunan tüm o siyasi, ideolojik, eğitimsel ve kültürel kurumlarla bağlantılıdır.

Mali oligarşi, kendi hakimiyetini güvence altına almak için hiçbir yola başvurmakta tereddüt etmemekte, tüm alanlarda siyasi gericiliği egemen kılmaktadır.

> «... *mali sermaye*» diyordu Lenin, «*özgürlük değil, egemenlik peşinde koşar.*»[9]

Bugünkü durum, tekelci burjuvazinin baskısının her tarafta şiddetlenmiş olduğunu kanıtlamaktadır. Bu temelde, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişki derinleşmektedir. Aynı zamanda, siyasi ve askeri yayılmanın eşlik ettiği iktisadi ve mali yayılma, emperyalist ülkelerin kendi aralarındaki çelişkilerle birlikte, halklarla emperyalizm arasındaki çelişkileri daha da şiddetlendirmiştir. Çinli revizyonistlerin bugünkü propagandası bu inkâr edilemez objektif gerçeği görmezlikten gelmektedir.

Banka sermayesinin yoğunlaşması ve merkezileşmesi, şimdi yalnızca bir ülke çerçevesinde değil, birkaç kapitalist ya da kapitalist ve revizyonist ülke seviyesinde yer almaktadır. Avrupa Ortak Pazarı'nın ortak bankaları ya da «Uluslararası Ekonomik İşbirliği Bankası» ve COMECON'un «Yatırım Bankası», bu niteliktedir. Aynı şekilde, Batı Alman-Polonya, İngiliz-Romen, Fransız-Romen ya da İngiliz-Macar bankaları, Amerikan-

(9) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 23, s. 124 (Arn. baskı). [«Emperyalizm ve Sosyalizm İçindeki Bölünme»]

Yugoslav, İngiliz-Yugoslav ya da diğer bankacılık şirketleri kapitalist tipten bankacılık birlikleridir. Sovyetler Birliği bir dizi kapitalist ülkede birçok bankalar açmış, bunlar kurulmuş oldukları yerlerde, Zürih'te, Londra'da, Paris'te, Afrika'da, Latin Amerika'da ve diğer yerlerde, kapitalist bankaların rakipleri ve ortakları haline gelmişlerdir.

Çin de, bankaların bu kapitalist bütünleşmesi sürecinin girdabına gittikçe daha fazla sürüklenmektedir. Hong Kong, Makao ve Singapur'da bulunan bankalarından başka, yarın Çin, Japonya, Amerika ve diğer yerlerde bankalar açmaya başlayacaktır. Aynı zamanda, emperyalist devletlerin Çin'e sızmalarına da izin vermektedir.

Lenin, günümüz kapitalizminin sermaye ihracı ile karakterize edildiğini vurguluyordu. Bugün emperyalizmin bu iktisadi özelliği daha da gelişmiş ve güçlenmiştir. Bugün dünyada sermaye ihraç eden ülkelerin en büyükleri Amerika Birleşik Devletleri, Japonya, Sovyetler Birliği, Federal Alman Cumhuriyeti, İngiltere ve Fransa'dır.

Belli bir dönem boyunca sermaye ihracı, gelişmiş bir sanayiye sahip olan ve sömürgelerin yerüstü ve yeraltı zenginliklerini emen Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Fransa ve Almanya'nın işiydi. Daha sonra, savaşın ve buhranların bir sonucu olarak, İngiltere, Fransa, Almanya gibi emperyalist devletler iktisaden zayıfladı, Amerikan emperyalizmi ise zenginleşti ve bir süper devlet haline geldi. İkinci Dünya Savaşından sonra ortaya çıkan durumda sel gibi gelen Amerikan sermaye ihracı diğer kapitalist devletlere çok zararlı oldu.

Amerikan sermayesi bugün yatırım, kredi ve borç

şeklinde, ortak şirketlerde yer alma biçiminde ya da büyük sanayi şirketlerinin kurulması yoluyla bütün ülkelere, sanayileşmiş ülkelere dahi, ihraç edilmektedir. Amerikan emperyalizminin, tekelci sermayenin, gelişmemiş ve yoksul ülkelere yatırım yapmasının nedeni, buralarda üretim masraflarının düşük, çalışan halkın sömürülme düzeyinin ise yüksek olmasıdır. ABD emperyalizmi hammadde sağlamak, pazarları tekeline almak, sınai ürünlerini satmak için yatırım yapmaktadır.

Kapitalist ülkelerin gelişmesinin eşitsiz olduğu bilinen bir şeydir; dolayısıyla, Amerika Birleşik Devletleri ve diğer ülkelerin büyük tekelleri ve şirketleri, tam da iktisadi gelişmesi yatırım ve teknoloji gerektiren ülkelere sermaye ihraç etmektedirler.

Yatırılan sermaye mali tröstlere ve tekellere olağanüstü kârlar getirmektedir, çünkü yoksul, gelişmemiş ülkelerde toprak çok ucuzdur ve büyük toprak parçaları, zenginlikleriyle birlikte, az bir paraya satın alınabilir. İşgücü de ucuzdur, çünkü açlığın eşiğinde olan insanlar, çok düşük ücretle çalışmak zorunda kalmaktadır. Bu ülkelere yatırılan her dolar karşılığında, emperyalist ülkelerin 5 dolarlık bir kâr elde ettiği hesaplanmıştır.

Resmi Amerikan verilerine göre, sadece 1971-1975 döneminde, Amerika Birleşik Devletlerinin yeni kurulmuş devletlere yaptığı doğrudan yatırımlar 6,5 milyar dolar tutuyor, aynı dönemde bu ülkelerden elde ettiği kârlar ise yaklaşık 30 milyar dolara varıyordu.[10]

Emperyalist devletler sermaye ihracını gizleyebilmek amacıyla aynı zamanda, kredi verme uygulamasına başvurmaktadırlar. Bu sözde krediler ya da yardım aracılığıyla, büyük kapitalist tröstler ve ait oldukları

(10) Amerikan «Survey of Business» dergisi, s. 44, Ağustos 1976.

devletler, alıcı devletleri ve halkları baskı ve denetim altında tutmaktadırlar. Gelişmemiş ülkelere verilen «yardım» ya da krediler, bu ülkelerin zenginliklerinin talan edilmesinden ve gelişmiş ülkelerin emekçi kitlelerinin sömürülmesinden kaynaklanmakta ve gelişmemiş ülkelerin zenginlerine verilmektedir. Başka bir deyişle, bu, örneğin büyük ABD tekellerinin hem Amerikan halkının, hem de diğer halkların alınteriyle palazlandığı, ihraç ettikleri sermayenin ve açtıkları kredilerin tam da bu halkların alınterini ve kanını temsil ettiği anlamına gelir. Öte yandan, büyük tekellerin sözde üçüncü dünya ülkelerine verdiği bu krediler, gerçekte, bu ülkeleri yöneten feodal-burjuva sınıflara yarar sağlamaktadır.

Yeni kurulmuş devletlerin aldıkları krediler, kendi halklarının boyunlarına vurulmuş emperyalist zincirin halkalarıdır. İstatistik verilere göre, bu ülkelerin borçları her beş yılda bir iki katına çıkmaktadır. Gelişmemiş ülkelerin emperyalist ülkelere olan borçları 1955'te 8,5 milyar dolarken 1977'de 150 milyar dolara yükselmişti.

Dünya kapitalizmi, teknolojiyi ve uzmanlaşmayı kendi çıkarına olacak şekilde, yeraltı kaynaklarının keşfedilmesinden, tarımın entansifleştirilmesinden [yoğunlaştırılmasından], vb. doğan kârların çoğaltılması amacıyla geliştirmiştir. Tüm bu teknoloji, bilimsel-teknik devrimin kendisi ve yeni ekonomik sömürü yöntemleri, halklara değil, emperyalizme, kapitalist tekellere hizmet etmektedir. Kapitalizm, elde edeceği kârın önceden hesabını yapmadan asla diğer ülkelere yatırım yapmaz, borç vermez ya da sermaye ihraç etmez. Ağlarını tüm kapitalist ve revizyonist dünyanın üzerine yaymış olan büyük tekeller ve bankalar, bir madenin veya toprağın işletilmesinden, bir çölden petrol ya da su çıkarılmasından, vb. elde edilecek gelir hakkında kendilerine somut veriler sunulmadıkça asla kredi vermezler.

Kredi vermenin başka biçimleri de vardır. Üzerinde yürüdükleri kapitalist yolu gizlemeye çalışan sahte sosyalist devletler tarafından uygulananlar gibi. Bunlar, ticari krediler biçiminde sağlanan büyük kredilerdir ve tabii kısa bir süre içinde geri ödenmeleri gerekir. Bu tür krediler, alıcı devletin gerek ekonomik potansiyelini, gerekse ödeme yeteneğini göz önünde tutarak, ondan elde edecekleri ekonomik ve siyasi kazançları önceden hesaplamış olan birçok kapitalist ülke tarafından ortaklaşa sağlanmaktadır. Kapitalistler hiçbir durumda kredilerini sosyalizmin inşası için vermezler. Bu kredileri sosyalizmi yıkmak için verirler. Bu nedenle, gerçek sosyalist bir ülke, kapitalist, burjuva ya da revizyonist bir ülkeden, her ne biçimde olursa olsun, asla kredi kabul etmez.

Kruşçevci Sovyet revizyonistleri gibi, Çin revizyonistleri de, birçok sloganlar, birçok alıntılar kullanmakta, «Leninist», «devrimci» gözüken birçok söz sarfetmektedirler, fakat gerçek faaliyetleri gericidir, karşıdevrimcidir. Çin yöneticileri, emperyalist ülkelere karşı oportünist tutumlarını ve onlarla ilişkilerini dahi, sosyalizmin yararınaymış gibi göstermeye çalışmaktadırlar. Bu revizyonistler gerçeği, proletaryayı ve halk kitlelerini karanlıkta tutmak amacıyla, proletaryanın ve halkların hoşnutsuzluklarını devrimin gerçekleştirilmesi için etkili bir araca dönüştürmelerinin önüne geçmek için gizlemektedirler.

Örneğin, ülkenin ekonomik inşası meselesini, kendi gücüne güvenerek sosyalist ekonomiyi geliştirme meselesini ele alalım. Bu doğru bir ilkedir. Her bağımsız, egemen sosyalist devlet, bütün halkı seferber etmeli ve ekonomik siyasetini doğru olarak tanımlamalı, ülkenin tüm zenginliklerinin sağgörülü ve en akılcı tarzda kullanılması için tüm önlemleri almalı ve bu zenginliği tutumlu bir tarzda yönetmeli, onu kendi halkının yararına artır-

malı ve başkaları tarafından talan edilmesine izin vermemelidir. Bu, her sosyalist ülke için temel bir yönelimdir; dışardan gelecek yardım, diğer sosyalist ülkelerden gelecek yardım ise yardımcı bir etmendir.

İki sosyalist ülkenin birbirine verdiği kredilerin tamamen farklı bir niteliği vardır. Bu krediler, çıkar gözetmeyen enternasyonalist yardımı oluştururlar. Enternasyonalist yardım hiçbir zaman kapitalizme yol açmaz, halk kitlelerini yoksullaştırmaz; tersine, sanayi ve tarımın gelişmesine, uyumlu bir hale getirilmesine hizmet eder, çalışan kitlelerin refahının yükselmesine, sosyalizmin güçlenmesine yardımcı olur.

Herşeyden önce, ekonomik olarak gelişmiş sosyalist devletler diğer sosyalist ülkelere yardım etmelidir. Bu, sosyalist bir ülkenin diğer, sosyalist olmayan ülkelerle ilişkiler geliştirmemesi gerektiği anlamına gelmez. Ancak bunlar karşılıklı yarar temelinde ekonomik ilişkiler olmalı ve hiçbir şekilde sosyalist ya da sosyalist olmayan herhangi bir ülkenin ekonomisini daha güçlü ülkelere bağımlı hale getirmemelidir. Eğer devletler arasındaki bu ilişkiler, küçük ,iktisaden zayıf devletlerin büyük ve güçlü devletler tarafından sömürülmesine dayanıyorsa, o zaman bu tür «yardım» köleleştirici olduğundan, reddedilmelidir.

Lenin, mali sermayenin, kelimenin tam anlamıyla, ağlarını dünyanın bütün ülkelerine atmış olduğunu belirtir. Kapitalistlerin tekelleri, kartelleri ve sendikaları sistematik olarak çalışır önce kendi ülkelerinin iç pazarını ele geçirir, sanayi ve tarımı denetimleri altına alır, işçi sınıfını ve diğer çalışan halkı köleleştirir, süper kârlar elde eder ve sonra, bütün dünyadaki pazarları tekelleri altına almak için büyük olanaklar yaratırlar. Mali sermaye bunda doğrudan bir rol oynar.

Bugün, iki süper devletin, Amerikan emperyalizmi

ve Sovyet sosyal-emperyalizminin, pazarları ele geçirmek, dünyayı bölüşmek için rekabet içinde olduklarını görmekteyiz; bu durum Lenin'in, kapitalizmin son aşaması olan emperyalizm üzerine öğretilerine tamamen uymaktadır. Örneğin, bütün dünyada keskinleşmiş olan petrol sorunu, en başta büyük tekelci Amerikan şirketlerinin, fakat aynı zamanda İngiliz, Hollanda, ve diğer petrol şirketlerinin de denetimindedir. Amerikalılar petrolü tamamen tekellerine almak için bu sorunla ilgili olarak dalavereler çevirmektedirler. Suudi Arabistan, İran, vb. gibi petrol üreten ülkelere büyük sermayeler yatırmış, büyük ölçekli teknik donatım getirmiş, kralları, şeyhleri, imamları bol bol dolarla satın almak suretiyle bu ülkelerin yönetici kliklerini avuçlarının içine almışlardır. Amerika Birleşik Devletlerinin, İngiltere'nin ve diğerlerinin mali plütokrasisi petrol üreten ülkelerin yöneticilerinin, ülkelerine yatırım yapmalarına, hatta çeşitli tekelci şirketlerde, lüks otellerde, fabrikalarda, vb. hisse satın almalarına izin vermektedir.

Örneğin, Suudi Arabistan, yılda 420 milyon ton petrol çıkarmasına rağmen, yoksulluk ve cehaletin kol gezdiği yarı-feodal bir ülkedir. Çalışan kitleler yoksulluk içinde yaşarken, kral ve büyük toprak sahipleri sınıfı, yalnız Wall Street* bankalarında 40 milyar dolar biriktirmiştir. Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri ve diğer yerlerde de durum aynıdır. Bu klikler, kârlardan kendilerine de bir pay almak amacıyla, emperyalist ülkelere, yönettikleri ülkelerin halklarının zenginliklerini sömürmeleri için her türlü tavizi vermektedirler.

Petrol üreticisi ülkeler tarafından yapılan ve egemen kliklerin mülkü olan yatırımlar, bu kliklerin ser-

(*) New York'ta borsanın bulunduğu caddenin ismi. Amerikan tekelci sermayesini simgelemek için de kullanılır — ÇN.

mayesinin Amerikan ya da İngiliz sermayesi ile, tabii ki çok küçük çapta, birleşmesini temsil etmektedir. İlk bakışta, petrol üreticisi ülkeler Amerikan, İngiliz ya da Fransız emperyalizmi ile bir çeşit yatırım ortaklığı yapıyormuş ve bunların ekonomilerini etkiliyorlarmış gibi görünür. Gerçekte, durum tam tersidir. Amerikan ve diğer emperyalistlerin kârları, bu kliklere düşen kârlara kıyasla son derece büyüktür. Bu, bazı ülkelerin zenginliklerini sonuna kadar sömürebilmek için, burjuva —kapitalist ya da feodal egemen gruplar yararına, fakat tabii kendine zarar getirmeyecek şekilde birtakım ölçülü tavizler veren günümüz yeni-sömürgeciliğinin bir özelliğidir. Bu örnek, Lenin'in, özel tekellerin çıkarları, devlet tekellerinin çıkarları ile nasıl içiçe geçebiliyorsa, çeşitli ülkelerin burjuvazisinin çıkarlarının da çok kolayca içiçe geçebileceği tezinin doğruluğunu kanıtlamaktadır. Büyük tekeller, daha az güçlü olan, ama büyük zenginlikleri, özellikle demir, krom, bakır, uranyum ve diğer madenler gibi yeraltı kaynaklarını denetiminde tutan tekellerle de birleşebilirler.

Hükümet borçları, kredileri ve yardımları, bugün sermaye ihracının en yaygın biçimlerinden biri haline gelmiştir. Bu tür sermaye ihracı özellikle Sovyetler Birliği ve diğer revizyonist ülkeler tarafından yapılmaktadır.

Kapitalist kârların elde edilmesinden ayrı olarak, bu kredilerin, bu «yardım» ve borçların siyasî hedefleri vardır. Kredileri veren devletler, alacaklı ülkenin iktisadi, siyasi ve askeri çıkarlarını savunan belirli kliklerin siyasi ve iktisadi iktidarını desteklemeyi ve sağlamlaştırmayı amaçlarlar. Bu tür kredilere ilişkin anlaşmalar hükümetler düzeyinde yapıldığından, vereceklinin alacaklıya olan ekonomik ve siyasi bağımlılığını daha da artırır. Sermaye ihracının bu biçimine klasik bir örnek, İkin-

ci Dünya Savaşından sonra, Amerika Birleşik Devletlerinin Batı Avrupa ülkelerindeki siyasi ve askeri yayılmasının iktisadi temelini oluşturmuş olan «Marshall Planı»dır. Sovyet revizyonistlerinin, Hindistan, Irak ve başka yerlerde, sözümona ekonominin gelişmesi ve devlet sanayi sektörünün kurulması için sağladıkları sözde yardım da aynı niteliğe sahiptir.

Bugünkü durumda, Amerikan emperyalizmi, Sovyet sosyal-emperyalizmi ve sanayileşmiş ülkelerin kapitalizmi, sermaye birikiminden elde ettikleri kârın son derece artmış olduğu bir aşamaya varmıştır. Sermaye birikimi, tekelcilerin, mali oligarşinin ceplerine giden büyük kârlar yaratmaktadır; onlar bu geliri yoksul emekçi halkın hizmetine sunmaz, başka, daha büyük kârlar elde edebilecekleri ülkelere ihraç ederler. Bunlar, Çin'in «üçüncü dünya» diye adlandırdığı ülkelerdir. Bununla birlikte, gelişmiş kapitalist ülkelere de bu tür yatırımlar yaparlar.

Amerikan sermayesinin Avrupa'ya nüfuz etme süreci ve bunun siyasi ve iktisadi amaçları üzerine birçok kitaplar yazılmıştır. Amerikalı yazar Geoffrey Owen'in kitabında bunun açık bir tablosu verilmektedir. Owen, «Uluslararası Şirketler» adlı bölümün başında, dış ülkelerdeki Amerikan yatırımlarının geliştirilmesinin, Amerikan firmalarının, denizaşırı çıkarlara sahip şirketler değil, uluslararası şirketler olduğu anlayışına göre gerçekleştirildiğini söylüyor. Bu şirketlerin karargâhları Amerika Birleşik Devletlerindedir. Başka bir deyişle çeşitli büyük Amerikan firmaları sadece kendi ülkelerini ve içteki sanayinin ve müşterilerin ihtiyaçlarını karşılamayı değil, aynı zamanda şebekelerini yabancı ülkelere genişletmeyi de düşünürler. Bu şirketler, «sermaye fazlası»nı daha büyük kârlar elde etmek için diğer ülkelere yatırırlar. «Socony Mobil», «Standard Oil of New

Jersey», vb. gibi dev anonim şirketler, kârlarının yaklaşık olarak yarısını yabancı ülkelerin talan edilip sömürülmesinden elde etmektedir. 500 kadar şirket her yıl ülke dışından yaklaşık 10 milyar dolar kâr sağlamaktadır. Yabancı ülkelerde yatırımları olan böyle 3.000'den fazla işletme vardır. «Çokuluslu şirketler», «uluslararası kapitalizm», vb. gibi formül ve terimler gazetecilik diline ve bankacılık işlemlerinde günlük kullanıma işte böyle girmiştir.

Geoffrey Owen, 1929'da 1300'den fazla Avrupa şirketinin Amerikan firmalarına ait olduğu ya da onlar tarafından denetlendiğini söylüyor. Bu, Avrupa sanayiine Amerikan saldırısının ilk aşamasıydı. Hazırlanmakta olan İkinci Dünya Savaşının zorlaması, Amerikan sermayesinin istilâsını geçici olarak durdurdu. 1929'dan 1946'ya kadar Amerikan şirketlerinin dünyanın diğer ülkelerindeki doğrudan yatırımlarının miktarı 7,5 milyardan 7,2 milyar dolara düştü. Bununla birlikte, İkinci Dünya Savaşından sonra, 1950'de, Amerikan dış yatırımlarının miktarı, yarısı Latin Amerika ülkeleri ile Kanada'da olmak üzere, 11,2 milyar dolara yükselmişti. Latin Amerika'daki yatırımlar, petrol, bakır, demir cevheri, boksitler gibi hammadde kaynakları ile muz ve diğer tarımsal ürünleri sömürmek amacıyla yapılmıştı. Kanada'daki yatırımlar esas olarak madencilik ve petrol alanlarında yoğunlaşmıştı ve iki ülkenin yakınlığı ve sermayenin sızmasını kolaylaştıran başka koşullar nedeniyle büyük çapta gelişmişti.

1950'lerin Avrupası da Amerikan yatırımları için bir diğer önemli hedef olmuştur. Bu kıtadaki yatırımlar haberleşme, büyük ölçekli üretim ve geliştirilmiş donatımlar alanlarında hızla yayıldı. Ve yatırımların yanı sıra Amerikan malları ve ürünleri de akın etti.

Söz konusu yazar, kapitalist piyasada İkinci Dün-

ya Savaşından sonra ortaya çıkan durumun Amerikan yatırımlarına daha da büyük bir itilim verdiğine işaret ediyor. Bu dış yatırımların artışına ilişkin rakamlar şöyledir: 1946'da 7,2 milyar dolar, 1950'de 11,2 milyar, 1964'te 44,3 milyar, 1977'de ise 60 milyar dolardan fazla.

Faaliyetlerini dünya çapında durmaksızın genişleten Amerikan şirketleri, yerel firmalarla rekabeti çok daha sertleştirdi ve Amerikan devlerinin tahakkümüne karşı duyulan korkuyu artırdı. Bu sorun, Amerikan firmalarının sanayinin önemli dallarına hâkim olduğu ve ulusal ekonomide ağır basan* bir etki uyguladığı gelişmemiş ülkelerde daha da keskindir. Başka bir deyişle, bu dev Amerikan şirketleri yerel ekonomileri ve hükümetleri denetlemekte ve aslında, yönetmektedirler.

Amerikan petrol şirketleri ile Meksika Hükümeti arasında süren ve 1938'de Meksika Hükümetinin direniş siyasetinin çökmesiyle son bulan uzun mücadele iyi bilinmektedir. İngiliz petrol tekeli ile İran Hükümeti arasında Musaddık'ın düşürülmesiyle sonuçlanan mücadele de buna benzer bir sonuç vermiştir. Böyle yıkıcı çatışmalar sürüp gitmekte ve büyük Amerikan tröstlerinin zaferiyle sonuçlanmaktadır.

Büyük petrol şirketleri dünya çapında faaliyet gösterirler. Yatırım yaptıkları ülkelerde, bu dalın tüm sermaye ve üretimini tamamen denetim altında tutmak, hükümetleri denetlemek, vb., onlar için olağan ve gerekli hale gelmiştir, çünkü eğer bu imkânlara sahip olmasalardı, dünya çapındaki faaliyetlerinin koordinasyonunda zorluklar ortaya çıkardı. İşte bu yüzden, büyük yabancı şirketler, yerel kapitalistlerin kârlardan, Amerikan ya da diğer emperyalist ülkelerin yatırımcılarının

(*) *prépondérant* (özgün metinde Fransızca) — ÇN.

izin verdiklerinden daha büyük paylar alma çabalarına karşı çıkmaktadırlar.

Avrupa, Kanada, Asya, Afrika ve diğer yerlerdeki Amerikan şirketleri, öyle bir durum yaratmışlardır ki, pratikte birçok ülkenin ekonomisini denetleyebilmektedirler. Bu ülkelerin hükümetleri, Avrupa'da kendisini askeri meselelerde olduğu gibi ekonominin de yöneticisi* haline getirmiş olan Amerika Birleşik Devletlerinden büyük korku duymaktadırlar. Bu nedenle, Avrupa'nın sanayileşmiş kapitalist ülkeleri, geçmişte olduğu gibi bugün de durmadan artan miktarlarda kendilerine akın eden Amerikan sermayesini önlemeye çalışmaktadırlar.

Çin yönetimi, 19. yüzyıldan beri sanayileşmiş bulunan Avrupa devletlerinin, Amerika Birleşik Devletlerindeki yatırımlarını artırdığını söylüyor. Oysa, bilindiği gibi, Avrupa sermayesinin Birleşik Devletlerdeki yatırımları esas olarak tahviller, hisseler, bonolar, depozitolar, vb. şekillerindeyken, Avrupa'daki Amerikan yatırımları, Avrupa ekonomisinin en önemli dallarında egemen mevzilere sahiptir.

Geoffrey Owen Amerikan yatırımlarının artışını haklı göstermeye çalışarak, Avrupa ülkelerinin sanayilerini, örneğin elektronik ve bilgisayar sanayiinde olduğu gibi, bilimsel temeller üzerinde geliştirmek istediklerini ve bunun için çaba harcadıklarını öne sürüyor. Bu sanayiler, bu ülkelerin teknik ilerlemesine, ihracatlarının yükselmesine ve genel ekonomik gelişmesine belli bir ölçüde katkıda bulunmaktadır. Ancak Amerikan şirketleri bu alanda Avrupalı rakiplerinden daha ileridir ve bu teknik ilerlemeyi kendi çıkarlarına olacak şekilde denetim altında tutmaktadırlar.

(*) *leadership* (özgün metinde İngilizce) — ÇN.

Örneğin, bilgisayar yapımında, ilgili Avrupa şirketleri, Amerikan piyasasının yüzde 70'inden fazlasını ve dünya pazarının daha da büyük bir bölümünü denetim altında tutan Amerikan «International Business Machines» (IBM) şirketinin rekabetine karşı kendilerini korumak için aralarında sıkı bağlar kurmuşlardır.

Yine, büyük Amerikan şirketleri yerel işletmelerle ortak teşebbüslere girme eğilimindedirler. Birçok firma sömürülerini kamufle edebilmek için bağlı şirketlere yüzde yüz sahip olmaktan kaçınmakta, % 49-51 ya da yarı yarıya ortak yatırım temelinde şirketler kurmaktadırlar.

Amerikalılar Japonya'da işlerini böyle yürütmüşler, kendi gücüne güvenerek sosyalizmi inşa ediyormuş izlenimini yaratmaya çalışan, oysa gerçekte Titocuların iktisadi açıdan Amerika Birleşik Devletleri ile gelişmiş sanayi ülkelerinin büyük şirketleri arasında bölüştürmüş olduğu Yugoslavya'ya da aynı şekilde yaklaşmışlardır. Titocular böylelikle aynı zamanda Yugoslavya'nın özgürlük ve bağımsızlığını da kısıtlamış olmuşlardır.

Bu büyük Amerikan şirketlerinin birçoğu, örneğin «General Motors», «Ford», «Chrysler», «General Electric», vbg., aslında, alt şirketlerine yüzde yüz sahip olma eğilimindedirler. Bununla birlikte, Owen'a göre, bu alt şirketler millileştirilme sorununu asla akıldan çıkarmaz ve bu sorunu, «önemli olan yerel yatırımcılarla birlikte şirketler kurmak değil, ana şirketlerin hisselerinin uluslararası düzeyde mülk edinilmesini teşvik etmektir» diyerek karşılarlar. Bu, özellikle «General Motors»un hararetli savunucusu olduğu kapitalizmin «enternasyonalliği» kavramıdır.

Sömürgelerini ve imparatorluğunu yaratmak için Amerika Birleşik Devletleri dışına yatırımlar yapan emperyalist Amerikan sermayesinin ya da Amerikan sana-

yi gücünün bu yönelişleri, Çinli revizyonistlerin iddia ettiğinin aksine, Amerikan emperyalizminin hiç de zayıflamamış olduğu tezini açıkça gösteren gerçeklerden sadece birkaçıdır. Tersine, ABD emperyalizmi güçlenmiş, yabancı ülkelerde büyük tavizler elde etmiştir ve onların ekonomilerinin birçok önemli dallarını yönetmektedir. Ayrıca diğer ülkelerin hükümetlerine sayısız güçlükler çıkarmıştır. Bu ülkelere sık sık sözünü geçirmekte, birçok hükümeti denetimi altında tutmakta, onların yönünü çizmektedir. Tabii, bu sürecin inişleri, çıkışları vardır; ancak genel eğilim ABD emperyalizminin zayıfladığına işaret etmemektedir.

Bugün, diğer bir süper devletin, Sovyet sosyal-emperyalizminin sermaye ihraç ettiği ve çeşitli halkları sömürmeye çalıştığı bir zamanda yaşamaktayız. Bu süper devletin ihraç ettiği sermaye, kapitalist bir ülkeye dönüştürülmüş olan Sovyetler Birliğinde gerçekleştirilen artıkdeğerden çıkmaktadır.

Kapitalizmin restorasyonu günümüz Sovyet toplumunun kutuplaşmasına yol açmış, küçük bir kesimin nüfusun büyük çoğunluğunu tahakküm altında tuttuğu ve sömürdüğü bir durum yaratmıştır. Bugün orada bürokratlardan, teknokratlardan ve üst yaratıcı aydınlardan oluşan bir tabaka doğmuş, bu tabaka işçi sınıfının ve geniş emekçi kitlelerin barbarca sömürülmesinden elde edilen artıkdeğere sahip çıkıp bölüşen ayrı bir burjuva, sömürücü sınıf biçimi kazanmıştır. Bu artıkdeğer, her kapitalistin sermayesinin miktarıyla orantılı olarak mülk edinildiği klasik kapitalist ülkelerden farklı olarak, Sovyetler Birliği ve diğer revizyonist ülkelerde, yüksek burjuva tabakadan kişilerin devlet hiyerarşisinde, ekonomik, bilimsel, kültürel, vb. hiyerarşide sahip oldukları mevkilere göre dağıtılmaktadır. Yüksek aylıklar, olağan ve özel primler, ikramiye ve teşvikler, ayrıcalıklar,

vb., emekçi halkın emeğinden ve alınterinden çıkarılan artıkdeğerin mülk edinilmesini sağlamak üzere tastamam bir kurum haline getirilmiştir. «Kollektif kapitalist»i temsil eden tabaka, bu talanı, kapitalist baskı ve sömürüyü garanti altına alan bir dizi yasa ve normla korumaktadır.

Sovyet ekonomisi şimdi dünya kapitalist sistemiyle bütünleşmiştir. Bir yandan Amerikan, Alman, Japon, vb. sermayesi Sovyetler Birliğine derin bir şekilde nüfuz etmiştir, öte yandan Sovyet sermayesi diğer ülkelere ihraç edilmekte ve çeşitli biçimlerde yerli sermaye ile kaynaşmaktadır.

Sovyetler Birliğinin ekonomik olarak en başta uydu ülkeleri sömürdüğü herkesçe bilinmektedir. Fakat şimdi o, pazarlar ve yatırım alanları için, hammaddelerin talanı, dünya ticaretinde yeni-sömürgeci yasaların korunması, vb. için diğer kapitalist ülkelerle rekabet etmekte ve yarışmaktadır.

Hegemonyasını genişletmekte kararlı olan yeni Sovyet burjuvazisi, sermaye ihraç etmekte, ancak burada, sadece çok güçlü olan ABD emperyalizminin değil, aynı zamanda Japonya, İngiltere, Batı Almanya, Fransa, vb. gibi diğer gelişmiş kapitalist ülkelerin de rekabetiyle karşılaşmaktadır. Süper kârlar peşinde koşan bu devletler, Afrika, Asya ve Latin Amerika'ya sermaye ihraç etmektedirler.

Sovyetler Birliği, Çekoslovakya, Polonya, vb., ve keza şimdi Çin gibi sözde sosyalist ülkelerin egemen klikleri, ülkelerine yabancı sermayenin akmasına izin vermektedirler, çünkü bu sermaye, halkların sırtında ağır bir yük olmasına karşın, yönetici kliklere hizmet etmektedir. COMECON ülkeleri, boğazlarına kadar borç içindedirler. Batılı ülkelere olan borçları 50 milyar dolar civarındadır.

Yugoslavya, yabancı sermayenin ekonomisine sızmasına ilk izin veren ülkelerden biriydi. Önce krediler alıyordu, sonra lisanslar satın aldı ve daha sonra ortak işletmelerin kurulmasına geçti. 1967'de benimsenen bir yasaya göre, Yugoslavya'da % 49 yabancı sermayeli ortak işletmelerin kurulmasına izin verildi. 1977'de Yugoslavya'da böyle 170 işletme bulunuyordu. Yugoslavya, kapitalist firmaların faaliyetlerini yürütmeleri ve azami kârlar sağlayabilmeleri için en elverişli koşulları sağlamıştır.

Yugoslav olgusu, Yugoslavya'ya yatırılan yabancı sermayenin onu kapitalist bir ülkeye çeviren belirleyici etkenlerden biri olduğunu kanıtlamaktadır. ABD ve diğer zengin kapitalist devletler bu yatırımlarla hiçbir şey yitirmemişlerdir. Aksine, Yugoslavya'nın işçi sınıfı ve köylülüğünün sefaletini artırırken, dev kârlar elde etmişlerdir. Lenin, sermaye ihracının, dünya uluslarının ve ülkelerinin çoğunluğunun sömürülmesi ve çok zengin bir avuç devletin kapitalist asalaklığı için sağlam bir temel oluşturduğunu belirtiyordu.

Kapitalist devletler Çin'de de dev kârlar elde edeceklerdir. ABD, Japon, Batı Alman ve diğerlerinin sermayesinin şimdi oraya milyarlarca doları bulan miktarlarla aktığını görüyoruz. Petrol alanlarının ve Yangçe nehrinin enerji kaynaklarının ortaklaşa işletilmesi için Japonlarla anlaşmalar imzalanmıştır; Almanlarla kömür madenlerinin işletilmesi için bir anlaşmaya varılmıştır, vb. Çin'e yapılmakta ve yapılacak olan yatırımlar yabancı kapitalistlere besbelli iyi kâr getirecektir, ama aynı zamanda, Çin'de kapitalizmin temellerini de güçlendirecektir.

Kapitalist bir ülkeden diğer bir kapitalist ya da revizyonist ülkeye sermaye ihracı, verici ya da alıcı ülke ister büyük isterse küçük olsun, daima, halkların ser-

maye tarafından sömürülmesinin biçimlerinden biridir. Bu sömürü, alıcı ülkenin iktisadi ve siyasi bakımdan bağımlılaşması sonucunu getirir.

Lenin, **tekellerin, iç pazarı ele geçirdikten sonra dünya sanayi malları ve hammaddeler pazarını yeniden bölüşmek ve ele geçirmek üzere ekonomik mücadeleye giriştiğine** işaret ediyordu. Rekabet ve kâr hırsı, değişik ülkelerin tekelcilerini, mamul malların satılması ve hammaddelerin satın alınması için uluslararası pazarları bölüşmek üzere birbirleriyle geçici anlaşmalara varmaya, ittifaklara ve işbirliğine girmeye zorlar. Gelişmiş kapitalist devletler, hammadde ve enerji rezervlerine sahip olsalar bile, diğer ülkelerin üzerine çullanırlar, çünkü bu ülkelerde üretim masrafları kendi ülkelerinde olduğundan daha düşüktür ve özellikle de işçi ücretleri birkaç misli daha düşüktür.

Petrol kaynaklarını ve pazarlarını ele geçirmek için verilmiş ve hâlâ sürmekte olan mücadele bilinen bir şeydir. Bu mücadelenin bir sonucu olarak, onlarca, yüzlerce özel işletme ve şirket ortadan kalkmış, 7 büyük tekelden oluşan uluslararası petrol karteli (5 Amerikan, 1 İngiliz ve 1 İngiliz-Hollanda; şu ünlü Esso, Texaco, Shell, vb.) Batı dünyasının kapitalist ülkelerinde petrol çıkarımının ve satışların % 60'tan fazlasını, işlenmesinin de yaklaşık % 54'ünü denetim altına almayı başarmıştır.

Bugün, bakır ve kalay madenlerinin, uranyum ve diğer değerli stratejik madenlerin de, kaynak ve pazarlarının bölüşülmesinde benzer bir durum vardır.

İngiltere, Fransa gibi eski sömürgeci ülkelerin birçoğu, eskiden sömürgeleri olan ülkelerle, kendilerine aşağı yukarı müstesna bir iktisadi ve ticari ayrıcalık sağlayan özel, «öncelikli» adı verilen işbirliği anlaşmaları,

vb. yapmışlardır. «Dolar, sterlin, frank ya da ruble alanları» deyimleri, dünyanın tekeller ve çeşitli emperyalist devletler arasında iktisadi bir bölünüşünün ifadesidir.

ABD emperyalizmi, Sovyet sosyal-emperyalizmi ve diğer emperyalist devletler, değişik yollardan, bu ülkelerle yürüttükleri ayırım gözetici ve eşitsiz ticaret aracılığıyla azami kârlar sağlamaktadırlar. Bugün, sadece «gelişmekte olan» ülkelerin — OPEC ülkeleri hariç — yaklaşık 34 milyar dolar tutan bir dış ticaret açığı vardır.

Mevcut koşullarda, özellikle bugünkü iktisadi buhran koşullarında, tekeller, kapitalist ülkelerin hükümetleriyle de üretim kotaları, fiyatlar, pazarlar, vb. konusunda doğrudan doğruya anlaşmalara varıyorlar. Avrupa Ortak Pazarı, COMECON, vb. gibi organizmaların varlığı da, dünyanın bugünkü mevcut iktisadi bölünmesinin açık kanıtıdır.

Dünyanın bu iktisadi bölünüşü, tekellerin tahakkümü onların diğer ülkelerin yaşantısı ve iktisadi gelişmesi üzerindeki diktası, sadece emek ile sermaye arasındaki çelişkiyi değil, halklarla emperyalizm arasındaki çelişkileri ve emperyalistlerarası çelişkileri çok daha ağır hale getirmektedir.

«Üçüncü dünya»yı «ikinci dünya» ile ve ABD emperyalizmiyle uzlaştırmaya çalışan Çin'in «üç dünya teorisi», bu gerçeğe gözlerini kapamaktadır. Amerikan, İngiliz, Alman, Japon, Fransız ve diğer tekellerin, Çin'in «üçüncü dünya» olarak adlandırdığı şeye karşı amansız saldırısının, halkların tüm emperyalist ve hegemonya peşinde koşan güçlere karşı direnişini artırmakta ve aralarındaki uzlaşmaz mücadelenin nesnel koşullarını genişletmekte olduğunu görmek istememektedir. Diğer yandan, kapitalizmin gelişmesinin nesnel bir yasası olan, emperyalist devletlerin eşitsiz gelişmesi, dünyanın dört

bir yanında iktisadi yayılma peşinde koşarlarken onları birbirleriyle rekabete ve yıpratıcı sürtüşmelere itmektedir.

Bu çelişkileri uzlaştırmaya çalışan ve tam da sosyal-demokratların ve her renkten revizyonistlerin uzun zamandır vaaz etmekte oldukları şeyin savunuculuğunu yapan Çin'in «üç dünya» teorisi; bu çelişkileri inkâr etmek bir yana, onları, proletaryayı devrime, halkları kurtuluşa hazırlamak üzere derinleştirmeyi hedefleyen Leninist stratejiye alenen karşı çıkmaktadır.

Emperyalizm tahlilinde Lenin, tekel öncesi kapitalizmin en yüksek ve son aşamasına, **emperyalizm aşamasına geçmesiyle, büyük emperyalist devletler arasında dünya topraklarının bölüşülmesinin tamamlandığına** işaret ediyordu.

> «... *incelenmekte olan dönemin ayırdedici özelliği, yeryüzünün nihai olarak paylaşılmasıdır, ancak,* **yeniden paylaşma***nın imkânsız olduğu anlamında nihai değil —aksine, yeniden paylaşmalar mümkün ve kaçınılmazdır— kapitalist ülkelerin sömürgeci siyasetinin gezegenimizde işgal edilmemiş toprakları ele geçirmeyi* **tamamlamış** *olduğu anlamında nihai olarak paylaşılmasıdır. Dünya, ilk kez olmak üzere tamamen bölüşülmüştür; böylece, gelecekte* **yalnız** *yeniden paylaşma mümkündür, yani, topraklar yalnızca bir 'sahip'ten ötekine geçebilir...»*[11].

(11) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 22, s. 308-309 (Arn. baskı). [«Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»]

İkinci Dünya Savaşından sonra, dünya halklarının çoğunluğunu maddi, iktisadi, siyasi ve ideolojik bakımdan sömürmüş olan eski klasik sömürgecilik, yeni bir sömürgeciliğe dönüştü. Bu yeni sömürgecilik, emperyalizmin, savaştan sonra ortaya çıkan yeni koşullara kendisini uyarlarken, tahakkümünü sürdürebilme, eski sömürgelerde ve daha birçok ülkede siyasi denetimini ve iktisadi sömürüsünü güvence altına alabilme amacıyla geliştirmiş olduğu bütünsel bir iktisadi, siyasi, askeri ve ideolojik önlemler sistemini içermektedir.

Bu yeni koşullar nelerdir?

Savaştan sonra, emperyalist ülkeler — Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya, Japonya ve Amerika — savaştan önce varolan durumu zor yoluyla sürdürebilecek durumda değildiler. Örneğin Fransa, Fas, Cezayir, Tunus ve diğer Afrika ülkelerini, geçmişte yaptığı gibi, sömürge durumunda tutamıyordu. Aynı şey İngiliz emperyalizmi, İtalyan emperyalizmi, vb. için de söylenebilir.

İkinci Dünya Savaşı, dünyadaki güçler oranında köklü bir değişiklik getirdi. Büyük faşist devletlerin yenilgisiyle sonuçlandı, fakat eski sömürgeci devletleri de büyük ölçüde zayıflattı ve temellerinden sarstı. Anti-faşist savaş her tarafta, hatta kasırganın içine girmemiş olan ülkelerde dahi, ulusal kurtuluş sorununun doğmasına neden oldu. Faşist boyunduruktan kurtulmak için anti-faşist koalisyon ülkeleriyle birlikte savaşa katılmış olan eski sömürge ülkelerin halkları, sömürgeci boyunduruğa geri dönemez ya da ona daha fazla tahammül edemezlerdi. Sovyetler Birliğinin Nazizm karşısındaki zaferi, sosyalist kampın doğuşu, Çin'in kurtuluşu, halkların ulusal bilincinin uyanmasına ve kurtuluş mücadelelerine çok güçlü bir itilim verdi. Sömürgelerdeki geniş halk kitleleri, eski durumun değiştirilmesi gerektiğini kavradılar. Çinhindi, Kuzey Afrika ve diğer yer-

lerde kurtuluş savaşları patlak verdi.

Bu durumun zorlamasıyla birçok sömürgeci ülke, sömürgelerin eski yöntemle, hiçbir tür özgürlük ve bağımsızlık tanınmadan sömürülmesi ve yönetilmesinin artık geçersiz olduğunu anladılar. Sömürge sahibi emperyalist güçler bu sonuca, demokratik duyguları ya da halklara özgürlük verme isteklerinden dolayı değil, sömürgeleştirilmiş halkların baskısı ve eski sömürgeciliği sürdürmek için kendilerinin askeri, iktisadi, siyasi ve ideolojik olarak yeterince güçlü olmamaları yüzünden vardılar. Fakat Fransız, İngiliz, İtalyan, Amerikan, vb. emperyalizmi, bu halkları ve ülkeleri sömürmekten vazgeçmek istemiyordu. Ortaya çıkan koşullarda her emperyalist devlet, bu halklara özerklik tanıyacağını ya da belli bir süre sonra özgürlük ve bağımsızlık vereceğini vaat etmek zorunda kaldı. Emperyalistlerin gerçek amaçları, sözümona [bu sömürge halklarının — ÇN.] kendi kendilerini yönetebileceklerinin bilincine varmaları ve yerli yönetici kadrolar yetiştirilebilmesi için tanıdıkları bu dönem boyunca, bu ülkeler ve halklar arasında sözde özgürlüklerini kazanmış oldukları gibi yanlış bir izlenim yaratırken, emperyalist sömürgeciliğin başka, yeni biçimlerini, yeni sömürgeciliği hazırlamaktı.

Bu savaş sonrası dönemde, dünya emperyalizminin büyük bir yenilgiye uğradığı, emperyalizmin sömürgecilik sisteminin bunalımının daha da belirginleştiği bir aşamaydı. Kapitalizmin çürümesinin bu aşamasında, emperyalizmin İkinci Dünya Savaşı sonucunda zayıflamasını fırsat bilen Amerika Birleşik Devletleri, sözde özgür ve bağımsız olan sömürge halklarının sırtına, yeni ve daha yoğun bir sömürü yükledi. Emperyalist gücünü, şu ya da bu şekilde zaten zayıflamış bulunan diğer emperyalist devletlerin eski sömürgeleri üzerinde yaygınlaştırdı.

Eski sömürgeci devletlerin kendilerine tanıdıkları bu tür «bağımsızlığa» ve «özgürlüğe» kavuşmuş oldukları halde, birçok eski sömürge halkı silaha sarılmak zorunda kaldılar, çünkü emperyalistler bu «özgürlüğü» ve bu «bağımsızlığı» hemen verme yanlısı değildiler. Özellikle Fransız emperyalistleri, savaştan sonra bile, hâlâ Fransa'nın gücünü ve «ihtişam»ını korumaya çalışıyorlardı. Böylece Cezayir, Vietnam halkları ve diğer birçokları, kurtuluş için uzun mücadelelerini başlattılar ve sonunda kazandılar. Burada, bunu nasıl başardıklarının, savaşan güçlerin kim olduğunun, vb., ayrıntısına girmeyeceğiz. Gerçek şudur ki, eski Fransız ve İngiliz emperyalizmi güçsüz düştü. Böylece, Lenin'in, emperyalizmin çürüme halinde olduğu, eski kapitalist-emperyalist toplumun, devrimci hareketler ve o zamana değin ezilip köleleştirilmiş halkların özgürlüğe duydukları özlem tarafından yıpratılmakta olduğu şeklindeki tezleri doğrulandı.

Bu dönem boyunca Amerikan emperyalizmi palazlandı, dolar alanını genişletti, frank ve sterlin alanlarını denetimi altına aldı ve, halkların azami sömürülmesi üzerine kurulmuş hegemonyacı emperyalist gücünü korumak için, dünyanın özgürlük ve bağımsızlıklarını sözde kazanmış olan ülkelerinin birçoğunda sayısız askeri üsler kurdu ve başa Amerikan yanlısı siyasi klikler geçirdi. Bu sömürü, kuşkusuz, alt ve üstyapıda bir dizi değişiklikle birlikte gidiyordu.

Mali sermaye proletaryanın sömürülmesi ve dünyanın fethedilmesinde ona yol gösterecek kendi özel ideolojisini de yaratmıştır. Bu ideoloji, onun halklar üzerindeki tahakkümünü tamamlar ve bu tahakkümü şekere bulanmış çeşitli sahte özgürlük, bağımsızlık biçimleri ile ve birtakım sözde demokratik partiler yaratarak, vb. haklı gösterir.

Amerikan yaşam tarzının, içinde taşıdığı yozlaşmayla birlikte, ihraç edilmesi de, Amerikan sermaye yatırımlarına ve bankaların, çokuluslu şirketlerin oluşturulması sürecine eşlik etmektedir.

Büyük emperyalist devletlerin sermaye ihracı, bugün yeni-sömürgeciliğin hüküm sürdüğü ülkeler olan sömürgeleri yaratmaktadır. Sözde bu ülkelerin bağımsızlıkları vardır, fakat bu sadece biçimsel bir bağımsızlıktır. Başka bir deyişle, aynı sermaye ihracı süreci, değişik biçimlerde, «ballandırılmış» açıklamalar ve propaganda ile de olsa, geçmişte olduğu gibi şimdi de devam etmektedir. Bu halkların amansızca sömürülmesi aynı kalmakta veya daha da vahşi hale gelmekte, doğal zenginliklerin yağması devam etmektedir.

Zamanımızın en büyük yeni-sömürgeci devleti Birleşik Amerika'dır. 1973-1975 arasındaki üç yıl içinde, Amerika Birleşik Devletlerinin eski sömürgelerde, bağımlı ya da yarı-bağımlı ülkelerdeki devlet ve özel sermaye yatırımları, en gelişmiş kapitalist ve revizyonist ülkelerin bu bölgelerdeki yatırımlarının yaklaşık % 36'sını temsil ediyordu.[12]

Emperyalist devletler ile eskiden sömürge olan ülkeler arasındaki iktisadi, siyasi, askeri paktlar ve anlaşmalar köleleştiricidir, bu ülkeleri boyunduruk altında tutmak için emperyalizmin elinde bulunan silahlardır.

> *«...siyasi bakımdan bağımsız devletler maskesi altında, gerçekte iktisadi, mali ve askeri bakımlardan tamamen kendilerine bağımlı devletler kuran emperyalist devletlerin sistemli bir şekilde uyguladığı aldatmacayı, bütün ülkelerin, özellikle de geri kalmış ülkelerin en geniş*

(12) Federal Alman Cumhuriyeti İstatistik Yıllığı, 1977.

*emekçi kitleleri arasında durmaksızın açıklama ve gözler önüne serme gereği»*ni[13]

vurgulayan Lenin'in sözleri, bugün de geçmişte olduğu kadar geçerlidir.

Amerikan emperyalizmi, Sovyet sosyal-emperyalizmi ve diğer, eski ve yeni, emperyalist devletler, halkları tahakkümleri altında tutmak için komşu devletler arasında ya da belli bir ülke içinde farklı toplumsal gruplar arasında mümkün olan her yerde, kavgalar çıkarmakta, sonra da yargıç ya da bir veya öteki tarafın destekleyicisi rolünde, diğerlerinin içişlerine müdahale etmekte ve oradaki iktisadi, siyasi ve askeri varlıklarını haklı göstermektedirler. Gerçekler göstermektedir ki, süper devletler nerede başka halkların içişlerine karışmışlarsa, orada sorunlar çözümlenmeden kalmış ve sonuç, emperyalizmin ve sosyal-emperyalizmin bu ülkelerdeki mevzilerinin sağlamlaşması olmuştur. Ortadoğu'daki olaylar, Somali ile Etyopya arasındaki çatışma, Kamboçya ile Vietnam arasındaki savaş, vb., buna tanıklık etmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği ve tüm diğer kapitalist ülkeler, yatırımlarını kökleştirmenin yanı sıra, pazarlar ve nüfuz alanları için mücadele ederlerken, bu yatırımları kabul eden ülkelerdeki mevzilerini de güçlendirmektedirler. Bu durum, çeşitli kapitalist devletler arasında ve birbirleriyle bağlantılı ya da birbirlerine bağımlı olmayan büyük tröstler arasında sürtüşmelere yol açmaktadır. Bu sürtüşmeler yerel savaşları alevlendirmektedir ve genel bir savaşa dahi yol açabilir. Leninizmin bize öğrettiği gibi, bu nedenlerden do-

(13) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 31, S. 159 (Arn. baskı). [«Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu Üzerine Tezlerin Ön Taslakları. Komünist Enternasyonalin İkinci Kongresi İçin»]

layı patlak veren bir savaş, ister yerel, isterse genel olsun, bir kurtuluş savaşı niteliğine değil, yağmacı bir niteliğe sahiptir. Yalnızca, halklar yabancı istilâcılara karşı ayaklandıkları; emperyalizme, sosyal-emperyalizme ve dünya sermayesine sıkı sıkıya bağlı olan yerli kapitalist burjuvaziye karşı ayaklandıkları zaman, bu haklı bir savaş olur, bir kurtuluş savaşı olur.

Büyük dünya sermayesinin temsilcileri, sözümona mevcut uluslararası iktisadi ilişkiler sisteminde düzeltmeler yapılması gerekliliği ve Çin yöneticilerinin de desteklediği «yeni bir dünya ekonomik düzeni» hakkında bir hayli söz ediyorlar. Onlara göre, bu «yeni ekonomik düzen», «dünya istikrarının sağlanmasının temeli» görevini görecektir. Kendi hesaplarına Sovyet revizyonistleri de, sözde yeni bir uluslararası iktisadi ilişkiler yapısından dem vurmaktadırlar.

Bunlar, yeni-sömürgeciliği yaşatmak, onun ömrünü uzatmak, halklar üzerindeki baskı ve talanlarını sürdürmek isteyen emperyalist ve yeni-sömürgeci devletlerin çabaları ve planlarıdır. Ancak, kapitalizmin ve emperyalizmin gelişmesinin yasaları, ne burjuvazinin ve revizyonistlerin dileklerine, ne de teorik buluşlarına tabidir. Lenin'in söylemiş olduğu gibi, bu çelişkilerden kurtulmanın yolu, sömürgecilik ve yeni-sömürgeciliğe karşı tutarlı bir mücadele yürütmektir, devrimdir.

Emperyalizmin temel ekonomik özelliklerini tahlil ederken, Lenin onun tarihteki yerini de belirlemişti. **Emperyalizmin, kapitalizmin sadece en yüksek değil, aynı zamanda son aşaması,** proleter devrimin arifesi olduğunu vurguluyordu. Lenin, şuna işaret ediyordu:

> *«Emperyalizm, kapitalizmin özgül bir tarihi aşamasıdır... Emperyalizm, (1) tekelci kapita-*

lizmdir; (2) asalak ya da çürüyen kapitalizmdir ,(3) can çekişen kapitalizmdir.»[14]

Günümüz kapitalist dünyasının gerçeği, bu sonucu tamamen doğrulamaktadır.

Emperyalizmin tüm sosyo-ekonomik kötülüklerinin iktisadi temeli, Lenin'in ispatlamış olduğu gibi, tekeldir. Tekeller, kapitalist ekonominin çelişkilerinin üstesinden gelmeye muktedir değildir. Lenin, emperyalizmin asalaklığını ve çürüyüşünü organik bir şekilde, tekelin genel olarak üretici güçlerin gelişmesini engelleme; çeşitli dallar arasındaki ve bir bütün olarak ulusal ekonomideki orantısız gelişmeyi derinleştirme; beşeri ve maddi üretim olanaklarını tam olarak kullanamama eğilimine; bilim ve teknolojideki yeni gelişmelerin kitlelerin ve bütün toplumun ilerlemesinin yararına uygulanmasını engelleme eğilimine bağlamıştı.

Kâr hırsı ve rekabet, tekelleri üretim sürecinde ileri teknolojiye yatırım yapmaya zorlamaktadır. Fakat, emperyalizmin bütün tarihsel gelişim süreci içinde hâkim olan eğilim orantısız gelişme ve gelişmenin frenlenmesi eğilimidir.

Sanayi alanında, özellikle de savaş sanayii alanında bilimin gelişmesi ve araştırmalar için yapılan harcamalar, örneğin, Amerika Birleşik Devletlerinde, 1950' de 2 milyar dolardan 1965'te hemen hemen 11 milyar dolara ve 1972'de yaklaşık 30 milyar dolara yükselmiştir. Büyük firmalar bilimsel araştırmalarda sık sık güçlüklerle karşılaşmakta, fakat bir şey keşfedilir edilmez patentini satın almakta ve kalifiye işçiler tutmaktadırlar; bununla birlikte, o buluşu yalnız kendi çıkarları gerek-

(14) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 23, s. 122 (Arn. baskı). [«Emperyalizm ve Sosyalizm İçindeki Bölünme»].

tirdiğinde uygulamaya koymaktadırlar.

Doğal olarak, bu konuda, geliştirme alanına ve teknik devrime yapılacak yatırımlar karşılığında daha fazla kazanç vaat eden başlıca sektörler önceliğe sahiptir, çünkü daha fazla kâr getirirler. Savaş sanayii birinci sırada yer almaktadır, çünkü en yüksek kâr oranı buradadır. Örneğin, 1964'te Amerika Birleşik Devletleri havacılık ve füze sektöründe bilimsel araştırmalar için 3 milyar 565 milyon dolar yatırım yapmıştır. Aynı yıl içinde, elektrik ve telekomünikasyon sanayiine 1 milyar 537 bin dolar, kimya sanayiine 196 milyon, makine yapımı sanayiine 136 milyon, otomobil sanayiine 174 milyon, bilimsel donatım sanayiine 172 milyon, kauçuk sanayiine 38 milyon, petrol sanayiine 8 milyon, metan gazı sanayiine 9 milyon dolar, vb., yatırım yapılmıştır.

Bugünün koşullarında, emperyalizmin çürümesinin bir belirtisi olarak, ekonominin askerileştirilmesi tüm kapitalist ve revizyonist ülkelerin ayırdedici bir özelliği haline gelmiştir. Fakat, ekonominin askerileştirilmesi süreci, özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliğinde eşi görülmedik boyutlara ulaşmıştır. Her iki tarafça yapılan askeri harcamalar astronomik boyutlara yükselmiş, yılda toplam 240 milyar doları aşkın bir rakama ulaşmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği, hegemonya ve dünya hakimiyeti siyasetlerinin bir parçası olarak, silah ticaretine de büyük ölçüde başvuruyorlar. Bu, emperyalizmin çürümesinin diğer bir açık ifadesidir. Her yıl, 20 milyar dolardan fazla tutan silah satmaktadırlar. İngiltere, Batı Almanya, Fransa, İtalya, vb. gibi diğer emperyalist ülkeler de silah satıyorlar. Bu emperyalist ticaretin düzenli müşterileri, Şili, Brezilya, Arjantin, İsrail, İspanya, Güney Kore, Rodezya, Güney Afrika Birliğininkiler, vb. gibi gerici ve faşist kliklerdir. Bu

müşterilerin yanında, stratejik hammaddeler ya da petrol bakımından zengin olan ve zenginliklerinin talanına izin vermeye teşvik etmek için emperyalistlerin onlara silahlarını yem olarak sunduğu ülkeleri de saymak gerekir.

Aşırı üretimden doğan iktisadi buhranların gittikçe daha sıkı patlak verişi günümüz tekelci kapitalizminin çürüyüşünün ve asalaklığının açık kanıtıdır. Bugün fevkalade derinleşmiş olan bunalımların patlak vermesi, kapitalist rejimde üretim ve tüketimin anarşik, kendiliğinden ve orantısız karakteri üzerine Marksist teorinin doğruluğunu pekiştirmekte, kapitalizmin «bunalımsız» gelişmesi ya da «düzenli [planlı] kapitalizm»e dönüşmesi üzerine burjuva «teoriler»i çürütmektedir.

Marks'ın keşfettiği kapitalist birikim yasası, yani, bir yanda emekçi halkın yoksulluğu derinleşirken, diğer yanda kapitalistlerin kârlarının artması, kapitalist toplumda bugün her zamankinden daha güçlü bir şekilde işlemektedir. Toplumun proleterlere ve küçük bir azınlığı temsil eden burjuvalara ayrışması süreci derinleşmektedir.

Proletaryanın üst tabakalarını, işçi aristokrasisini satın alabilmek için daha da büyük iktisadi olanaklara sahip olan günümüz emperyalist sistemi, bu aristokrasinin saflarını büyük oranda genişletmiştir.

Mali oligarşi, proletaryayı aldatmak, onun kafasını karıştırmak, devrimci şevkini söndürmek için bu aristokrasiden bugün geniş ölçüde yararlanıyor. Lenin'in, lafta sosyalist, fiiliyatta ise emperyalist dediği kişiler genellikle işte bu işçi aristokrasisinden çıkar. Sosyal-demokratlar, «burjuva işçi partileri», oportünist sendika liderleri, modern revizyonistler, vb., hep Lenin'in bu tanımı kapsamına girmektedir. Lenin, emperyalizmin oportünizmle bağı bulunduğunu oportünistlerin emper-

yalizmin korunması ve güçlenmesine yardım ettiğini vurgulamaktadır. Şöyle diyor Lenin:

> «... *en tehlikeli insanlar, emperyalizme karşı mücadelenin, oportünizme karşı mücadeleyle sıkı sıkıya bağlı bir şekilde yürütülmedikçe, bir aldatmaca ve yalan olduğunu anlamak istemeyenlerdir.*»[15]

Emperyalizmin çürüyüşü, tüm alanlarda, özellikle de siyasi ve toplumsal alanlarda gericiliğin büyümesi ve şiddetlenmesinde de açıkça görülmektedir. Pratiğin doğruladığı gibi, tekelci burjuvazi sınıf mücadelesinin keskinleştiğini gördüğü zaman tüm maskelerini fırlatıp atar, emekçi kitlelerin kanlarının dökülmesi pahasına kazanmış olduğu birkaç hakkı bile hiçe sayar. Dünyanın birçok ülkesinde kurulmuş olan faşist rejimler ve diktatörlükler bunun göstergesidir.

Karmakarışık bir durumda bulunan tüm bu kokuşmuş sistem, dev bir muhafız ordusu, tepeden tırnağa silahlanmış ve seferber edilmiş çok sayıda polis tarafından ayakta tutulmaktadır. Tüm bu askeri kuvvetler ve polis güçleri, iktidardaki burjuvazinin koyduğu bir yığın yasanın belirlediği sınırları aşan her çeşit direnişi önlemek ya da bastırmak için harekete geçirilirler. Silahlı kuvvetler ve diğer baskı araçlarının kadroları refah içinde yaşar ve dolgun aylıklar alırlar. Örneğin, İtalya'da, ordudan, polisten, karabinyerlerden*, madalya verilen, ama aynı zamanda öldürülen, güvenlik, ajanlarından başka bir şeyden konuşulduğu duyulmaz.

(*) *Karabinyer*: İtalyan ulusal polis teşkilâtı üyesi — ÇN.

(15) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 22, s. 367 (Arn. baskı). [«Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»]

Burjuva devletlerde hüküm süren bu çok karışık durumda, haydutluk gelişmiş ve yaygınlaşmıştır; ve bu, kapitalist düzenin kendisinin doğurduğu bir şeydir. Onun yozlaşmasının bir ifadesi, burjuva zulüm ve sömürü düzeninin yol açtığı karamsarlık ve şaşkınlığın bir yansımasıdır. Burjuvazi, kendisi için sorun yaratan ve burjuva devleti rahatsız eden haydutluk vakalarını önlemeye çalışır. Fakat, bir taraftan da, yoksulluk içinde yaşayan geniş emekçi kitleleri yıldırmak için haydutluğu kışkırtır ve kullanır. Birçok kapitalist ülkede haydutluk bir zanaat haline gelmiş, banka ve mağaza soymaktan, insanları kaçırıp büyük fidyeler alabilmek için rehin tutmaya kadar genişlemiştir. Bazı ülkelerde haydutluk, çeşitli gruplaşmalar içinde örgütlenmiştir. Bu gruplaşmaların çoğu kez «devrimci» ya da «komünist» görünümlü adları vardır. Buruvazi, faşist bir hükümet darbesinin şartlarını hazırlamak ve tezgâhlanmasını haklı göstermek için onların faaliyetlerine izin verir. Devrimi ve sosyalizmi gözden düşürmek amacıyla, bu eşkiyacılık sözümona burjuva düzene karşı harekete geçen «komünist gruplar» tarafından yürütülüyormuş gibi tanıtılır.

Sonsöz olarak şunu söyleyebiliriz: Bugünkü durumda emperyalizm genel olarak, ister ABD emperyalizmi, ister Sovyet sosyal-emperyalizmi, isterse herhangi bir başka renkten emperyalizm olsun, zayıflama ve çürüme aşamasında bulunmaktadır; eski toplum devrimle temelinden alaşağı edilecek ve yerini yeni bir toplum, sosyalist toplum alacaktır. Bu yeni sosyalist toplum, Sovyet revizyonistlerinin Sovyetler Birliğinde sosyalizme ihanet etmiş oldukları gerçeğine rağmen; Çin'de oportünizm hüküm sürüyor ve yeni bir sosyal-emperyalizm yükseliyor olması gerçeğine rağmen; eski halk demokrasisi ülkelerinde kapitalizmin geri getirilmiş olması

gerçeğine rağmen mevcuttur ve genişleyecek, gelişecek, ilerleyecektir. Sosyalizm kendi rotasını izleyecek ve dünya emperyalizmine ve kapitalizmine karşı mücadele ederek zafer kazanacaktır, fakat aslâ Kruşçev'in vaaz ettiği ve bütün revizyonistlerin vaaz etmeye devam ettikleri gibi reformlarla ve barışçı parlamenter yollardan değil. Leninist emperyalizm ve proleter devrim teorisine sadık kalarak zafer kazanacaktır, fakat asla tekelci devlet kapitalizmini, sözde kapitalizmin yeni, özel bir aşaması, «kapitalizmin bağrında sosyalist unsurların doğuşu» olarak ilân eden günümüzün revizyonist teorilerini izleyerek değil.

Lenin'in, emperyalizmin tabiatı ve tarihteki yeri üzerine vardığı sonuçlara uygun olarak dünya emperyalizmi, toplumsal bir sistem olarak, bir yandan onu içten yıpratan çelişkilerin, öte yandan halkların kurtuluş ve devrim mücadelelerinin sonucunda, bir zamanlar sahip olduğu bölünmemiş hükmetme gücüne artık sahip değildir. Bu tarihin diyalektiğidir ve emperyalizmin çökmekte, gerilemekte ve çürümekte olduğunu belirten Marksist-Leninist tezi doğrulamaktadır.

Kapitalizmin ve emperyalizmin zayıflaması eğilimi, bugün dünya tarihinin esas eğilimidir. Marks ve Lenin bunu somut gerçekler, tarihi olaylar ve materyalist diyalektik temelinde kanıtladılar. Emperyalizme karşı olan devletlerin çabalarını birleştirme eğilimi de emperyalizmin zayıflamasına yol açmaktadır. Ancak, bu ikinci eğilim, eğer Çin'in yaptığı gibi, gerekli ayrımlar gözetilmeksizin, özel durumlar incelenmeksizin mutlaklaştırılacak olursa, doğru yola götürmez. Çin yöneticileri, ABD emperyalizminin gerilemekte olup Sovyet sosyal-emperyalizminden daha az güçlü olduğunu öne sürer, «üçüncü dünya»yı çağın esas itici gücü ilân ederlerken pratik-

te burjuvaziye teslimiyeti ve boyun eğmeyi teşvik etmektedirler.

Halkların kurtuluş istediği doğrudur, ancak bu kurtuluşu yalnızca mücadele yoluyla, emek sarfederek ve militan bir önderlik altında kazanabilirler. Marks, Engels, Lenin ve Stalin bize, bu önderliğin her ülkenin proletaryası olduğunu öğretirler. Ancak, proletarya ve onun Marksist Leninist partileri, devrimin hazırlanmasını ve gerçekleştirilmesini daima akılda tutarak, eksiksiz siyasi, ekonomik ve askeri tahliller yapmalı, her şeyi inceden inceye ölçüp biçmeli, kararlar almalı, uygun strateji ve taktikleri belirlemelidir. Eğer Çinlilerin yaptıkları gibi devrim unutulursa ne tahliller, eylemler ve strateji, ne de taktikler Marksist-Leninist ve devrimci olabilir.

İster güçlü, isterse daha az güçlü olsun, hiçbir çeşit emperyalizm hakkında hiçbir hayale kapılamayız. Emperyalizm, tabiatının gereği olarak, iktisadi ve siyasi yayılmanın, savaş başlatmanın koşullarını yaratır, çünkü özü esas olarak sömürücüdür, saldırgandır. Dolayısıyla, kurtuluş isteyen halkların geniş kitlelerini, buna, «üç dünya» teorisi gibi revizyonist teorileri rehber aldıkları takdirde ulaşabileceklerini söyleyerek aldatmak, halklara ve devrime karşı suç işlemektir.

Çağımız, Lenin'in bize öğrettiği gibi, emperyalizm ve proleter devrimler çağıdır. Biz Marksist-Leninistler bundan, dünya emperyalizmine karşı, proletarya ve halkları sömüren her emperyalizme, her kapitalist devlete karşı en büyük bir şiddetle savaşmak zorunda olduğumuz anlamını çıkarmalıyız. Biz, devrimin bugün gündemde olduğunu belirten Leninist tezi önemle vurguluyoruz. Dünya, yeni bir topluma doğru ilerliyor; bu, sosyalist toplum olacaktır. Dünya kapitalizmi, emperyalizm ve sosyal-emperyalizm, daha da fazla çürüyecek ve devrimle son bulacaktır.

Lenin bize, **emperyalizme karşı sonuna kadar savaşmamız, onu kelimenin geniş anlamında eleştirmemiz ve ezilen sınıfları emperyalizmin siyasetine, burjuvaziye karşı harekete geçirmemiz gerektiğini** öğretir. Emperyalizmin bugünkü gelişmesinin Marksist-Leninist tahlili, Lenin'in emperyalizmin tabiatı ve özelliklerine ilişkin tahlilinde ve vardığı sonuçlarda hiçbir şeyin değiştirilemeyeceğini açıkça gösteriyor. Sosyal-demokratlardan Kruşçevci ve Çinli revizyonistlere kadar, tüm oportünistlerin emperyalizm üzerine Leninist tezleri çarpıtma girişimleri karşıdevrimcidir. Amaçları devrimi inkâr etmek, emperyalizmi şirin göstermek ve kapitalizmin ömrünü uzatmaktır.

Lenin, emperyalizmi ve onun Bernstein, Kautsky, Hilferding ve tüm diğer İkinci Enternasyonal oportünistleri gibi savunucularını teşhir ederken, şuna işaret ediyordu:

> «*Emperyalist ideoloji işçi sınıfına da sızar. Onu diğer sınıflardan ayıran bir Çin setti yoktur.*»[16]

Fakat, yazıktır ki, şimdi «Çin seddi» dahi yarılmış: emperyalist ideoloji ve propaganda Çin'e sızmıştır. Çinli oportünistlerin orijinal hiçbir yanları yoktur. Onlar da Kautsky ve şürekâsının yolundan yürüyerek, genel olarak emperyalizmi, özel olarak da Amerikan emperyalizmini şirin gösteriyor ve bu ikincisini, gerileyiş içinde olan ve halkların, Sovyet sosyal-emperyalistlerine karşı korunmak için dayanmak zorunda oldukları bir emperyalizm olarak sunuyorlar.

Çinli revizyonistlerin «teoriler»i ile Kautskyninki-

(16) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 22, s. 347 (Arn. baskı). [«Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»]

ler arasındaki benzerlik son derece açıktır. Zamanında Kautsky, kapitalizmin gelişmesi üzerine Marksist teoriyi çarpıtarak emperyalizmin sömürgeci siyasetini savunmaya, sömürü ve yayılma siyasetini gizlemeye çalışıyordu. Bugün de, Amerikan emperyalizmini ve onun yeni-sömürgeci siyasetini destekleme çabasıyla, sözümona Marks ya da Lenin'e dayanan saçma teoriler geliştiren Çin yöneticilerinin yaptıkları budur. Fakat Çinlilerin teorisi, Lenin'in diliyle konuşacak olursak, revizyonizm ve oportünizmin bataklığına balıklama bir dalıştır.

Kautsky'nin teorisi, tekelci kapitalizm koşullarında, güya ilhakçı olmayan bir diğer siyasetin mümkün olduğu hayalini yayıyordu. Bu konuda Lenin şunu vurguluyordu:

> «*Meselenin özü şu ki, Kautsky, emperyalizmin politikasını onun ekonomisinden ayırmakta, ilhaklardan mali sermayenin 'tercih ettiği' bir siyaset olarak söz etmekte ve bu politikanın karşısına, gene tam da bu mali sermaye temelinde mümkün olduğunu iddia ettiği diğer bir burjuva politikayı çıkarmaktadır. O zaman, ekonomide tekellerin, siyasette tekelci olmayan, şiddete başvurmayan ilhakçı olmayan yöntemlerle bağdaşabileceği sonucu çıkar. O zaman, tam da malî sermaye çağında tamamlanmış olan ve en büyük kapitalist devletler arasında günümüzdeki kendine özgü rekabet biçimlerinin temelini oluşturan dünyanın toprak bakımından bölüşülmesi olgusunun, emperyalist olmayan bir siyasetle bağdaşabileceği sonucu çıkar. Sonuç, kapitalizmin en son aşamasının en temel çelişkilerinin derinliğinin açığa vurulma-*

sı yerine, geçiştirilmesi ve hafifleştirilmesidir; sonuç, Marksizm yerine burjuva reformizmidir.»[17]

Çinli revizyonistler, Amerika Birleşik Devletlerinde ekonomiye tekellerin hâkim olduğu, iç ve dış siyaseti kesinlikle onların belirlediği gerçeğini görmezlikten gelerek, artık yayılma çabasında olmayan, hatta gerilemekte olan bir emperyalizmden söz ediyorlar. Çinli yöneticiler, günümüz kapitalizminin temel iktisadi yasasının başlıca özellikleri ve gereklerinin, Stalin'in sözleriyle,

> «...*söz konusu ülkenin nüfusunun çoğunluğunun sömürülmesi, yıkımı ve yoksullaşması yoluyla; diğer ülkelerin, özellikle geri ülkelerin halklarının köleleştirilmesi ve sistemli bir tarzda soyulması yoluyla; ve, son olarak, en yüksek kârların elde edilmesi için yararlanılan savaşlar ve ulusal ekonominin askerileştirilmesi yoluyla azami kapitalist kârın elde edilmesi*»[18]

olduğunu «unutuyorlar». Böylece, Çin yöneticilerinin «yeni» teorileri, onların, Kautsky'nin eski türküsünü yeni bir besteyle piyasaya sürdüklerini göstermektedir.

Lenin, emperyalist devletler arasında saldırgan ya da daha az saldırgan olma temelinde ayırım yapmak isteyen İkinci Enternasyonal şeflerini teşhir ederken, bu tutumun anti-Marksist olduğunu vurgulamıştı. Bu tutum, İkinci Enternasyonal partilerini şoven mevzilere, proletaryanın davasına ve devrime ihanete götürdü. Ça-

(17) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 22, s. 328 (Arn. baskı). [«Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»]

(18) J. V. Stalin, «SSCB'de Sosyalizmin Ekonomik Sorunları» s. 45, 1974, (Arn. baskı).

ğımızda, diyordu Lenin, Birinci Dünya Savaşına bir ya da öteki tarafta katılmış olan emperyalist devletlerden hangisinin «daha kötü» olduğu sorusu sorulamaz. Lenin şöyle demişti:

> *«Günümüz demokratları ancak emperyalist burjuvazilerden ne birine, ne de diğerine katılmazsa, ancak 'iki tarafın da aynı ölçüde kötü' olduğunu söylerse, ancak her ülkedeki emperyalist burjuvazinin yenilgisini arzularsa özüne sadık kalmış olacaktır. Bunun dışındaki her tercih gerçekte ulusal-liberal olacak, gerçek enternasyonalizmle hiçbir ortak yanı bulunmayacaktır.»*[19]

Günümüze gelince, Sovyet sosyal-emperyalizminin Amerikan emperyalizminden daha saldırgan olduğunu ileri süren Çin tezinin kabul edilmesi, devrime, işçi sınıfının tarihsel misyonuna ihanet etmek, İkinci Enternasyonalin mevzilerine kaymak anlamına gelir. İki emperyalist süper devlet sosyalizmin, halkların özgürlük ve bağımsızlığının, ulusların egemenliğinin aynı ölçüde baş düşmanıdırlar, onlar için aynı ölçüde tehlikelidirler. Onlar, dünya kapitalizminin baş savunucusudurlar.

Çin yöneticileri, halklara karşı ihanetlerini gizlemek için, büyük tekellerin büyük zenginliklere sahip bazı ülkelerle olan ilişkilerinin, tekelci güçlerle halklar arasındaki çelişkilerin dahi ortadan kaldırılabileceği bir durum yarattığını söylüyorlar. Bu korkunç bir saçmalıktır; azgın emperyalizmi uysal göstermek için, sözümona sermaye yatırımlarının, yatırımın yapıldığı ülke halkı-

(19) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 21, s. 145-146 (Arn. baskı). [«Yabancı Bandıra Altında»]

na refah sağlayacağı ve böylece emperyalistlerle bu ülkelerin halkları arasındaki çelişkilerin artık ortadan kalkacağı yolunda hayallerin güdüldüğü bir ortam yaratmak için yapılan bir girişimdir. Bugün Çin yöneticilerinin reklam ettiği bu düzmece teoriyi, kendi egemenliğini dünyanın her tarafına yayabilmek ve çeşitli ülkelerde hüküm süren gerici kliklere kendi halklarını ezmede ve ülkelerini yabancılara satmada yardım etmek için emperyalizm uydurmuştur.

Bu «teoriler», İkinci Enternasyonal oportünistlerinin gerici teorilerinin yeni, daha ince biçimlerde bir tekrarıdır. Birinci Dünya Savaşı sırasında Lenin, Kautsky'nin anti-Marksist «ultra-emperyalizm» teorisini teşhir etmişti. Kautsky, çeşitli ülkelerin kapitalistleri arasındaki bir anlaşmanın emperyalizm koşullarında savaşları önleyebileceğini iddia ediyordu.

Lenin Kautsky ile polemiğinde şöyle diyordu:

> «*...İngiliz papazlarının ya da Alman 'Marksist'i Kautsky'nin bayağı küçük-burjuva fantezilerinde değil, fakat kapitalist sistemin gerçekliğinde, 'emperyalistlerarası' ya da 'emperyalistler-üstü' ittifaklar hangi biçime bürünürse bürünsün, ister bir emperyalist koalisyonun bir başkasına karşı birleşmesi, isterse* **bütün** *emperyalist devletleri kucaklayan genel bir ittifak biçiminde olsun, kaçınılmaz olarak, savaşlar arasındaki dönemlerde bir 'mütareke'den başka bir şey değildir.*»[20]

Lenin'in bu öğretileri, Çin revizyonistlerinin, Amerika Birleşik Devletleri de dahil olmak üzere tüm faşist

(20) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 22, s. 359-360 (Arn. baskı). [«Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»]

ve feodal, kapitalist ve emperyalist devletlerin ve rejimlerin Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı bir ittifakının ve büyük bir dünya cephesinin propagandasını yapmakta ve bunu gerçekleştirmek için vargücüyle çalışmakta olduğu bugünkü koşullarda son derece günceldir.

Emperyalist ülkeler arasında ittifaklar, diye belirtiyordu Lenin, mümkündür, ancak bu ittifaklar sadece devrimi ve sosyalizmi ortaklaşa ezmek ve sömürgeleri, bağımlı ve yarı-bağımlı ülkeleri ortaklaşa sömürmek amacıyla kurulurlar.

Çin revizyonistleri, İkinci Enternasyonalin şefleri gibi, Komünist Manifesto'nun «Bütün ülkelerin proleterleri, birleşin!» sloganının yerine, Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı «Birleşilebilecek olan herkesle birleşelim» şeklindeki pragmacı sloganı geçirmişlerdir.

Çin yöneticilerinin icat ettiği «üç dünya» teorisi, emperyalizmin tarihsel gelişimini Marksist-Leninist sınıf bakış açısından kalkarak tahlil etmemekte, Marks ve Lenin'in çok açık olarak belirlediği çağımızın çelişkilerini görmezlikten gelerek, onu çarpık bir anlayışla ele almaktadır. «Sosyalist» Çin, bu «teori» yi izleyerek Amerikan emperyalizmi ve «ikinci dünya» ile, yani halkları sömüren diğer emperyalistlerle birleşmekte, «üçüncü dünya»yı, dünya emperyalizmine ve kapitalizmine karşı, gerek ABD emperyalizmine, gerekse Sovyet-sosyal emperyalizmine karşı savaşmayı arzulayan halkları, sadece Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı birleşmeye çağırmaktadır.

Titocu «bloksuz» ülkeler teorisi de «üç dünya» teorisi kadar anti-Marksisttir.

Bu iki «teori», Amerikan emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizmi treninin, yani dünya halklarından talan edilen servetle yüklü bir trenin, üzerinde yürüdüğü yolun raylarıdır. Titocular ve Çinli revizyonistler, bu

emperyalist ve sosyal-emperyalist trenin vagonlarında, dışarıya biraz petrol, şeker, birkaç dolar, sterlin, frank ya da ruble sızabilir diye bazı delikler açmaya çalışıyorlar. Ezilen halkların sırtlarına döşenmiş olan ve bu halkları sürekli boyunduruk altında tutmayı amaçlayan bu raylar, Troçkistlerin, anarşistlerin, Buharincilerin, Kruşçevcilerin, Togliatti, Carillo, Marchais'nin destekleyicilerinin, vb., vb. tüm diğer anti-Marksist teorileri kadar gerici olan iki teoridir.

Hayat, Lenin'in emperyalizm üzerine dahiyane tezlerini sürekli olarak doğruluyor. Kapitalizm çürüme aşamasına girmiştir. Bu durum kitlelerin isyanına yol açıyor, onları devrime sevkediyor. Farklı biçimlerde ve farklı şiddetlerde de olsa, halkların emperyalizme ve burjuva kapitalist kliklere karşı mücadelesi gelişiyor. Nicelik, kaçınılmaz olarak niteliğe dönüşecektir. Bu ilk olarak, kapitalist zincirin en zayıf halkasını oluşturan, işçi sınıfının bilincinin ve örgütlenmesinin yüksek bir düzeye ulaştığı, sorunun siyasi ve ideolojik olarak derin bir şekilde kavrandığı ülkelerde meydana gelecektir.

Emperyalizm, halkları barbarca ezmenin ve sömürmenin dozunu artırmıştır. Fakat, aynı zamanda, dünya halkları, emekçi kitlelerin savaş öncesi dönemde olduğundan hiç de daha az ezilmediği ve sömürülmediği kapitalist toplumda yaşamaya devam edemeyeceklerinin gittikçe daha çok bilincine varıyorlar.

Emperyalizm, kendisinin ve çanak yalayıcılarının tüm çabalarına rağmen, halklar üzerinde hegemonyasını kurma mücadelesinde, ne şimdi, ne de gelecekte, hiçbir istikrara kavuşamayacaktır. Kavuşamaz, çünkü kurtuluş isteyen işçi sınıfı ve ezilen emekçi halk kitleleri uyanmakta ve bilinçlenmektedir, çünkü emperyalistlerarası çelişkiler kaçınılmazdır.

Halklar, dünya emperyalizminin ve kapitalizminin,

yalnızca iki süper devletin iktisâdi, askeri, siyasi ve ideolojik gücüne değil, aynı zamanda kendi ülkelerinin halklarını boyunduruk altında, sömürü altında, gerçek özgürlük ve bağımsızlıklarını kazanmak için ayaklanmasınlar diye korku altında tutan varlıklı sınıflara da dayanmakta olduğunu görüyorlar, ilerde de gittikçe daha berrak bir şekilde görecekler.

Dünyanın çeşitli halklarının geniş kitleleri, günümüz burjuva-kapitalist toplumunun ve sömürücü dünya emperyalist sisteminin alaşağı edilmesi gerektiğini de kavramaya başlamışlardır. Halklar için bu, salt bir özlem değildir; birçok ülkede silaha sarılmışlardır.

Bu nedenle, dünyayı üç ya da dört parçaya ayıran teoriler, «bağlantılı» ve «bağlantısız» diye ayıran teoriler uydurmaya hiç gerek yoktur; aksine, büyük nesnel tarihsel süreç doğru olarak, Marksizm-Leninizmin öğretilerine uygun olarak görülmeli, yorumlanmalıdır. Dünya ikiye bölünmüştür: Birbiriyle amansız mücadeleye girişmiş olan, kapitalizmin dünyası ile sosyalizmin yeni dünyası. Bu kavgada yeni, sosyalist dünya zafer kazanacak, eski kapitalist toplum, burjuva ve emperyalist toplum alaşağı edilecektir.

III

DEVRİM VE HALKLAR

Marks, kapitalist toplumun yıkılmasının ve daha ileri bir toplumun, sosyalizmin ve ardından komünizmin kurulmasının kaçınılmazlığını bilimsel kanıtlarla ortaya koydu. Lenin Marks'ın düşüncesini geliştirerek, «Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması» adlı kitabında çağımızın emperyalizm ve proleter devrimler çağı olduğunu gösterdi. Bu çağ eski kapitalist düzenin sömürgeciliğin ve emperyalizmin yıkılması, devlet iktidarının proletarya tarafından ele geçirilmesi ve ezilen halkların kurtuluş çağıdır, sosyalizmin dünya ölçeğinde zafere ulaşması dönemidir.

Bu, bugün, insanlığın çoğunluğu için, ezilenler ve sömürülenler için dayanılmaz olan eski sömürü toplumunun yerini insanın insan tarafından sömürülmesinin ebediyen ortadan kaldırıldığı yeni bir toplumun alması çağında yaşadığımız anlamına gelir. Partimiz 7. Kongresinde, dünyanın, devrim ve halkların kurtuluşu meselesinin çözüm bekleyen bir mesele olduğu aşamada bulunduğu tezini ortaya koyarken, işte tam da bu temel öğretilerden ve bugünkü dünya gelişme sürecinin Marksist-Leninist tahlilinden hareket ediyordu.

Proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesi sürekli gelişen zorlu, amansız bir mücadeledir. İki büyük toplumsal güç karşı karşıyadır. Bir tarafta, tarihin tanıdığı en vahşi, en sinsi ve kana susamış sınıf olan kapitalist-emperyalist burjuvazi; diğer tarafta ise, üretim araçlarından tamamen yoksun bırakılmış, burjuvazi tarafından acımasızca ezilen ve sömürülen ve aynı zamanda düşünen, yaratan, çalışan ve üreten, ancak emeğinin meyvalarını alamayan, toplumun en ileri sınıfı proletarya durmaktadır.

Bu sınıflardan her biri güçleri kendi etrafında seferber etmeye ve kendi amaçlarına ulaşmak için onları hazırlamaya çalışır: Proletarya, toplumsal ve ulusal kurtuluş için, devrimi gerçekleştirmek için; burjuvazi de egemenliğini korumak ve devrimi bastırmak için. Burjuvazi en uğursuz, gerici ve cani güçleri etrafında toplarken, proletarya bütün devrimci, ilerici güçleri kazanmaya çalışır.

Marksizm-Leninizm bize, proletarya ile burjuvazi arasındaki mücadelenin durmadan geliştiğini ve mutlaka proletarya ile müttefiklerinin zaferiyle taçlanacağını öğretir. Ama bu mücadelenin başarıyla taçlanabilmesi için proletarya örgütlü olmalı, kendi öncü partisine sahip olmalı, geniş halk kitlelerine devrimin gerekliliği bilincini vermeli, devlet iktidarını ele geçirme, kendi diktatörlüğünü kurma, sosyalizmi ve komünizmi, sınıfsız toplumu inşa etme mücadelesinde onlara önderlik etmelidir.

Dünyada, iyi ya da kötü niyetlerle, devrimin ne zaman olursa olsun her an her yerde yapılabileceğini düşünen birçok aceleci unsur vardır. Ama böyleleri yanılıyor. Devrim insanın canının istediği zaman ve canının istediği yerde yapılamaz. Devrim, kapitalist zincirin en zayıf halkasında patlak verir ve gerçekleştirilir. Devri-

min patlak vermesi ve zafere ulaşması için gerekli objektif ve sübjektif koşullar mevcut olmalı ve devrimi başlatmak için elverişli an seçilmelidir. Önemli olan, başında proletarya bulunan geniş halk kitlelerinin, bir kez devrimi başlattıktan sonra, onu sonuna kadar sürdürmeye kararlı ve hazır olmalarıdır.

Lenin, devrimin her ülkenin kendi halkı tarafından gerçekleştirileceğini, ihraç edilemeyeceğini vurgular. Bu, Marksist-Leninistlerin, nerede mücadele ediyor olurlarsa olsunlar, birbirleriyle en saf proleter enternasyonalist duygularla dayanışma içinde olmamaları, birbirleriyle bağlantılı olmamaları gerektiği, diğer ülkelerin proletaryasının ve halklarının kurtuluş mücadelesine yardım etmemeleri gerektiği anlamına gelmez. Tersine, propaganda, ajitasyon, maddi yardım yoluyla, kararlılık ve fedakârlıklarıyla örnek olarak ve Marksizm-Leninizme sadakatle bağlı kalarak her ülkede ve bütün dünyada devrime yardımcı olmak, değişik ülkelerdeki tüm komünistler, tüm proleterler, tüm devrimci güçler için bağlayıcı bir görevdir. Elbette, bu yardımdan yararlanmadaki başarı her şeyden önce proletaryanın ve partisinin hazırlığına, şu ya da bu ülkede devrimci mücadelenin gelişmesine bağlıdır.

«Komünist Parti Manifestosu»nda Marks ve Engels, bir ülkenin proletaryası ve halkının çıkarlarıyla bütün dünyanın proletaryası ve halklarının çıkarlarının ayrılamaz olduğunu gösteriyorlar.

Devrim, Lenin'in bize öğrettiği ve hayatın doğruladığı gibi, her ülkede tek tek zafere ulaşır. Bundan dolayı, bu zafer her şeyden önce, her ülkenin işçi sınıfına ve onun devrimci partisine, onların Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in devrim üzerine öğretilerini somut koşullarda uygulama yeteneğine bağlıdır.

Bununla birlikte, devrim konusunda halkları yanılt-

ma ve devrimin patlak vermesini önleme görevini üstlenen Titocu, Sovyet, «Avrupa-komünisti», Çinli ve diğer modern revizyonistler, bu öğretilerin ve özellikle Leninist devrim teorisinin çevresinde büyük bir bulanıklık yaratmışlar, bu öğretileri baltalamak için yoğun çabalar harcamışlardır.

Bu meselenin çözümünün gündemde olduğu günümüzde, revizyonistlerin devrim üzerine yaydıkları sis perdesini dağıtmak, bu mesele üzerindeki dalavere ve spekülasyonlarını açığa çıkarmak, karşıdevrimci, şoven, hegemonyacı emellerini teşhir etmek ve Marksizm-Leninizmin devrim üzerine öğretilerinin doğru olarak kavranmasını ve uygulanmasını sağlamak Marksist-Leninistler için vazgeçilmez bir görevdir.

Marksizm-Leninizmin Devrim Üzerine Öğretilerini Savunmalı ve Uygulamalıyız

Marksizm-Leninizmin bize öğrettiği ve bütün devrimlerin tecrübesinin doğrulamış olduğu gibi, devrimin patlak vermesi ve zafere ulaşması için objektif ve sübjektif etkenler mevcut olmalıdır.

Lenin bu öğretiyi «İkinci Enternasyonalin Çöküşü» adlı kitabında formüle etti, «'Sol' Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı» adlı kitabında ve diğer yazılarında daha da geliştirdi.

Devrimin objektif etkeni olarak devrimci durum üzerinde duran Lenin onu şöyle tanımlıyor:

> Hakim sınıfları içine alan derin buhrandan, ezilen sınıflar arasında hoşnutsuzluğa ve öfke-

ye yol açan bir buhrandan dolayı «(1) *Yönetici sınıfların, iktidarlarını eski biçimde sürdürmelerinin olanaksız olması.*»[21] «*Genellikle, devrimin patlak vermesi için*» diyor Lenin, «*'aşağı katmanların' eskisi gibi yaşamak 'istememeleri' yetmez, aynı zamanda 'yukarı katmanların' da eskisi gibi 'yaşayamaz halde' olmaları gerekir. 2) Ezilen sınıfların yoksulluğunun ve acılarının dayanılmaz hale gelmesi... 3) Yukarıda sayılan nedenlerin bir sonucu olarak,...tarihi önemde bağımsız eylemlere... girişen kitlelerin faaliyetinde hatırı sayılır bir yükselme olması.*[22]

«*Başka bir deyişle, bu gerçek şöyle de ifade edilebilir: (hem sömürülenleri, hem de sömürenleri, etkileyen) ulusal çapta bir buhran olmaksızın devrim olanaksızdır.*[23]

«*Yalnızca tek tek grupların ve partilerin değil, tek tek sınıfların bile iradesinden bağımsız olan bu objektif değişiklikler olmadan*», diye vurguluyor Lenin, «*devrim — genel bir kural olarak — olanaksızdır.*»[24]

Fakat her devrimci durum devrime yol açmaz, diyor Lenin. Sübjektif etken, yani kitlelerin devrim için yüksek düzeyde bilinçli ve hazırlıklı olmaları hali, ya da Lenin'in sözleriyle,

---

(21) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 21, s. 223 (Arn. baskı). [«İkinci Enternasyonalin Çöküşü»]

(22) *a.g.e.*

(23) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 31, s. 83 (Arn. baskı). [«'Sol' Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı»]

(24) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 21, s. 223 (Arn. baskı). [«İkinci Enternasyonalin Çöküşü»]

«... *devrimci* **sınıfın**, *hiçbir zaman, hatta bir buhran döneminde bile, 'düşürülmedikçe' 'düşmeyecek' olan eski hükümeti devirecek (ya da sarsacak) kadar* **güçlü** *devrimci kitle eylemleri koyma yeteneği...*»[25]

mevcut olmadığından dolayı, birçok kez, sözgelimi, 1860-1870 yıllarında Almanya'da veya 1859-1861 ve 1879-1880 yıllarında Rusya'da olduğu gibi devrimci durumlar, diyor Lenin, devrimlere dönüşmedi.

Lenin'in ilk eserlerinde yazdığı gibi, sübjektif etkeni hazırlamada işçi sınıfının devrimci partisi, onun devrimci kitlelere önderlik etmesi, onları eğitmesi ve harekete geçirmesi belirleyici bir rol oynar. Parti bu rolünü, hem somut koşullara ve kitlelerin devrimci istek ve taleplerine uygun doğru bir siyasi çizgi inşa ederek, hem de proletaryayı ve emekçi kitleleri, içinde yaşadıkları durum, baskı ve sömürü, burjuvazinin barbarca yasaları konusunda ve köleleştirici düzeni yıkma aracı olarak devrimin mutlak zorunluluğu doğrultusunda bilinçlendiren, yoğun, siyasi açıdan iyi düşünülmüş devrimci eylemleri içeren çok büyük bir çalışma yoluyla gerçekleştirir.

Bu şekilde, yoksul katmanlar öyle bir güçle tepki göstereceklerdir ki, diğer iç ve dış çelişkilerle de sarsılan varlıklılar, iktidardaki burjuvazi, egemenliğini eskisi gibi sürdürmekte zorluk çekecektir. Bu koşullar yerine getirildiğinde, birbirlerine bağlı olan objektif ve sübjektif etkenler varolduğunda, devrimin sadece patlak vermesi değil, aynı zamanda zafere ulaşması da mümkün olur.

---

(25) *a.g.e.*

Devrimciler Lenin'in bu dahiyane tezleri üzerinde daima derinlemesine düşünürler, fakat yalnızca bununla da kalmayıp aynı zamanda durumların somut ve çok yönlü tahlilini de yaparlar. Onlar, devrimci durumlar ortaya çıktığında gafil avlanmayacak şekilde, bu belirleyici anlarda kendilerini silahsız buluvermeyip, tersine bu durumlardan devrimin hazırlanması ve başlatılması yolunda yararlanabilecek şekilde hareket ederler.

Dünyada mevcut durumun tahlili neyi göstermektedir? Arnavutluk Emek Partisi, Leninist devrim teorisinden hareketle bugün dünyadaki durumun genel olarak devrimci olduğu, birçok ülkede bu durumun olgunlaştığı, ya da hızla olgunlaşmakta olduğu, öteki ülkelerde de bu sürecin gelişmekte olduğu sonucuna varmaktadır.

Bugünkü durumun devrimci olduğunu söylerken, bugün dünyanın büyük patlamalara doğru yol aldığını anlatmak istiyoruz. Genel olarak bugünkü durum patlayan bir yanardağı, kavurucu bir ateşi andırıyor, iktidardaki ezen ve sömüren üst sınıfları kesinlikle yakacak bir ateşi.

Kapitalist ve revizyonist dünya ağır bir iktisadi ve siyasi, mali ve askeri, ideolojik ve ahlaki buhranın pençesindedir. Burjuva ve revizyonist düzenin tüm alt ve üstyapılarını sarsan şimdiki buhran kapitalist sistemin genel buhranını daha da derinleştirmiş ve şiddetlendirmiştir.

Buhranın sonuçları açıkça son derece vahim ve yıkıcıdır, özellikle de ekonomi alanında. İkinci Dünya Savaşından sonraki bu en şiddetli ekonomik buhranın derinleşmesi 1974'ten beri sürüp gitmektedir. Bu buhran sınai üretimde hatırı sayılır bir düşüşe yol açmıştır: Japonya'da % 20, İngiltere'de % 15, Amerika Birleşik Dev-

letlerinde % 14, Fransa ve İtalya'da % 18, Federal Alman Cumhuriyetinde % 10, vb. Bu buhran çok derin bir çöküntüye [depresyon] neden olmuştur. Birçok kapitalist ülkede ekonominin bazı kilit dallarında, atıl üretim kapasitesi % 25-40'a varmıştır ve bu durum yıllar yılı durmadan sürüp gitmektedir. Sınai üretimdeki durgunluğun devam etmesinin nedeni budur. Muazzam «üretim fazlası» mal stokları satılmadan beklemektedir.

Ne var ki, tüm bu satılamayan mal stoklarına ve birçok üretim kapasitesinin kullanılmamasına rağmen, fiyat artışlarından dolayı tekellerin kârları artmaya devam etmektedir. Bazı ülkelerde enflasyon oranı çok yüksek sayılara varırken fiyatlar günden güne yükselmektedir.

Fiyat artışları ve özellikle enflasyon, tekellerin, kapitalist ve revizyonist devletin elinde buhranın ağır yükünü işçi sınıfının ve diğer emekçilerin sırtına yüklemek için oldukça elverişli bir araç haline gelmiştir.

Kapitalist ve burjuva-revizyonist devletler enflasyonu denetim altına alma bahanesiyle emekçi kitlelerin gelirlerinden kesilen vergileri artırıyor ve ücretlerini donduruyorlar, aynı zamanda da tekellerin kârlarından alınan vergileri azaltıyor, paranın değerini düşürüyorlar, vb. Bu önlemler işçi sınıfını ve tüm emekçi halkı hedef almakta, onlar üzerindeki sömürüyü yoğunlaştırmakta ve yaşam seviyelerini düşürmektedir.

Uzun zamandan beri devam eden ekonomik buhran işçi sınıfının ve köylü kitlelerinin hayat şartlarını daha da ağırlaştırdı ve daha dayanılmaz hale getirdi. İşsizlik daha önce nadiren görülen boyutlara ulaştı, müzminleşti, burjuva ve revizyonist toplumun büyük bir hastalığı haline geldi. Kapitalist-revizyonist dünyada 110 milyon kişi sokağa atılmış durumda. Sadece Amerika Birleşik Devletlerinde en az 7-8 milyon işsiz var. Bugün yüz

milyonlarca insan açlığın eşiğinde yaşıyor ya da gerçekten açlık çekiyor. Yüz milyonlarca insan, yarınlarından emin olamamanın endişesiyle kıvranıyor.

Geniş emekçi halk kitlelerinin içinde bulunduğu yoksulluk ve güvencesizlik ile kapitalist ve burjuva-revizyonist rejimler tarafından izlenen gerici, halk düşmanı iç ve dış siyasetler geniş halk katmanlarının hoşnutsuzluğunu artırdı ve hâlâ da artırıyor. Bu vahim durum onların grevlerde, protestolarda, gösterilerde, burjuva ve revizyonist düzenin baskı organlarıyla çarpışmalarında, hatta birçok kez gerçek isyanlarda ifadesini bulan kabına sığmayan bir öfkeye kapılmalarına yol açtı. Halk kitleleri kendilerini yöneten rejimlere gitgide daha fazla diş bilemektedir.

Bu buhran durumunda bile azami kârlarını korumaya çabalayan emperyalist, kapitalist ve revizyonist ülkelerin hükümetleri kitlelerin honşutsuzluk ve öfkesini yatıştırmak, kitleleri devrim yolundan saptırmak için türlü türlü sahte vaat ve tekliflerde bulunuyorlar.

Bu arada, yoksullar daha yoksul, zenginler daha zengin hale geliyor, yoksul ve zengin toplumsal katmanlar arasındaki, gelişmiş kapitalist ülkelerle geri kalmış ülkeler arasındaki uçurum gitgide derinleşiyor.

Şimdiki buhran siyasi yaşama da yansımış, kapitalist ve revizyonist devletlerin yönetici çevreleri içinde şiddetli bir çalkalanmaya yol açmıştır. Hükümet buhranlarındaki büyük artış ve iktidardaki ekiplerin sık sık değiştirilmesi bunun açık bir delilidir.

Burjuvazi ve yönetici klikler emekçi halkı aldatmak ve onlara yeni grubun eskisinden daha iyi olacağı umudunu vermek, onları buhranın da, buhrandan kurtulunamamasın da sorumlusunun eski ekip olduğuna ve yeni ekibin durumu düzelteceğine inandırmak vb. amacıyla hükümet ekiplerindeki atları gitgide daha sık değiştir-

mek zorunda kalıyorlar. Geniş boyutlarda ve durmadan oynanan bütün bu oyun, özellikle seçim kampanyaları sırasında özgürlük, demokrasi vb. hakkında söylenen göz boyayıcı laflarla kamufle ediliyor. Kapitalist ve revizyonist ülkelerdeki burjuvazi aynı zamanda vahşi şiddet silahlarını, orduyu, polisi, gizli servisleri, mahkemeleri güçlendiriyor, proletaryanın her hareketi ve çabası üzerinde burjuva diktatörlüğün denetimini güçlendiriyor. Kapitalist ve revizyonist ülkelerde bugün burjuva şiddetin artırılması ve demokratik hakların kısıtlanması yönünde belirgin bir eğilim var. Ülke yaşamının faşistleştirilmesi eğilimi giderek güç kazanıyor, burjuvazi hakimiyetini «demokratik» yöntem ve araçlarla sürdüremez hale geldiği an faşizmi kurmaya hazırlanıyor.

İktisadi, mali ve siyasi buhran yalnızca tekelleri, hükümetleri, her bir ülkedeki siyasi parti ve güçleri değil, aynı zamanda uluslararası ittifakları da, Avrupa Ortak Pazarı ve COMECON, Avrupa Topluluğu, NATO ve Varşova Paktı gibi iktisadi, siyasi ve askeri blokları da pençesine aldı. Bu ittifakların ve blokların üyeleri arasındaki çelişkiler, sürtüşmeler, çekişme ve anlaşmazlıklar gitgide daha açık ve yıpratıcı bir şekilde kendini göstermektedir.

Buhranın ve buhrandan kurtulma çabalarının diğer bir ifadesi de silahlanma yarışında, çok yönlü savaş hazırlıklarında ve Ortadoğuda, Afrika Boynuzunda, Batı Sahra'da, Çinhindinde ve başka yerlerde olduğu gibi süper devletler ve diğer emperyalist devletlerce bölgesel savaşlar kışkırtılmasında görülebilir. Bu gidiş şu ya da bu emperyalist devletin hegemonyacı ve yayılmacı planlarına hizmet etmekte, bugün eşi görülmemiş boyutlara ulaşan savaş sanayiini ve silah ticaretini canlı tutmakta ve geliştirmektedir.

Fakat bütün bu siyasi ve askeri araçlar ciddi bir şe-

kilde hasta olan kapitalist-revizyonist sistemi tedavi edemeyen ve edemeyecek olan anlık çarelerdir.

Kapitalist ve revizyonist dünyanın bugünkü iktisadi ve siyasi buhranına benzeri görülmemiş ideolojik ve ahlaki bunalım da eklenmelidir. Bugünkü gibi bir ideolojik kargaşa ve ahlaki çöküntü daha önce hiç yaşanmamıştır. Her türden, laik ya da dinsel, klasik ya da modern, açıkca anti komünist ya da sözde komünist ve Marksist kılıklara giren sağ, orta ve «sol» burjuva teorilerin bu kadar çeşidine daha önce raslanmamıştı. Böylesi bir ahlaki çürümeye, böylesine yoz bir yaşam tarzına, ya da böylesine büyük bir manevi çöküntüye daha önce hiç tanık olunmamıştı. Büyük çabalarla yaratılan ve «eski toplumun kötülüklerinden kurtulma çareleri» diye övüle övüle göklere çıkarılan, «kapitalizmin nihai istikrarı», «halk kapitalizmi», «tüketim toplumu», «sanayi-sonrası toplum», «buhranların önlenmesi», «bilimsel-teknik devrim», Kruşçevci «barış içinde birarada yaşama», «ordusuz, silahsız ve savaşsız bir dünya», «insancıl çehreli sosyalizm», vb., vb. gibi burjuva ve revizyonist teoriler bugün temellerinden sarsılmış bulunuyor.

Genel buhranın bütün bu yönleri yalnızca, buhranın sonuçlarının daha belirgin olduğu Yugoslavya'da değil, sosyal-emperyalist Sovyetler Birliğinde ve diğer revizyonist ülkelerde de görülebilir. Bu ülkelerde baskı ve sömürü her alanda yoğunlaştırıldı, herkes kapitalizmin hastalıkları yüzünden, yöneticiler ve üst katmanlar arasındaki iktidar ve ayrıcalıklar uğruna çekişme ve dalaşmalar yüzünden acı çekiyor; hoşnutsuzluk ve öfke içindeki halk kitleleri arasında her yerde kaynaşma var. Dolayısıyla devrimin patlak vermesi için büyük olanaklar bu ülkelerde de mevcuttur. Devrimin yasası, her burjuva ülkede olduğu gibi orada da işliyor.

İşte tam da gitgide daha da derinleşme eğiliminde olan kapitalizmin bugünkü genel buhranının bu durumu, bizi devrimci durumun kapitalist ve revizyonist ülkelerin çoğunu sarmış ya da sarma sürecinde olduğu ve dolayısıyla da bu durumun devrimi gündeme getirdiği sonucuna götürmektedir.

Burjuvazi ve revizyonistler, buhranın ve kehanetlerinde ve devrimi boğmak için yaptıkları manevralarda uğradıkları yenilgilerin gitgide artan baskısı altında yeni çareler bulmaya, yeni aldatıcı teoriler uydurmaya çalışıyorlar.

Bugün modern revizyonistler, kapitalist sistemi savunma, halkları ezme ve sömürme, devrim ve kurtuluş hareketlerini bölme ve genel olarak kitleleri aldatma bayrağını açmışlardır. Fakat onların sonu da burjuvazinin basit birer uşağı haline gelen sosyal-demokratlar ve tüm diğer oportünistlerinkiyle aynı olacaktır.

Bugünkü ağır iktisadi, siyasi ve ideolojik buhran şartlarında burjuvazi, revizyonist uşaklarından kendisini daha açıkça desteklemelerini istiyor. Bu durum revizyonistleri, gerçek yüzlerini gitgide daha fazla açığa çıkarmaya zorluyor, bu ise iyiden iyiye gözden düşmelerine yol açıyor. Lenin şöyle der:

> «*Oportünistler proleter devrimin burjuva düşmanlarıdır, onlar barış dönemlerinde işçi partilerine yerleşerek burjuva çalışmalarını gizlice yürütürler, buhran dönemlerinde işe tutucusundan en radikal ve en demokrat kesimine, özgür düşüncelisinden dinci ve yobaz kesimlerine kadar* **bütün** *birleşik burjuvazinin açık müttefikleri oldukları* **derhal** *ortaya çıkar.*»[26]

(26) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 21, s. 106 (Arn. baskı).

Modern revizyonistlerin bugün buhran içindeki kapitalist sisteme sundukları hizmet Lenin'in çıkardığı bu bilimsel sonucu bütünüyle doğrulamaktadır.

Sözgelimi kapitalizmin çürüyüşü alt ve üstyapısında tipik olarak yansıyan bir ülkeyi, İtalya'yı alalım. İkinci Dünya Savaşının bitiminden bugüne kadar İtalya'da büyük burjuvazinin partisi, tüm dinci-gerici burjuvaziyi ve sağcı unsurları etrafında toplayan Vatikan'ın partisi Hıristiyan Demokratlar iktidardadır. Onların hükümeti iflas durumunda olan bir ülkeyi yönetiyor. 1945'ten bugüne kadar büyük burjuvazinin üst katmanları öyle ağır bir buhranın pençesindedirler ki, bu dönem boyunca, «tek başına» Hıristiyan Demokrat, Sosyalist - Hıristiyan Demokrat, üçlü Hıristiyan Demokrat - sosyalist - sosyal demokrat, «orta sol» ve «orta sağ», vb. gibi 40 civarında hükümet gelip geçmiştir.

İtalya'daki derin hükümet buhranı, hiçbir çıkış yolu bulunamayan genel iç buhranın durumunu yansıtmaktadır. Cumhurbaşkanı Leone'nin görevden alınması, Hıristiyan Demokrat Parti Başkanı Moro'nun öldürülmesi, vb. gibi gitgide sıklaşan çekişmeler, çatışmalar, siyasi cinayetler ve skandallar buhranın sonuçlarıdır.

İtalya Amerika Birleşik Devletlerinin köprübaşısı haline gelmiştir. Amerikan emperyalizminin pençesine düşmüş olan iflas halindeki ekonomisi, en az sözü geçen üyesi olduğu Avrupa Ortak Pazarına da bağlıdır.

Bu durumun bir sonucu olarak, İtalya'da geniş emekçi kitleler yoksullaşmıştır ve daha da yoksullaşmaktadır. Avrupa Ortak Pazarı ülkeleri arasında işsizlik seviyesi en yüksek olan İtalya'dır. En büyük işgücü göçüne sahip olup, ithalatı ihracatından fazladır. Avrupa Ortak Pazarına üye ülkeler, özellikle Batı Almanya ve Fransa, İtalya'dan gıda ürünleri alımını kısıtlayarak İtalyan tarımını zor durumda bırakmışlardır. Ülkedeki

hayat pahalılığı aşırı derecede artarken tereyağı, süt ve meyve ihraç fiyatları hızla düşmüştür. İtalya, ağır ve hafif sanayi işçilerinden ulaşım, posta, havayolu emekçilerine kadar emekçi kitlelerin ve hatta polisin bile katıldığı büyük grevlere sahne olan bir ülke hâline gelmiştir.

Böylesi bir çalkantı şartlarında, kitlelerin ve devrimin çıkarları, proletaryanın ve bütün halkın tüm büyük hoşnutsuzluğunun gerici burjuvaziye karşı, onun başlatmaya çalıştığı faşist saldırı hazırlıklarına karşı mücadeleye kanalize edilmesini gerektirirken, İtalyan revizyonistleri ve reformist sendikalar, tüm işçi aristokrasisi ve Çin'in «üç dünya» teorisinin taraftarları, devrim ateşinin söndürücülüğünü ve burjuva düzenin savunuculuğunu yapıyorlar.

Bu çürümüş burjuva düzen, faşist partiden Berlinguer'in revizyonist partisine kadar bütün partiler tarafından savunuluyor. İtalyan revizyonist partisi temellerinden sarsılmış olan bu burjuva düzeni ayakta tutmak için burjuvaziyle birleşmiştir. Bu parti, ülkesinin koşullarına uygulanabilir olan bir Marksizmi izleyip uyguladığı yalanını yayarak, İtalyan proletaryasının devrimci atılımını zayıflatmaya ve bastırmaya uğraşıyor.

Berlinguer yalnızca uzun bir süre önce Hıristiyan Demokratlarla görüşmelere başlamakla kalmadı, üstelik onlarla anlaşmaya bile vardı ve gerçekte hükümete resmen katılmaksızın, birçok meselede, yönetime katılıyor. Hükümet bu partiyi destekliyor, ama aynı zamanda görünüşü kurtarmak için bu partiyle ihtilaflıymış gibi davranıyor. İtalyan revizyonist partisi de, kendi hesabına aynı oyunu oynuyor.

İtalyan revizyonistleri, İtalya parlamentosunda çoğunluğu oluşturan beş partinin üzerinde anlaştığı, kendilerinin ülkelerinde «önemli bir zafer», «yeni bir siya-

si aşama» diye övgüler düzdükleri bir hükümet programı üzerinde yaygara koparıyorlar. Ama Berlinguer'in sözünü ettiği bu siyasi aşama, İtalyan sermayesinin planlarına revizyonist partinin de dahil edilmesinden ibarettir. Berlinguer bunu ciddi, gerçekçi ve dogmatik olmayan bir anlaşma olarak tanımlıyor. Bu anlaşmanın yalnızca partilerarası siyasi ilişkilerde değil, ülkenin bütün iktisadi, toplumsal ve devlet yaşamında da gerçek bir değişiklik getireceğini iddia ediyor.

Böylece İtalyan revizyonistleri, tam da, Lenin'in kitlelerin devrimci atılımını engellemek üzere sermaye ile birleşmeye uğraşan çeşitli oportünistlerin izleyeceğini önceden gördüğü yolda yürüyorlar. Onlar, bu birleşmeyle, sosyalizme çoğulculuk yoluyla ulaşma amaçlarını gerçekleştirme yönünde ilerleme kaydettiklerini düşünüyorlar. Bunun hayalden başka bir şey olmadığı açıktır; İtalyan Senatosu Başkanı Amintore Fanfani, beş parti arasındaki bu anlaşmayı bir hayaller yığını olarak tanımlarken hiç de yanılmıyor. Bu, İtalyan revizyonistleri açısından bir hayaller yığınıdır, oysa sermayenin güçleri açısından asla bir hayal değil, tersine İtalya'da komünist düşünceleri tasfiye etmek, İtalyan halkının ve proletaryasının taleplerine karşı durmak ve onların yeni bir toplumun inşası için devrimci mücadelesini bastırmak amacıyla planlanmış, üzerinde düşünülüp taşınılmış bir eylemdir. Şu anda İtalyan revizyonistleri, birkaç kırıntı elde ediyorlar, ama hükümete revizyonist partinin de katılması gerektiğinden dem vurarak, balığın, dışında kalamayacağı suya girmesi misali, partinin de bütünüyle hükümete girmesini sağlamaya çalışıyorlar. Kısacası, İtalyan revizyonist partisi, İtalyan tekelci sermayesinin gerici batağına iyiden iyiye batmaya uğraşıyor.

Berlinguer'in partisi, baştan aşağı reformcu, parla-

mentocu, sosyal-demokrat programıyla ideolojik olarak tamamen yozlaşmış bir partidir. Bu parti, kaleme alınışına bizzat Togliatti'nin başını çektiği İtalyan «komünistleri»nin de katıldığı sözde demokratik Anayasayla kurulan düzeni savunuyor. Gerici ve dinci burjuvazi son otuz yıldan beri İtalya'da tam da bu Anayasaya dayanarak kanunları yapıyor ve proletaryayı ve geniş halk kitlelerini eziyor. İtalya'nın sözde komünistleri, bu zulmü adil bulmakta ve Anayasaya uygun görmektedirler.

İtalyan revizyonist partisi, başta Hıristiyan Demokrat Parti olmak üzere burjuvazinin diğer partileriyle birlikte, İtalyan parlamentosunun içinde ve dışında, basın organları, televizyon ve radyo aracılığıyla proletaryanın devrim isteğini ve emekçi kitlelerin siyasi bilincini köreltmeyi, İtalyan kamuoyunu uyuşturmayı, yanıltmayı ve yanlış düşüncelere sevketmeyi amaçlayan sınırsız demogojiyle birarada giden bir siyaset izliyor.

İtalyan gericiliği ve Vatikan, tüm bu faaliyetlere büyük bir ihtiyaç duyuyor. İtalyan revizyonist partisi, devrime engel olmak, burjuvazinin içinde bulunduğu bu zor durumdan kurtulmasına yardımcı olmak ve kurulu düzenin yıkılmasını önlemek için, başında proletarya bulunan halk kitlelerinin devrimci hareketini bastırmaya çalışıyor.

Örnek olarak bir başka ülkeyi, İspanya'yı ele alalım. Franco'nun ölümünden sonra İspanya'da Kral Juan Carlos iktidara geldi. Carlos, faşist rejimin, hüküm sürdüğü uzun dönem boyunca ülkeyi derin bir buhrana sürüklediğini görerek İspanya'nın bundan böyle Franco zamanındaki gibi yönetilemeyeceği sonucuna varan İspanyol büyük burjuvazisinin temsilcisidir. Bu şartlar altında hükümet biçiminde birtakım değişiklikler yapmak

zorunluydu, Franco'nun, itibarını yitiren *Falanj*'ı* iktidarda kalamazdı. Bir dizi hükümet başkanı değişikliğinden sonra yeni kralın en güvendiği kişiler, revizyondan geçirilmiş Frankoculuğun izleyicileri iktidara geldiler.

İspanya'da daha önce hiç görülmemiş ölçüde gösteri ve grevler patlak verdi. Bunlar aracılığıyla halk değişiklikler talep ediyordu, ama elbette meydana gelen bu sözümona «değişikliği» değil, derin ve köklü değişiklikler. Grevler, gösteriler ve çarpışmalar durmuş değildir, hâlâ devam etmektedir. Kitleler hak ve özgürlükler isterken çeşitli milliyetler de özerklik talep ediyor. Bu durumda, Juan Carlos yönetimi, başkaldıran kitleleri yatıştırmak için İbarruri ve Carrillo'nun revizyonist partisini de yasallaştırdı. Bu partinin şefleri İspanyol kralcı rejiminin itaatkâr uşakları haline geldiler, bugünkü durumda yükselen büyük devrimci atılımın önüne set çekmeye ve burjuvaziyle birlikte, İspanya Savaşının devrimci düşünceleriyle harekete geçen tüm unsurları ve Cumhuriyet sempatizanlarını bastırmaya uğraşan grev kırıcıları haline geldiler.

İtalyan revizyonist partisi kadar güçlü olmamakla birlikte İspanyol revizyonist partisinin de yine onunla aynı rolü, devrim ateşinin söndürücülüğü rolünü oynadığını görüyoruz.

Fransa, Japonya, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Portekiz ve tüm diğer kapitalist ülkelerdeki revizyonist partiler, burjuva düzeni savunmak bu düzenin buhranların ve devrimci durumların üstesinden gelmesine yardımcı olmak, «tüketim toplumu»nda ve diğer sömürü toplumlarında yaşamanın artık mümkün ol-

---

(*) *Falanj:* 1939'dan sonra İspanya'nın resmi iktidar partisini oluşturan faşist örgüt. — ÇN.

madığını gitgide daha açıkça kavrayan ve kapitalist siyasi ve ekonomik düzene karşı başkaldıran proletaryayı ve diğer ezilen ve sömürülen kitleleri şaşırtmak ve felce uğratmak için benzer bir rol oynuyorlar.

Revizyonist partiler Leninizme özellikle düşmandırlar. Bu, onların devrime düşman oldukları anlamına gelir çünkü proleter devrim teorisini yetkinleştiren ve Rusya'da hayata geçiren Lenin olmuştur. Sosyalist devrim bu teori temelinde, Arnavutluk'ta ve başka ülkelerde zafere ulaşmıştır. Her yerde devrimin zaferine giden yolu gösteren Leninist teori, proletaryanın ve onun partisinin önderliğine ya da proletarya diktatörlüğüne gerek kalmadan, burjuva devlet aygıtını parçalamaksızın, hatta revizyonist teorilere göre bu aygıttan barışçıl sosyalist dönüşümler yapmak için yararlanarak, sosyalizme parlamenter yoldan barışçıl bir tarzda geçilmesine ilişkin karşıdevrimci revizyonist teorilerin geçersizliğini ortaya koymaktadır.

Tam da böylesine devrimci anlarda, devrimin kapitalist zincirin en zayıf halkalarında patlak vermesi için büyük olanakların bulunduğu, proletaryanın sınıf bilincini yükseltmeye, subjektif etkeni hazırlamaya, proletaryanın ve diğer ezilen kitlelerin devlet iktidarını ele geçirmesine giden doğru yolu gösteren Marksist-Leninist teorinin doğruluğuna ve evrensel niteliğine inancı pekiştirmeye son derece büyük bir ihtiyaç bulunduğu bir sırada revizyonistler burjuvaziye devrimle başa çıkma ve ona engel olma çabalarında paha biçilmez bir hizmette bulunuyorlar. İşte bu nedenledir ki burjuvazi, revizyonist partileri ve bunların etkisi altındaki sendikaları devrime ve komünizme karşı mücadeleye katmak için her türlü yola başvuruyorlar. Amerikan emperyalizminin, dünya kapitalizminin ve her ülkenin burjuvazisinin ulaşmaya çalıştığı amaç tam da budur. Burjuvazi

revizyonist partilerden, «komünist» renklere bürünerek ve durumu değiştirmek, sadece mülk sahibi sınıfın ve zengin sınıfların değil aynı zamanda, revizyonist «komünist» partilerin ve sosyalist partilerin temsilcisi ve savunucusu olarak geçindikleri yoksul sınıfların da güya söz sahibi olacakları yeni bir karma toplum yaratmak için sözümona mücadele ederek açıkça ve tümden sermayenin hizmetine girmelerini istemektedir.

İktidardaki revizyonistler, özellikle Yugoslav, Sovyet ve Çin revizyonistleri, devrimi önleme ve bastırma mücadelesinde dünya kapitalizmine çok büyük bir hizmette bulunuyorlar. Yugoslav revizyonistleri Leninizmin açık düşmanlarıdır. Ekim Devriminde somutlaşan ve Leninist devrim teorisinde ifadesini bulan sosyalist devrim yasalarının evrensel karakterini en hararetli bir şekilde inkâr edenler onlardır. Onlar, bugün dünyanın sözümona kendiliğinden sosyalizme doğru ilerlediğini, bundan dolayı devrime, sınıf mücadelesine, vb. gerek kalmadığını vaaz ediyorlar.

Yugoslav revizyonistleri, kapitalist «özyönetim» sistemlerini gerçek bir sosyalizm modeli olarak sunuyor, onun hem «Stalinist» sosyalizmin «kötülükleri»ne hem de kapitalizmin kötülüklerine karşı bir panzehir olduğunu ileri sürüyorlar. Onlara göre bu sistemin kurulması şiddete dayanan devrimi, proletarya diktatörlüğünü, sosyalist devlet mülkiyetini ya da demokratik merkeziyetçiliği gerektirmemektedir. «Özyönetim» egemen çevreler arasında, işverenlerle işçiler arasında, hükümetle mülk sahipleri arasında anlaşma ve işbirliği yoluyla sessizce ve tatlılıkla kurulabilir!

Uluslararası kapitalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin Titocu Yugoslavya'ya mali, maddi, siyasi ve ideolojik yardım sağlamada böylesine «cömert» davranması, tam da Yugoslav revizyonizminin Leniniz-

min düşmanı olmasından ve devrimi baltalamasından dolayıdır.

Sovyet revizyonistleri Leninizmi ve Leninist devrim teorisini lafta reddetmiyorlar, ama karşıdevrimci tutumları ve faaliyetleriyle pratikte ona karşı savaşıyorlar. Onlar, proleter devrimden en az Amerikan emperyalistleri ya da bir başka ülkenin burjuvazisi kadar korkuyorlar, çünkü kendi ülkelerinde devrim onları tahttan düşürecek, iktidardan ve sınıf ayrıcalıklarından yoksun bırakacak, diğer ülkelerde de dünya hakimiyeti için stratejik planlarını boşa çıkaracaktır.

Sovyet revizyonistleri hem Sovyetler Birliğindeki hem de diğer ülkelerdeki proletaryayı ve emekçi kitleleri aldatmak için, kendilerini Ekim Devriminin sürdürücüleri, Leninizmin takipçileri olarak göstermeye çalışıyorlar. Ülkelerinde emekçi kitlelerin revizyonist iktidara karşı her hoşnutsuzluğunu, her başkaldırışını ve her devrimci hareketini boğmak ve bunları «karşıdevrimci», «anti-sosyalist» eylemler diye bastırmak için «gelişmiş sosyalizm»den ve «komünizme geçiş»ten dem vuruyorlar. Ülke dışında, anti-Marksist, anti-Leninist teori ve pratiklerini gizlemek, sosyal-emperyalizmin yayılmacı ve hegemonyacı planlarının yolunu açmak için «Leninizm»i bir maske olarak kullanıyorlar.

Onlara göre herhangi bir devrimci patlama, insanlığı yok edecek termo-nükleer bir dünya savaşına dönüşebileceğinden, içinde bulunduğumuz durumda gelişmiş kapitalist ülkelerde şiddete dayanan devrimi çok tehlikeli bir şey olarak sunuyorlar. Bu nedenle barışçıl yoldan devrimi, parlamentonun «burjuva demokrasinin bir organından emekçi halk için demokrasinin bir organı»na dönüştürülmesini bugün en uygun yol olarak öneriyorlar. Aynı zamanda, Sovyet dış siyasetinin amaçlarına hizmet eden «yumuşama»yı, sözümona gerginliğin

azaltılmasını da güya devrimin dünya çapında barışçıl zaferine öncülük edecek olan «bugünkü dünya gelişmesinin genel eğilimi» olarak sunuyorlar.

Demagojik amaçlarla, proletarya diktatörlüğünü inkâr etmiyorlar, ve hatta, özgül durumlarda şiddete dayanan devrimin bile geçerli olabileceğini söyleyerek proletarya diktatörlüğünü teoride savunuyorlar bile. Ama bu açıklamalara, özellikle, Sovyet yanlısı gerici rejimler ve klikler oluşturmak üzere şu ya da bu ülkede düzenledikleri entrikaları ve askeri darbeleri haklı göstermek için, ulusal kurtuluş hareketlerini doğru yoldan saptırmak ve kendi hegemonyaları altına almak, vb. için ihtiyaç duyuyorlar.

Bugün revizyonist Çin de en hararetli devrim düşmanlarından biri haline gelmiştir.

Çinli revizyonistlerin tüm iç ve dış siyaseti devrime karşı yönelmiştir, çünkü devrim onların Çin'i emperyalist bir süper devlet haline getirme stratejisini altüst etmektedir.

Çin'de, revizyonist yönetim, kendi burjuva-karşıdevrimci tutumları ve eylemlerine karşı işçi sınıfının ve diğer emekçi kitlelerin her devrimci başkaldırışını vahşice bastırıyor. Çağımızın çelişkilerini, özellikle de emekle sermaye, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişkiyi gizlemek için her türlü yola başvuruyor. Çinli revizyonistler, bugün dünyada tek bir çelişkinin bulunduğunu, bunun da iki süper devlet arasındaki çelişki olduğunu söylüyorlar; bu çelişkiyi ise Amerika Birleşik Devletleri ve dünyanın bütün diğer ülkeleriyle Sovyet sosyal-emperyalizmi arasındaki bir çelişki olarak gösteriyorlar. Bu uydurma teze dayanarak her ülkenin proletaryasını ve halklarını, yalnızca Sovyet sosyal-emperyalizminden gelen tehlikeye karşı «anavatanı ve ulusal bağımsızlığı savunmak için» kendi ülkesinin burjuvazi-

siyle birleşmeye çağırıyorlar. Çinli revizyonistler böylelikle kitlelere devrimden ve kurtuluş mücadelesinden vazgeçmelerini öğütlüyorlar.

Çinli revizyonistlere göre proleter devrim ve ulusal kurtuluş devrimi meselesi kesinlikle gündemde olan bir mesele değildir, çünkü diğer nedenlerin yanı sıra onlara göre dünyanın hiçbir yerinde devrimci durum yoktur. Bu yüzden proletaryaya kütüphanelere kapanarak «teori» incelemesini öğütlüyorlar. Çünkü devrimci eylemlerin zamanı gelmemiştir! Bu çerçevede, Marksist - Leninist hareketi bölen ve sermayeye karşı mücadelede işçi sınıfının birliğini baltalayan Çinli revizyonistlerin siyasetinin ne denli düşmanca ve karşıdevrimci olduğu açıktır.

Çin yöneticilerinin konuşmalarında olduğu gibi Çin basınında ve propagandasında da, bugün çeşitli kapitalist ülkelerde tüm proletaryanın düzenlediği büyük gösterilere ve grevlere hiç mi hiç değinilmiyor. Çünkü onlar, kitlelerin ayaklanmasını teşvik etmek istemiyorlar, çünkü zulme ve sömürüye karşı mücadelede proletaryanın bu durumlardan yararlanmasını istemiyorlar. Ülkeler bağımsızlık, uluslar kurtuluş, halklar devrim istiyor» gibi yüksekten atılan ve içi boş sloganları nasıl da ikiyüzlüce!

Çinli revizyonistler yalnızca, bugün dünyada hiçbir devrimci durum olmadığını iddia ederek gerçeğe ters düşmekle kalmıyor, aynı zamanda, proletaryanın ve Marksist-Leninist partisinin kollarını kavuşturup oturmasını ve ne zaman olursa olsun herhangi bir devrimci eyleme girişmekten, devrimi hazırlamak için çalışmaktan kaçınmasını istiyorlar. Lenin çok önceleri, Komünist Enternasyonalin 2. Kongresinde, İtalyan Serrati tarafından dile getirilen ve devrimci durumun olmadığı zamanlarda hiçbir devrimci eylem yapılmaması gerek-

tiğini öne süren böyle teslimiyetçi görüşleri eleştirmişti.

> «*Sosyalistlerle komünistler arasındaki fark*» diyordu Lenin, «*ilkinin bizim her durumda davrandığımız gibi davranmayı, yani devrimci faaliyet yürütmeyi reddetmesinde yatar.*»[27]

Lenin'in bu eleştirisi, sosyal-demokratlar gibi proletaryanın ve diğer emekçi kitlelerin devrimci eylemlerine karşı olan Çinli modern revizyonistlerin ve tüm diğer revizyonistlerin de suratına inen ağır bir şamardır.

Lenin Kautsky'yi dönek olarak niteledi çünkü

> «... *o Marks'ın doktrinini tamamıyla çarpıttı, oportünizme uydurdu ve 'devrimi lafta kabul ederken gerçekte reddetti'.*»[28]

Revizyonist Çin yöneticileri, Kautsky'den biraz daha ileri gidiyorlar. Onlar, devrimin gerekliliğini lafta bile kabul etmiyorlar.

Bu gerici çizgi, ABD emperyalizmi ve diğer gelişmiş kapitalist ülkelerle ittifak kurmak ve işbirliğine girmek için elinden geleni yapan, Avrupa Ortak Pazarını ve NATO'yu destekleyen revizyonist Çin yönetiminin tümüyle karşıdevrimci siyasetini ve tutumlarını açıklamaktadır.

Çinli revizyonistler, Sovyet sosyal-emperyalistleriyle birlikte proletarya ve halkların can düşmanı ve onlar

---

(27) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 31, s. 277 (Arn. baskı). [«Komünist Enternasyonal'in İkinci Kongresi. Komünist Enternasyonal'e Kabul Edilme Koşulları Üzerine Konuşma. 30 Temmuz»]

(28) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 28, s. 257 (Arn. baskı). [«Proleter Devrim ve Dönek Kautsky»]

üzerinde vahşi zulüm ve sömürünün uygulayıcısı olan Amerikan emperyalistleriyle ve diğer emperyalist zalimlerle ve dünyanın en koyu gericiliğiyle ittifaka girerek ve birleşmeye çalışarak, Avrupa ülkelerinin ve diğer gelişmiş kapitalist ülkelerin proletaryasından, burjuvazi önünde diz çökmesini ve onun zulmüne boyun eğmesini isteyerek bizzat kendileri de bu zulme katılıyor, devrime, sosyalizme ve halkların kurtuluşuna karşı mücadelede dünya kapitalizmiyle birleşiyorlar.

Görüldüğü gibi, dünya kapitalizmi, modern revizyonizmle ve bütün diğer aletleriyle birlikte devrimlerin patlak vermesini önlemek için bütün cephelerde sert ve çok yönlü bir mücadele yürütüyor.

Onlar buhranların üstesinden gelmek, devrimci durumların devrime dönüştürülmesini önlemek amacıyla bu devrimci durumları yatıştırmak ya da bastırmak için var güçleriyle çabalıyorlar. Ancak, buhranlar ve devrimci durumlar kapitalistlerin, revizyonistlerin ya da bir başkasının iradesine ve isteklerine bağlı olmayan nesnel olgulardır. Ne zaman ki, kaçınılmaz olarak bunları doğuran kapitalist baskı ve sömürü düzeni yok edilir o zaman bütün bunlar da son bulur.

Emperyalistler, diğer kapitalistler ve revizyonistler buhranlar ve devrimci durumlar dönemlerinde devrimin kendiliğinden patlak vermeyeceğini iyi bilirler. Bu yüzden dikkatlerini ve esas darbelerini sübjektif etkene yöneltirler. Bir yandan proletaryayı, diğer emekçi kitleleri ve halkları uyutmaya ve aldatmaya, devrimin gerekliliğinin bilincine varmalarını, birleşmelerini ve örgütlenmelerini önlemeye çabalarlar, diğer yandan, uluslararası Marksist-Leninist hareketi yıkmak, gelişip güçlenmesini, devrimin büyük bir önder siyasi gücü haline gelmesini önlemek için, her ülkenin gerçek Marksist-Leninist partisinin devrimde ve zafer yolunda kitleleri bir-

leştirebilecek, örgütleyebilecek harekete geçirebilecek ve onlara önderlik edebilecek siyasi ve ideolojik yeteneği kazanmaması için mücadele ederler.

Ama emperyalistler, kapitalistler, revizyonistler ve gericiler ne kadar uğraşırlarsa uğraşsınlar, ne kadar mücadele ederlerse etsinler tarihin tekerleğinin ileriye doğru dönmesini engelleyemezler. Onların çabaları ve mücadelesi, karşısında, proletaryanın ve özgürlüksever halkların çabalarını ve mücadelesini bulacaktır, modern revizyonistler ise, sosyal-demokratların ve geçmişin tüm oportünistlerinin, burjuvazi ve emperyalizmin tüm çanak yalayıcılarının uğradığı akıbete uğrayacaklardır.

Halkların Kurtuluş Mücadelesi — Dünya Devriminin Ayrılmaz Parçası

Devrimden söz ederken yalnızca sosyalist devrimi kastetmiyoruz. Bugünkü kapitalizmden sosyalizme devrimci geçiş çağında, halkların kurtuluş mücadelesi, ulusal-demokratik, anti-emperyalist devrimler, ulusal kurtuluş hareketleri de, Lenin ve Stalin'in açıkladığı gibi, tek bir devrimci sürecin, dünya proleter devriminin ayrılmaz parçalarıdır.

> «*Leninizm,*» diyor Stalin, «*...ulusal sorunun yalnızca proleter devrim temelinde ve ona bağlı olarak çözülebileceğini ve Batıda devrimin zaferine giden yolun sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin emperyalizme karşı kurtuluş hareketiyle devrimci ittifakından geçtiğini, kanıtlamıştır. Ulusal sorun, proleter devrim genel sorununun bir parçasıdır, proletarya diktatörlüğü sorununun bir parçasıdır.*»[29]

(29) J. V. Stalin, *Eserler*, c. 6, s. 144 (Arn. baskı).

Bu bağlantı eski sömürgeci sistemin çöküşüyle birlikte halkların çoğunluğunun kendi ulusal devletlerini yaratarak bağımsızlığa doğru büyük bir adım attıkları, bu adımı izleyerek daha da ileri gitmeyi arzuladıkları günümüzde daha açık ve daha doğal hale gelmiştir. Halklar, yeni-sömürgeci sistemi, emperyalizme her türlü bağımlılığı, her türlü yabancı sermaye sömürüsünü yok etmek istiyor. Tam egemenliğe ve iktisadi ve siyasi bağımsızlığa kavuşmak istiyor. Bugün kanıtlanmıştır ki bu özlemlerin gerçekleşebilmesi, bu amaçlara ulaşılabilmesi yalnızca, yabancı egemenliğinin ve dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması ve yerli burjuva ve büyük toprak sahibi yöneticilerin zulüm ve sömürüsüne son verilmesi yoluyla mümkündür.

O halde ulusal-demokratik, anti-emperyalist, ulusal kurtuluş devrimi sosyalist devrimle bağlantılıdır ve içiçedir, çünkü bu devrimler, proletaryanın ve halkların ortak düşmanı emperyalizme ve gericiliğe darbe vurarak büyük toplumsal dönüşümlerin yolunu açar, sosyalist devrimin zaferine yardımcı olurlar. Buna karşılık, sosyalist devrim de emperyalist burjuvaziye darbe indirerek, iktisadi ve siyasi mevzilerini yıkarak kurtuluş hareketlerinin zaferi için elverişli şartlar yaratır ve onların zafere ulaşmasını kolaylaştırır.

Arnavutluk Emek Partisi, devrim meselesini işte böyle ele almaktadır. Parti bu meseleyi Marksist-Leninist mevzilerden kalkarak ele almaktadır, işte bu nedenle özgürlüksever halkların ABD emperyalizmine, Sovyet sosyal-emperyalizmine ve diğer emperyalist devletlere, yeni-sömürgeciliğe karşı, haklı mücadelelerine bütün gücüyle yardım etmekte ve destek olmaktadır, çünkü bu mücadeleler ortak davaya, emperyalizmin, kapitalist sistemin yıkılması, her ülkede ve dünya çapın-

da sosyalizmin zafere ulaşması ortak davasına yardımcı olmaktadır.

Bu yüzden, devrimin çözüm bekleyen, gündemde olan bir mesele olduğu sonucunu çıkarırken yalnızca sosyalist devrimi değil, demokratik anti-emperyalist devrimi de gözönünde bulunduruyoruz.

Devrimci durumun olgunluk seviyesi, devrimin niteliği ve gelişmesi bütün ülkelerde aynı olamaz. Bunlar, tek tek her ülkenin somut tarihsel koşullarına, iktisadi ve toplumsal gelişmesinin aşamasına, sınıflar arasındaki ilişkiye, proletaryanın ve ezilen kitlelerin örgütlenme durumuna ve seviyesine, yabancı devletlerin çeşitli ülkelere müdahalesinin derecesine, vb. bağlıdır. Her ülke ve her halk, devrime ilişkin çok karmaşık birçok özgül sorunla karşı karşıyadır.

Bugün Afrika, Asya ve Latin Amerika'daki durum ve buralarda devrimin gerçekleştirilmesi hakkında bir sürü laf edilmektedir. Çin yöneticileri, tek tek her ülkenin ve bölgenin somut durumlarını ve sorunlarını gözardı ederek, bu ülkelerde devrim, bağımsızlık ve ulusal kurtuluş sorununu, topluca, sanki tüm «üçüncü dünya»nın, yani devletlerin, sınıfların, hükümetlerin, vb. birleşmesiyle çözümlenebilecek bir sorunmuş gibi ele alıyorlar. Bu metafizik görüş, Çin yöneticilerinin gerçekte devrime ve Afrika, Asya, Latin Amerika halklarının kurtuluşuna karşı olduklarını, statükonun korunmasından, bu ülkelerde emperyalist ve yeni-sömürgeci hakimiyetin sürmesinden yana olduklarını gösteriyor.

Biz de Afrika, Asya, Latin Amerika, Arap halklarının ve diğer halkların kurtuluşu sorunundan söz ediyoruz. Bu halkların çözmek zorunda oldukları birçok ortak sorunları var, ama her biri çok karmaşık özgül sorunlarla da karşı karşıya.

Bu halkların genel ve ortak görevi her türlü emper-

yalist, sömürgeci ve yeni-sömürgeci yabancı boyunduruğu kırmak, yerli burjuvazinin zulmüne son vermektir. Afrika, Latin Amerika, Asya ve başka yerlerin halkları, ABD emperyalistlerine, Sovyet sosyal-emperyalistlerine ya da diğer emperyalistlere satılan yerli burjuva veya toprak sahibi-burjuva yönetici kliklerin boyunduruğuna karşı olduğu gibi yabancı boyunduruğa karşı da öfke ve nefretle kaynaşıyorlar. Bu halklar şimdi uyanmışlardır ve artık zenginliklerinin, alın terlerinin ve kanlarının yağmalanmasına göz yumamaz, içinde yaşadıkları iktisadi, toplumsal ve kültürel geriliğe daha fazla razı olamazlar.

Halklar, devrimin ve halkların ulusal ve toplumsal kurtuluşunun baş düşmanları ABD emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı mücadeleden, burjuvaziye ve gericiliğe karşı mücadeleden kaynaklanan birçok ortak çıkara, birçok ortak soruna sahiptirler ve bu temel üzerinde birleşmelidirler.

Arap halklarının ilerlemesini köstekleyen büyük bir engel haline gelen İsrail'e — ABD emperyalizminin bu en kana susamış aletine — karşı mücadele, bütün bu halkların ortak sorunudur. Ne var ki pratikte bütün Arap devletleri İsrail'e karşı birlikte yürütmeleri gereken mücadele, ve ortak düşmana karşı verilecek bu mücadelenin niteliği konusunda hemfikir değildirler. Sık sık, bazıları bu mücadeleye dar milliyetçi bir açıdan bakıyor. Böyle bir tavrı tasvip edemeyiz. İsrail'in kendi inine çekilmesi ve Arap devletlerine karşı şoven, kışkırtıcı ve saldırgan tutum ve eylemlerinden vazgeçmesi gerektiği yolundaki tavrımızda diretiyoruz. İsrail'in Arap topraklarından çekilmesini, Filistinlilerin tüm ulusal haklarını kazanmalarını talep ediyoruz, fakat İsrail halkının yok edilmesini hiçbir zaman kabul edemeyiz.

Arap ülkeleri halklarının emperyalizm ve sosyal-

emperyalizmin pençelerinden tümüyle kurtulma, özgürlük ve egemenliklerini güçlendirme çabaları da, aynı şekilde, onların ortak meselesidir.

Arap halklarının her birinin, diğerlerinden farklı kendine özgü nitelikleri, özgül sorunları vardır; bunlar eşit olmayan ekonomik ve sosyal gelişmeleri, kültürel seviyeleri, devlet örgütlenmeleri, kazanılmış özgürlük ve egemenliklerinin seviyesi, birçoklarında kabile ve aşiretlerin birleşme derecesi gibi şeylerden kaynaklanmaktadır. Bütün bu ayrı unsurları birbirine karıştırıp özgürlük, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm meselesinin bütün bu ülkelerde aynı tarzda ve aynı anda çözümlenmesini istemek olanaksızdır.

Burjuvazinin en fazla çıkarlara sahip olduğu Arap ülkelerinde çeşitli emperyalistler, doğal zenginlikleri yağmalamak ve hakları sömürmek için, hatırı sayılır miktarlarda yatırımlar yapmışlardır. Bu sömürüyü gerçekleştirebilmek için hem sömürgeciler hem de sömürgeleştirilenler için belli çalışma koşullarının yaratılması gerekiyordu. Doğal zenginlikler nerede en fazlaysa, sömürgecilerin çıkarları nerede en büyükse halkın sömürülmesi ve zenginliğinin yağmalanması orada daha yoğun olmuştur. Doğal olarak, zenginliklerin işletilmesi belli bir gelişmeyi de beraberinde getirmiştir ama bu, şu ya da bu ülkenin ekonomisinin genel ve uyumlu bir gelişme gösterdiği şeklinde ele alınamaz. Sömürgeciler bellibaşlı aşiret reislerine mali destek sağladılar ve yardım ettiler, bu aşiret reisleri ise emperyalist işgalcilere ruhlarını ve halklarının zenginliklerini satarken, karşılığında sömürgecilerin elde ettiği muazzam kârlardan ufak bir pay aldılar.

Koşullara ve kendilerini köleleştiren devletin gücüne bağlı olarak, bu kârlarla ve yabancı patronlarının yardımıyla aşiret reisleri, sömürgeleştiren ülkenin des-

tek ve denetiminde bir tür sözümona bağımsız devlet oluşturdular. Böylelikle aşiret reisleri sömürgecilerin yardımıyla, topraklarını ve halklarını yok pahasına satan, halklarını yabancı sömürgecilerin ve kendilerinin çifte boyunduruğu altına sokan zengin, burjuva şeyhler tabakası haline geldiler. Böylece, Arap ülkelerinde bir yanda büyük burjuvazi, feodal büyük toprak sahipleri, ortaçağ kralları tabakası, diğer yanda köleler, imtiyaz sahibi yabancı işletmelerde çalışan proletarya doğdu ve bunlar karşı karşıya geldiler. Yukarı tabaka yabancı sömürücülerin bahşettiği para ve kârlarla, Avrupa ve Amerikan burjuvazisinin yaşama tarzını benimsedi. Hatta çocukları, sömürgecilerin okullarına giderek azbuçuk batı kültürü aldılar. Onlar halkın kültürünün temsilcileri olarak geçiniyorlardı, ama gerçekte emekçi kitlelerini boyunduruk altında tutmak ve sömürgecilerin, onlar üzerinde sömürüyü sürdürmesine izin vermek üzere eğitildiler.

Bu Arap devletlerinden, daha büyük zenginliklere sahip olanları daha hızlı, bu kadar zengin olmayan diğerleri daha yavaş geliştiler, yoksul devletler ise çok düşük bir gelişme düzeyinde kaldılar.

Ellerinde köklü baskı uygulamaya elverişli bir örgütlenme ve silahlı kuvvetler de bulunan sömürgecilik, feodal hükümdarların ve büyük toprak sahibi burjuvazinin devlet iktidarı, siyasi talepler ve devrim bir yana, çok sınırlı ekonomik haklar için bile olsa her başkaldırma girişimini, her hak talebini daha başında bastırdı.

Arap devletlerinin, gelişmelerinin bugünkü durumunda çözümlemek zorunda oldukları sorunlar aynı değildir. Sözgelimi Suudi Arabistan Kralının farklı sorunları vardır ve iktisadi, siyasi, örgütsel ve askeri sorunları, bu sorunları oldukça başka bir açıdan ve başka bir gözle gören Basra Körfezi Emirlerinden farklı bir biçimde

ele almaktadır. Aynı şekilde Irak, Suriye, Mısır, Libya, Tunus, Cezayir, Fas, Moritanya, vb. sorunlarına hep farklı farklı bakış açılarından yaklaşıyor.

Bu yüzden Arap halklarından söz ederken birçok ortak çıkarları olduğu halde sorunlarının aynı olmadığı ve bunların bir ülkede diğerindeki gibi çözülemeyeceği sonucuna varıyoruz. Aynı şekilde bu ülkeler arasında ortak sorunların ortak çözümlenmesi konusunda bir ittifak ya da ortak bir görüş bulunduğunu da söyleyemeyiz. Her bir Arap devletinin sorunlarındaki farklılık yalnızca şu ya da bu ülkenin hükümetinin farklı tutumlarından değil, bu ülkelerin çoğunda hâlâ hükmü geçen sömürgeci ve yeni-sömürgeci devletlerin tutumlarından da ileri gelmektedir.

Arap halkları için söylediklerimiz Afrika kıtası halkları için de geçerlidir. Afrika, eski bir kültüre sahip olan bir halklar mozayiğidir. Afrika halklarından her birinin, iyi bilinen nedenlerle, bazı farklılıklara karşın, çok geri bir düzeyde bulunan, kendi kültürü, gelenekleri, yaşam tarzı vardır. Bu halkların çoğunluğunun uyanışı daha yeni başlamıştır. Afrika halkları, genellikle özgürlük ve bağımsızlıklarını *de jure* [hukuken — ÇN.] kazanmıştır. Ama çoğunluğu hâlâ sömürge ve yarı-sömürge durumunda bulunduğundan, söz konusu olan, gerçek özgürlük ve bağımsızlık olamaz. Bu ülkelerin birçoğu iktidarı gaspeden ve eski sömürgecilere, ya da ABD emperyalistlerine ve Sovyet sosyal-emperyalistlerine dayanan eski aşiret reisleri tarafından yönetilmektedir. Bu aşamada bu devletlerde yönetim yöntemleri sömürgeciliğin belirgin bir kalıntısından başka bir şey değildir ve olamaz da. Afrika ülkelerinin çoğunda tröstleri, sanayi alanındaki sermaye yatırımları, bankaları, vb. yoluyla yine emperyalistler egemendirler. Bu ülkelerin zenginliğinin büyük bir bölümü metropollere akmaya devam etmektedir.

Bazı Afrika ülkeleri bugün sahip oldukları özgürlük ve bağımsızlığı savaşarak elde ettiler, diğer bazıları ise buna mücadelesiz kavuştu. İngiliz, Fransız sömürgecileri ve diğer sömürgeciler, Afrika'daki sömürgeci egemenlikleri boyunca halkları ezdiler, ama aynı zamanda az çok Batılı tarzda eğitim görmüş bir yerli burjuvazi de yarattılar. Bugünün ileri gelenleri de bu burjuvazi içinden çıktı. Bunlar arasında ülkelerinin bağımsızlığı için savaşmış birçok anti-emperyalist unsur da vardır, ama çoğunluğu ya sömürgeciliğin resmen ilgasından sonra bile eski sömürgecilerle yakın ilişkilerini korumak için bunlara sadık kalmış, ya da ekonomik ve siyasi bakımlardan ABD emperyalistlerine veya Sovyet sosyal-emperyalistlerine bağımlı hale gelmişlerdir.

Sömürgeciler, geçmişte büyük yatırımlar yapmadılar. Örneğin Libya'da, Tunus'da, Mısır'da, vb. durum böyleydi. Buna karşılık sömürgeciler bütün bu ülkelerin zenginliklerini emdiler, geniş toprak parçalarını ele geçirdiler, hammaddelerin çıkarılması ve işlenmesi gibi bazı özel sanayi dallarında sayıca hiç de az olmayan bir proletarya yarattılar. Sömürgeciler, aynı zamanda madenlerinde ve fabrikalarında düşük ücretle çalıştırmak üzere metropollere, sözgelimi Fransa ve İngiltere'ye çok sayıda işçi götürdüler.

Afrika'nın diğer kesimlerinde, özellikle Kara Afrika'da sınai gelişme daha geri kaldı. Bu bölgenin bütün ülkeleri özellikle Fransa, İngiltere, Belçika ve Portekiz arasında bölüşüldü. Bu ülkelerdeki elmas, demir, bakır, altın, kalay, vb. yeraltı zenginlikleri çok önceden bulunmuş, maden çıkarma ve işleme sanayii kurulmuştur.

Birçok Afrika ülkesinde sömürgecilerin gösterişli bir hayat sürdüğü büyük, tipik sömürge şehirleri kurulmuştu. Şimdi burada bir yanda yerli büyük burjuvazi büyür, gelişir ve zenginleşirken, diğer yanda geniş emek-

çi halk kitleleri daha da yoksullaşıyor. Bu ülkelerde kültürel gelişme belli bir seviyeye gelmiştir, ama daha çok Avrupaî bir nitelik taşımaktadır. Yerel kültür gelişmedi. Genel olarak aşiretlerin ulaştığı seviyede kaldı, bunların dışına çıkıp gökdelenlerin yükseldiği merkezlere ulaşamadı. Çünkü sömürgecilerin yaşadığı büyük merkezlerin dışında büyük bir sefalet ve aşırı bir yoksulluk vardı, açlık, hastalık, cehalet ve halkın, kelimenin tam anlamıyla iliklerine kadar sömürülmesi hüküm sürüyordu.

Afrika nüfusu kültürel ve iktisadi bakımdan geri kaldı, sömürge savaşları, vahşi ırkçı zulüm, zenci ticareti yoluyla pamuk vb. ürünlerin yetiştirildiği plantasyonlarda, sanayide ve inşaatlarda en ağır işlerde hayvanlar gibi çalıştırılmak üzere Afrikalı zencilerin metropollere, Amerika Birleşik Devletlerine ve diğer ülkelere gönderilmesi yüzünden Afrika nüfusu sayıca sürekli olacak azaldı.

Bu nedenlerle Afrika halklarının önünde hâlâ, yürütülmesi gereken büyük bir mücadele durmaktadır. Bu mücadele, iktisadi, kültürel ve eğitsel gelişmelerinin durumu, siyasi uyanışın seviyesi, Hıristiyan ve İslam dinleri, eski putperest inançlar, vb. gibi dinlerin bu halk kitleleri üzerindeki büyük etkisinden dolayı ülkeden ülkeye değişen oldukça karmaşık bir mücadeledir ve öyle olacaktır. Bu ülkelerin birçoğu gerçekte, yeni-sömürgeciliğin ve ona bağımlı yerli burjuva-kapitalist kliklerin hakimiyeti altında olduğundan bu mücadele daha da çetinleşmektedir. Buralarda sözü geçen, güçlü kapitalist ve emperyalist devletlerdir; bunlar bu ülkelerin yönetici kliklerini besler ve denetim altında tutarlar ve yeni sömürgeci çıkarları gerektirdiğinde ya da bu çıkarlar dengesi bozulduğunda bu klikleri başa getirir ya da alaşağı ederler.

Büyük toprak sahiplerinin, gerici burjuvazinin, emperyalistlerin ve yeni-sömürgecilerin izlediği siyasetin amacı, Afrika halklarını daima boyunduruk altında tutmak ve cahil bırakmak, toplumsal, siyasi ve ideolojik gelişmelerini engellemek ve bu hakları kazanma mücadelelerine engel olmaktır. Bugün eskiden bu halkların efendisi olan emperyalistlerin yeni emperyalistler gibi her yolla halkların içişlerine karışarak Afrika kıtasına sızmaya çalıştıklarını görüyoruz. Bunun sonucunda, emperyalistler arasındaki, halklarla bu ülkelerin çoğundaki burjuva-kapitalist yönetimler arasındaki ve halklarla yeni sömürgeciler arasındaki çelişkiler günden güne daha da şiddetleniyor.

Halklar bu çelişkileri hem onları derinleştirmek, hem de onlardan yararlanmak için kullanmalıdır. Bu ise yalnızca proletaryanın, yoksul köylülüğün, bütün ezilenlerin ve kölelerin emperyalizme ve yeni-sömürgeciliğe, karşı, yerli büyük burjuvaziye, büyük toprak sahiplerine ve bunların bütün kurumlarına karşı kararlı mücadelesiyle başarılabilir. Ülkelerinin gelişme ve ilerleme yolunda özgür ve bağımsız olarak yürümesini arzulayan ilericilere ve demokratlara, devrimci gençliğe ve yurtsever aydınlara bu mücadelede özel bir rol düşmektedir. Yalnızca sürekli ve örgütlü mücadeleleriyle yerli ve yabancı zalimlere ve sömürücülere hayat zehir edilebilir ve bunlar yönetemez hale getirilebilir. Bu durum her Afrika devletinin özgül koşullarında hazırlanacaktır.

İngiliz ve ABD emperyalizmi, Afrika halklarına hiçbir özgürlük bahşetmiş değildirler. Sözgelimi Güney Afrika'da olan biteni herkes görebilir. Burada beyaz ırkçılar. İngiliz kapitalistleri, sömürücüler hüküm sürüyor, bunlar orman yasasının yürürlükte olduğu bu devletin beyaz olmayan halklarını vahşice eziyorlar. Afrika'nın diğer birçok ülkesi Amerika Birleşik Devletlerinin, İn-

giltere'nin, Fransa'nın, Belçika'nın ve bunlar gibi, bir ölçüde zayıflamış olmakla birlikte yine de hâlâ bu ülkelerin ekonomilerini denetim altında bulunduran eski sömürgecilerin ve emperyalistlerin tröstlerinin ve sermayesinin tahakkümü altındadır.

Asya halkları da acı ve zorluklarla, acımasız emperyalist baskı ve sömürüyle dolu bir yol katetmişlerdir. İkinci Dünya Savaşının arifesinde, Sovyet Asyası hariç, bu kıta nüfusunun onda dokuzu, Avrupa'nın emperyalist devletlerinin, Japonya ve Amerika Birleşik Devletlerinin sömürgeci, yarı-sömürgeci baskı ve sömürüsü altındaydı. Asya'da tek başına İngiltere'nin, üzerinde 420 milyondan fazla insan yaşayan 5 milyon 635 bin kilometrekarelik bir alanı kapsayan sömürgeleri vardı. Asya ülkelerinin ezici çoğunluğu üzerindeki sömürgeci baskı ve sömürü bu ülkeleri belirgin bir sosyo-ekonomik ve kültürel gerilik ve tam bir yoksulluk içinde bıraktı. Bunlar emperyalist metropollere petrol, kömür, krom, manganez, magnezyum, kalay, kauçuk, vb. gibi hammaddeleri sağlayan kaynak işlevini gördüler.

Savaştan sonra sömürgeci düzen Asya'da da paramparça oldu. Eski sömürgelerde ayrı ulusal devletler kuruldu. Bu ülkelerin çoğu bu zaferi halk kitlelerinin sömürgecilere ve Japon işgalcilerine karşı yürüttükleri kanlı savaş sonucu kazandı.

Çin'in Japon emperyalizminin hakimiyetinden kurtuluşuna, Çan Kay-şek'in gerici kuvvetlerinin bozguna uğratılmasına ve demokratik devrimin zaferine yol açan Çin halkının kurtuluş savaşı Asya'da sömürgeciliğin çöküşü açısından özel bir öneme sahipti. Çin gibi böylesine büyük bir ülkedeki bu zafer bir süre için Asya halklarının, emperyalist devletlerin tahakkümü altında olan ve onlara bağımlı bulunan diğer ülkelerin halklarının

kurtuluş mücadelesine büyük bir etki yaptı. Fakat Çin Halk Cumhuriyetinin kuruluşundan sonra Çin yönetiminin izlediği çizgi yüzünden bu etki giderek azaldı.

Çin yönetimi, Çin'in sosyalist gelişme yoluna koyulduğunu ilan etti. Çin'in sosyalizmin ve dünya devriminin güçlü bir kalesi haline gelmesini isteyen ve uman dünyadaki devrimciler ve özgürlüksever halklar bu açıklamayı coşkuyla karşıladılar. Ama arzuları ve umutları gerçekleşmiyordu. İnanılması güçtü ama olgular ve Çin'de egemen olan kargaşa ve karışık durum, onun sosyalist yolda yürümediğini gösterdi.

Bu arada Asya halklarının mücadelesi sömürgeciliğin yıkılmasıyla sona ermemişti. İngilizler, Fransızlar, Hollandalılar ve diğer sömürgeciler, eski sömürge ülkelerin bağımsızlığını tanımak zorunda kalırlarken hakimiyet ve sömürülerini başka yollarla, yeni-sömürgeci biçimler altında sürdürmek üzere bu ülkelerdeki iktisadi ve siyasi mevzilerini korumak istiyorlardı. Amerika Birleşik Devletlerinin Asya'ya, özellikle Uzakdoğuya, Güneydoğu Asya'ya ve Pasifik adalarına sızması durumu iyice ciddileştirdi. Bu bölge, Amerikan emperyalizmi için büyük bir iktisadi, askeri ve stratejik öneme sahipti, hâlâ da öyledir. Amerikan emperyalizmi bu bölgede büyük askeri üsler kurdu, güçlü filolar yerleştirdi. Buna paralel olarak Amerikan sermayesi, bu bölge ülkelerinin ekonomilerini kanlı pençeleri altına aldı. Amerikan emperyalistleri bu arada Asya ülkelerinin ulusal kurtuluş hareketlerinin önüne set çekmek için geniş çapta askeri tatbikatlara, saptırma ve casusluk faaliyetlerine giriştiler. Kore ve Vietnam'ı ikiye bölmeyi başardılar ve her ikisinin güney kesiminde gerici, kukla rejimler kurdular. Asya'nın birçok eski sömürge ve yarı-sömürge ülkesinde emperyalizm yanlısı toprak sahibi-burjuva rejimler kuruldu. Böylelikle, ortaçağ köleliği, mihracelerin, kral-

ların, şeyhlerin, samurayların ve «modernleşmiş» kapitalist centilmenlerin vahşi iktidarı korundu. Bu rejimler ülkelerini emperyalistlere, özellikle ABD emperyalizmine sattılar ve böylece bu ülkelerin iktisadi, toplumsal ve kültürel gelişmesini büyük ölçüde engellediler.

Bu koşullarda, yine ağır emperyalist ve toprak sahibi-burjuva boyunduruk altında inleyen Asya halkları silahı elden bırakamazlardı, bu boyunduruktan kurtulmak için kurtuluş mücadelelerini sürdürmek zorundaydılar. Genel olarak, bu mücadeleye komünist partiler önderlik ediyorlardı. Bu partilerin kitlelerle sağlam bağlar kurmayı, onları savaşın kurtuluş amaçları konusunda bilinçlendirmeyi ve devrimci silahlı mücadeleye seferber etmeyi ve örgütlemeyi başardıkları yerlerde olumlu sonuçlara varıldı. Hindiçini halklarının, özellikle Vietnam halkının, ABD emperyalistleri ve yerli toprak sahibi-burjuva yardakçılarına karşı kazandığı tarihi zafer, emperyalizmin, hatta güçlü iktisadi ve askeri potansiyeline, kurtuluş hareketlerini bastırmak için kullandığı bütün modern savaş araçlarına karşın Amerika Birleşik Devletleri gibi bir süper devletin bile, her türlü fedakârlığı yapmaya, özgürlük ve bağımsızlıklarına kavuşmak için özveriyle sonuna kadar savaşmaya kararlı oldukları sürece, ister büyük ister küçük olsun, hiçbir halka ve ülkeye boyun eğdiremeyeceğini bütün dünyaya gösterdi.

Birmanya, Malezya, Filipinler, Endonezya, vb. gibi birçok diğer Asya ülkesinde de silahlı kurtuluş mücadeleleri verildi ve verilmektedir. Çin yönetiminin devrimci güçler ve onlara önderlik eden komünist partiler içinde bölünmelere ve karışıklığa yol açan anti-Marksist ve şoven müdahale ve tavırları olmasaydı bu mücadeleler kuşkusuz daha büyük başarılara ve zaferlere ulaşırlardı. Çin yöneticileri bir yandan, bu ülkelerdeki kurtuluş sa-

vaşlarını desteklediklerini ilân ederlerken diğer yandan, gerici rejimleri destekliyor, bu rejimlerin şeflerini pohpohluyor, büyük hürmetlerle karşılıyor ve uğurluyorlardı. Onlar her zaman, Asya ülkelerinin kurtuluş hareketlerini kendi pragmacı siyasetlerine ve hegemonyacı çıkarlarına tabi kılma stratejisi ve taktiğini izlediler. Devrimci güçlere ve önderlerine bu siyaseti kabul ettirmek için sürekli baskı yaptılar. Gerçekte, Asya ülkelerinde halkların kurtuluşu ve devrim sorununu hiç tasa etmediler, onları ilgilendiren yalnızca kendi şoven ihtiraslarının gerçekleşmesiydi. Bu halklara yardım etmeyip aksine onların mücadelesini köstekliediler.

Asya'da devrim ve kurtuluş mücadelesi sorunu, hiçbir zaman, şimdiki kadar kuvvetli ve acil bir şekilde çözüm gerektirmemiş, çözümü hiç bir zaman bundan daha karmaşık ve zor hale gelmemişti.

Bu karmaşıklık ve zorluklar esas olarak Amerikan emperyalistlerinin amaç ve faaliyetlerinden ve bunun yanı sıra Sovyet ve Çin revizyonistleri ve sosyal-emperyalistlerinin anti-Marksist, halk düşmanı, hegemonyacı ve yayılmacı amaç ve faaliyetlerinden kaynaklanıyor.

Amerika Birleşik Devletleri Asya'daki stratejik, iktisadi ve askeri mevzilerini korumayı ve güçlendirmeyi amaçlıyor ve bu amaçla bütün gücüyle uğraşıyor, çünkü bu mevzileri emperyalist çıkarlar açısından hayati önemde görüyor.

Sovyetler Birliği de Asya'da halihazırda ele geçirmiş bulunduğu mevzileri genişletmeyi amaçlıyor ve bu uğurda her yola başvurarak bütün gücüyle uğraşıyor.

Çin de kendi hesabına, Asya ülkelerine egemen olma niyetini, bu amaçla Amerika Birleşik Devletleriyle ve özellikle Japonya ile ittifak oluşturarak ve Sovyetler Birliğini doğrudan doğruya karşısına alarak açığa vurmuştur.

Japonya da, Japon emperyalizminin eski ihtirası olan Asya hakimiyeti peşinde koşmaktadır.

İşte bu nedenledir ki Sovyetler Birliği Çin-Japon ittifakından bu kadar çok korkmakta ve buna bu kadar şiddetle karşı çıkmaktadır. Öte yandan Amerikan emperyalizmi de, Çin'le Japonya arasında antlaşmanın imzalanmasını, bunun Amerikan hakimiyetinin aleyhine olan Sovyet yayılmasını sınırlayabileceği açısından teşvik ve «takdis» etmekle birlikte bu ittifakın haddinden fazla güçlenerek Amerikan çıkarlarını zedeleyecek boyutlara ulaşmasını istemez.

Büyük bir ülke olan Hindistan atom bombaları ve büyük ağırlığıyla Asya'da bir büyük güç haline gelme emelleri besliyor, özellikle iki emperyalist süper devletin, Amerikalılarla, Sovyetlerin Hint Okyanusundaki, Basra Körfezindeki ve Hindistan'ın kuzey ve doğu sınırlarındaki yayılmacı çıkarlarının düğüm noktasında bulunan stratejik konumu sayesinde, özel bir rol oynamayı arzuluyor.

İngiliz emperyalizmi de Asya ülkelerine hakim olma amacından vazgeçmemiştir. Ve bazı diğer kapitalist emperyalist devletlerin de buna benzer amaçları vardır.

Bugün Asya'nın emperyalistlerarası rekabetin en şiddetli olduğu alanlardan biri haline gelmiş olmasının nedeni budur, ve sonuç olarak, burada bedelini halkların ödeyeceği, dünya çapında felaketlere yol açabilecek gerginlik odakları yaratılmıştır.

Asya ülkelerindeki devrimleri ve kurtuluş mücadelesini bastırmak ve hegemonyacı ve yayılmacı planlarına zemin hazırlamak için birbirleriyle yoğun bir rekabet içinde olan Sovyet ve Çin revizyonistleri, bu ülkelerdeki komünist partileri, devrimci, ve özgürlüksever güçleri bölmek ve yok etmek gibi iğrenç bir işe girişmişlerdir ve hâlâ da aynı işi yapmaktadırlar. Bu faaliyet

Endonezya Komünist Partisinin yaşadığı felaketin, Hindistan Komünist Partisinin bölünmesinin ve yıkılmasının, vb. başlıca nedenlerinden biridir. Sovyet ve Çin revizyonistleri bir yandan, proletaryanın ve geniş halk kitlelerinin yerli gerici burjuvaziyle ittifakını ve birleşmesini öğütlüyorlar, diğer yandan da her biri kendi emelleri uğruna iktidardaki bu burjuvazinin dostluğunu kazanmaya çalışıyor.

Sovyet ve Çin sosyal-emperyalistlerinin hegemonyacı ve yayılmacı amaçlarını gerçekleştirmek için çeşitli Asya ülkelerine müdahalelerde bulunmaları bu halkların kurtuluş hareketlerini büyük tehlikelerle karşı karşıya bıraktı ve hatta Vietnam, Kamboçya ve Laos'taki kurtuluş savaşlarının zaferlerini doğrudan doğruya tehlikeye düşürdü.

Asya ülkelerinde Marksist-Leninist komünist partilerin önderlik ettiği devrimci ve özgürlüksever güçler hem emperyalist patronları tarafından silahlandırılan yerli gericilikten gelen tehlikeyi, hem de Sovyet ve Çin revizyonistlerinin bölücü ve yıkıcı faaliyetlerinden, hegemonyacı ve yayılmacı planlarından kaynaklanan tehlikeleri göğüslemek ve altetmek zorundadırlar. Aynı zamanda kurtuluş hareketine sekte vuran bir dizi eski gerici, mistik, Budist, Brahmacı ve diğer dinsel düşünce ve kavramlardan da kendilerini arındırmalıdırlar. Onlar kitleleri yanıltan ve aldatan, onları militan sınıf ruhundan yoksun bırakan ve yanlış ve çıkmaz yollara sürükleyen Kruşçevci, Maocu revizyonist düşünceler gibi «yeni» gerici düşünce ve kavramların ve bunlardan farksız diğer gerici teorilerin kök salmasını da önlemelidirler.

Asya halklarının önündeki kurtuluş mücadelesi gerçekten zordur ve karşısında birçok engel vardır, ama önünde aşılması gereken büyük zorluk ve engeller bulunmayan, nihai zafere ulaşmak için kan dökülmesini

ve birçok fedakârlığı gerektirmeyen kolay bir kurtuluş mücadelesi ve devrim hiçbir zaman olmamıştır ve olmayacaktır.

Latin Amerika ülkeleri genel olarak Afrika ve Asya ülkelerinden daha yüksek bir kapitalist gelişme düzeyindedir. Ama Latin Amerika ülkelerinin yabancı sermayeye bağımlılık derecesi Afrika ve Asya ülkelerinin ezici çoğunluğununkinden daha az değildir.

Afrika ve Asya ülkelerinden farklı olarak, Latin Amerika ülkelerinin çoğu devlet bağımsızlıklarını çok önceleri, 19. yüzyılın ilk yarısından itibaren, bu kıtanın halklarının İspanyol ve Portekiz sömürgecilerine karşı verdikleri kurtuluş mücadelelerinin bir sonucu olarak ilan ettiler. Eğer bu ülkeler İspanyol ya da Portekiz sömürgeci boyunduruğunu silkip attıktan hemen sonra bir başka boyunduruk altına, İngiliz, Fransız, Alman, Amerikan yabancı sermayesinin, vb. yarı-sömürgeci boyunduruğu altına girmemiş olsalardi çok daha büyük bir ilerleme kaydederlerdi. Bu yüzyılın başlangıcına kadar İngiliz sömürgecileri, bu kıtada duruma hakimdi. Bu ülkeleri talan ederek muazzam miktarlarda hammadde sağlıyor, ayrıcalıklı şirketlerine mahsus limanlar, demiryolları, elektrik santralleri kuruyor ve İngiltere'de üretilen sanayi mallarını burada pazarlıyorlardı.

Bu durum değişmesine değişti, ama Latin Amerika halklarının lehine değil; Amerika Birleşik Devletlerinin emperyalist gelişme aşamasında Latin Amerika'ya sızmasıyla oldu bu değişiklik. Amerika Birleşik Devletleri emperyalizmi, bütün Batı yarımküresini mutlak hakimiyeti altına almak üzere, ifadesini «Monroe doktrini»nde bulan «Amerika Amerikalılarındır» sloganını kullandı. Amerika Birleşik Devletlerinin bu yarımküreye iktisadi sızması askeri güç ve siyasi şantaj yoluyla,

dolar diplomasisi yoluyla, tehdit ve rüşvet yoluyla yürütüldü. Böylece 1930'da Latin Amerika'daki Amerikan ve İngiliz sermaye yatırımları eşit hale geldi. İkinci Dünya Savaşından sonra ise Amerika Birleşik Devletleri dünyanın bu bölgesinin ekonomisinin tek hakimi oldu. Büyük Amerikan tekelleri, Latin Amerika ekonomisinin kilit dallarını denetim altına aldı. Bu kıtadaki ülkeler, tümünde hükmü geçmeye, devlet ve hükümet başkanlarını atamaya ya da görevden almaya, bu ülkelerin iç ve dış iktisadi ve askeri siyasetine istediği yönü vermeye başlayan Amerikan emperyalizminin «görünmez» imparatorluğunun birer parçası haline geldiler.

Amerika Birleşik Devletlerinin tekelci şirketleri, zengin doğal kaynaklarını ve Latin Amerika halklarının alınterini ve kanını sömürerek fevkalade kârlar sağladılar: Bu kıtanın çeşitli ülkelerine yatırılan her dolara karşı 4-5 dolar kâr götürdüler. Bu durum bugün de devam etmektedir.

Emperyalist devletlerin Latin Amerika'daki sermaye yatırımları her ne kadar bazı modern sanayilerin, özellikle madencilik sanayiinin ve hafif sanayiin ve gıda sanayiinin kurulmasına yol açtıysa da bu yatırımlar Latin Amerika ülkelerinin genel iktisadi gelişmesinin önünde çok büyük bir engel teşkil etmişlerdir. Yabancı tekeller ve emperyalist devletlerin yeni-sömürgeci siyaseti, bu ülkelerin iktisadi gelişmesine, çarpık, tek-yanlı bir biçim, tek ürüne dayalı bir nitelik kazandırdı, onları uzmanlaşmış hammadde üreticilerine dönüştürdü: Venezüella petrol; Bolivya - kalay; Şili - bakır; Brezilya ve Kolombiya - kahve; Küba, Haiti ve Dominik Cumhuriyeti - şeker; Uruguay ve Arjantin - hayvancılık ürünleri; Ekvador - muz, vb.

Bu tek yanlı nitelik, bu ülkelerin ekonomisini tama-

men istikrarsız bir hale, hızlı ve çok yönlü bir gelişmeyi başarma yeteneğinden tümüyle yoksun, bütünüyle kapitalist dünya pazarındaki fiyat değişme ve dalgalanmalarına bağımlı bir hale getirdi. Amerika Birleşik Devletlerindeki ve diğer kapitalist ülkelerdeki her üretim düşüşü, ekonomik buhranın her tezahürü ister istemez Latin Amerika ülkelerinin ekonomilerine de olumsuz, hatta çok daha ağır bir biçimde yansıyordu.

İkinci Dünya Savaşından sonra emperyalist metropoller Latin Amerika ülkelerinde sanayiin çeşitli dallarına, madenciliğe, tarıma doğrudan büyük yatırımlar yapmaya, ulusal işletmelerin tümünü satın almaya, vb. giriştiler. Hakimiyetlerini üretimin bütün dallarına kadar genişlettiler ve Latin Amerika ülkelerinin yağmalanmasını en yüksek düzeye çıkardılar. Aynı zamanda yüksek faizle borç ve yardım alınmasını teşvik ettiler, böylece bu ülkeleri yabancı tahakkümüne, en başta da Amerika Birleşik Devletlerinin tahakkümüne daha da bağımlı hale getirdiler. Yalnızca Brezilya'nın yabancı bankalara yaklaşık 40 milyar dolar, Meksika'nın ise hemen hemen 30 milyar dolar borcu vardır.

Latin Amerika'da kapitalist gelişme, feodal niteliğini tamamen yitirmemiş olan latifundia kalıntılarının hâlâ varlığını sürdürmesinden dolayı da geri kalmıştır; bazı Latin Amerika ülkelerinde, Asya ve Afrika ülkelerindeki gibi gözle görülür bir geriliğin olmasının nedeni budur. Emperyalist iktisadi siyaset ve doğrudan emperyalist müdahale Latin Amerika ülkelerinde oldukça güçlü bir oligarşi, bir tekelci büyük burjuvazi yaratmıştır; bu sınıf büyük toprak sahipleriyle birlikte devlet iktidarını elinde bulunduruyor ve hep Amerikan emperyalizminin desteğiyle ve onunla birlikte, büyük bir sefalet içinde yaşayan işçi sınıfını, köylülüğü ve diğer emekçi halk katmanlarını eziyor ve sömürüyor.

İçindeki ülkelerin çoğunda işçi sınıfının sayıca pek az olduğu Afrika ve Asya'dan farklı olarak, bu gelişme tarım proletaryası, inşaat ve hizmet işçileriyle birlikte hemen hemen nüfusun yarısını oluşturan oldukça geniş bir sanayi proletaryası yaratmıştır.

Bunun yanı sıra Latin Amerika'da köylülüğün ve onun saflarından doğmuş olan işçi sınıfının özgürlük, toprak, iş ve ekmek için aralıksız mücadelelerde kazandığı ve yerli oligarşiye ve yabancı tekellere. Amerikan emperyalizmine karşı savaşlarda daha da gelişmiş olan zengin bir militan devrimci geleneği vardır. Latin Amerika halkları iç ve dış zalimlere ve sömürücülere karşı en çok savaşmış ve kanını dökmüş halklar arasında yer alır. Bu savaşlarda küçümsenemeyecek zaferler kazandılar, ama henüz bu ülkelerin hiçbiri tam olarak demokratik özgürlüklerini elde edememiş, sömürüyü söküp atamamış, ulusal bağımsızlık ve egemenliğini elde edip sağlamlaştıramamıştır. Latin Amerika halkları, yerli kapitalist ve toprak sahibi yöneticilerin ve Amerikan emperyalistlerinin boyunduruğunu kırma mücadelesinde kendilerine ilham ve cesaret veren Küba halkının zaferi hakkında birçok umut ve düş beslediler. Bununla birlikte Castrocu Küba'nın sosyalizm yolunda değil de revizyonist tipte kapitalizm yolunda yürümekte olduğunu gördüklerinde bu umutlar ve ilham çok geçmeden söndü; Küba'nın Sovyet sosyal-emperyalizminin uydusu ve paralı askeri haline gelmesiyle birlikte daha da çabuk yıkıldı.

Bugün bütün kıtalarda olduğu gibi Latin Amerika'da da durum karmaşıktır.

Bu ülkelerin çoğunda durum devrimcidir, burjuva - toprak sahibi düzenin yıkılması ve emperyalizme bağımlılığa son verilmesi için devrimi gündeme getirmektedir. Her ülkenin ya da ülkeler grubununun özgül ko-

şulları ve sorunları olması, sosyo-ekonomik gelişme seviyelerinin farklılığı, emperyalizm ya da sosyal-emperyalizme bağımlılıkları, burjuva rejimlerin hangi ölçüde ılımlı ya da faşist karakter taşıdığı gibi, bilinen nedenlerden dolayı elbette bu devrimler her yerde aynı niteliğe, aynı gelişme sürecine ve aynı çözüme sahip olamazlar. Fakat bir şeyin esas olduğu açık: Devrimin anti-emperyalist, demokratik görevleri ile sosyalist görevlerinin, birçok Afrika ve Asya ülkesinde olduğundan daha sıkı bir şekilde, içiçe geçmesi.

İç ve yabancı baskı ve sömürüye karşı, özgürlük, demokrasi ve sosyalizm için savaşmak üzere geniş halk kitlelerinin nispeten yüksek bilinç ve hazır olma düzeyinden dolayı Latin Amerika, devrimin şübjektif etkeninin hazırlanması konusunda da birçok avantaja sahiptir. Bu etkenin tamamıyle hazırlanmasını engelleyen, zorlaştıran ve ona karşı bütün güçleriyle savaşanlar yalnızca iç gericikle birlikte emperyalistler, özellikle Amerikalılar değil, aynı zamanda Sovyet ve Çin revizyonistleri ile, yerli revizyonistler ve kapitalizmin diğer oportünist yardakçılarıdır.

Amerikan emperyalizmi, muazzam kârlar elde ettiği Latin-Amerika'yı sadece kendi kapalı av alanı olarak tutma siyasetine sarılarak, bir diğer emperyalizmin buraya hakim olmasını önlemek, bu ülkelerin hiçbirinde devrimin patlak vermemesini ve zafere ulaşmamasını sağlamak için elindeki her imkanla, askeri güç, gizli ajanlar, demagoji ve hileyle, dümenler çeviriyor. Böylece hem Latin Amerika ülkelerinin tamamen Amerika Birleşik Devletlerine bağımlılığını, hem de bu ülkelerdeki burjuva-toprak sahibi düzeni korumak istiyor.

Amerika Birleşik Devletlerinin bu amaçla elinde tut-

tuğu önemli bir silah da ABD başkanının, Pentagon'un ve ABD Dışişleri Bakanlığının emrindeki «Amerikan Devletleri Örgütü»dür. Bu örgütün Tüzüğü, Amerika Birleşik Devletlerine Latin Amerika ülkelerinde, içte ve dışta statükoyu korumak için her yola ve araca, hatta askeri araçlara bile başvurarak müdahelede bulunma hakkını tanımaktadır.

Bu arada büyük Amerikan tekelleri, bu ülkelerde, merkezi Amerika Birleşik Devletlerinde bulunan ve oradan yönetilen çokuluslu tekelci şirketler kurarak, ve aynı zamanda yerel hükümetler ve genel olarak devlet aygıtı üzerinde denetim kurmalarına olanak sağlayan devlet kapitalizminden büyük ölçüde yararlanarak, bu ülkelerdeki sömürü yöntemlerini mükemmelleştirmişlerdir.

Ama Amerika Birleşik Devletlerinin başvurduğu bu ve diğer birçok araç Latin Amerika ülkelerini de pençesine alan ağır iktisadi ve siyasi buhrandan kaynaklanan sorunları çözememektedir.

Yerli kapitalistler ve toprak sahipleri, Amerikan emperyalizmine bağımlı olmadan ve onun desteğini almadan yaşayamayacakları için ulusal ve toplumsal kurtuluşu kazanmanın tek ve zorunlu aracı olarak devrim düşüncesi bu ülkelerin proletaryasının, emekçi köylülüğünün, ilerici aydınlarının ve gençlik kitlelerinin bilincine her zamankinden daha derin ve geniş bir şekilde işlemektedir.

Devrimleri önlemek için Amerikan emperyalistleri ve yerli kapitalistler iki ana yönteme başvuruyorlar. Bir tanesi, durumlarının daha doğrudan tehdit edildiğini gördüklerinde bir «*pronunciamento militar*» (askeri darbe) yoluyla askeri-faşist rejimler kurmaktır. Brezilya'da, Şili'de, Uruguay'da, Bolivya'da ve başka yerlerde böyle yapmışlardır. Diğer yöntem, Venezüella'da, Mek-

sika'da yapmış ve şimdi de Brezilya'da yapmakta oldukları gibi temel özgürlüklerin olmadığı ve belirgin kısıtlamalarla birlikte yürüyen burjuva-demokratik rejimler oluşturmaktır; onlar, bu yolla, devrimci gerginlikleri yumuşatmaya, bu ülkelerin burjuvazisinin, ve onun da ötesinde Amerika Birleşik Devletleri yönetimi ve başkanının, sözümona «insan hakları» konusunda kaygılandığı izlenimini vermeye çalışıyorlar.

Buna rağmen, bu yöntem ve manevralar buhranın doğurduğu sorunları çözemez, devrimci durumları önleyemez, devrimi gündemden kaldıramaz.

Latin Amerika ülkelerindeki proletarya ve tüm devrimci güçler çok önemli devrimci görevlerle karşı karşıyadır. Bu görevleri yerine getirmek yani devrimi gerçekleştirmek, tam ulusal bağımsızlığı kazanmak, demokratik özgürlükleri ve sosyalizmi yerleştirmek için yerli burjuva ve latifundist oligarşiye, ABD emperyalizmine, bunun yanında da Sovyet yanlısı ve Castrocu revizyonistler, Çin yanlısı revizyonistler, Troçkistler vb. gibi sermayenin, emperyalizmin ve sosyal-emperyalizmin çeşitli uşaklarına karşı birçok yönde savaşmak zorundadırlar. Onlar yalnızca her renkten oportünist ve revizyonistlerin saptırıcı bölücü faaliyetine karşı koymakla yetinmemeli, aynı zamanda bir tür gelenek haline gelmiş olan ama gerçek devrimle hiçbir ortak yanı bulunmayan, aksine devrime büyük zarar veren, bir dizi darbeci, fokocu, maceracı kavram ve uygulamalarda ifadesini bulan küçük-burjuva etkilerden de kendilerini arındırmalıdırlar. Ama bu sorun dikkatli ele alınmayı gerektirir.

Latin Amerika halklarının mücadele geleneğinde hakim yön olumlu, devrimci yöndür. Bu çok önemli bir etkendir; bu etken söz konusu geleneğe *pistolero*'ların ve fokocuların eylemlerine özgü olumsuz unsurlardan

arınmış yeni bir içerik kazandırılarak devrimin hazırlanmasında ve gelişmesinde en yararlı ve mümkün olduğu kadar geniş bir şekilde kullanılmalıdır.

İşçi sınıfının Marksist-Leninist partileri, bu büyük görevlerin yerine getirilmesinde belirleyici bir rol oynayacaktır. Bugün hemen hemen her Latin Amerika ülkesinde böyle partiler yaratılmış olduğu gibi, bunların çoğu proletaryayı ve halk kitlelerini devrime hazırlama çalışmasında önemli adımlar atmışlardır. Onlar revizyonistlere ve diğer oportünistlere, burjuvazinin ve emperyalizmin bütün uşaklarına, Castrocu, Kruşçevci, Troçkist, «üç dünyacı» ve benzeri, görüş ve uygulamalara karşı uzlaşmaz mücadelede doğru bir siyasi çizgi inşa etmiş, bu çizgiyi hayata geçirme mücadelesinde bir hayli tecrübe kazanmış, işçi ve kurtuluş hareketinin yararına, kitlelerin devrime hazırlanması ve harekete geçirilmesi yararına kullanmak ve daha da geliştirmek üzere geçmişin tüm devrimci geleneklerinin sürdürücüleri haline gelmişlerdir.

Bugün var olan devrimci durumlar bu partilerin birbirlerinin tecrübelerinden azami derecede yararlanabilmek, gerici burjuvaziye ve emperyalizme, Sovyet, Çin modern revizyonizmine ve modern revizyonizmin diğer türlerine karşı mücadelenin ortak sorunlarına ve devrimin bütün sorunlarına ilişkin tavır ve eylemlerini uyumlu hale getirebilmek için mümkün olduğunca sıkı ilişkiler sürdürmelerini ve birbirleriyle sık sık görüşmelerini zorunlu kılmaktadır.

Halklar uyandıkları ve emperyalist ve sömürgeci boyunduruk altında daha fazla yaşamayı reddettikleri için, özgürlük, bağımsızlık, gelişme ve ilerleme istedikleri, yabancı ve yerli zalimlere karşı öfkeyle kaynaştıkları için, Afrika, Latin Amerika ve Asya kaynayan bir kazan haline geldiği için eski ve yeni sömürgeciler, bu

ülkelerin halklarına eski yöntem ve biçimlerle hükmetmeyi ve onları bu yollarla sömürmeyi, imkânsız olmasa bile, zor bulmaktadırlar. Onlar, bu halkların zenginliğini, emeğini ve kanını yağmalamadan ve sömürmeden edemezler.

Yeni hile, talan ve sömürü yöntemleri ve biçimleri aranmasının, yine, kitlelerin değil, burjuva-toprak sahibi sınıfların yararına olan sadakalar dağıtmak için harcanan bunca çabanın nedeni budur.

Bu arada sorun daha da karmaşık hale gelmiştir, çünkü Sovyet sosyal-emperyalizmi uzun zaman önce eski sömürge ve yarı-sömürgelere gittikçe daha derinlemesine sızmaya ve yerleşmeye başladı ve sosyal-emperyalist Çin de buralara girmek için hummalı bir faaliyete girişti.

Revizyonist Sovyetler Birliği, yayılmacı müdahalesini, sözümona halkların kurtuluş mücadelesine Leninist yardım siyaseti kisvesi altında, bu ülkelerin ve halkların doğal müttefiki gibi görünerek yürütmektedir. Sovyet revizyonistleri, kurtuluşa, baskı ve sömürüye son vermeye özlem duyan, tam ulusal ve toplumsal kurtuluşun tek yolunun sosyalizm olduğunu bilen halkları aldatmak için, Afrika'ya ve diğer yerlere sızma aracı olarak sosyalist görünümlü sloganlar kullanıyor ve yayıyorlar.

Sovyetler Birliği müttefiklerini, daha doğrusu uydularını da kendi müdahale eylemine karıştırıyor. Sovyet sosyal-emperyalistlerinin ve Kübalı paralı askerlerinin devrime yardım ettikleri iddiasıyla müdahalede bulundukları Afrika'da bunu somut olarak görüyoruz. Bu iddia yalandır. Onların müdahalesi pazarlar ele geçirmeyi ve halklara boyun eğdirmeyi amaçlayan sömürgeci bir eylemden başka bir şey değildir.

Sovyetler Birliği ile Kübalı paralı askerlerinin An-

gola'ya müdahalesi bu niteliktedir. Onların Angola devrimine yardım etmeye en ufak bir niyetleri olmamıştır; aksine amaçları Portekiz sömürgecilerinin kovulmasından sonra belli bir bağımsızlığa kavuşan bu Afrika ülkesini pençesine almaktı ve şimdi de öyledir. Kübalı paralı askerler, Sovyet sosyal-emperyalistlerinin de modern bir sömürge imparatorluğu yaratabilmesi için, Kara Afrika ülkelerinde pazarlar ve stratejik mevziler ele geçirmek ve Angolo'dan diğer devletlere geçmek üzere Sovyetler Birliği tarafından gönderilen bir sömürge ordusudur.

Sovyetler Birliği ile paralı askeri Küba, halkların kurtuluşuna yardım örtüsü altında, ne Sovyetler Birliğinde ne de Küba'da var olmayan sosyalizmi sözümona inşa etmek için toplar ve makinalı tüfeklerle donatılmış ordularla diğer ülkelere müdahale ediyorlar. Bu iki burjuva-revizyonist devlet, özgürlük uğruna Portekiz sömürgecilerine karşı savaşan Angola halkının amaçlarının aksine, kapitalist bir kliğin iktidara gelmesine yardım etmek üzere Angola'ya müdahale ettiler. Agostino Neto Sovyetlerin oyununu oynuyor. O iktidarı ele geçirmek için diğer hizibe karşı mücadelede Sovyetleri yardıma çağırdı. Angola'nın iki hasım klanı arasındaki bu mücadele hiçbir halkçı devrimci niteliğe sahip değildi. Bunlar arasındaki savaş, klikler arasında bir iktidar mücadelesiydi. Her biri değişik emperyalist devletler tarafından destekleniyordu. Agostino Neto bu çekişmeden galip çıktı, ama sosyalizm Angola'da zafere ulaşamadı. Aksine dış müdahalenin arkasından buraya Sovyet yeni-sömürgeciliği yerleşti.

Sosyal-emperyalist Çin de eski sömürge ve yarı-sömürge ülkelere sızmak için büyük çaba harcıyor.

Çin'in müdahalesinin bir örneğini Afrika kıtası üzerindeki en zengin ve en kana susamış klik olan Mobutu

kliği tarafından yönetilen Zaire'de görüyoruz. Son zamanlarda Zaire'de alevlenen savaşta, Fas Krallığından Faslılar, Fransız hava kuvvetleri ve aynı zamanda Çin de, Patrice Lumumba'nın katili Mobutu'nun yardımına koştular. Fransızların yaptığı yardım anlaşılabilir, çünkü onlar müdahaleleriyle Katanga'daki imtiyazlarını ve tröstlerini savunuyor, bu arada Mobutu ile kliği kadar kendi adamlarını da koruyorlardı. Peki ama Çinli revizyonistler Katanga'da ne arıyor? Kimlere yardım ediyorlar? Mobutu ve kliği, Fransız, Belçikalı, Amerikalı ve diğer imtiyaz sahipleri tarafından baskı altında tutulan Zaire halkına mı yardım ediyorlar? Aksine onlar da kana susamış Mobutu kliğine yardım etmiyorlar mı? Gerçek şudur: Revizyonist Çin yönetimi bu kliğe dolaylı olarak değil, açıkça yardım ediyor. Bu yardımı daha somut ve çarpıcı hale getirmek üzere Dışişleri Bakanı Huang Hua'yı gönderdi ve askeri uzmanlar, askeri ve iktisadi yardım gönderdi. Böylece anti-Marksist devrim düşmanı bir tarzda hareket etti. Çin'in müdahalesi Fas Kralı Hasan'ınki ve Fransa'nınki ile tamamen aynı özelliğe sahiptir.

Çin sosyal-emperyalistleri yalnızca bu ülkenin işlerine değil, Afrika'nın ve diğer kıtaların halklarının ve ülkelerinin işlerine de, özellikle iktisadi, siyasi ve askeri mevziler kurmak için her yola başvurarak sızmaya çabaladıkları ülkelerin işlerine de karışmaktadırlar.

Amerika Birleşik Devletleri bile Şili'nin faşist celladı Pinochet'yi, Çin kadar açık desteklemeye cesaret edemiyor. Doğrusu Amerikalılar büyük çıkarlarının söz konusu olduğu başka ülkelerin gerici yöneticilerine böylesine açık bir şekilde yardım edemiyorlar. Bu, ABD emperyalistleri çıkarlarından vazgeçiyor demek değildir. Onlar çıkarlarını savunmasına savunuyorlar, hem de çok güçlü bir şekilde, ama daha kurnazca yollarla.

Sözde sosyalist Çin takındığı tutumla halkların, komünistlerin, devrimci unsurların çıkar ve özlemlerinin, Latin Amerika'nın tüm ilerici kişilerinin özlemlerinin karşısında yer alıyor.

Çin, halklara hükmeden, ulusal ve toplumsal kurtuluş için mücadele eden devrimcilerin, proletaryanın ve Marksist-Leninist partilerin çabalarını terörle ve her türlü yöntemle bastıran çeşitli diktatörleri himayesine alıyor. O bu tür tavırlarıyla karşıdevrim yolunu tutmuştur. Marksizm-Leninizm kisvesi altında Çin çeşitli ülkelere devrim düşüncesini götürüyormuş gibi göstermeye çalışıyor, ama gerçekte, karşıdevrim düşüncesini götürüyor. Bu şekilde ABD emperyalizmine ve iktidardaki faşist kliklere yardım ediyor.

Emperyalist ve sosyal-emperyalist devletler Afrika, Asya ve Latin Amerika halklarının, el birliğiyle kendilerine zulmeden ve kanlarını emen yöneticilerin ve emperyalistlerin baskısına ve vahşi sömürüsüne karşı verdikleri devrimci mücadeleyi aşama aşama geliştirmelerini engellemek için aynı ölçüde çaba harcıyorlar.

Düşük bir sosyo-ekonomik gelişme düzeyinde bulunan ve emperyalist ve sosyal-emperyalist devletlere bağımlı ülkelerdeki devrimcilerin, ilericilerin ve yurtseverlerin görevi, halkların bu baskı ve sömürünün bilincine varmalarını sağlamak, devrimi yapanın geniş kitleler, halklar olduğunu daima akılda tutarak onları eğitmek, harekete geçirmek, örgütlemek ve onları kurtuluş mücadelesine sevketmektir. Bu amaçla her ülkenin iç ve dış durumunun, sosyo-ekonomik gelişmesinin, sınıf güçleri oranının, sınıflar arasındaki, halk ile iktidardaki klikler arasındaki ve halk ile emperyalist devletler arasındaki karşıtlıkları etraflı bir şekilde tahlil etmek gereklidir. Atılması gereken adım ve uygulanması gereken taktikler hakkında doğru sonuçlara bu temel üzerinde

varılabilir. Devrimci güçler açısından gerekli olan, yoğun çalışma, kararlılık ve akıllıktır; en önemlisi ülkelerindeki kurtuluş mücadelesinin yalnızca proletaryanın davasıyla, sosyalizm davasıyla birleştirilirse gerçek zafere ulaşabileceği gerçeğinin tam olarak kavranmasıdır.

Bundan dolayı, her ülkenin proletaryası, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in öğretilerini her ülkenin koşullarıyla, tek tek her halkın durumuyla sıkıca birleştirerek hayata geçirmesini bilen kendi devrimci partisini yaratmalıdır. Bu partilerin her birinin, kitlelerin ruh hali ve kendi ülkesinin iktisadi, siyasi, ideolojik ve kültürel gelişmesi hakkında geniş bir bilgiye sahip olması, keyfi ve maceracı bir şekilde, Blankist bir şekilde hareket etmeyip aksine proletaryanın müttefiklerini, geniş halk kitlelerini kendi çevresinde toplamak için ısrarla mücadele etmesi kesinlikle zorunludur.

Devrimciler ve halk kitleleri, iktidardaki gerici burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin ve yabancı zalimlerin faaliyetlerini ve yeni-sömürgecilerin entrikalarını gözönünde bulundurarak, kendilerini sebatla hazırlamalıdırlar. Bunlar devrimci unsurların ve halkların olgunlukla, sağlam bir örgütlenmeyle ve devrimci taktiklerle karşılaması gereken önemli etkenlerdir.

Elbette, çeşitli ülkelerin devrimci güçleri ve unsurları arasında işbirliği, koordinasyon ve tecrübe alışverişi amacıyla bağlar kurulması gözardı edilemez, aksine, bu tür bağların kurulması zorunludur. Yeni-sömürgeciliğin ve gerici burjuvazinin baskı ve sömürüsü gibi birçok benzer koşullara, ortak bir kültüre ve bu baskı ve sömürüden kurtulma ortak hedefine sahip oldukları için bu bağların kurulması kolaylaşmıştır. İçinde bulundukları ortak koşullar, ortak çıkarları, bütün bu ülkelerin devrimci ve ilerici unsurlarını görüşmeler yapmaya, kendilerini ezen düşmanların eylemlerine karşı-

lık vermek üzere eylemlerinde işbirliğini ve koordinasyonu geliştirmeye sevkediyor.

Yeni-sömürgeci tahakküm altında inleyen hakların durumu Marksist-Leninist açıdan ele alındığında, gerçek devrimcilerin önünde duran görev, mücadelenin sürekli olarak ilerlemesi ve devrimin kesintisiz bir şekilde, tam zaferine doğru gelişmesi için, bu halkların devrim ve kurtuluş mücadelesine koşulsuz destek ve yardım sağlamaktır.

Gerçek Devrimciler, Proleterleri ve Halkları Yeni Dünya için, Sosyalist Dünya için Ayaklanmaya Çağırırlar

Yukarıda açıkladığımız gibi, kapitalizmin genel buhranı durmadan derinleşiyor. Bu nedenle proletarya, ezilen sınıflar ve halklar artık sömürüye katlanamıyorlar, yaşam koşullarının değişmesini istiyorlar, burjuva düzenin yıkılmasını, yeni-sömürgecilik ve emperyalizmin ortadan kalkmasını istiyorlar. Ama bu özlemler ancak devrim yoluyla gerçekleştirilebilir. İç ve dış sınıf düşmanlarıyla çarpışmadan, bunlara saldırmadan hiçbir zafer kazanılamaz.

İşçi sınıfının gerçek Marksist-Leninist partileri, devrimin önderleri olarak, proletaryayı, emekçi kitleleri ve halkları bilinçlendirir, onları siyasi, ideolojik ve askeri olarak bu çarpışmalara hazırlarlar.

Marksist-Leninist partiler, bütün devrimciler, sayıca ne kadar az olurlarsa olsunlar, halkın arasına girer, büyük bir dikkat ve sabırla, sistemli olarak kitleleri örgütler, onlara büyük bir güç olduklarını, sermayeyi alaşağı edebileceklerini, devlet iktidarını ele geçirerek proletarya ve halk yararına kullanabileceklerini kavratır-

lar. Bu partiler, burjuvazinin partiler koalisyonuna ve onların oluşturmayı başardıkları genel kanıya, küçük olmaları nedeniyle karşı koyamayacaklarını düşünmezler. Devrimcilerin görevi burjuvazinin yarattığı bu kanının yanlış olduğunu, bunun ortadan kaldırılması ve büyük bir dönüştürücü gücü temsil eden gerçek devrimci kamuoyunun oluşturulması gerektiğini geniş halk kitlelerine göstermektir.

Marksist-Leninist partiler, görevlerini başarıyla gerçekleştirebilmek için, her şeyden önce, geniş halk kitlelerinin çıkar ve özlemlerine cevap verecek devrimci bir strateji ve taktiğe, doğru bir siyasi çizgiye, burjuva düzeni ve yabancı emperyalist tahakkümü yıkma mücadelesinin ortaya çıkardığı sorun ve görevlerin devrimci çözüm yoluna sahip olmaları gerektiğini gözönünde bulundururlar.

İşçi sınıfının devrimci partisine, doğru bir siyasi çizgi oluşturma, stratejik hedefi ve görevleri berrak bir şekilde tanımlama, bunları gerçekleştirmek için devrimci taktikler ve yöntemler uygulama olanağını veren tek bilim Marksizm-Leninizmdir.

Marksist-Leninist parti, Marksizm-Leninizmin ışığında, ülkenin somut iktisadi, toplumsal ve siyasi koşullarına ve uluslararası koşullara uygun olarak devrim demokratik, ulusal kurtuluşçu ya da sosyalist devrim olsun, devrimin her aşamasında ve her anında yönünü çizmesini ve kitlelerin ön safında yer almasını bilir. Marksizm-Leninizmi, dünya proletaryasının ve kendi ülkesinin sınıf mücadelelerinin devrimci pratiğini temel alan devrimci bir strateji ve doğru bir siyasi çizgi, belli bir aşamadaki stratejik hedefi berrak bir şekilde tanımlama, esas darbenin vurulması gereken iç ve dış baş düş-

manların kimler olduğunu, proletaryanın iç ve dış müttefiklerinin kimler olduğunu, vb. belirleme olanağını verir.

Marksist-Leninist partilerin hedefi kapitalist düzeni yıkmak ve sosyalizmi zafere ulaştırmaktır, ama ülkelerindeki devrim demokratik ve anti-emperyalist nitelikte görevlerle karşı karşıya ise onlar, bu devrimi kesintisiz geliştirerek sosyalist devrim aşamasına yükseltmeyi, mümkün olduğu kadar çabuk bir şekilde sosyalist görevlerin yerine getirilmesine geçilmesini amaçlarlar.

Marksist-Leninist partilerin stratejik hedefi de, bu hedefe ulaşma yolları da sahte komünist ve işçi partilerininkinden tümüyle farklıdır. Marksist-Leninist partiler bu hedefe kapitalist üretim ilişkilerinin yıkılması ve eski devlet aygıtının, bütün burjuva üstyapının yerle bir edilmesinden başka bir şekilde ulaşılamayacağı düşüncesindedirler. Onlar

> «*Devrimin özü, proletaryanın 'yönetim aygıtı'nı* ve **bütün** *devlet aygıtını* **parçalaması** *ve yerine silahlı işçilerden oluşan yeni bir aygıt geçirmesidir*» [30]

diyen Lenin'in öğretilerine bağlı kalırlar. Sahte komünist ve işçi partileri ise lafta sosyalizmden yana olduklarını iddia ettikleri halde, eski devlet aygıtının korunmasını öğütlerler. Onlara göre, sosyalizm reformlar yoluyla, parlamenter yolla, hatta eski devlet makinesi kullanılarak kurulabilir.

Şimdi bir dizi sözde komünist parti, mevcut kapi-

---

(30) V. İ. Lenin *Toplu Eserler*, c. 25, s. 577 (Arn. baskı). [«Devlet ve Devrim»]

talist düzeni savunmada açık burjuva partilerden daha bile ateşli davranıyorlar. Örneğin İbarruri ve Carillo'nun revizyonist partisi, bazı İspanyol burjuva partilerinin cumhuriyetçi bir rejim istediği bir sırada, yüzsüzce Juan Carlos'un kralcı rejimini savunuyor. Aynı şekilde, Berlinguer'in revizyonist partisi, çeşitli burjuva partilerin bunu açıkça yapamadıkları bir sırada, kapitalist İtalyan devletinin demokratik özgürlükleri hedef alan baskı yasalarının en hararetli savunuculuğunu yapıyor. Çinli revizyonistler de kendi hesaplarına, kapitalist ülkelerde Çin'in çizgisini izleyen partilere, sözümona anavatanı savunmak, gerçekte ise patlak verecek olursa devrimi bastırmak üzere orduları ve burjuva şiddet aygıtını güçlendirmek için en militarist çevrelerle kolkola savaşmaları talimatını veriyor.

Burjuvazi ve izleyicileri, özellikle modern revizyonistler devrim ve kurtuluş hareketini baltalamak, kapitalizmi ve emperyalist tahakkümü sürdürmek amacıyla, devrimin dostları ile düşmanları arasındaki ayrımı silerek ne yapıp edip devrimci güçleri yanıltmaya ve bölmeye çalışıyorlar. Tekelci büyük burjuvaziyi, gerici ve faşist rejimleri, NATO'yu ve Avrupa Ortak Pazarını ve hatta Amerikan emperyalizmini proletarya ve ezilen halkların müttefiki olarak gösteren Çinli revizyonistlerin tezleri bunun tipik bir örneğidir.

Marksist-Leninist partilere gelince, onlar devrimin itici güçleri ile devrimin düşmanları arasında kesin sınır çizgisi çekilmesini ve Stalin'in işaret ettiği gibi, diğer düşmanlara karşı mücadeleyi küçümsemeden ve gözardı etmeden, esas darbenin vurulması gereken iç ve dış baş düşmanın berrak bir şekilde belirlenmesini gerçekten devrimci bir stratejinin inşası için kesinlikle zorunlu bir koşul olarak görürler.

Zamanımızda emperyalizm koşullarında, yalnızca

gelişmiş kapitalist ülkelerde değil, aynı zamanda ezilen ve bağımlı ülkelerde de devrimin iç baş düşmanı, kapitalist düzenin başını çeken, hakimiyetini ve ayrıcalıklarını korumak, devlet iktidarını ve sınıf çıkarlarını en küçük ölçüde dahi olsa tehlikeye sokan emekçi halkın her hareketini boğmak ve imha etmek için her yola başvurarak, şiddet ve baskı, demagoji ve aldatmaca yoluyla mücadele eden yerli büyük burjuvazidir. Öte yandan, şimdiki koşullarda devrimin ve halkların dış baş düşmanı dünya emperyalizmi, özellikle de emperyalist süper devletlerdir. Çinli revizyonistlerin öğütlediği gibi, proletaryayı ve ezilen halkları, bir süper devlete karşı savaşmak için diğerine dayanmaya çağırmak ve bunu salık vermek ya da sözümona ulusal özgürlük ve bağımsızlığı savunma adına emperyalist devletlerle ittifaka girmek devrim davasına ihanet etmekten başka bir şey değildir.

Revizyonistler, **devrimci stratejinin temel meselelerinden birini oluşturan devrimde işçi sınıfının hakim rolünü** özellikle hedef seçmişlerdir. Lenin şöyle diyordu:

> «*Marks'ın doktrinindeki esas şey sosyalist toplumun yaratıcısı olarak proletaryanın dünya çapındaki tarihi rolünün ortaya konmasıdır.*»[31]

Lenin, devrimci harekette proletaryanın hegemonyası düşüncesinin reddini reformizmin en kaba ifadesi olarak nitelendiriyordu.

Modern revizyonistler arasında bazıları, işçi sınıfının proleter niteliğini yitirmekte olduğunu ve işletmelerin «ortak yöneticisi» haline geldiğini, bu yüzden artık, proleter devrime yer olmadığını, var olan düzenden başka bir toplumsal düzene ihtiyaç kalmadığını kanıtlamaya

(31) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 18, s. 651 (Arn. baskı). [«Karl Marks'ın Doktrininin Tarihi Yazgısı»]

çabalıyorlar. Diğer bazıları ise artık yalnızca işçilerin değil, tüm çalışanların ve aydınların, tüm ücretlilerin proleter olduklarını, yalnızca işçi sınıfının değil, toplumun diğer sınıf ve katmanlarının da sosyalizmden çıkarları olduğunu iddia ediyorlar. Ve bu yüzden de, bugün, devrimci harekette işçi sınıfının hakim rolü anlamını yitirmiştir sonucuna varıyorlar. Sovyet revizyonistleri işçi sınıfının önder rolünü lafta inkâr etmiyorlar, ama diğer yandan bunu fiilen tasfiye etmişlerdir, çünkü bu sınıfı tüm yönetme olanaklarından yoksun bırakmışlardır. Ama meşhur «bütün halkın partisi ve devleti» teorisini savundukları için teoride bile bu rolü hiçe indirmektedirler. Çin revizyonistleri ise pragmacı olduklarından, «devrim»in başına, nasıl uygun gelirse, bazen köylülüğü, bazen orduyu, bazen de lise ve üniversite öğrencilerini koymaktadırlar.

Arnavutluk Emek Partisi, toplumun gelişmesinde belirleyici gücün, dünyanın devrimci dönüşümünde, sosyalist ve komünist toplumun inşasında önder gücün işçi sınıfı olduğu şeklindeki Marksist-Leninist tezi kararlılıkla savunmaktadır.

İşçi sınıfı toplumun esas üretici gücü, en ileri sınıf, ulusal ve toplumsal kurtuluştan, sosyalizmden en fazla çıkarı olan sınıf olmaya devam etmektedir. O devrimci örgütlenme ve mücadelenin en iyi geleneklerinin sürdürücüsüdür. Toplumun devrimci dönüşümünün yegâne bilimsel teorisine ve bu hedefe doğru kendisine rehberlik eden militan Marksist-Leninist partisine sahiptir. Nesnel olarak tarih ona, kapitalizmden komünizme geçiş için bütün mücadeleye önderlik etme görevini yüklemiştir.

Devrimde proletaryanın hegemonyası, devrimin temel sorununun, siyasi iktidar sorununun proletarya ve halk kitleleri lehine çözümünde belirleyici etkendir.

Yeni iktidar devrimin geliştiği somut koşullara ve geçirebileceği çeşitli aşamalara bağlı olarak, değişik evrelerden geçebilir ve çeşitli isimler alabilir ama proletarya diktatörlüğü kurulmadan devrimin sosyalizmin zaferine doğru gelişmesi olanaksızdır. Marksizm-Leninizm bize bunu öğretiyor, zafere ulaşmış bütün sosyalist devrimler de bunu göstermektedir. Bu nedenle devrimin geliştiği koşullar nasıl olursa olsun, Marksist-Leninist parti proletarya diktatörlüğünü kurma hedefinden hiçbir zaman vazgeçmez.

Çeşitli renklerden ve çeşitli akımlardan revizyonistlerin istisnasız tümü şu ya da bu şekilde, proletarya diktatörlüğünü kurmanın gerekliliğini reddediyorlar, çünkü onlar devrime karşıdırlar ve kapitalist düzenin korunmasından ve sürdürülmesinden yanadırlar.

Proletarya ve Marksist-Leninist partisi müttefikleriyle birlikte savaşa girer. Devrimci stratejinin en önemli meselelerinden biri de budur.

Proletaryanın doğal ve yakın müttefiki, kendisine yalnızca yakın stratejik hedefle değil, aynı zamanda uzak ve nihai stratejik hedefle de bağlı olan yoksul köylülüktür. Şehirdeki yoksul emekçi katmanları da aynı şekilde proletaryanın müttefikidir. Proletarya ile yoksul köylülük ve diğer ezilen ve sömürülen halk kitleleri devrimin temel itici güçlerini oluşturur.

Sürekli olarak büyük sermayenin pençesinde ve bütünüyle mülksüzleştirilme tehdidi altında olan şehir küçük burjuvazisi de proletaryanın bir müttefiki haline gelebilir, gelmelidir de.

Proletarya, aydınların ilerici kesimi gibi nüfusun, yerli ve yabancı sermaye tarafından sömürülen başka katmanlarını da kazanmaya uğraşır ve bu uğurda mücadele eder. Kapitalist ve revizyonist ülkelerde aydın-

ların ağırlığı artmıştır. Konumları, emeklerinin niteliği ve rolü birçok değişiklik geçirmesine rağmen aydınlar çeşitli revizyonistlerin iddialarının aksine başlıbaşına bir sınıf değildir ve hiçbir zaman da olamaz, işçi sınıfıyla kaynaşmamıştır ve kaynaşamaz da. Bu yüzden, Lenin'in gösterdiği ve tarihin de kanıtladığı gibi, aydınlar bağımsız bir toplumsal ve siyasal güç olamaz. Toplumdaki rolü ve yeri, ekonomik ve toplumsal konumuyla, ideolojik ve siyasi inançlarıyla belirlenmiştir. Bu konumu ve inançları ne kadar değişime uğrarsa uğrasın, devrime önderlikte işçi sınıfının yerine geçemez. Proletaryanın görevi, aydınların ilerici kesimini kendi yanına kazanmak, onları kapitalist sistemin çöküşünün ve sosyalizmin zaferinin kaçınılmazlığına ikna etmek ve devrimde bir müttefiki haline getirmektir.

Ekonomik ve toplumsal gelişmenin az ve yabancı sermayeye bağımlılığın daha fazla olduğu, devrimin demokratik ve anti-emperyalist görevlerinin özel bir öneme sahip bulunduğu Afrika, Latin Amerika, Asya, vb. ülkelerinde, orta köylülük ile burjuvazinin yabancı sermayeye bağımlı olmayan ve ülkenin bağımsız gelişmesini arzulayan kesimi de proletaryanın müttefiki haline gelebilir.

Burjuvazinin bu kesiminin demokratik ve anti-emperyalist devrime katılması proletaryanın doğru stratejisine ve taktiğine, işçi sınıfının devrimci partisinin ustaca ve bilinçli manevra yeteneğine bağlıdır. Proletarya ve partisi böylelikle yalnızca küçük-burjuvaziyi değil, burjuvazinin bu kesimini de proletaryanın önderliği altına girmeye, yabancı tahakkümüne son vermek ve emperyalizmin aleti olan, halkı ezen ve sömüren, onun saf duygularını ve yüzlerce yıllık kültürünü soysuzlaştıran ve yozlaştıran vahşi kapitalist büyük burjuvaziyi alaşağı etmek üzere ayağa kalkmaya ikna edebilir.

Proletarya, devrimin belli bir aşamasındaki stratejik hedefe ulaşmayı isteyen diğer sınıf ve katmanları müttefik olarak kazanmak için, her konuda olduğu gibi burada da büyük burjuvaziye ve diğer gericilere karşı mücadele etmek zorundadır.

Yenileceklerini sezen gerici burjuvazi ve büyük toprak sahipleri, küçük burjuvaziyi, köylülüğü ve ilerici aydınları kendi yanına çekmek ve proletaryanın müttefiki haline gelmelerini engellemek için binbir türlü yola ve manevraya başvurur. Devrimin patlak vermemesi için ve eğer patlak verirse sonuna kadar gitmemesini, aksine çıkmaza girmesini ya da geri dönmesini sağlamak için işçi sınıfının kendisini bile aldatmaya çalışırlar.

Kendi hesabına proletarya ve Marksist-Leninist partisi, müttefiklerini, ortak düşmanları olan büyük burjuvaziye, büyük toprak sahiplerine, emperyalistlere ve sosyal-emperyalistlere karşı kendi etrafında birleştirmek ve köylülüğün ve küçük burjuvazinin katmanlarının Hitler zamanında Almanya'da, Mussolini zamanında İtalya'da, Franco zamanında İspanya Savaşında olduğu gibi büyük sermayenin ve faşist diktatörlüğün bir yedeği olmalarını önlemeye çalışır ve bunun için bütün olanaklara sahiptir.

Marksist-Leninist parti birçok bağla, çeşitli çıkarlar, gelenekler, ve önyargılarla sermaye ve emperyalizm dünyasına bağlı olan, sözgelimi orta burjuvazinin çeşitli katmanları gibi yalpalayan, muhtemel ya da geçici müttefiklerine karşı, özellikle bunlara karşı dikkatli ve esnek bir tutum takınır. Proletaryanın ve öncüsü Marksist-Leninist partinin, ilkeli konumlarından asla şaşmaksızın, bu güçleri de, yalpalamalarına ve kararsızlıklarına rağmen, devrim ya da kurtuluş mücadelesinin safına çekmekte, ya da hiç olmazsa, düşmanın yedeği haline gelmemeleri için tarafsızlaştırmakta çıkarı vardır.

Devrimin yasaları her yerde olduğu gibi revizyonistlerin iktidarda olduğu ülkelerde de geçerlidir. Avrupa'nın revizyonist ülkelerinde gelişmekte olan yeni burjuvazinin konumu nedir? O, Sovyet burjuvazisinin çok yönlü, vahşi baskısından, Sovyet sosyal-emperyalizminden kurtulmayı arzulamaktadır, ama her iki tarafın da ortak temel çıkarları vardır. Bu ülkelerin burjuvazisi Sovyet burjuvazisinden ayrı yaşayamaz. Bu vahşi sosyal-emperyalist büyük burjuvaziden kopacak olsaydı bile hiç kuşkusuz Batı Avrupa'nın gelişmiş kapitalist devletlerinin burjuvazisinin ve ABD emperyalizminin hakimiyeti altına girerdi.

Bunun yanında, büyük Sovyet sosyal-emperyalist devletiyle iktisadi, siyasi ve askeri olarak bütünleşmekte olan revizyonist ülkelerde, proletaryanın yanı sıra nüfusun diğer katmanları da yeni burjuvazinin sömürüsünden ve Sovyet sosyal-emperyalizminin tahakkümünden ötürü hoşnutsuzdurlar. Bu nedenle hem kendi egemen burjuvazilerinden, hem de Rus hegemonyacılığından ve yeni-sömürgeciliğinden nefret ediyorlar. Bu ülkelerin proletaryası bir kez daha proleter devrimi gerçekleştirmek, proletarya diktatörlüğünü yeniden kurmak için, uyandırılmalı ve bir kez daha savaş alanına çıkmanın, hainleri devirerek bozguna uğratmak üzere mücadeleye atılmanın tarihi bir zorunluluk olduğunun bilincine ulaştırılmalıdır. O, yeni Marksist-Leninist partilerini yaratmalı ve bütün halk kitlelerini kendi etrafında birleştirmelidir.

Devrimin zaferi için belirleyici etkenin iç etken, yani ülke proletaryası ve halkının devrimci mücadelesi olduğu, dış etkenin ise yardımcı ve ikincil bir nitelik taşıdığı ilkesine tutarlılıkla sadık kalmakla birlikte Marksist-Leninist partiler, devrimin dış müttefiklerini hiçbir zaman önemsemezlik etmez, ya da küçümsemezler.

Aynı zamanda iç müttefiklerine olduğu gibi dış müttefiklerine karşı da ilkeli ve esnek bir tavır takınırlar.

Lenin ve Stalin'in öğretilerine uygun olarak ve var olan koşullar temelinde diğer ülkelerin proletaryasını ve devrimci hareketini, dünyanın ezilen halklarının devrimci anti-emperyalist hareketini ve gerçek sosyalist ülkeleri her ülkenin devrimci hareketinin doğal ve güvenilir dış müttefikleri olarak görürler.

Özel durumlarda, öyle koşullar doğabilir ki emperyalist ya da sosyal-emperyalist saldırıya karşı savaşan bir sosyalist ülke ya da halk, kendini İkinci Dünya Savaşında olduğu gibi, kapitalist dünyanın, yine aynı düşmana karşı savaşmakta olan çeşitli ülkeleriyle bile ortak bir cephe içinde bulabilir.

Böyle durumlarda, devrimin çıkarlarını her zaman gözönünde tutmak, geçici müttefiklerle ortak cephe ya da ittifak uğruna devrimin çıkarlarını hiçbir zaman unutmamak, karartmamak ve feda etmemek, bu cepheyi ya da ittifakı başlıbaşına bir amaç haline getirmemek son derece önemlidir. Bu tür müttefiklerin devrimi baltalamak ve zaferi elinden almak için müdahale etmelerine izin vermemek özellikle önemlidir. Anti-faşist Ulusal Kurtuluş Savaşı yıllarında Arnavutluk Komünist Partisinin Amerikan ve İngiliz müttefiklerine karşı tutumu ile ilgili tecrübesi öğretici bir örnektir. Bu tutum, Arnavutluk'ta devrimin geleceğini güvence altına almıştır.

Devrimci strateji, Marksist-Leninist partilerin devrimin görevlerini yerine getirmek ve amacını gerçekleştirmek üzere başvurdukları devrimci taktiklerden ayrılamaz. Stratejinin bir parçası ve onun hizmetinde olan taktikler, devrimci dalganın alçalışına ve yükselişine, somut durum ve koşullara göre, ama daima devrimci

stratejinin ve Marksist-Leninist ilkelerin sınırları içinde kalarak değişebilir.

> «*Taktik önderliğin görevi,*» diyor Stalin, «*proletaryanın tüm mücadele ve örgüt biçimlerinde ustalaşmak ve belli bir güçler ilişkisi içinde, stratejik başarının hazırlanması için gerekli azami sonucu elde etmek üzere bu biçimlerden hakkı ile yararlanmayı sağlamaktır.*»[32]

Gerçek Marksist-Leninist partiler devrim davasını ilerletmek için usta taktikler ve mücadele biçimleri benimserken, devrimci ilkeleri her zaman sadakatle savunurlar. Taktikler uğruna ilkelerden vazgeçme eğilimini reddeder ve bu tür eğilimlerle mücadele ederler, geçici koşulları temel alan, bütün ilkesiz pragmacı siyasetlerin, her akımdan revizyonistin tüm faaliyetine damgasını vuran bu tür siyasetlerin kararlı düşmanıdırlar.

Devrim her zaman, devrimci öncü tarafından yönlendirilen kitlelerin eseri olmuştur. Bu yüzden Marksist-Leninist parti, somut koşul ve durumlardan, her ülkenin geleneklerinden, vb. kalkarak kitlelerin uygun biçimler altında devrimci bir tarzda örgütlenmesine büyük önem vermelidir. Partinin kitlelerle örgütlü bağları olmadan kitleleri devrimci mücadelede ayağa kaldırmak, hazırlamak ve harekete geçirmekten söz etmek boşa konuşmaktır.

İşte tam da bu nedenle Marksist-Leninist parti kendisinin önderliği ettiği kitle örgütleri yaratılmasına büyük önem verir. Şüphesiz ki bu, özellikle de günümüzde, bütün kapitalist ve revizyonist ülkelerde çeşit çeşit sendikaların, kooperatiflerin, kültürel ve bilimsel örgüt-

(32) J. V. Stalin, *Eserler*, c. 6, s. 164 (Arn. baskı).

lerin, gençlik ve kadın örgütlerinin, vb. var olduğu bir ortamda, kolayca çözümlenebilecek bir sorun değildir. Bu örgütlerin çoğu burjuvazinin, revizyonistlerin ve kilisenin yönetimi ve etkisi altındadır.

Ne var ki Lenin'in bize öğrettiği gibi, komünistler kitlelerin olduğu her yere girmeli ve çalışmalıdırlar. Bundan dolayı burjuvazi, sosyal-demokratlar, revizyonistler, vb. tarafından yönetilen ve etki altında tutulan kitle örgütlerinde çalışmamazlık edemezler. Marksist-Leninistler buralarda burjuva ve reformist partilerin etkisini kırarak bunların yönetimine son vermek, işçi sınıfının devrimci partisinin kitleler üzerindeki etkisini artırmak, bu örgütlerin şeflerinin faaliyet ve programlarının sahtekâr niteliğini teşhir etmek, kitle hareketlerine anti-kapitalist, anti-emperyalist ve anti-revizyonist bir siyasi nitelik vermek için çalışırlar. Kitleler içinde yürüttükleri devrimci çalışma yoluyla, bu örgütler içinde devrimci muhalefetler oluşturabilir ve hatta bu örgütlerin önderliğini ele geçirme ve bunları doğru bir raya oturtma olanakları yaratılabilir.

Ama Marksist-Leninist parti hiçbir zaman kendi önderliği altında devrimci kitle örgütleri kurma amacından vazgeçmez.

En önemli kitle örgütleri sendikalardır. Bugün kapitalist ve revizyonist ülkelerdeki bu örgütler genel olarak, proletaryayı ve tüm emekçi kitleleri boyunduruk altında tutmak için, burjuvaziye, revizyonizme hizmet etmektedir. Engels, daha o zamanlar, İngiltere'deki sendikaların burjuvazinin yüreğine korku salan örgütlerden sermayeye hizmet eden örgütlere dönüştüğünü söylüyordu. Sendika örgütleri tek başına kalmış işçinin, isyan ettiğinde kolayca sindirilebilmesi için işçileri binbir bağla, kölelik zincirinin binbir halkasıyla bağla-

mıştır. Sendikaların oportünist liderleri, bir ya da birçok işletmede greve giden ya da gösteriler düzenleyen işçilerin isyanının kendi denetimleri altında kalması ve yalnızca ekonomik bir nitelik taşıması için çaba harcarlar. İşçi aristokrasisi, işlerin bu yönde gelişmesi için her yola başvurur. Kapitalist ülkelerde bu aristokrasi, kitlelerin isyanını yıpratma, bastırma ve saptırmada önemli bir rol oynamaktadır ve devrim ateşinin söndürücülüğüne başlayalı çok olmuştur.

Bugün kapitalist ülkelerin hepsinde, bellibaşlı burjuva ve revizyonist partilerin kendi sendikaları vardır. Şimdi bu sendikalar, tam bir uyum içinde hareket etmektedirler ve proletaryanın devrimci hareketine set çekmek, işçi sınıfını siyasi ve ahlaki olarak yozlaştırmak için sıkı bir işbirliği kurmuşlardır.

Örneğin Fransa ve İtalya'da, revizyonist partilerin sendikaları, sayıca büyük ve güçlüdür. Ama bunlar ne yapıyor? Proletaryayı boyunduruk altında tutmaya ve uyutmaya çalışıyor, proletaryanın öfkesi ve isyanı büyüdüğünde ise onu patronlar sınıfıyla müzakere yoluna sokmaya ve kapitalist aşırı kârların bazı ufak kırıntılarıyla işçilerin ağzını kapamaya uğraşıyorlar. Onlara bu yolla verilenler de fiyat artışlarıyla sonradan geri alınıyor.

Bu yüzden her ülkenin proletaryası, kapitalizmden kurtulmak için, burjuvazinin ve oportünistlerin egemen olduğu sendikaların ve aynı zamanda her türlü sosyal-demokrat ve revizyonist örgüt ya da partinin boyunduruğunu kırmak zorundadır. Bütün bu örgütler çeşitli yollarla mülk sahibi sınıfı desteklemekte ve «büyük bir güç» oldukları, «fren rolü oynadıkları», sözümona proletaryanın lehine «büyük kapitalistlere kendilerini zorla kabul ettirebilecekleri» hayalini yaratmaya çalışmaktadırlar. Bu büyük bir aldatmacadan başka bir şey de-

ğildir. Proletarya bu örgütleri yerle bir etmek zorundadır. Ama nasıl gerçekleştirilecektir bu? Proletarya bunu, bu sendikaların yönetimlerine karşı mücadele ederek, bunların burjuvaziyle haince ilişkilerine karşı ayağa kalkarak, kurmak istedikleri «sükûn»u ve «toplumsal barış»ı, sendikaların arasıra mülk sahibi sınıfa karşı giriştiği sözümona başkaldırılarla maskelenmiş bu «barış»ı bozarak gerçekleştirecektir.

Onları ortadan kaldırmak amacıyla bu sendikalar içinde onları, içten mücadeleyle yıpratmak ve haksız karar ve eylemlerine karşı koymak üzere muhalefet yürütülebilir. Bu faaliyet, fabrikalarda olabildiğince büyük ve güçlü işçi gruplarını kapsamalıdır. Her durumda amaç, yalnızca işverenlere karşı değil, onun ajanı olan sendika şeflerine karşı da mücadele içinde proletaryanın çelikten birliğini gerçekleştirmek olmalıdır. Sendikaların başındaki tüm hain unsurların, sendika yönetimlerinin burjuva yozlaşmasının ve genel olarak reformist sendikaların amansızca teşhiri, işçileri bu yönetim ve sendikalar hakkında hâlâ beslemekte oldukları birçok hayalden kurtarır.

Marksist-Leninistler, mevcut sendikalara girmekle birlikte bu sendikaların yönetimlerinin tipik özellikleri olan sendikalist, reformist, anarko-sendikalist ve revizyonist konumlara hiçbir zaman düşmezler. Sendikaların yönetimindeki revizyonistlerle ve diğer burjuva ve oportünist partilerle hiçbir zaman ortak olmazlar. Onların amacı, bugün kapitalist ve revizyonist ülkelerde sendikaların genel olarak taşıdığı burjuva niteliği ve oynadığı gerici rolü açığa çıkarmak, gerçek proleter sendikaların kurulmasının yolunu açmak için bu örgütleri çökertmektir.

Gençlik kitlelerinin örgütlenmesi Marksist-Leninist partiler için özel önem taşır. Devrimci hareketlerde gençlik her zaman önemli bir rol oynamıştır. Gençlik bizzat tabiatı gereği yeninin yanında ve eskiye karşıdır; ilerici ve devrimci olan her şey için savaşmaya hazırdır. Buna karşın gençlik kendi başına doğru yolu bulamaz. Bu yolu ona, yalnızca işçi sınıfının partisi gösterebilir. Baskı ve sömürüyü yok etmek için, ulusal ve toplumsal kurtuluş için gençliğin bitmez tükenmez enerjisi işçi sınıfının ve diğer emekçi kitlelerin enerjisiyle birleştiğinde, devrimin zaferini hiçbir güç engelleyemez.

Ne var ki bugün kapitalist ve revizyonist ülkelerde, gençliğin çoğunluğu enerjisini yanlış yönlerde harcamaktadır. Yönünü bulamadığı ve kafası karıştırıldığı için, geleceğe, siyasi, maddi ve manevi isteklerini gerçekleştirebilme olasılığına karamsar bir gözle baktığı için, burjuvazi ve revizyonizm tarafından saptırılmakta ve çoğu kez maceracılığa ve anarşizme ya da hayalciliğe ve umutsuzluğa sürüklenmektedir.

Marksist-Leninistler, gençliğe her zaman çok büyük dikkat gösterirler, onu aydınlatarak özlem ve isteklerinin yalnızca Marksizm-Leninizmin gösterdiği yolda ve işçi sınıfı ve partisi önderliğinde gerçekleşebileceğine ikna etmeye çalışırlar. Gençliği burjuvazinin ve revizyonistlerin, «solcu», Troçkist, ya da anarşist hareketlerin etkisinden kurtarmak, onu devrimci örgütlerde seferber etmek ve devrim yoluna çekmek için çalışırlar.

Gerçek Marksist-Leninist parti ve devrimci komünistler, işçi grevlerine ve gösterilerine aktif bir şekilde katılır ve bunları siyasi grev ve gösterilere dönüştürerek kapitalizm, işverenler, karteller, tekeller ve sendika şefleri için hayatı yaşanmaz hale getirmek için mücadele ederler. Bu yoğun faaliyet boyunca proletarya, burjuva düzenin silahlı kuvvetleriyle daha sık ve daha

açık şekilde karşı karşıya gelecek, ama bu çatışmalar yoluyla daha iyi savaşmayı öğrenecektir. Yine bu mücadele boyunca, mümkün, doğru ve uygun örgütlenme ve devrimci mücadele biçimlerini de bulacaktır. «Suya girmeden yüzme öğrenilmez» diye bir söz vardır. Grevler, gösteriler yoluyla mücadele etmeksizin, genel olarak kapitalizme karşı eylemlere aktif bir şekilde katılmaksızın da nihai zafer için mücadele örgütlenemez ve yoğunlaştırılamaz, burjuva düzen yıkılamaz.

Devrim, çeşitli revizyonistlerin yaptığı gibi palavra atarak, ya da Çinli revizyonistler gibi «üç dünya» hakkında zırvalar uydurarak hazırlanmaz. Devrim, barışçıl yolla zafere ulaşamaz. Lenin, özel durumlar için bu ihtimalden söz etmiş, fakat daima esas ağırlığı devrimci şiddete vermiştir, çünkü burjuvazi, iktidarından hiçbir zaman kendi rızasıyla vazgeçmez. **Uluslararası işçi ve komünist hareketinin tarihi, bir dizi eski sosyalist ülkede ve sosyalist ülkemizde devrimlerin gelişmesinin ve işçi sınıfının zaferlerinin tarihi göstermektedir ki, bugüne kadar, devrimler yalnızca silahlı ayaklanma yoluyla zafere ulaşmıştır.**

Devrimci silahlı ayaklanmanın askeri darbelerle hiçbir ortak yanı yoktur. Birincisi eski düzeni siyasi olarak yerle bir etmeyi ve onu ta temellerinden parçalamayı amaçlar. Diğeri ise baskı ve sömürü düzeninin yıkılmasına ya da emperyalist tahakkümün yok edilmesine götürmez ve götüremez. Silahlı ayaklanma geniş halk kitlelerinin desteğine dayanır, darbe ise kitlelere güvensizliğin, kitlelerden kopukluğun bir ifadesidir. Kendine işçi sınıfının partisi diyen bir partinin siyaset ve faaliyetindeki darbeci eğilimler Marksizm-Leninizmden bir sapmayı teşkil eder.

Bir ülkenin somut koşullarına ve genel duruma bağlı olarak, silahlı ayaklanma ani bir patlama ya da

daha uzun süreli bir devrimci süreç olabilir, ama Mao Zedung'un «uzun süreli halk savaşı teorisi»nin vaaz ettiği gibi hedefsiz, sonsuz bir süreç olamaz. Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in devrimci silahlı ayaklanmaya ilişkin öğretileri Mao'nun «halk savaşı» teorisiyle karşılaştırılırsa bu teorinin anti-Marksist, anti-Leninist, bilime aykırı niteliği açıkça görülür. Silahlı ayaklanma üzerine Marksist-Leninist öğretiler işçi sınıfının ve onun devrimci partisinin önderliğinde şehirlerdeki mücadelenin kırsal kesimdeki mücadeleyle sıkı bir şekilde birleştirilmesine dayanır.

Devrimde proletaryanın önder rolüne karşı olan Maocu teori kırsal kesimi silahlı ayaklanmanın biricik üssü olarak görmekte ve şehirlerdeki emekçi kitlelerin silahlı mücadelesini gözardı etmektedir. Karşıdevrimci burjuvazinin kaleleri olarak gördüğü şehirlerin, köyler tarafından kuşatılması gerektiğini vaaz etmektedir. Bu, işçi sınıfına güvensizliğin bir ifadesi ve onun hakim rolünün inkârıdır.

İşçi sınıfının devrimci partisi, Marksizm-Leninizmin şiddete dayanan devrim üzerine öğretilerine evrensel bir yasa olarak sıkı sıkıya sarılırken, maceracılığa da kararlılıkla karşı çıkar ve silahlı ayaklanmayla asla oyun oynamaz. Kendisini ve kitleleri devrimin belirleyici çarpışmalarına ve burjuvazinin hakimiyetini devrimci şiddet yoluyla yıkmaya hazırlamak için her koşulda ve durumda, çeşitli biçimlerde aralıksız bir devrimci mücadele ve faaliyet yürütür. Ama silahlı ayaklanmayı ancak devrimci durum tam olarak olgunlaştığında doğrudan gündeme getirir ve onu zafere ulaştırmak için tüm siyasi, ideolojik, örgütsel ve askeri önlemleri alır.

Propaganda, kitleleri devrime hazırlamak için Marksist-Leninist partinin elinde güçlü bir araçtır, ama

propaganda yoğun, açık ve ikna edici olmalıdır. Devrimci propaganda lafazanlığa indirgenirse değersizdir. Yalnızca yaşamın sorunlarına, genel ve yerel sorunlara sıkıca bağlı, etkili bir propaganda, geniş kitlelerin insiyatifini ortaya çıkaran ve teşvik eden bir propaganda, proletaryayı ve diğer emekçi kitleleri siyasi ve ideolojik olarak eğitebilir, onları harekete geçirebilir ve devrime hazırlayabilir.

Bütün ülkelerdeki kapitalist burjuvazi, emrindeki ordu, polis, vb. gibi güçlü baskı aygıtının yanı sıra, proletaryaya ve onun faaliyetine karşı mücadelede büyük bir tecrübeye de sahiptir. Aynı şekilde, elinde basın, radyo, televizyon, sinema, tiyatro, müzik, vb. gibi geniş bir propaganda şebekesi de vardır. Tüm bu propaganda öylesine yozlaştırıcıdır ki proletaryanın çabalarını ve kurtuluş mücadelesini geçici olarak saptırabilir, soysuzlaştırabilir ve zayıflatabilir.

Bir ölçüde «demokratik özgürlük»lerin var olduğu sözde burjuva demokrasisi devletlerinde, tek başına genel olarak basın yoluyla kapitalizme karşı olağan propaganda yürütmek yeterli değildir. Çeşitli burjuva ve revizyonist partilerin gazeteleri habire gürültü koparırlar, ama elbette burjuva düzene karşı değil, halkın sırtından karınlarını tıka basa doyurmak için hep birlikte oturdukları ziyafet sofrasındaki pastadan kendilerine düşenden daha büyük bir pay kapmaya çalışan tek tek kişilere karşı.

Yeni Marksist-Leninist partilerin propagandası, özellikle de basını büyük bir görevle karşı karşıyadır: Burjuva «demokrasi»nin sahteliğini teşhir etmek, bu sahte demokrasinin tüm manevralarını ve revizyonistlerin ve diğer sermaye uşaklarının demagojilerini açığa çıkarmak. Marksist-Leninist propaganda ve basın sözünü esirgemeden gerçeği açıklar, toplumsal ve ulusal

kurtuluşun yolunun devrimden geçtiğini gösterir, burjuva ve revizyonist propaganda ve basın ise kitleleri devrim yolundan saptırmak, çıkmaz yollara sokmak, boyunduruk altında tutmak için insanları aldatır, uyutur ve kafalarda karışıklık yaratır.

Ama kitleleri aydınlatmak, işçi sınıfı partisinin siyasi çizgisinin doğruluğuna ikna etmek, onları devrime hazırlamak için, tek başına propaganda yeterli değildir. Lenin'in belirttiği gibi, devrimi hazırlamak için,

> «... *bu kitlelerin bizzat kendi siyasi tecrübeleri gereklidir.*»[33]

Propaganda ancak, devrimci eylemle birlikte yürütüldüğü zaman etkili olur, hedefe varır. Eylem olmadan, düşünce silinip gider. Bu faaliyet bir macera değildir ve olmamalıdır, tersine basitten karmaşığa doğru gelişen, sayısız zorlukların üstesinden gelen, devrimin gerektirdiği tüm fedakârlıkları göze alan, şiddetli bir mücadeledir, sınıf düşmanlarıyla sert bir çatışmadır.

Gerçek Marksist-Leninist partiler, devrimci eylemin peşinden yürümez, önünde yer alırlar. Şimdilik sınırlı olan mücadele ve çalışma olanakları onları yıldırmaz; onlar kapitalist burjuvazinin büyük gücüne bu mücadele ve çalışma ile karşı koymalıdırlar ve öyle de yaparlar. Üyelerine cesur olmayı ve yapacakları doğru, iyi düşünülmüş ve hesaplanmış, gözüpek eylemlerin, bunları gören ve duyan kitleler arasında büyük yankılar uyandıracağını akıldan çıkarmamayı öğretirler. Komünistler böyle hareket ettiklerinde, kitleler şu ya da bu devrimci eylemin amaçlarının proletarya ve sömürülenlerin çı-

(33) V İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 31, s. 92 (Arn. baskı). [«'Sol' Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı»]

karına olduğunu kavrayacaktır. Eylemlerde cesaret ve olgunluk büyük önem taşır, çünkü bu yolla devrim dalgasını yükseltmede adım adım mevzi kazanılır ve ilerleme kaydedilir. Devrimci eylem işçi sınıfının partilerini kitlelere bağlar, kitlelerin başına geçirir ve reformist, revizyonist partilere karşı zafer kazanmalarına olanak sağlar.

«*Gerçek bir hareketin her adımı*» der Marks, «*bir düzine programdan değerlidir.*»[34]

Kapitalist ülkelerde Marksist-Leninist partinin önderlik ettiği devrimci güçlerin yanı sıra polis, jandarma, vb. ile çatışan ve mücadele eden başka güçler de vardır. Bu güçlerin birçok eylem ve saldırısı terörist, maceracı ve anarşist bir niteliğe sahiptir. Bunlar türlü türlü renklere bürünmüş olarak ve değişik etiketler altında kendilerini gösterir ve çeşitli ideolojilerden esinlenirler. Bu tür eylemler çoğu kez kapitalist ülkelerin gizli servislerinin kışkırtmasıyla ve onların sağladığı paralarla düzenlenmektedir ve amaçlarından biri de bu tür eylemleri Marksist-Leninist partilerin üzerine yıkarak onların itibarını sarsmaktır. Bu eylemleri düzenlediği ve yönlendirdiği sık sık görülen faşist unsurlar ya da burjuvazinin gizli ajanları proletaryanın, lise ve üniversite öğrencilerinin, genel olarak gençliğin hoşnutsuzluğundan, öfke ve cesaretinden yararlanarak bu kitlelerden doğan değişik grup ve hareketleri, yalnızca gerçek devrimci hareketlerle hiçbir ortak yanı bulunmamakla kalmayıp aynı zamanda onları ciddi olarak tehlikeye düşüren, proletaryanın yozlaşmakta olduğu ve lümpen

(34) K. Marks ve F. Engels, *Seçme Eserler*, c. 2, s. 8, Tiran 1975 (Arn. baskı).

proletarya haline geldiği izlenimini yaratan eylemlere bulaştırmaya çalışırlar.

Marksist-Leninist partiler, bu soruna gereken önemi vererek bir yandan devrimci eylemlerin terörist ve anarşist eylemlerden tümüyle farklı bir niteliğe sahip olduğunu kitlelere kendi tecrübeleriyle kavratmalı, diğer yandan da aldatılmış devrimci unsurları terörist ve anarşist grupların saflarından ve bu gruplar içinde çalışan faşist unsurlardan ve burjuvazinin gizli ajanlarından kopararak kendi safına kazanmak için mücadele etmelidirler.

Marksist-Leninist partiler devrim partileridir. Tümüyle burjuva legalizminin ve «parlamenter avanaklığın» batağına batmış olan revizyonist partilerin aksine, Marksist-Leninist partiler mücadelelerini yalnızca legal çalışmaya indirgemezler, bunu başlıca faaliyetleri olarak da görmezler. Bütün mücadele biçimlerinden ustalıkla yararlanma çabaları çerçevesinde, burjuvazinin alaşağı edilmesi için belirleyici olduğundan, zafere ulaşılmasının biricik güvencesi olduğundan **illegal çalışmaya öncelik tanıyarak, legal çalışmayla illegal çalışmayı birleştirmeye** özel önem verirler. Kadrolarını, üyelerini ve sempatizanlarını eğiterek onlara hem legal, hem de illegal koşullarda akıllıca, ustalıkla ve cesaretle hareket edebilmesini öğretirler. Bununla birlikte katı gizlilik koşullarında faaliyet gösterirken bile Marksist-Leninist partiler bir yandan güçlerini düşman karşısında açığa vurmamak ve devrimci örgütü düşmanın darbelerinden korumak için çaba harcarken diğer yandan kendi kabuklarına çekilmez, kitlelerle bağlarını zayıflatmaz ve koparmazlar, kitleler içindeki canlı çalışmalarına bir an bile ara vermez ve durum ve koşulların elverdiği tüm legal olanaklardan devrim davası için yararlanmaktan bir an bile geri kalmazlar.

İktidarın parlamenter yoldan ele geçirilebileceği yönünde hiçbir hayal beslemeyen Marksist-Leninist parti sırf çizgisini kitleler içinde yaymak ve burjuva siyasi düzeni teşhir etmek amacıyla, özellikle elverişli durumlarda belediye meclisi, parlamento seçimleri, vb. gibi legal faaliyetlere katılmayı uygun bulabilir. Bununla birlikte parti bu katılmayı revizyonistlerin yaptığı gibi, mücadelesinin genel çizgisine dönüştürmez, mücadelesinin başlıca, hatta daha beteri yegâne biçimi haline getirmez.

Parti, legal olanaklardan yararlanırken, hiçbir fedakârlıktan kaçınmaksızın en basitinden en karmaşığına kadar, devrimci nitelikte biçim ve yöntemler arar, bulur, kullanır, bu biçim ve yöntemleri kitleler için olabildiğince kabul edilebilir ve benimsenebilir hale getirmeye çalışır. Marksist-Leninistler, faaliyetleri sırasında devrimci eylemleriyle burjuva anayasa, yasa, kural ve normlara ve burjuva düzene karşı gelmekte ve bunları ihlal etmekte tereddüt etmezler. Onlar tam da bu düzeni çökertmek için, devrimi hazırlamak için mücadele etmektedirler. Dolayısıyla Marksist-Leninist parti proletaryanın ve halk kitlelerinin devrimci eylemleri karşısında buruvazinin girişebileceği karşı saldırıları göğüslemek üzere hazırlanır ve kitleleri hazırlar.

Devrim ve kurtuluş hareketinin bugünkü gelişme koşullarında geniş bir toplumsal temele dayanan ve çok sayıda sınıfsal ve siyasal gücün yer aldığı bu karmaşık süreçte proletaryanın devrimci partisi, devrimin şu ya da bu aşamasında, başka partiler ya da siyasi örgütlerle ortak çıkarlarının söz konusu olduğu şu ya da bu sorunlar üzerinde işbirliğine gitme ve ortak cephe oluşturma meselesiyle oldukça sık karşılaşmaktadır. Bu mesele üzerinde her türlü oportünizm ve sekterlikten uzak, doğru, ilkeli ve aynı zamanda esnek bir tutum takınılması kitleleri devrime ve kurtuluş mücadelesine

çekmek, bu yolda hazırlamak ve harekete geçirmek için büyük önem taşır. Marksist-Leninist parti, devrim davasının çıkarları gerektirdiğinde ve durum bunu zorunlu kıldığında, diğer siyasi parti ve güçlerle işbirliğine ya da ortak cepheler oluşturulmasına karşı değildir ve ilke olarak karşı olamaz. Ne var ki Marksist-Leninist parti hiçbir zaman bunu bir şefler koalisyonu ve başlıbaşına bir amaç olarak değil, kitleleri birleştirmenin ve mücadeleye sevketmenin bir aracı olarak görür. Burada önemli olan, proletarya partisinin, bu ortak cepheler içinde proletaryanın sınıf çıkarlarını ve mücadelesinin nihai amacını bir an için bile gözden kaçırmaması, cephe içinde eriyip gitmemesi, aksine ideolojik benliğini ve siyasi, örgütsel ve askeri bağımsızlığını koruması, cephe içinde önderliği ele geçirmek ve burada devrimci bir siyaseti hayata geçirmek için mücadele etmesi gerektiğidir.

Marksist-Leninist partinin devrimci bir strateji ve taktik, doğru bir siyasi çizgi inşa edebilmek ve uygulayabilmek, zor durumlarda yolunu bulmayı öğrenebilmek, düşmanlarla başa çıkabilmek ve engellerin üstesinden gelebilmek için, **Marksist-Leninist teorinin incelenmesi ve özümlenmesi yönünde büyük, geniş kapsamlı bir çalışma yürütmesi kesinlikle zorunludur.**

Kapitalist ülkelerdeki eski komünist partilerin revizyonist partilere dönüşmesinin nedenlerinden biri de, tam da, bunların Marksizm-Leninizmi incelemeyi ve özümlemeyi tamamen ihmal etmiş olmalarıdır. Onlar için Marksist-Leninist doktrin bir süs olmaktan öte gitmiyordu, boş laflara, boş sloganlara indirgenmişti, parti üyelerinin bilincine kazınmamış, yaşamlarının ayrılmaz bir parçasına dönüştürülmemiş, bir eylem silahı haline gelmemişti. Marksizm-Leninizmi incelemek için yapılan pek az çalışma da yalnızca, parti üyesine, kendisine komünist diyebilmesine yetecek, ona komünizmi duygusal

bir tarzda sevdirebilecek bazı kuru formüller öğretmeyi amaçlıyor, parti üyesi komünizme nasıl ulaşılabileceği hakkında ise hiçbir şey bilmiyordu, çünkü bu ona öğretilmemişti.

Bu partilerin çok konuşup az iş yapan önderleri burjuva bir çevrede yaşıyor ve ülkelerinin proletaryasına liberal ve reformcu düşünceler aşılıyorlardı.

Revizyonist partilerin burjuvaziye doğru bu dönüşü böylece, aslında sosyal-demokrat olan liderlerinin, yani bu sözümona komünist partilere yol gösteren işçi aristok rasisinin uzun zamandır hazırladığı sosyal-demokrat oportünist bir evrimdir.

Marksist-Leninist partiler bu olumsuz tecrübeyi akıldan çıkarmamalı ve bundan, Marksizm-Leninizmi inceleme ve özümleme çalışmasını sağlam bir temel üzerinde, bunu daima devrimci eylemle birleştirerek düzenlemenin zorunlu olduğu sonucunu çıkarmalıdır.

Çeşitli ülkelerden Marksist-Leninist partilerin proleter enternasyonalizminin ilkeleri temelinde birliği ve işbirliği devrimin hazırlanması için özel önem taşır.

Emperyalizme ve sosyal-emperyalizme karşı, burjuvaziye ve Kruşçevci, Titocu, «Avrupa-komünisti», Çinli, vb. her türden modern revizyonizme karşı mücadelede, bu birlik pekişecek, bu işbirliği genişleyecektir.

Devrimin düşmanları olan revizyonistler, burjuvaziye ve emperyalizme karşı mücadelenin bu güçlü silahını dünya proletaryasının ve tek tek her ülke proletaryasının elinden çekip almak için bütün güçleriyle ve her yolla proleter enternasyonalizmine karşı savaşıyorlar.

Hem proleter enternasyonalizmini geçersiz ve modası geçmiş bir şey olarak niteleyen Titocu revizyonistlerin ve «Avrupa-komünistleri»nin manevralarını, hem de proleter enternasyonalizmini çarpıtan ve onu hege-

monyacı, sosyal-emperyalist emelleri uğruna bir silah olarak kullanmaya çalışan Sovyet ve Çin revizyonistlerinin manevralarını teşhir etmek Marksist-Leninist partilerin görevidir.

Proleter enternasyonalizminin ilkelerini izlemeyen ve halkların devrim ve kurtuluş mücadelelerini desteklemeyen Çin Komünist Partisi, sosyal-demokrat partilerle ve aşırı sağcı ve en gerici olanları da dahil olmak üzere burjuva partilerle yakınlaşma ve dostluk yoluna girmiştir. Aynı zamanda, kendisine bağımlı ve kendi yönettiği çeşitli gruplar yaratmaya uğraşıyor. Bu tür gruplara tam da halkı uyandırmak ve onu süper devletlere bağlı yönetici kliklere karşı devrim için ayağa kaldırmak amacıyla işe girişmiş olan gerçek Marksist-Leninist partileri ve ilerici unsurları baltalamak için ihtiyaç duymaktadır.

Kendilerini parti olarak adlandıran ve Çin çizgisinin peşinden giden grupçuklar, oportünist oldukları için Hua Guo-feng ve Deng Siao-ping grubunun revizyonist teorilerini ve karşıdevrimci eylemlerini savunmaktan ve yaymaktan başka bir şey yapmamaktadırlar. Bu grupçuklar kişilikten ve Marksist-Leninist teoriye uygun olarak mücadele etme kararlılığından tümüyle yoksundur.

Bu partilerin başlıca sloganı —ki bu Çin siyasetinin de temel sloganıdır— mevcut durumda proletaryanın biricik ve temel görevinin sözümona yalnızca Sovyet sosyal-emperyalizmi tarafından tehdit edilen ulusal bağımsızlığı savunmak olduğudur. Bunlar devrim davasını terkeden ve bunun yerine kapitalist anavatanı savunma tezini geçiren İkinci Enternasyonal şeflerinin sloganlarını neredeyse kelimesi kelimesine tekrar ediyorlar. Lenin, gerçek bağımsızlığın savunulmasına hizmet etmek şöyle dursun, emperyalistlerarası savaşı kışkırtan bu

sahte ve anti-Marksist sloganı teşhir etmiş, emperyalist gruplar arasındaki çatışmalar karşısında gerçek devrimcinin tutumunun ne olması gerektiğini berrak bir şekilde tanımlamıştı. Lenin şöyle diyordu:

> «*Eğer savaş gerici emperyalist bir savaşsa, yani emperyalist, vahşi, yağmacı, gerici burjuvazinin oluşturduğu iki dünya koalisyonu arasında sürüyorsa, her burjuvazi (en küçük ülkeninki bile) bu yağmanın suç ortağı haline gelir ve devrimci proletaryanın bir temsilcisi olarak benim görevim, dünya çapında bir katliamın yıkımından kurtulmanın* **biricik** *yolu olan* **dünya proleter devrimini** *hazırlamaktır...*
>
> «*İşte enternasyonalizm budur, her enternasyonalistin, her devrimci işçinin, her gerçek sosyalistin görevi budur.*»[35]

Çin'in çizgisini izleyen partiler, bağımsızlığın savunulması için gerekli olduğu iddiasıyla, burjuva ordularının geliştirilip güçlendirilmesinin savunucusu haline gelmişlerdir. Emekçileri itaatkâr erler haline gelmeye ve burjuvazi ile yan yana kapitalist egemenlik ve sömürünün bu ana silahını zayıflatmak için mücadele eden herkesin karşısına çıkmaya çağırıyorlar. Kısacası emperyalizmin ve sosyal-emperyalizmin hazırladığı yağma savaşlarında proletaryayı ve emekçi kitleleri topun ağzına sürmek istiyorlar.

Bu Çin uzantıları aynı zamanda, «bağımsızlığın savunulması»nın başlıca unsurları olarak gördükleri burjuva kapitalist devlet kurumlarının, özellikle NATO'nun,

---

(35) V. İ. Lenin, *Topiu Eserler*, c. 28, s. 324-325 (Arn. baskı). [«Proleter Devrim ve Dönek Kautsky»]

Avrupa Ortak Pazarının, vb. ateşli savunucusu kesilmişlerdir. Çin yöneticileri gibi, kapitalist tahakküm ve sömürünün bu temel direklerini aklıyor ve şirin gösteriyorlar. Tam da gerçekte kendi ülkelerinin bağımsızlık ve egemenliğini ciddi bir şekilde çiğnemiş olan örgütlere yardımcı oluyorlar.

Büyük burjuvaziyle ittifak, burjuva orduyu savunmak, NATO'yu, Avrupa Ortak Pazarını, vb. desteklemek bu sahte Marksistlerin önünde dertsiz tasasız bir yol açıyor, çünkü bu onları buruvaziyle çatışmaya sokmadığı gibi aksine burjuvazinin onları kayırmasını sağlıyor.

Geleceği olmayan bu grupçu unsurların bu konumları, onları «Avrupa-komünizmi»nin ve burjuvazinin partileriyle birleşmeye sevkediyor; bu er geç olacaktır, çünkü Çin'in kendisi de proletaryayı burjuvaziyle birleşmeye çağırmaktadır. Zaten bu sahte Marksistlerle Marchais arasında en ufak bir fark yoktur.

Marksist-Leninistler, modern revizyonistlerin, sosyal-demokratların ve sahte Marksist-Leninistlerin proleter enternasyonalizmi, proleterlerin barışı korumak için birliği, vb. hakkında sarfettikleri boş laflara karşı tetikte olmalıdırlar. Kişi her şeyden önce kendi ülkesinde devrimci eylemleri desteklemek ve bu tür eylemler yürütmek, gerçek bir devrimci mücadele durumu yaratmak için, fedakârlıkla çalışırsa ancak o zaman gerçek proleter enternasyonalizmi uygulanmış olur. Lenin'in dediği gibi, Marksist-Leninistler aynı zamanda, propagandayla, manevi ve maddi yardımlarla bu mücadele ve çizgiyi istisnasız bütün ülkelerde desteklemelidirler. Lenin'in bize öğrettiği gibi bunun haricinde her şey, bir sahtekârlıktır, *Manilovizm*'dir.

Bundan dolayı, ister tek tek kişiler, ya da grupçuklar, isterse kendilerine Marksist-Leninist diyen, ama gerçekte öyle olmayan, aksine sosyal-şoven, ortayolcu ve

küçük burjuva olan partiler olsun bu sahte Marksist, sahte devrimci, sahte enternasyonalist unsurlara karşı son derece uyanık olmalıyız. Proleter enternasyonalizmi, barışın savunulması, reformlar, vb. hakkında gürültü koparan tüm bu partiler aslında sermayeye hizmet etmektedir.

Çinli revizyonistler de arasıra proleter enternasyonalizminden söz ediyorlar, oysa milliyetçi ve şoven bir konumdadırlar. Çin yöneticileri, proleter enternasyonalizminden, barıştan, proletaryanın mücadelesinden ve taleplerinden yana olduklarını kanıtlamak için çırpınarak «tanrı üzerine» yeminler etmelerine karşılık pratikte bir kenarda durarak devrimci güçleri bölmek için aldatıcı laflar üretmekten başka bir şey yapmayanlardandır.

Marksist-Leninist partilerin karşı karşıya bulundukları önemli görev, büyük ya da küçük, eski ya da yeni bütün partiler arasında geliştirilmesi gereken proleter enternasyonalizmini güçlendirmektir. Bu partilerin hepsi birliklerini pekiştirmeli, siyasi, ideolojik ve mücadele eylemlerini uyumlu hale getirmelidirler.

Marksist-Leninist partiler, dünya kapitalizmine, onun köleleştirme siyasetine ve Sovyet, Titocu, Çin, İtalyan, Fransız, İspanyol, vb. modern revizyonizmiyle ittifaklarına, birlikte başvurdukları entrika ve hilelere karşı cepheden saldırıya girişebilmek için esas görevlerinden birini teşkil eden bu önemli çizgiyi vurgulayarak günden güne daha yıkılmaz hale gelecek güçlü bir cephe yaratacaklardır. Onlar birlikte hareket ettikleri, gericiliğin güçlerine hep birlikte darbe indirdikleri takdirde, kapitalizmin ve modern revizyonizmin devrimi engellemek ve sınıf mücadelesini yatıştırmak için çeşitli yollarla tezgâhladığı tüm entrikaları teşhir ettikleri takdirde mutlaka zafere ulaşacaklardır.

Biz Marksist-Leninistler işçileri, nerede olurlarsa olsunlar, ezeli düşmanlarına karşı ayağa kalkarak zincirlerini kırmaya, modern revizyonistlerin öğütlediği gibi tekellere ve kapitalistlere boyun eğmeyip devrimi gerçekleştirmeye çağırmalı ve bu uğurda savaşmalıyız. Marksist-Leninistlerin, gerçek devrimcilerin görevi, proleterleri ve halkları yeni dünya için, kendi dünyaları için, sosyalist dünya için ayaklanmaya çağırmaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

I

«ÜÇ DÜNYA» TEORİSİ — KARŞIDEVRİMCİ, ŞOVEN BİR TEORİ

Günümüzde Çinli revizyonistler de açıkça devrime ve halkların kurtuluş mücadelesine ilişkin Leninist teori ve stratejinin karşısında yer aldılar ve ona karşı geniş bir cephede mücadele ediyorlar. Bu şanlı bilimsel teori ve stratejinin karşısına sahte, karşıdevrimci ve şoven bir teori olan kendi «üç dünya» teorilerini çıkarmaya çalışıyorlar.

«Üç dünya» teorisi Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in teorisine aykırıdır, daha doğrusu onun inkârıdır. «Üçüncü dünya» terimini ilk olarak kimin icat ettiğinin, ilk kez kimin dünyayı üç parçaya böldüğünün hiçbir önemi yoktur, fakat şurası kesindir ki Lenin böyle bir ayrım yapmamıştır. Çin Komünist Partisi ise «üç dünya» teorisine sahip çıkarak bu teoriyi Mao Zedung'un icat ettiğini ileri sürüyor. Eğer bu sözde teoriyi ilk formüle eden Mao Zedung ise, bu onun Marksist olmadığının başka bir delilidir. Yok eğer bu teoriyi yalnızca başkalarından alıp benimsemişse bile, bu da onun Marksist olmadığını kanıtlamaya yeterlidir.

«Üç Dünya» Kavramı — Marksizm-Leninizmin İnkârı

Üç tane dünyanın var olduğu ya da dünyanın üçe bölündüğü görüşü, dünya kapitalizminin ve gericiliğin ortaya attığı ırkçı ve metafizik bir dünya görüşüne dayanmaktadır.

Fakat, ülkeleri üç derecede ya da üç «dünya»da toplayan ırkçı tez sadece deri rengine dayanmamaktadır. Bu tez ülkelerin iktisadi gelişme düzeyine dayanan bir sınıflandırma yapıyor, «üstün efendiler ırkı»nı bir tarafa, «paryalar ve plepler ırkı»nı diğer tarafa ayırarak kapitalist burjuvazinin çıkarları doğrultusunda değişmez ve metafizik bir bölünme yaratmayı amaçlıyor. Dünyanın çeşitli ulus ve halklarını bir koyun sürüşü, şekilsiz bir bütün gibi ele alıyor.

Çinli revizyonistler «efendi ırkı»nın korunması, «paryalar ve plepler ırkı»nın da uysalca ve sadakatle onlara hizmet etmesi gerektiğini kabul ediyor ve bunu öğütlüyorlar.

Marksist-Leninist diyalektik bize gelişmenin hiçbir sınır tanımadığını, hiçbir şeyin değişmeden kalmadığını öğretir. İleriye doğru olan bu aralıksız gelişme sürecinde nicelik ve nitelik değişimleri meydana gelir. Diğer bütün çağlara olduğu gibi çağımıza da derin çelişmeler damgasını vurmaktadır; bunlar Marks, Engels, Lenin ve Stalin tarafından çok berrak bir şekilde tanımlanmıştır. Çağımız emperyalizm ve proleter devrimler çağıdır, bu anlamda devrime ve işçi sınıfının yeni, sosyalist toplumu inşa etmek üzere iktidarı ele geçirmesine yol açan büyük nicel ve nitel dönüşümler çağıdır.

Marks'ın teorisi bütünüyle sınıf mücadelesine ve diyalektik ve tarihsel materyalizme dayanmaktadır. Marks kapitalist toplumun sömüren ve sömürülen sınıflara bö-

lünmüş bir toplum olduğunu, sınıfların ancak sınıfsız topluma, komünizme ulaşıldığında ortadan kalkacağını kanıtladı.

Bugün emperyalizmin çöküşü ve proleter devrimlerin zaferi çağında yaşıyoruz. Bunun anlamı günümüz kapitalist toplumunda uzlaşmaz bir mücadele, bir ölüm kalım mücadelesi içinde olan iki temel sınıfın, proletarya ve burjuvazinin varolduğudur. Bunlardan hangisi zafer kazanacaktır? Marks ve Lenin, Marksist-Leninist bilim, devrimin teorisi ve pratiği, son tahlilde, burjuvazinin, emperyalizmin ve tüm sömürücülerin iktidarına son verip onu alaşağı edecek olan proletaryanın zafer kazanacağını ve yeni, sosyalist toplumu inşa edeceğini ikna edici kanıtlarla ortaya koymaktadır. Onlar bize aynı zamanda bu yeni toplumda bile sınıfların, yani birbirinin yakın müttefiki olan işçi sınıfının ve emekçi köylülüğün çok uzun bir süre boyunca varlığını sürdüreceğini ve ayrıca alaşağı edilmiş ve mülksüzleştirilmiş sınıfların kalıntılarının da var olmaya devam edeceğini öğretmektedirler. Bütün bu dönem boyunca bu kalıntılar, yozlaşan ve sosyalizmin inşasına karşı gelen unsurlarla birlikte yitirdikleri iktidarı geri almaya çalışacaklardır. Dolayısıyla şiddetli sınıf mücadelesi sosyalizmde de sürecektir.

Marksist-Leninistler devrimin zafere ulaştığı ve sosyalist düzenin kurulduğu ülkeler dışındaki bütün ülkelerde başta proletarya olmak üzere yoksul sınıfların ve başta burjuvazi olmak üzere zengin sınıfların var olduğunu hiçbir zaman akıldan çıkarmazlar.

Nerede olursa olsun, her kapitalist devlette demokratik ya da ilerici bile olsa ezilenler ve ezenler, sömürülenler ve sömürenler, karşıtlıklar ve amansız bir sınıf mücadelesi vardır. Bu mücadelenin farklı şiddette olması bu gerçeği değiştirmez. İniş çıkışları olmakla bir-

likte bu mücadele mevcuttur ve yok edilemez. Sınıf mücadelesi her yerde, Amerika Birleşik Devletlerinde proletarya ile emperyalist burjuvazi arasında vardır, aynı şekilde Marksizm-Leninizmin ihanete uğradığı ve ülkenin emekçilerini ezen yeni bir burjuva-kapitalist sınıfın doğduğu Sovyetler Birliğinde de vardır. Sınıflar ve sınıf mücadelesi «ikinci dünya»da da, örneğin; Fransa, İngiltere, İtalya, Batı Almanya, Japonya'da da vardır. «Üçüncü dünya»da da, Hindistan'da, Zaire'de, Burundi'de, Pakistan'da, Filipinler'de de, vb. vardır.

Bir tek Mao Zedung'un «üç dünya» teorisine göre, hiçbir ülkede sınıflar ve sınıf mücadelesi yoktur. Bu teori sınıfları ve sınıf mücadelesini görmüyor, çünkü ülkeleri ve halkları burjuva jeopolitik kavramlara ve ekonomik gelişme düzeylerine göre değerlendiriyor.

Dünyayı sınıf bakış açısından değil, Çinli revizyonistler gibi üçe, «birinci», «ikinci» ve «üçüncü dünya»ya bölünmüş olarak görmek Marksist-Leninist sınıf mücadelesi teorisinden sapmak demektir, eski bir toplumdan yeni bir topluma, sosyalist topluma ve daha sonra sınıfsız topluma, komünist topluma geçiş uğruna proletaryanın burjuvaziye karşı yürüttüğü mücadeleyi inkâr etmek demektir. Dünyayı üçe bölmek çağın özelliklerini gözardı etmek, proletarya ve halkların devrime ve ulusal kurtuluşa doğru ilerlemelerini engellemek, onların Amerikan emperyalizmine, Sovyet sosyal-emperyalizmine, her ülkedeki ve dünyanın her köşesindeki sermayeye ve gericiliğe karşı mücadelesini baltalamak demektir. «Üç dünya» teorisi toplumsal barışı, sınıf uzlaşmasını öğütlemekte, uzlaşmaz düşmanlar arasında, proletarya ile burjuvazi, ezilenlerle ezenler, halklarla emperyalizm arasında ittifaklar yaratmaya çalışmaktadır. Bu teori, eski dünyanın, kapitalist dünyanın ömrünü uzatmaya, sınıf mücadelesini söndürme yollarını arayarak bu dün-

yayı ayakta tutmaya uğraşmaktadır.

Fakat sınıf mücadelesi, proletarya ile müttefiklerinin iktidarı ele geçirme, burjuvazinin de iktidarını koruma mücadelesi yok edilemez. Bu inkâr edilmez bir gerçektir ve, ister «birinci dünya», «ikinci dünya», «üçüncü dünya», «bloksuz dünya», isterse de bilmem kaçıncı dünya olsun, «dünyalar» üzerine icat edilen hiçbir teori bu gerçeği değiştiremez. Böyle bir ayrımı kabul etmek Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in sınıflar ve sınıf mücadelesi teorisinden vazgeçmek, onu terketmek demektir.

Lenin ve Stalin Ekim Devriminin zaferinden sonra, o zamanlar sosyalizm henüz sadece tek bir ülkede zafere ulaşmış olduğu halde **çağımızda iki dünya bulunduğunu söylediler:** Sosyalist dünya ve kapitalist dünya. Lenin 1921'de şöyle diyordu:

> «... *günümüzde iki dünya var: Kargaşa içinde bulunan ama hiçbir zaman kendi rızasıyla teslim olmayacak olan eski dünya —kapitalizm— ve hâlâ çok zayıf olmakla birlikte yenilmez olduğu için büyüyecek olan yükselen yeni dünya.*»[36]

Dünyanın bölünmesinde kullanılan bu sınıf ölçütü, sosyalizmin birçok ülkede zafere ulaşmamış ve eski burjuva-kapitalist toplumun yerini yeni toplumun almamış olmasına bakılmaksızın bugün de hâlâ geçerlidir. Sosyalizm er geç zafere ulaşacaktır.

Sosyalizmin Sovyetler Birliğinde ve diğer eski sosyalist ülkelerde ihanete uğramış olması gerçeği dünya-

(36) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 33, s. 153-154 (Arn. baskı) [«Dokunzuncu Bütün-Rusya Sovyetleri Kongresi, Cumhuriyetin İç ve Dış Siyaseti Üzerine Rapor, 23 Aralık 1921»]

nın bölünmesine ilişkin Leninist ölçütü hiçbir şekilde değiştirmez. Eskiden olduğu gibi şimdi de yalnızca iki dünya vardır ve bu iki dünya arasındaki, iki karşıt sınıf arasındaki, sosyalizmle kapitalizm arasındaki mücadele yalnız ulusal değil, uluslararası düzeyde de sürmektedir.

Sovyetler Birliğinin ve diğer eski sosyalist ülkelerin ihaneti sonucu, artık sosyalist kampın var olmadığı bahanesiyle sosyalist dünyanın varlığını kabul etmeyen Çinli revizyonistler, kasıtlı olarak şu noktayı, modern revizyonizmin ortaya çıkışının, kapitalizm varlığını hâlâ sürdürüyor olsa da tarihin devrim yönündeki, emperyalizmin çöküşü yönündeki genel eğilimini asla değiştiremeyeceğini gözardı ediyorlar. Aynı zamanda, Marksizm-Leninizmin ölümsüz düşüncelerinin yaşadığı, gelişmekte ve zaferler kazanmakta olduğu, Marksist-Leninist partilerin, sosyalist Arnavutluk'un, özgürlük, bağımsızlık ve ulusal egemenlik için mücadele eden halkların var olduğu, dünya proletaryasının mevcut ve mücadele etmekte olduğu gerçeğini de görmezlikten geliyorlar.

Paris Komünü zafere ulaşmadı, bastırıldı, fakat dünya proletaryasına büyük bir örnek kazandırdı. Marks Komün tecrübesinin Fransız proletaryasının geçici zayıflığını gösterdiğini, bununla birlikte bütün ülkelerin proletaryasını dünya devrimine hazırladığını ve zafere ulaşmak için hangi koşulların gerekli olduğu konusunda büyük bir ders verdiğini söylüyordu. Marks, «göğe hücuma kalkan» Komüncülerin bu büyük tecrübesini teori düzeyine yükseltti ve proletaryaya, burjuva devlet aygıtını ve burjuva diktatörlüğünü devrimci şiddetle yerle bir etmesi gerektiğini öğretti.

Modern revizyonistler ödlektir. Bugün karşıdevrimci güçlerin çok kuvvetli olduğunu sanıyorlar. Bu hiç de doğru değildir. Karşıdevrimci güçler halklardan daha güçsüzdür. Güçlü olan başında proletarya bulunan halk-

lardır. Karşıdevrimci güçleri, gericiliğin, emperyalizmin ve sosyal-emperyalizmin güçlerini ezeceklerdir. Bu görüş dünyanın sınıfsal tahliline dayanmaktadır. Revizyonistler faaliyet ve korkularını devrimci lafazanlıkla nasıl gizlerlerse gizlesinler bunun dışındaki her görüş yanlıştır.

Biz Marksist-Leninistler üç ya da beş değil de iki dünya vardır derken doğru yoldayız ve Marksizm-Leninizm temelinde, kapitalist burjuvaziye karşı, Amerikan emperyalizmine ve Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı, ve diğer emperyalizmlere karşı mücadelemizi inşa etmeliyiz. Bu mücadele, eski burjuva-kapitalist dünyanın yıkılmasına ve yeni sosyalist düzenin kurulmasına götürmelidir.

Çağımızın toplumsal itici gücü proletaryadır. Lenin, tarihi ileri götüren itici gücün,

> «... *şu ya da bu çağın merkezinde duran, çağın esas muhtevasını, esas gelişme yönünü ve o çağdaki tarihsel durumun esas niteliklerini, vb. belirleyen...*»[37]

sınıf tarafından temsil edildiğini vurgulamıştır. Buna karşılık Çinli revizyonistler Lenin'in bu tezinin tersine «tarihin tekerleğini ileriye doğru döndüren büyük itici güç» olarak «üçüncü dünya»yı göstermeye çalışıyorlar. Böyle bir açıklama yapmak teorik ve pratik olarak yanlış bir itici güç tespiti yapmak demektir. Merkezinde en devrimci sınıf olan proletaryanın bulunduğu bugünkü toplumsal gelişme çağında nasıl olur da büyük çoğun-

(37) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 21, s. 147 (Arn. baskı) [«Yabancı Bandıra Altında»]

luğu burjuvazi ve feodal beyler ve hatta açık gericiler ve faşistler tarafından yönetilen bir devletler topluluğu itici güç olarak ilan edilebilir? Bu, Marks'ın teorisini kaba bir şekilde çarpıtmaktır.

Çin yönetimi, «üçüncü dünya»da ezilenlerle ezenlerin var olduğunu, bir yanda proletaryanın ve köleleştirilmiş, yoksulluk ve sefalet içindeki köylülüğün, diğer yanda ise halkı sömüren ve soyan kapitalistlerin ve büyük toprak sahiplerinin var olduğu gerçeğini hiç hesaba katmıyor. Sözde üçüncü dünyadaki bu sınıfsal durumu belirtmemek, var olan karşıtlıkları belirtmemek Marksizm-Leninizmi revize etmek ve kapitalizmi savunmak demektir. Şu üçüncü dünya denilen ülkelerde genellikle kapitalist burjuvazi iktidardadır. Bu burjuvazi kendisi için mümkün olan en yüksek kazancı sağlamak ve halkı sürekli kölelik ve sefalet içinde tutmak üzere kendi sınıf çıkarları uğruna ülkeyi sömürmekte, yoksul halkı sömürmekte ve ezmektedir.

«Üçüncü dünya» ülkelerinin birçoğunda iktidardaki hükümetler tabii bazı küçük siyasi farklılıklar taşımakla birlikte burjuva, kapitalist hükümetlerdir. Bunlar proletaryaya, ezilen, yoksul köylülüğe, devrime ve kurtuluş savaşlarına düşman sınıfın hükümetleridir. Bu ülkelerde devlet iktidarını elinde bulunduran burjuvazi, tam da proletaryanın şehir ve kırın yoksul katmanlarıyla ittifak halinde alaşağı etmeye çalıştığı kapitalist toplumu korumaktadır. Bu burjuvazi kendi dar çıkarlarından hareketle ülkenin yerüstü ve yeraltı zenginliklerini, yurdun özgürlük, bağımsızlık ve egemenliğini her an, her dönemeçte yabancı kapitalizme satmaya hazır olan üst sınıfı oluşturur. Bu sınıf iktidarda olduğu her yerde proletaryanın ve müttefiklerinin, ezilen sınıf ve katmanların mücadelesinin ve özlemlerinin karşısındadır.

Çin yönetiminin «üçüncü dünya»ya dahil ettiği dev-

letlerin birçoğu ne Amerikan emperyalizmine, ne de Sovyet sosyal-emperyalizmine karşıdır. Bu gibi devletleri Mao Zedung'un söylediği gibi «devrimin ve emperyalizme karşı mücadelenin temel itici gücü» diye nitelemek Himalayalar kadar büyük bir hata işlemek demektir. Başka sahte Marksistler de vardır, fakat onlar en azından burjuva teorilerinin arkasına sığınıp gizlenmeyi biliyorlar.

Çinli revizyonistler «üçüncü dünya» konusunda olduğu gibi kendi deyişleriyle, «ikinci dünya» konusunda da aynı anti-Marksist görüşe sahiptirler; bu «dünya»da, kapitalist büyük burjuvazi, şimdi de emperyalist olmaktan çıkmamış olan dünün büyük emperyalistleri hüküm sürmektedir. Bu sözümona ikinci dünya ülkelerinde, iliklerine kadar sömürülen, baskı yasaları, ordu, polis, sendikalarla, burjuva diktatörlüğün bütün bu silahları aracılığıyla baskı altında tutulan büyük ve güçlü bir proletarya vardır. «Üçüncü dünya» ülkelerinde de, «ikinci dünya» ülkelerinde de proletaryaya ve halklara hükmeden ve yerle bir edilmesi gereken, burjuva kapitalist sınıftır, aynı toplumsal güçlerdir. Burada da temel itici güç proletaryadır.

Çinli revizyonistler «üçüncü dünya» ve «ikinci dünya» olduğu gibi Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliğinde de büyük devrim ordusunu temsil eden proletaryayı gözardı ediyor, tam da toplumun temel itici gücünü, kendi sınıfının ve tüm dünya devriminin düşmanı tekelci burjuvaziye darbe indirecek gücü inkâr ediyorlar.

Mao Zedung'un «üç dünya» teorisi bu büyük gerçeği inkâr ederek Avrupa'nın ve diğer gelişmiş ülkelerin proletaryasını hiçe sayıyor. Gerek «üçüncü», gerek «ikinci», gerekse «birinci dünya» proletaryasının saflarında belli bir yozlaşmanın olduğu da bir gerçektir, çün-

kü burjuvazi boş oturmuyor, düşmanına karşı sadece silahlarla ve baskıyla değil, siyasi ve ideolojik olarak, yarattığı yaşam tarzı, vb. ile de savaşıyor. Fakat proletaryanın, işçi aristokrasisi gibi bazı katmanlarının yozlaşması olgusu Marksizm-Leninizmden vazgeçilmesi ve dünya devrimci sürecinde işçi sınıfının belirleyici rolünün inkâr edilmesi gerektiği anlamına gelmez. Gerçek komünistler doğru Marksist-Leninist eğitimle ve günlük devrimci faaliyetleriyle her ülkenin ve her «dünya»nın proletaryasını yozlaşmaya karşı korurlar, onu ister İngiliz, Fransız, İtalyan ya da Alman, ister Portekizli, İspanyol, Amerikan ya da Japon, vb. olsun, kendisini ezenlere karşı mücadeleye seferber ederler.

Dünya emperyalizminin başını çeken Amerika Birleşik Devletlerinde büyük bir proletarya vardır. Dünyanın en sanayileşmiş ülkelerinden biri olduğundan, aynı zamanda en zengin ülkedir de, bu yüzden sermayenin proletaryayı aldatmak için dağıttığı kırıntılar diğer burjuva ülkelerdekinden biraz daha fazladır. Amerika Birleşik Devletlerinde yaşam tarzının proletarya üzerinde daha büyük bir etkisi vardır, fakat Amerikan proletaryasının bu ülke devrimindeki rolünü ve katkısını hiç mi hiç inkâr edemeyiz. Aslında, Amerika Birleşik Devletlerinde de emperyalizme, yağma savaşlarına, kapitalistler, tröstler, bankalar, vb. tarafından uygulanan baskıya karşı çıkan bir kamuoyu vardır. Bu ülkede küçük burjuva katmanları arasında bile büyük sermayenin baskısına karşı bir direniş vardır.

Çin'in «üç dünya» teorisi sınıf mücadelesini inkâr etmekle halkların yabancı tahakkümden kurtulma, demokratik hak ve özgürlükler kazanma mücadelesini de, sosyalizm mücadelesini de inkâr ediyor. Bu karşıdevrimci ve bilime aykırı teori halkların, düşmanlarına —em-

peryalizme, sosyal-emperyalizme ve bütün uluslararası büyük burjuvaziye— karşı mücadelesini hiçe sayıyor.

Halkları «üç bölme»ye yerleştirip sadece «üçüncü dünya»nın emperyalizmden kurtuluşu arzuladığını, bir tek onun sözümona «emperyalizme karşı temel itici güç» olduğunu öne sürmek bir aldatmacadır, Marksizm-Leninizmden gözle görülür bir şekilde sapmaktır. Emperyalistler ve kapitalistler «birinci dünya» ile «ikinci dünya»ya dahil edilirse, hemen şu soru akla gelir: «Üçüncü dünya»yı da baskı altında tutan bu aynı zalimlere karşı kendileri de kurtuluş için mücadele eden bu «iki dünya»nın halkları nereye konulacaktır? Dünyayı üçe bölmenin mucitleri ve yandaşları bu soruya pek cevap veremezler, çünkü anti-Marksist ve anti-Leninist anlayışlarından ötürü emperyalistleri, yöneticileri ve halkları aynı kefeye koymaktadırlar.

Marksist-Leninistler Sovyet halklarını, onları ezen anti-Marksist, sosyal-emperyalist, yeni kapitalist sahtekârlarla bir tutamazlar. Aynı şekilde, Amerikan halkıyla ABD emperyalizmini birbirine karıştırıp aynı kefeye koyamazlar. Devrimciler Çinli revizyonistler gibi davransalardı büyük bir teorik hata işlemiş, devrimin karşısında saf tutmuş olurlardı; tam da düşmanlarının inindeki proletaryanın ve halkların da savaşmakta olduğu emperyalizmi ve sosyal-emperyalizmi, sermayenin güçlerini desteklemiş olurlardı.

Zaten dünyanın bu şekilde bölünmesi, kendilerini ezen oligarşiye karşı mücadele içinde olan halkların farklı özelliklerini, arzularını ve gelişmelerinin seviyesini birbirine karıştırırken bir de Çin'in «üçüncü dünya»yı «birinci dünya»nın yarısına karşı savaşmak üzere, «ikinci dünya» ile ittifaka girmeye çağırmasının ne anlamı var! Aynı şekilde halkların direnişinin ve devrimci mücadelesinin düzeyi farklıdır ama, nihai amaç-

ları aynıdır: Komünizm. Bu koşullarda, biz Marksist-Leninistler, emperyalizme, sosyal-emperyalizme, kapitalizme ve bunların aldatıcı ideolojilerine karşı sürekli sınıf mücadelesiyle nihai amaca ulaşmak için propaganda faaliyeti yürütmeli ve seferber olmalıyız.

Çinli revizyonistler yalnızca kapitalist ülkelerdeki halklarla yönetenleri aynı kefeye koyup bir tutmakla kalmıyor, sosyalist ülkelerin de «üçüncü dünya»ya dahil edilebileceğini vaaz ederek bu ülkelerin benliğini de ortadan kaldırmak istiyorlar.

Nasıl olur da Çin yöneticilerinin öne sürdüğü gibi sosyalist bir ülke, karşıt sınıfların, baskı ve sömürünün var olduğu «üçüncü dünya» ile özdeşleştirilebilir, nasıl olur da «krallar ve prensler»le bir safta yer alabilir? Ülkelerini sosyalist olarak niteleyen Çinli revizyonistler, «üçüncü dünya» halklarına destek olabilmek için kendilerini bu «dünya»ya dahil ettiklerini öne sürüyorlar. Bu, yayılmacı emellerini gizlemek için başvurdukları bir sahtekârlıktır. Gerçek bir sosyalist ülkenin, halkların mücadelesine yardım etmek ve destek sağlamak için dünyayı üçe bölmesine de, kendisini «üçüncü dünya»ya dahil etmesine de hiç gerek yoktur.

Biz Marksist-Leninistler, sınıf ölçütlerine dayanan tutumlarımızla kralların, şahların, gerici kliklerin egemen olduğu devletlere değil, halklara, proletaryaya, gerçek demokrasi, egemenlik ve özgürlüğe yardım elini uzatıyoruz. Süper devletlerin boyunduruğundan kurtulmak isteyen halklara ve demokratik devletlere destek oluyoruz, fakat süper devletlerle kenetlenmiş olan krallara ve uluslararası tekellere karşı da savaşmadan bu amaca doğru bir biçimde ve sınıf ölçütlerine uygun bir tarzda ulaşılamayacağını vurguluyoruz. Çin yöneticileri bu karmaşık sınıfsal meseleyi şu hayal ürünü «üçüncü dünya» ile «bütünleşerek» çözümlediklerini öne sürüyorlar. Fa-

kat bu, anti-Marksist bir çözümdür. Çin yöneticilerinin iddia ettiklerinin aksine «üçüncü dünya» devlet ve hükümetlerinin çoğu «birinci dünya»ya, yani ABD emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizmine ve «ikinci dünya»ya karşı mücadeleden yana değildir.

Dünya halklarının eğilimi kurtuluş, devrim ve sosyalizm için mücadele yönündedir, fakat Çin'in kendisini dahil ettiği «üçüncü dünya»daki kralların, emirlerin, Mobutu ve Pinochet türünden gerici kliklerin hükümetleri bu eğilim içinde yer almaz.

Çin yönetimi şu üçüncü dünya devletleri konusunda proleter enternasyonalizminin ilkeleri ve dünya devriminin çıkarları açısından gerekli sınıf ayrımını yapmıyor. Çoğunluğu burjuvazinin üst katmanları tarafından yönetilen bu ulusal devletlerin ABD emperyalizminin ve aynı zamanda Sovyet sosyal-emperyalizminin nüfuzu altında olduğu, birçok bağla bunlara bağlı bulunduğu gerçeğini hesaba katmıyor.

Bu devletlerde proletarya ve yoksul, ezilen köylülükle, burjuvazi ve bütün köleleştirenler arasında derin iç çelişkiler mevcuttur. Sosyalist bir ülkenin bu devletlerin halklarına yapacağı yardım, proleter devrimin zaferi ve proletaryanın iktidarı ele geçirmesi perspektif ve sorununu karartmaksızın bu halkların gerçekten demokratik bir devletin yaratılmasına doğru ilerlemesine güçlü bir teşvik olmalıdır. Devrim ithal edilemez. O, her ülkenin kendi proletaryası ve halkı tarafından gerçekleştirilecektir. Elbette ki iktidarın ele geçirilmesi bir anda olacak bir iş değildir; Lenin'in bize öğrettiği gibi bu amaçla tarihin her dönemecinde proletaryanın, diktatörler ve gerici burjuvazinin soysuzlaşmış devlet iktidarını alaşağı etme ve halk iktidarını kurma mücadelesinin en ön safında bulunması için gerekli koşullar yaratılmalıdır.

Bugün biz komünistlerin dünyayı Leninist sınıf ölçütüne dayanarak bölmemiz bizi süper devletlere karşı savaşmaktan, kurtuluşu arzulayan ve süper devletlerle çelişkileri olan bütün halkları ve devletleri desteklemekten alıkoymaz. Sosyalist Arnavutluk Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının mücadelesine yürekten ve güçlü bir destek sağlamıştır, çünkü bu mücadele bu halkların yararınadır, emperyalizmi ve yabancı sömürgeci tahakkümü hedef almaktadır. Fakat, Çin yöneticilerinin yaptığı gibi Marksizm-Leninizmin ilkelerinin, proletarya partisinin ideolojisinin ve siyasetinin rafa kaldırılması ve çarpıtılması anti-Marksisttir, bir sahtekârlık ve aldatmacadır. Arnavutluk Emek Partisi böyle bir şeyi hiçbir zaman yapmamıştır ve yapmayacaktır, çünkü bu, kendi halkına, diğer halklara, uluslararası proletaryaya ve dünya devrimine karşı işlenmiş affedilmez bir suç olurdu.

Çin Komünist Partisi dünyayı üçe bölmekle sınıf uzlaşmasını savunuyor.

Gerçek Marksist-Leninistler oportünistlerin ve revizyonistlerin ne pahasına olursa olsun sınıf mücadelesini yumuşatmaya, Marksist-Leninist doktrinin devrimci özünü boşaltarak işçi sınıfını ve ezilenleri «devrimci» lafızlarla aldatmaya çalıştıklarını vurgulayan Lenin'in öğretilerini hiçbir zaman akıldan çıkarmazlar. İşte revizyonist Çin yönetimi de işçi sınıfıyla burjuvazinin uzlaşmasını ve barış içinde birarada yaşamasını salık verirken böyle [bu oportünistler ve revizyonistler gibi — ÇN.] yapmaktadır.

Engels ve Lenin'in bize öğrettiği gibi temelden zıt çıkarlara sahip sınıflar veya toplumsal güçler arasındaki çelişkilerin uzlaştırılması mümkün değildir, bunlar aksine gitgide şiddetlenir ve siyasal ve toplumsal çatış-

malara varır. Bizzat devletin varlığı da sınıf karşıtlıklarının uzlaşmazlığını kanıtlar. Bundan dolayı ilkesiz bir birleşme salık vererek «üçüncü», «ikinci» ya da «birinci dünya»daki çeşitli burjuva ve revizyonist ülkelerde kendini gösteren bu sınıf karşıtlıklarını yumuşatmaya çalışmak çelişkilerin varlığının nesnel niteliğini inkâr etmek ve bu sorunu anti-Marksist bir tarzda ele almak demektir.

Çinli «teorisyenler» hiçbir zaman uzlaştırılamayacak olan sınıfları uzlaştırmaya çalışmaktadırlar, bir başka deyişle revizyonist, oportünist tavırlara girmişlerdir. Çinli revizyonistler «üçüncü dünya»ya dahil ettikleri ülkeleri sınıf barışının hüküm sürdüğü ülkeler olarak, bu ülkelerdeki devleti de sınıf uzlaşmasının bir organizması olarak ele alırken Marks'ın teorisi üzerinde yaptıkları tahrifat daha açık bir biçimde görülmektedir.

Çin yöneticilerinin salık verdiği gibi «üçüncü dünya» kavramını kabul etmek burjuvazinin işçi sınıfını ve halk kitlelerini baskı altında tutmak için gerek duyduğu devlet organizmalarını savunmaya yarayan bir düşünce yaratılmasına yardımcı olmak demektir. Lenin'in revizyonistlere saldırırken belirttiği gibi sınıf mücadelesinin yumuşatılması tezi bu baskıyı meşrulaştırmakta ve onaylamaktadır. «Üçüncü dünya»nın birliğini istemek gerçekte ezilen sınıfı ezen sınıfla birleştirmeye uğraşmak demektir, yani emekçi kitlelerle burjuvazi, halkla yabancı zalimler arasındaki karşıtlıkları yumuşatmaya çalışmak demektir. Çinli revizyonistlerin bu öğütleri halkların ulusal ve toplumsal kurtuluşunun çıkarlarına, özgürlük, bağımsızlık ve toplumsal adalet özlemlerine ters düşmektedir.

Sözümona «üçüncü» ya da «bloksuz dünya»yı meydana getiren devletlerin çoğunluğu yabancı mali sermayeye bağımlıdır; bu mali sermaye öylesine güçlü, öy-

lesine yaygındır ki hayatın her alanında tayin edici bir ağırlığı vardır. Söz konusu devletler tam bağımsızlığa sahip değildirler, aksine halkların sömürülmesini haklı gösteren bir siyaset ve ideoloji geliştiren ve yayan bu büyük mali sermayeye bağımlıdırlar.

Burjuvazi ve emperyalizm bu gerçeği gizlemek için büyük zahmetlere katlanıyor, teşhir olunca da devletlerin bağımsızlık ve egemenliğine karşı çeşitli «teoriler» icat ediyor. Burjuva ve revizyonist teorisyenler halkların özgürlük, bağımsızlık ve egemenlik özlemlerini yok etmek için bu özlemleri «çağdışı» olarak sunuyor, bunları çeşitli metafizik yorumlara tabi tutuyor ve bunların karşısına, sözümona insan toplumunun gelişmesinin bugünkü eğilimini ifade eden «dünyanın karşılıklı bağımlılığı» sloganını, ya da güya, sözde sosyalist topluluğun yüce çıkarlarını ifade eden «sınırlı egemenlik» sloganını, vb. çıkarıyorlar.

Ulusların ve devletlerin özgürlük, bağımsızlık ve egemenliğinin her yolla ve her alanda çiğnenmesinin ortaya koyduğu burjuva-revizyonist gerçek kapitalist sistemin çürüyüşünü gözler önüne seriyor. Burjuvazi egemen sınıf olarak gerilerken dünya proletaryasının muazzam bir güç haline geldiği ve kendisini sömüren bu sınıfı sırtından atmak için aralıksız, amansız bir mücadeleye atıldığı bir çağda yaşıyoruz. Halkların, proletaryanın sınıf mücadelesinin darbeleriyle burjuvazi *de jure* [hukuken — ÇN.] sömürgecilikten vazgeçmek , uzun bir süreden beri işgal altında tuttuğu ve iliklerine kadar sömürdüğü birçok ülkenin özgürlük, bağımsızlık ve egemenliğini usulen tanımak zorunda kaldı.

Fakat, kapitalist devletlerin eski sömürgelerine hukuken tanıdıkları özgürlük, bağımsızlık ve egemenlik birçok ülke için bugüne kadar kağıt üzerinde kaldı, çünkü buralarda yeni biçimler altında hâlâ kapitalistler ve

emperyalistler hüküm sürmektedirler. Zamanımızın bu gerici güçleri eski sömürgeleri üzerindeki tahakkümlerini sürdürebilmek için halkların iktisadi, siyasi ve ideolojik geriliğinden ve devrimci güçlerin örgütsüzlüğünden yararlanarak, halkları bölmek ve yönetmek üzere bu ülkelerde hâlâ uygun zemin bulabilen komplo ve entrikalara, yaygın bir şekilde başvuruyorlar.

Bu sorun ele alınırken, eski sömürge ülkeler henüz tam bağımsızlık ve egemenliklerini kazanmamışlardır diye, verdikleri mücadelenin boşuna olduğu düşünülmemelidir. Hiç de değil. Halkların küçük ülkelerini kuvvetlilerin, emperyalizm ve sosyal-emperyalizmin boyunduruk ve vesayetinden kurtarma mücadeleleri küçümsenmemelidir. Aksine, Arnavutluk Emek Partisi ve Arnavutluk devleti halkların, siyasi bağımsızlıklarını güçlendirme, sömürgeci ve yeni-sömürgeci tahakkümden kurtulma yolundaki bir zaferi olarak ele aldığı bu haklı devrimci ve kurtuluş mücadelesini kayıtsız şartsız desteklemiştir ve destekleyecektir. Fakat toplumsal kurtuluş mücadelesini inkâr ederek artık devrimci mücadelenin tümünün bir ulusal bağımsızlık mücadelesine, bu bağımsızlığı kazanma ve emperyalist devletlerin saldırısına karşı savunma mücadelesine indirgenmesi gerektiğini vaaz eden revizyonist teorisyenlerin karşısındayız. Gerçek ve tam ulusal özgürlük, bağımsızlık ve egemenlik yalnızca toplumsal kurtuluş mücadelesinin zaferiyle sağlanır. Sömürü düzeninin bu savunucuları proletarya ve onun müttefikleriyle yerli burjuvazi ve onun dış müttefikleri arasındaki sınıf mücadelesinin her zaman sert bir şekilde sürdüğünü ve bu mücadelenin bir gün, devrimin patlak vereceği, Lenin'in devrimci durumlar diye nitelediği anlara yol açacağını «unutuyorlar». Dünyada anti-emperyalist ve demokratik devrimlerin geniş ölçüde gelişmesi ve bu devrimlere proletaryanın önder-

lik etmesi için gitgide daha elverişli hale gelen koşullardan, ulusal bağımsızlık mücadelesinden daha ileri bir aşamaya, sosyalizm mücadelesine geçmek üzere yararlanılmalıdır. Lenin bize burjuvaziyi ve onun devlet iktidarını tasfiye ederek devrimi sonuna kadar götürmek gerektiğini öğretiyor. Yalnızca bu temelde gerçek özgürlük, bağımsızlık ve egemenlikten söz edilebilir.

Marksist-Leninist kavrayışımıza göre, feodal ya da burjuva sınıfın hüküm sürdüğü, karşıt sınıfların bulunduğu bir toplumda halk için özgürlük ve egemenlik olamaz. Özgürlük, bağımsızlık ve egemenliğin somut siyasal ve toplumsal bir içeriği vardır. Gerçek ve tam özgürlük ve egemenlik proletarya diktatörlüğü koşullarında sağlanır, buna karşılık, devlet iktidarının sömürücü sınıfın elinde bulunduğu yerlerde ise sömürenlerle sömürülenler arasındaki ve ülkeler arasındaki eşitsiz iktisadi ve siyasi ilişkiler halkın özgürlük ve egemenliğini yitirmesine ya da bunların kısıtlanmasına yol açar. Sonuç olarak, «bloksuz dünya» ya da «üçüncü dünya»ya dahil edilen ülkelerde gerçek ulusal özgürlük ve egemenlikten söz edilemez, hele hele halk egemenliğinden hiç söz edilemez. Hangi halkın gerçekten özgür, hangisinin köleleştirilmiş bir halk olduğunun, hangi devletin bağımsız ve egemen, hangisinin bağımlı ve baskı altında tutulan bir devlet olduğunun doğru bir şekilde tayin edilmesi yalnızca Marksist-Leninist teoriye dayanan bilimsel bir tahlilin ışığında mümkündür. Marksist-Leninist teori halkları ezenlerin ve sömürenlerin kimler olduğunu, halkları özgürlük, bağımsızlık ve egemenliğe götüren yolun hangisi olduğunu berrak bir şekilde ortaya koyar. Biz Arnavutluk komünistleri, devletlerin ve halkların özgürlük, bağımsızlık ve egemenliğini yalnızca bu tarzda, Marksizm-Leninizmin ışığında kavrıyoruz.

Çinli Revizyonistlerin Çelişkiler Konusundaki Tutumu İdealist, Revizyonist ve Teslimiyetçi Bir Tutumdur

Marksizm-Leninizmin öğretilerine dayanan doğru bir devrimci stratejinin uygulanması yalnızca dünya devrimci ve kurtuluş akımının itici güçlerinin bütün yönleriyle, diyalektik bir tarzda tahlil edilip değerlendirilmesini, düşman kuvvetlerinin, onların güçlü ve zayıf yönlerinin doğru bir şekilde değerlendirilmesini değil, aynı zamanda çağımıza karakterini veren çelişkilerin de doğru ve bilimsel bir tarzda kavranmasını gerektirir.

Çelişkileri ancak Marksist-Leninist teorinin öğretilerine uygun olarak, somut olgulara ve koşulların gerçek gelişimine bağlı olarak ele alırsak hata yapmayız.

Çin yöneticileri çelişkiler meselesinde, Marksizm-Leninizmin ustalarının son derece berrak bir şekilde formüle etmiş oldukları birçok tez hakkında «teoriler geliştiriyor», «felsefe yapıyor», bunları «açımlayıp» yoruma tabi tutarak karmakarışık ediyorlar. Çelişkileri gerçekte olduğundan farklı ele alarak kurtuluş mücadelesinin, halkların, devrimin ve sosyalizmin inşasının değil, burjuvazinin ve emperyalizmin yararına olan anlaşma ve uzlaşmalar yapıyorlar. Marksist-Leninist düşünürler olarak geçinen bu kişilerin büründüğü iki maske var: Biri kendilerini Marksist-Leninist teoriye bağlıymış gibi göstermek için, diğeri ise pratikte onu çarpıttıklarını gizlemek için.

Çelişkiler, ittifaklar ve uzlaşmalar konusundaki tutumları uluslararası durum, dünyada var olan çelişkiler, emperyalist devletler arasındaki, çeşitli kapitalist devletler arasındaki, proletarya ile burjuvazi arasındaki, vb. çelişkiler hakkında yaptıkları çarpık ve pragmacı tahlilden kaynaklanmaktadır. Bu tutumun kökleri idealist ve revizyonist dünya görüşlerindedir.

Bununla birlikte, Çin yöneticilerinin çelişkiler, ittifaklar ve uzlaşmalar sorunu tartışmasını gündeme getirmeleri bir rastlantı değildir. Çin yönetimi artık maskesini atıp açıkça devrimin karşısında saf tutmuştur. Sağ oportünizmin, revizyonizmin bayraktarı haline gelmiştir. Bütün revizyonistler gibi Çin Komünist Partisi yöneticileri de Marks, Engels, Lenin ve Stalin'den alıntılar yaparak Marksist-Leninist teoriden sapmalarını, izledikleri revizyonist çizgiyi «haklı göstermeye» uğraşıyorlar. Tabii bu alıntıları kırpıp parçalayarak metninden koparıyor, böylece çarpıttıkları bu alıntılardan gerici tutum ve tezlerini Marksist-Leninist olarak yutturmada yararlanıyorlar. Ama Çinli revizyonistler doğru teorimiz üzerinde böyle çarpıtmalar yapanların, onu sinsi amaçları uğruna kırpıp yoruma tabi tutanların ne ilki, ne de sonuncusudurlar. Onlardan çok önce sosyal-demokrasinin şefleri, Titocular, Sovyet, İtalyan, Fransız, vb. revizyonistleri de aynı şeyi yapmışlardı ve hâlâ da yapıyorlar.

Çin yöneticileri çelişkiler üstünde hokkabazlık yaparak her şeyden önce ABD emperyalizmine karşı tutumlarını haklı göstermeye, onunla yakınlaşma ve işbirliğine zemin hazırlamaya uğraşıyorlar.

Çinli revizyonistler bugün dünyada bir tek çelişki bulunduğunu, bunun «üçüncü dünya»yı, «ikinci dünya»yı ve «birinci dünya»nın yarısını Sovyetler Birliğiyle karşı karşıya getiren çelişki olduğunu iddia ediyorlar. Halkları bir grup emperyalistle birleştiren bu tezden hareket ederek bütün sınıf çelişkilerinin bir kenara atılması ve yalnızca Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı mücadele edilmesi gerektiğini savunuyorlar.

O halde halklarla süper devletler arasındaki ve sü-

per devletlerin kendi aralarındaki çelişkiler sorununu tahlil edelim.

İçinde bulunduğumuz koşullarda tutarlı, devrimci bir strateji ve taktik tespit etmek için, kapitalist zulüm ve sömürü düzeninin savunulmasında en büyük gücü oluşturan, dünya gericiliğinin başlıca kaleleri olan iki emperyalist süper devlete, Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliğine karşı ilkeli tutum birinci derecede önem kazanmaktadır. Onlar devrimin, sosyalizmin ve bütün dünya halklarının azılı düşmanlarıdır, en tehlikeli düşmanlarıdır; her devrim ve kurtuluş hareketine karşı iğrenç uluslararası jandarmalık görevini üstlenmişlerdir ve faaliyetleriyle dünyayı yıkıcı bir savaşa doğru sürükleyen en saldırgan, en savaş kışkırtıcı devletleri temsil etmektedirler.

Günümüz en büyük iki emperyalist devleti olan Amerikan emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizmi arasında derin çelişkiler bulunduğunu hiç kimse inkâr edemez, hele hele Arnavutluk Emek Partisi bunu hiç yapmaz. Biz iki süper devlet arasında çelişkilerin yalnızca mevcut olmakla kalmayıp daha da derinleşmekte olduğunu her zaman vurguladık. Bununla beraber süper devletler, kendi hesaplarına, belirli sorunlar üzerinde anlaşmaya varmak için çaba harcıyorlar. Lenin bu olguyu sermayenin iki eğilimiyle açıklamaktadır. O, şöyle diyor:

> «... *iki eğilim var — biri, bütün emperyalistlerin ittifakını kaçınılmaz hale getiren, diğeriyse emperyalistleri birbirine düşüren eğilim...*»[38]

---

(38) V İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 27, s. 418 (Arn. baskı). [«Bütün-Rusya Merkez Yürütme Komitesi ile Moskova Sovyetinin Ortak Toplantısında Sunulan Dış Politika Raporu 14 Mayıs 1918.»]

Peki iki süper devlet arasında neden uzlaşmaz çelişkiler ve karşıtlıklar vardır? Çünkü bunlar büyük emperyalist devletler olduklarından, her biri dünya hegemonyası için, yeni nüfuz alanları yaratmak, halkları köleleştirmek ve sömürmek için savaşmaktadır. Aralarındaki çekişme ve şiddetli sürtüşmenin kaynağı her birinin hırsı ve açgözlülüğüdür. Bu sürtüşme aralarında bir savaşa, hatta kanlı bir dünya savaşına yol açabilir.

Biz Marksist-Leninistler süper devletler arasında var olan çelişkilerden devrim ve halkların kurtuluş mücadeleleri lehine yararlanmalıyız.

Düşman kampındaki çelişkilerden yararlanma devrimci strateji ve taktiğin ayrılmaz bir parçasıdır. Stalin işçi sınıfının ülke içindeki düşmanlarının saflarındaki, ya da uluslararası alanda emperyalist devletler arasındaki çelişki ve çekişmelerden yararlanmayı proleter devrimin dolaylı bir yedeği olarak nitelemiştir. Lenin ve Stalin önderliğindeki sosyalist Sovyet devletinin Ekim Devriminden sonraki dönemde ve İkinci Dünya Savaşı yılları boyunca emperyalistlerarası çelişkileri göz önünde tutarak bunlardan yararlanmış olduğu, bilinen bir tarihsel gerçektir.

Ancak her şart altında devrimci güçler ve sosyalist ülkelerin düşmanlar arasındaki çelişkileri değerlendirmeleri ve bunlardan yararlanmaları, söz konusu çelişkilerden hangi yolla, hangi biçimde ve hangi araçlarla yararlanılabileceğini belirlemek için bu çelişkiler ve bunların keskinlik derecesi hakkında, belli bir dönem veya andaki güçler oranı hakkında somut Marksist-Leninist tahlil yapılmasını gerektirir. İlke bu çelişkileri daima devrim yararına, halklar ve özgürlükleri yararına, sosyalizm davası yararına kullanmak gerektiğidir. Düşmanlar arasındaki çelişkilerden yararlanma devrim ve kurtuluş hareketinin zayıflayıp gücünü yitirmesine de-

ğil, halklar arasında bu düşmanlar hakkında en küçük bir hayal yaratılmasına izin vermeksizin bu hareketin büyüyüp güçlenmesine yol açmalıdır, devrimci güçlerin düşmanlara, özellikle de baş düşmanlara karşı gitgide daha etkin bir şekilde seferber olmalarına yol açmalıdır.

İki süper devletin, Amerika Birleşik Devletleri ve revizyonist Sovyetler Birliğinin programlarının ilk maddesi devrimin ve sosyalizmin boğulmasıdır. Çin yöneticileri sosyalizmle kapitalizm arasındaki uzlaşmaz çelişkinin bir ifadesi olan bu gerçeği vurgulamak şöyle dursun, pratikte bunu inkâr ediyorlar. Elbette süper devletlerin, aralarındaki hegemonya mücadelesine ve çelişkilere rağmen özgürlük isteyen halkları sindirme ve devrimi baltalama yönündeki ortak amaçlarını hiçbir zaman gözden kaçırmadıkları ve genel ya da bölgesel savaşlara yol açan bir etkenin de bu olduğu Marksist-Leninistlerce asla akıldan çıkarılamaz. Çinli revizyonistler bu konuda, onlara göre daha tehlikeli, daha saldırgan ve daha savaş-yanlısı olan Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı, yalnızca ona karşı mücadele şeklindeki bilinen tutumlarını sürdürüyorlar. ABD emperyalizmini ikinci sıraya koyuyor ve Amerika Birleşik Devletlerinin «statükoyu korumak istediğini, gerileme içinde olduğunu» belirtiyorlar. Bundan hareketle Çinli revizyonistler Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı Amerikan emperyalizmiyle ittifaka girilebileceği ve girilmesi gerektiği sonucuna varıyorlar.

ABD emperyalizmi hiç de, Çinli revizyonistlerin iddia ettiği gibi zayıflamamış, ya da uysallaşmamıştır. Tersine, o da Sovyet sosyal-emperyalizmi gibi saldırgan, vahşi ve güçlüdür. ABD emperyalizminin geçmişteki hakim durumuna artık sahip olmadığı gerçeği hiçbir şeyi değiştirmez. Kapitalizmin gelişmesinin diyalektiğidir bu ve Lenin'in emperyalizmin çöküş halinde olan,

çürüyen kapitalizm olduğu şeklindeki tezlerini doğrulamaktadır. Ancak, bundan kalkarak süper devletlerden birinin ya da diğerinin gerçek saldırgan iktisadi ve askeri gücünü küçümsemeye kadar varılmasına izin verilemez. Yine aynı şekilde, emperyalistlerin gücünde gerçekten bir zayıflama ve gerileme olması olgusundan kalkarak bir emperyalizmin diğerinden daha az ya da daha çok tehlikeli hale geldiğinin söylenmesi kabul edilemez bir şeydir. Her iki emperyalist süper devlet de aynı ölçüde tehlikelidir, çünkü onlar mezarlarını kazmak isteyenlere karşı mücadeleyi asla ihmal etmezler; mezarlarını kazmak isteyenlerse, halkların ta kendisidir.

Çin yöneticilerinin yaptığı gibi yalnızca Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı mücadeleyi savunmak ve fiilen ABD emperyalizmine karşı mücadeleyi sona erdirmek Marksizm-Leninizmin temel tezlerinden vazgeçmek demektir. Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı sonuna kadar savaşmanın zorunluluğu konusunda en küçük bir kuşkuya yer yoktur. Ama ABD emperyalizmine karşı da aynı şiddetle mücadele edilmemesi kabul edilemeyecek bir şeydir, bu devrime ihanettir. Eğer Çin'in yolu izlenirse ABD emperyalizminin ne olduğu, Sovyet sosyal-emperyalizminin ne olduğu, bu süper devletler arasında neden çelişkiler bulunduğu ve bu çelişkilerin nereden kaynaklandığı, iki süper devlet arasındaki derinleştirmemiz gereken mücadelenin hangi temele dayandığı, bu iki emperyalist devletin bir dünya savaşı çıkarmasını önlemek için ne yapmamız gerektiği, vb. kavranamaz.

Eğer teoride bu sorunları doğru bir şekilde kavrar ve Marksist-Leninist teoriye uygun bir tarzda hareket edersek, iki süper devlete ve iktidardaki burjuva kapitalist kliklere karşı savaşan halklara yardım etmemizin ve onları desteklememizin mutlak gerekliliği iyice açık-

lık kazanacaktır. Kapitalist dünya bugün ağır bir buhrandan geçmektedir. Ama bu buhran bütün boyutlarıyla değerlendirilmelidir, aynı şekilde kapitalist dünyadaki çelişkiler de derinlemesine değerlendirilmelidir.

Çinli revizyonistlerin pragmacı ve anti-Marksist mantığı, onları, Sovyetler Birliğini hiçbir çelişki olmaksızın gelişen bir ülke olarak, Polonya, Doğu Almanya, Macaristan, Çekoslovakya, Romanya ve Bulgaristan gibi diğer revizyonist ülkelere hiçbir sorunla karşılaşmaksızın hükmeden bir emperyalizm olarak göstermeye sevkediyor. Onlar Sovyet blokunu yükselen bir blok olarak, Sovyetler Birliğini de her yerde hegemonya peşinde koşan ve dünyada kalan yegâne emperyalizm olarak sunuyorlar.

Sovyetler Birliğinin revizyonist Doğu Avrupa ülkeleri üzerindeki hegemonyası ele alınacak olursa bu, her şeyden önce bu ülkelerin Sovyet silahlı kuvvetlerince askeri işgal altında tutulmasında, zenginliklerinin, onları tümüyle Sovyet cumhuriyetleri sistemi ile bütünleştirmeye çalışan Sovyet sosyal-emperyalizmi tarafından acımasızca ve hayasızca yağmalanmasında ifadesini bulmaktadır. Doğal olarak, revizyonist Sovyetler Birliğinin bu yaptıkları, muhalefetle karşılaşıyor. Bir gün gelecek bu revizyonist çetede için için varlığını sürdüren bu muhalefet ve çelişkiler keskinleşecek ve patlak verecektir.

Biz Sovyet sosyal-emperyalizmini saldırgan olarak niteledik, çünkü Çekoslovakya'ya saldırarak onu işgal etti, çünkü Afrika'ya ve başka yerlere müdahale etti, çünkü planlar kurarak yeni saldırı eylemlerine hazırlanıyor. Ama ABD emperyalizminin daha az saldırı eylemine giriştiği ya da Sovyet sosyal-emperyalizminden daha az saldırgan olduğu söylenebilir mi?

Çin yönetimi Amerika Birleşik Devletlerinin Kore'

ye saldırısını unutmuş, Vietnam, Kamboçya ve Laos'a karşı yürüttüğü uzun ve barbarca savaşı, Ortadoğudaki savaşını, Orta Amerika cumhuriyetlerine müdahalesini, vb. unutmuş. Bütün bunların üzerine sünger çekmiş ve ABD emperyalizminin güya artık uysallaştığı (!) sonucuyla ortaya çıkıyor. ABD emperyalizminin pençelerini bütün dünyaya uzattığını, her yerde askeri üsler kurduğunu ve bunları durmadan geliştirip güçlendirdiğini unutuyor. Mao Zedung ve Çu En-lay bütün bunları unutmuşlar, revizyonist Çin yönetimi bize, ABD emperyalizminin güya zayıflayıp uysallaştığını (!), bu yüzden onunla ittifaka girilebileceğini söylerken bütün bunları unutuyor. Böyle davranmak genel olarak emperyalizme, özel olarak da ABD emperyalizmine karşı ve hatta Çin'in, kendisine karşı şiddetli bir mücadele verdiğini iddia ettiği Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı mücadeleyi söndürmeye çabalamak demektir.

Sovyet sosyal-emperyalizminin büyük bir yayılma hırsına sahip olduğu bir gerçektir. Angola ve Etyopya'ya müdahalesi, Akdeniz'de ve çeşitli Arap ülkelerinde üsler kurma, Kızıldeniz'in boğazlarını ele geçirme ya da Hint Okyanusunda askeri üsler kurma girişimleri hep bariz emperyalist eylemlerdir. Ancak Sovyet sosyal-emperyalizmi bu mevzilerini ABD emperyalizminin, diğer ülkelerdeki yeni-sömürgeci iktisadi, stratejik ve askeri mevzilerini pekiştirdiği ölçüde pekiştirebilmiş değildir. Çin yönetimi tam da bu durumu küçümser görünmekte, ama aslında çok iyi bilmekte ve desteklemektedir.

Çinli revizyonistler aynı zamanda Batı Avrupa'nın kapitalist devletleriyle ABD emperyalizminin, aralarındaki çelişkilere rağmen, birbirlerine sıkı sıkıya bağlı olduklarını, NATO, Avrupa Ortak Pazarı, vb. gibi siyasi, askeri ve iktisadi ittifaklar yoluyla birbirlerine bağlı ol-

duklarını görmüyor olamazlar. ABD sermayesinin Batı Avrupa ülkelerinin ekonomisine ve üstelik bununla da kalmayıp Doğu Avrupa'ya ve Sovyetler Birliğine de derin bir şekilde sızdığını Çin yönetiminin bilmemesi olanaksızdır. Çin yönetimi Amerika Birleşik Devletlerinin dünyanın çeşitli ülkelerine on milyarlarca dolar tutarında yatırım yaptığını ve yapmaya da devam ettiğini çok iyi biliyor. Öyleyse ne umuyor? Batılı kapitalist ülkelerin, Amerika Birleşik Devletleri ile olan çelişkilerinden ötürü, ondan koparak kendi kamplarını zayıf düşüreceklerini, ABD'nin kendilerine sağladığı askeri güçten, onunla olan iktisadi, toplumsal ve kültürel bağlarından vazgeçeceklerini ve Çin'in çıkarları uğruna Sovyet sosyal-emperyalizmi karşısında savunmasız kalmaya razı olacaklarını mı umuyor? Bu, Çin'in dış siyasetinin bir akıl almazlığıdır.

Daha önce de belirttiğimiz gibi devrim ve kurtuluş güçleri hiç kuşkusuz iki süper devletle diğer emperyalist ve kapitalist-revizyonist ülkeler arasındaki çelişkilerden yararlanmalıdırlar. Ama bunun doğru bir şekilde kavranması, daima devrimin çıkarları açısından ve devrimin çıkarlarına tabi olarak ele alınması önemlidir. Emperyalist devletler ve gruplar, kapitalist-revizyonist devletler, vb. arasındaki çelişkilerden yararlanma işçi sınıfı ve Marksist-Leninist devrimciler için hiçbir zaman başlıbaşına bir amaç olamaz.

Emperyalist ülkelerle iki süper devlet arasındaki çelişkilerden yararlanma onlar arasındaki çatlakları derinleştirmek demektir, bu ülkelerin devrimci ve yurtsever güçlerini, kendilerine iktisadi, siyasi ve askeri bakımdan boyun eğdirmeye, onları sömürmeye ve ulusal varlıklarını inkâr etmeye, vb. çalışan ABD emperyalizmine ve Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı çıkmaya teşvik etmek demektir.

Oysa Çin ne yapıyor?

Çin'in siyaseti Batılı kapitalist ülkelerin Amerika Birleşik Devletleriyle «kutsal ittifak»ını savunuyor. Hatta daha da ileri gidiyor. Batı Avrupa ülkelerinin proletaryasının bu ülkelerin gerici burjuvazisiyle ittifak kurmasını savunuyor. Devrimci Marksist-Leninist çizgi bunun neresinde? Hani çelişkilerden yararlanma çizgisi? Çin yöneticileri bu siyasetle bu bloku keyiflerinin istediği gibi Sovyetlere karşı güçlendirebileceklerini mi düşünüyorlar? Kurdukları hayal budur ama bu, metafizik bir görüştür.

Amerika Birleşik Devletleri, Batılı kapitalist ülkeler ve bunlarla birlikte Japonya ve Kanada Çin yöneticilerinin sandığı kadar aptal değildirler, siyasetleri de Çin'in siyaseti kadar budalaca değildir. Onlar Çin'le Sovyetler Birliği arasındaki çelişkilerden kendi hesaplarına nasıl yararlanacaklarını çok iyi biliyorlar. Saldırgan büyük devlet Sovyetler Birliğini zayıflatmak için bu çelişkiye nasıl yaklaşacaklarını ve nasıl davranacaklarını biliyorlar. Onlar uzun zamandan beri bu yönde mücadele etmektedirler ve hiçbir sonuç alamadıkları da söylenemez. Amerika Birleşik Devletleri ve diğer bütün kapitalist devletler Doğunun revizyonist ülkeleri ile Kremlin arasındaki çelişkileri kızıştırmaktadırlar.

Şimdi Çin de bu eski Amerikan siyasetini uygulamaya başladı. Hua Guo-feng'in Romanya ve Yugoslavya gezisi bu siyaset çerçevesindeydi. Ama Çin'in Avrupa'ya açılması, çelişkileri körüklemesi ve özellikle Balkanlarda kendisi için elverişli bir hareket alanı yaratma girişimleri, bütün bunlar halkların ve devrimin çıkarına değildir. Bunlar, Avrupa halklarını emperyalist bir savaşta birbirine kırdırmayı ve topun ağzına sürmeyi amaçlayan Çin'in savaş kışkırtıcı siyasetinin bir parçasıdır.

«Pravda» uzun zamandan beri Amerika Birleşik Devletlerine karşı tabii hiçbir sonuç vermeyen bir polemik yürütüyor, onu hızlı bir silah yığınağı yapmakla suçluyor. Onun derdi Amerika Birleşik Devletlerinin bu eylemini eleştirmek değildir, çünkü Sovyet sosyal-emperyalistleri de farklı davranmıyor. Sorun şu: Amerikan askeri potansiyelinin artması, nispi olarak Sovyet savaş gücünü zayıflatıyor, bu da Sovyetler Birliğini, kendi askeri potansiyelini ve saldırı gücünü Amerika Birleşik Devletlerininkiyle aynı seviyede tutabilmek için onu adım adım izlemeye zorluyor. Ne var ki silahlanma yarışında ABD emperyalizmine ayak uydurmak Sovyetler Birliği ekonomisini zayıflatmaktadır, çünkü bu, büyük malzeme, para ve insan kaynaklarının ekonomiden orduya aktarılması demektir. Brejnev ve şürekasını tedirgin eden de işte budur.

Ama işin garibi gazeteleri «Renmin Ribao» aracılığıyla Çin yöneticilerinin açıkça Amerikalıların yanına geçerek Amerika Birleşik Devletlerini silahlanma yarışındaki üstünlüğünü korumaya ve askeri potansiyelini durmadan güçlendirmeye teşvik etmek için makale üstüne makale yayınlamalarıdır. Dolayısıyla öyle anlaşılıyor ki «Renmin Ribao»ya göre Amerika Birleşik Devletleri silahlanmamaktadır, silahlanan yalnızca Sovyetler Birliğidir. Amerikalılar dünyanın hiçbir yerinde revizyonist Çin yönetiminden daha ateşli bir Amerikan savunucusu bulamazlar. Burjuvazi eleştiri yaparken ya da gerçeği yorumlarken hiç olmazsa ölçüyü kaçırmamaya, gelişen durumlarda tek yanlı bir tarzda da olsa, bir tür denge oluşturmaya çalışır. Oysa Çin yöneticileri gibi hareket edildiği, görülmüş şey değildir.

Amerika Dışişleri Bakanı Vance, Deng Siao-ping ile görüşmesinde ona «Amerika Birleşik Devletlerinin askeri bakımdan Sovyetler Birliğinden üstün olduğunu» an-

lattı. Ancak Deng Siao-ping o sıralarda Çin'i ziyaret etmekte olan büyük bir Amerikalı gazeteciler topluluğuna Pekin'in, Vance'ın demecine «inanmadığını», «Askeri yönden Sovyetler Birliğinin Amerika Birleşik Devletlerinden çok daha üstün olduğunu» söylüyordu. Atasözünde denildiği gibi: «Hiç kimse duymak istemeyenden daha sağır olamaz».

«Marksist» bir tez olarak sunulan ve emperyalist iki süper devletin yalnızca birinin değil, her ikisinin de dünyayı yeniden paylaşmak, yeni sömürgeler yaratmak, halklara zulmetmek ve pazarlarını genişletmek için uğraştığı gerçeğini karartan Çin tezi kabul edilemez.

Meselenin, bir emperyalizm daha güçlü, diğeri daha zayıf, biri saldırgan, diğeri uysaldır şeklinde konulmasının kendisi Marksist-Leninist değildir. Meselenin böyle sunulması Çinli revizyonistleri Amerika Birleşik Devletleri, NATO ve Avrupa Ortak Pazarı ile, İspanya Kralı, İran Şahı, Şili'nin Pinochet'siyle ve bütün faşist diktatörlerle ittifaka götüren gerici görüşün bir yansımasıdır. ABD emperyalizmine, bankaların ve zamanımızın en büyük sermayesinin iktidarına dokunmayan Çin'in siyaseti, her yönüyle burjuva reformist, pasifist ve pek budalaca bir siyasettir.

Çin yöneticileri Amerikan mali sermayesinin, Amerikan tröst ve tekellerinin, dış yatırımlarını azaltmak şöyle dursun, tersine daha da güçlendiklerini ve dünyadaki güçler oranını kendi lehlerine değiştirmek için uğraştıklarını görmüyor olamazlar.

Sovyet sosyal-emperyalistleri de aynı şeyin peşindedir. İktisadi siyasetlerinin, Sovyetler Birliğinde var olan büyük tröstlerin amacı her yola başvurarak uydularının ve diğer ülkelerin kanını emmektir. Yeni bir kılığa bürünmüş, değişik bir isim takınmışlardır, ama on-

lar da, ilk başta sözümona anlaşmalar ve pazarlıklar yoluyla, ancak zamanı geldiğinde zor, yani savaş yoluyla da güçler oranını kendi lehlerine değiştirmeye çalışmaktadırlar.

Çinli revizyonistler Amerika Birleşik Devletlerinin «statükoyu korumak istediği»ni, «gerileme içinde olduğu»nu, Sovyet sosyal-emperyalizminin «daha tehlikeli, daha saldırgan, daha savaş yanlısı» olduğunu, vb. öne sürerek Amerika Birleşik Devletlerinin Sovyetler Birliğine karşı Çin'in müttefiki haline gelebileceğini ve gelmesi gerektiğini kanıtlamaya çalışıyorlar. Amerika Birleşik Devletleriyle geliştirmekte oldukları çok-yönlü ilişkiler, onun savaş bütçesinin büyümesine, bu ülkenin daha da silahlanmasına sağladıkları açık destek bunu doğrulamaktadır.

Çinli revizyonistler bugün Marksist-Leninistlerin, devrimcilerin ve halkların ABD emperyalizmi ile bir uzlaşma yapabilecekleri ve ona dayanabilecekleri bir durumda olunduğunu vaaz ediyorlar. Partimiz gözü dönmüş ABD emperyalizmiyle her türden uzlaşmaya karşıdır, çünkü böyle bir şey devrimin ve halkların kurtuluşunun çıkarlarına aykırıdır. Biz, ABD emperyalizmine karşı mücadele ettik, ediyoruz ve tümüyle yok edilene kadar da edeceğiz. Aynı şekilde, Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı da mücadele ediyoruz ve sonuna kadar da edeceğiz.

Çin'in ABD emperyalizmine sağladığı destek hiçbir şekilde devrimin ve halkların yararına değildir, aksine karşıdevrimin yararınadır. Gerici siyasi ve ideolojik çizgisiyle Çin yönetimi dünya halklarını ABD emperyalizminin pençelerine terkediyor. Onlardan uslu durmalarını, isyan etmemelerini ve hatta, Amerika Birleşik Devletlerinin halkların el emeği ve alın teri sayesinde yığdığı serveti onun elinden almak isteyen diğer süper dev-

lete karşı ABD emperyalizmiyle birleşmelerini istiyor. Çin yönetimi Avrupa Ortak Pazarı çatısı altında toplanmış olan kapitalist Avrupa ülkelerine birleşmelerini öğütlüyor. Avrupa'nın kapitalist birliğinin içine halkları da katıyor. Bu tutumun anlamı şudur: Uslu durun, artık devrimin lafını etmeyin, artık proletarya diktatörlüğünün lafını etmeyin, tröstlerin, kapitalistlerin hizmetine girin, Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı durmak için bu tröstler ve kapitalistlerle birlikte daha da büyük bir iktisadi ve askeri güç yaratın.

Çin'in desteklediği ve iktisadi olarak güçlendirdiği Avrupa Ortak Pazarı, Batı Avrupa'nın tekelci tröstlerinin azami kârlarını koruma, bünyesindeki varlıklı sınıfların Afrika'dan, Asya'dan, vb. Lenin'in deyişiyle muazzam miktarda haraç aldıkları gelişmiş, sanayileşmiş ülkeleri biraraya getirme aracından başka bir şey değildir. Çin yöneticileri bu kapitalist devletleri desteklemekle gerçekte bu ülkelerin halkları aleyhine, bu kapitalistlerin pençesine düşmüş olan halklar aleyhine, bir avuç kapitalistin asalaklığını desteklemiş oluyor.

Çinli revizyonistlerin, karşıdevrimci tutumlarını haklı göstermeye çalışmak için yararlandıkları «üç dünya» teorisi işçi hareketi saflarındaki bir oportünizm türünden başka bir şey değildir; bu teori kapitalistlerin sofrasından artan kırıntıların bir kısmını da yandaşlarının alabilmesi için emperyalizmin pazarlar yaratmasına ve diğer halkların sırtından kârlar sağlamasına yardımcı olmaktadır.

Çin yönetiminin Avrupa'nın kapitalist güç ve devletlerini savunduğu ve Avrupa'nın devrimci güçlerine ve proletaryasına, ayağa kalkarak Amerikan emperyalizminin, Sovyet sosyal-emperyalizminin, «Birleşik Avrupa»nın, Avrupa Ortak Pazarı ve COMECON'un, kısacası büyük bir canavar gibi halkların kanını emen em-

peryalist sistemin bütün temel direklerinin planlarını yerle bir etmeleri yönünde destek olmadığı reddedilemez bir gerçektir.

Revizyonist Çin yönetimi, Batı Almanya, İngiltere, Japonya, Fransa, İtalya, vb. gibi gelişmiş kapitalist ülkeleri «ikinci dünya»ya dahil ettiği halde ve teorik planda bunların «ikili» niteliği hakkındaki safsataları da bir kenara bırakılırsa bu devletleri devrimin düşmanları olarak görmüyor. Çinliler aksine bu gerçeğe gözlerini kapamayı ve sözümona Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı kullanmak üzere bunlarla açık uzlaşmalara varmayı uygun buldular.

Pragmacı ve anti-Marksist siyaseti, gözlerini kör ettiği için Çin yönetimi Batı Almanya, İngiltere, Japonya, Fransa, İtalya ve benzeri gibi devletlerin dün olduğu gibi bugün de emperyalist devletler olmaya devam ettiklerini, geleneksel nitelikleri olan köleleştirici ve sömürgeci eğilimlerini yitirmedikleri gibi hiçbir zaman da yitirmeyeceklerini «unutuyor». İkinci Dünya Savaşından sonra bu emperyalist devletlerin, hem de hatırı sayılır ölçüde zayıfladıkları, eski mevzilerinin Amerikan emperyalizminin eline geçtiği bir gerçektir, ama yine de, bunlardan ne Fransa, ne İngiltere, ne de bir diğeri pazarlarını koruma, Afrika'da, Asya'da ve Latin Amerika ülkelerinde yeni pazarlar elde etme mücadelesinden vazgeçmemiştir.

Amerikan emperyalizmi kadar güçlü olmayan bütün bu kapitalist ve emperyalist devletler arasında çelişkiler vardır, ama aynı zamanda aralarında anlaşmaya varma eğilimleri de vardır.

İkinci Dünya Savaşından sonra Amerikan emperyalizmi Avrupalı eski müttefiklerinin toparlanmalarına yardım etti, Amerikan tekelleri bu eski müttefiklerinin tekelleriyle bir ortak çıkarlar yumağında birleşti. An-

cak her biri pazarları, hammadde ithalatını ve sınai mal ihracatını tekeline almaya çalıştığından, aralarında her zaman çelişkiler var olmuştur. Bu durumda da uluslararası gerçek, sermayenin iki nesnel eğilimi üzerine Lenin'in tezinin doğruluğunu göstermektedir.

Aynı şekilde, bu kapitalist devletlerin yalnızca Amerikan emperyalizmiyle değil, Sovyet sosyal-emperyalizmiyle de çelişkileri bulunduğu doğrudur. Burada şu soru akla geliyor: Bu çelişkilerden nasıl yararlanmalı? Emperyalistlerarası çelişkilerden hiçbir şekilde Çinli revizyonistlerin salık verdikleri biçimde yararlanılamaz. Biz Marksist-Leninistler, sırf Sovyet sosyal-emperyalizmiyle çelişkileri var diye çeşitli gericileri, Almanya'da Strauss ya da Schmidt kliğini, İngiliz Muhafazakâr ya da İşçi liderlerini savunamayız. Eğer böyle yaparak, Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı durabilmeleri için «Avrupa'nın kapitalist devletlerinin Ortak Pazar içinde birleşmeleri gerektiğini», «Birleşik Avrupa»nın güçlendirilmesi gerektiğini vaaz eden Çin tezlerini savunacak olsaydık bu ülkelerin proletaryasının kölelik zincirini kırma mücadelesini ve çabalarını feda etmeye, bu ülkelerde devrimin geleceğini baltalamaya razı olmuş olurduk.

Çinli revizyonistler Amerikan emperyalizmiyle ilkesiz uzlaşmalar yaparak Marksizm-Leninizme ve devrime ihanet etmişlerdir. **Marksist-Leninistler Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in çelişkiler ve uzlaşmalar üzerine tezini gerçek ruhuna uygun bir tarzda yorumlarlar. Çinliler ise bu tezi gerçek anlamına taban tabana zıt bir şekilde yorumluyorlar.**

Leninist yolu izleyen Partimiz her çeşit uzlaşmaya değil, hainçe uzlaşmalara karşıdır. Eğer zorunluysa ve sınıfın ve devrimin çıkarlarına hizmet ediyorsa bir uz-

laşma yapılabilir, ama stratejiye, Marksizm-Leninizmin ilkelerine bağlılığa gölge düşürmemesi, sınıfın ve devrimin çıkarlarını zedelememesi gerektiğini hiçbir zaman akıldan çıkarmamak kaydıyla.

Uzlaşmalara karşı tutum konusunda Lenin diğer şeylerin yanı sıra şöyle diyor:

> «*Bir proleter devrim taraftarı, kapitalistlerle ya da kapitalist sınıfla uzlaşmalara varabilir mi? ...bu genel soruya olumsuz cevap vermek besbelli ki saçma olurdu. Proleter devrim taraftarı tabii ki kapitalistlerle uzlaşmalara ya da anlaşmalara varabilir. Her şey, bunun* **ne tür** *bir anlaşma olduğuna ve bu anlaşmaya* **hangi koşullar altında** *varıldığına bağlıdır. Proleter devrimin bakış açısından meşru olan anlaşma ile (yine aynı açıdan) haince, alçakça olan anlaşma arasındaki fark yalnız ve yalnız burada aranabilir ve aranmalıdır.*»[39]

Ve Lenin şöyle devam ediyor:

> «*Çıkarılacak sonuç açıktır: Genel anlamda bazı durumlarda hırsızlarla anlaşmanın kabul edilebilir ve gerekli olduğu şeklindeki soyut teze dayanarak soyguna katılmayı haklı göstermek ne kadar saçmaysa, soyguncularla her türlü anlaşma ve uzlaşmayı reddetmek de o kadar saçmadır.*»[40]

---

(39) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 30, s. 562-563. (Arn. baskı). [«Uzlaşmalar Üzerine»]

(40) *a.g.e.*, s. 565.

Yine Lenin şöyle diyordu:

> «*Gerçekten devrimci bir partinin görevi bütün uzlaşmaları reddetmenin olanaksızlığını ilân etmek değil, bunlar kaçınılmaz hale geldiğinde* **bütün bu uzlaşmalar boyunca** *ilkelerine, sınıfına, devrimci amacına, devrimi hazırlama, halk kitlelerini devrimin zaferi için eğitme görevine sadık kalmayı bilmektir.*»[41]

Ancak Lenin'in bu öğretilerinden hareket edilerek yapılan uzlaşmalar kabul edilebilir. O halde iki süper devletin, halkların ve devrimin en yırtıcı düşmanları olduğu bilinirken Amerikan emperyalizmiyle, ya da Sovyet sosyal-emperyalizmiyle bir uzlaşma nasıl olur da sosyalizmin ve dünya devriminin çıkarına olabilir? Bu uzlaşma gerekli olmak şöyle dursun, tam tersine, devrimin çıkarlarını tehlikeye düşürür. Böylesine önemli sorunlar üzerinde uzlaşmaya varmak, ya da ilkeleri çiğnemek Marksizm-Leninizme ihanet etmek demektir.

Mao Zedung ve diğer Çin yöneticileri çelişkiler hakkında «teoride» bir hayli laf ettiklerine ve hâlâ da etmekte olduklarına göre, o halde, yalnızca emperyalistlerarası çelişkilerden yararlanmaktan ve emperyalistlerle uzlaşmalardan değil, tersine ilk başta çağımızın temel çelişkilerinden, proletarya ile burjuvazi arasındaki, ezilen halklar ve ülkelerle iki süper devlet ve bütün dünya emperyalizmi arasındaki, sosyalizmle kapitalizm arasındaki çelişkilerden söz etmeleri gerekirdi. Oysa Çin yöneticileri nesnel olarak var olan ve görmezlikten gelinemeyecek olan bu çelişkiler konusunda sessiz kalıyor-

(41) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 25, s. 359-360 (Arn. baskı). [«Uzlaşmalar Üzerine»]

lar. Tek bir çelişkiden söz ederek —ki onlara göre bu, bütün dünya ile Sovyet sosyal-emperyalizmi arasındadır— böylece Amerikan emperyalizmi ve bütün dünya kapitalizmiyle ilkesiz uzlaşmalarını haklı göstermeye çalışıyorlar.

Marksist-Leninist sınıf tahlili ve olgular, emperyalist devletler ve gruplar arasındaki çelişki ve çatlakların hiçbir şekilde kapitalist ve emperyalist ülkelerdeki emekle sermaye arasındaki çelişkileri, ya da ezilen halklarla emperyalist zalimler arasındaki çelişkileri ortadan kaldıramayacağını ya da ikinci plana atamayacağını göstermektedir. Tam da proletarya ile burjuvazi, ezilen halklarla emperyalizm, sosyalizmle kapitalizm arasındaki çelişkilerdir en derin olan, sürekli ve uzlaşmaz olan çelişkiler. Sonuç olarak, emperyalistlerarası çelişkilerden ya da kapitalist ve revizyonist devletler arasındaki çelişkilerden yararlanma, ancak devrim ve kurtuluş hareketinin burjuvaziye, emperyalizme ve gericiliğe karşı güçlü bir şekilde gelişmesi için mümkün olan en elverişli koşulların yaratılmasına hizmet ediyorsa bir anlam taşır. Bundan dolayı, bu çelişkilerden, proletarya ve halklar arasında emperyalizm ve burjuvazi hakkında hayaller yaymadan yararlanılmalıdır. Lenin'in öğretilerini işçilere ve halklara açıklamak zorunludur, yalnızca ezenlere ve sömürenlere karşı uzlaşmaz bir tutumla, yalnızca emperyalizme ve burjuvaziye karşı kararlı mücadeleleriyle, yalnızca devrimle gerçek toplumsal ve ulusal özgürlüğe kavuşabilecekleri bilincini onlara kazandırmak zorunludur.

Düşmanlar arasındaki çelişkilerden yararlanma devrimin temel görevini oluşturamaz ve burjuvaziyi, gerici ve faşist diktatörlüğü, emperyalist zalimleri alaşağı etme mücadelesinin karşısına çıkarılamaz.

Marksist-Leninistlerin bu mesele karşısındaki tu-

tumları açıktır. Onlar halklara, proletaryaya seslenirler, kitleleri Amerikan emperyalistlerinin ve Sovyet sosyal-emperyalistlerinin hegemonya, baskı, saldırı ve savaş planlarını yerle bir etmek üzere ayağa kalkmaya, hem Batının, hem de Doğunun gerici burjuvazisini ve onun diktatörlüğünü alaşağı etmeye çağırırlar.

Sosyalist devletimize gelince, o düşman kampındaki çelişkilerden her zaman yararlanmıştır. Bunu yaparken, Partimiz sosyalist bir ülkeyle emperyalist ve burjuva-revizyonist ülkeler arasındaki çelişkilerin niteliğinin doğru bir değerlendirmesinden, emperyalistlerarası çelişkilerin doğru bir değerlendirmesinden hareket eder.

Marksizm-Leninizm bize çıkarları taban tabana zıt iki sınıf, işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki çelişkilerin bir ifadesi olarak, sosyalist bir ülkeyle kapitalist ve revizyonist ülkeler arasındaki çelişkilerin sürekli, temel, uzlaşmaz olduğunu öğretir. Bu çelişkiler, dünya ölçüsünde kapitalizmden sosyalizme geçiş tarihi döneminin tümüne kıpkızıl damgasını vurur. Diğer yandan, emperyalist devletler arasındaki çelişkiler sömürenler arasındaki, ortak temel çıkarlara sahip sınıflar arasındaki çelişkilerin ifadesidir. Bu nedenle emperyalist devletler arasındaki çelişki ve çekişmeler ne kadar şiddetli olursa olsun, dünya emperyalizminin ya da onun çeşitli gruplarının sosyalist bir ülkeye karşı saldırgan eylemlere girişmesi tehlikesi sürekli ve daima gündemde olan bir tehlike olarak kalır. Emperyalistler arasındaki çatlaklar, emperyalistlerarası çatışma ve çekişmeler olsa olsa emperyalizmin sosyalist bir ülkeye karşı eylemlere girişmesi tehlikesini azaltır ya da geçici olarak erteler, bundan dolayı, düşman saflarındaki bu çelişkilerden yararlanmak bu ülkenin çıkarına olmakla birlikte söz konusu çelişkiler bu tehlikeyi

ortadan kaldırmaz. Bu, Lenin tarafından şu sözlerle kuvvetle vurgulanmıştır:

> «... *Sovyet Cumhuriyetinin uzun bir süre boyunca emperyalist devletlerle yan yana yaşaması düşünülemez. Eninde sonunda birinden birinin zafer kazanması gerekir. Ve bu son gelmeden önce Sovyet Cumhuriyeti ile burjuva devletler arasında bir dizi müthiş sürtüşmenin olması kaçınılmazdır.*»[42]

Lenin'in bu öğretileri bugün de geçerliğini bütünüyle korumaktadır. Bunların doğruluğu, İkinci Dünya Savaşı yıllarında Sovyetler Birliğine karşı faşist saldırı, Amerikan emperyalizminin Kore'ye ve sonra da Vietnam'a saldırısı, emperyalizmin ve sosyal-emperyalizmin Arnavutluk'a karşı düşmanca faaliyeti ve çeşitli tertipleri gibi bir dizi tarihsel olayla açıkça kanıtlanmıştır. Bundan dolayı Partimiz, sosyalist bir devletle emperyalist devletler ve kapitalist-revizyonist ülkeler arasındaki çelişkileri herhangi bir şekilde küçümsemenin, bunların sosyalist Arnavutluk'a karşı saldırgan eylemlere girişmesi tehlikesini herhangi bir şekilde küçümsemenin, emperyalist devletlerin kendi aralarındaki çelişkilerin çok keskin olduğu ve bundan dolayı da yurdumuza karşı bu tür eylemlere girişemeyecekleri düşüncesiyle herhangi bir şekilde uyanıklığı elden bırakmanın çok tehlikeli sonuçlar doğuracağını vurgulamıştır ve vurgulamaktadır da.

Arnavutluk Emek Partisi aynı zamanda yalnızca

(42) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 29, s. 160 (Arn. baskı). [«RKP(B) Sekizinci Kongresi. Merkez Komitesi Raporu, 18 Mart 1919»]

devrimci güçlerin, kurtuluş güçlerinin, özgürlüksever ve ilerici güçlerin, sosyalist bir ülke olan ülkemizin gerçek ve güvenilir müttefikleri olabileceği gerçeğinden hareket etmektedir. Ülkemiz, burjuva-revizyonist dünyanın çeşitli ülkeleriyle devlet ilişkilerini sürdürüyor, emperyalist, kapitalist ve revizyonist devletler arasındaki çelişkilerden yararlanıyor, aynı zamanda işçi sınıfının, emekçi kitlelerin ve halkların devrimci ve kurtuluş mücadelesinin sürdüğü her ülkede bu mücadeleyi güçlü bir şekilde destekliyor, bu desteği yüce enternasyonalist görevi olarak görüyor. Arnavutluk Emek Partisi bu yaklaşıma daima, tutarlılıkla sadık kalmıştır; toplumsal ve ulusal kurtuluş için süper devletlere, kapitalist ve revizyonist burjuvaziye ve dünya gericiliğine karşı savaşan proletaryayı ve halkları, Marksist- Leninist partileri, devrimcileri ve ilericileri destekleyeceğini 7. Kongresinde de bir kez daha vurgulamıştır.

Eskiden Çin Komünist Partisi de çelişkiler konusunda bilinen Marksist-Leninist ilke ve tezlere atıfta bulunmuştur. Sözgelimi 1963'de Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin yayınladığı «Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisiyle İlgili Bir Öneri» başlıklı, bilinen belgede Çinliler şöyle diyorlardı: «Sosyalist ülkelerle emperyalist ülkeler arasında gerekli olan birtakım uzlaşmalar, ezilen halklar ve ulusların da emperyalizm ve uşaklarıyla uzlaşmalara varmalarını gerektirmez.» Ve şunu ekliyorlardı: «Hiç kimse barış içinde birarada yaşama bahanesiyle ezilen halklar ve ulusların devrimci mücadeleden vazgeçmelerini istemesin.» Çin yönetimi o zamanlar böyle konuşuyordu, çünkü o zamanlar halklardan ve komünist partilerden, Amerikan emperyalizminin ve onun elebaşılarının barışçı hale geldiğini kabul edip Sovyetlerin Amerikan emperyalizmiyle yakınlaşma siyasetine boyun eğmelerini isteyen, Kruş-

çevci yönetimdi. Şimdi ise halklara, devrimcilere, Marksist-Leninist partilere ve bütün dünya proletaryasına emperyalist ve kapitalist ülkelerle ittifaka girmelerini, Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı burjuvaziyle ve tüm gericilerle birleşmelerini salık veren, Çin Komünist Partisi yönetimidir. Ve Çinliler bu düşünceleri üstü kapalı ifadelerle değil, açıktan açığa dile getiriyorlar. Böyle yalpalamaların ve yüz seksen derecelik dönüşlerin ilkeli Marksist-Leninist siyasetle hiçbir ilgisi yoktur. Bunlar, ilkeleri burjuva ve emperyalist çıkarlarına tabi kılan bütün revizyonistlerin izlediği pragmacı siyasetin tipik özellikleridir.

Çin yöneticileri ve «üç dünya» teorisinin bütün savunucuları, Amerikan emperyalizmi ve uluslararası burjuvazi ile ilkesiz uzlaşmalarını haklı göstermek için, 1939 Sovyet-Alman saldırmazlık paktı ve İkinci Dünya Savaşı sırasındaki İngiliz-Sovyet-Amerikan ittifakı konusunda tarihsel gerçeği kasıtlı olarak çarpıtıyorlar.

Sovyet-Alman saldırmazlık paktı, Stalin'in emperyalistlerarası çelişkilerden ustaca bir yararlanmasıydı. O sırada Hitlercilerin Sovyetler Birliğine karşı saldırısı pek yakındı. Nazi Almanyası Avusturya ve Çekoslovakya'yı, faşist İtalya da Arnavutluk'u işgal etmişti, Münih anlaşması henüz imzalanmıştı ve Alman savaş makinesi hızla Doğuya doğru ilerliyordu. Batılı devletler Stalin'in Nazi-faşist saldırganları frenlemek için Sovyet devletiyle birleşik eylemler yapmaları çağrısına karşılık vermeyi reddettikten sonra ve bu devletlerin Hitler'i Sovyetlerin ülkesine saldırmaya teşvik ettikleri su yüzüne çıktığında, Sovyetler Birliği Almanya ile bir saldırmazlık paktı gerçekleştirdi, ama bir ittifak değil. Sovyet-Alman paktı bu Batılı devletlerin planlarını boşa çıkardı ve Sovyetler Birliğine Nazi saldırısına karşı hazırlanması için zaman kazandırdı.

İngiliz-Sovyet-Amerikan ittifakına gelince, bilindiği gibi bu ittifak Fransa'yı işgal etmiş olup İngiltere ile de savaş halinde bulunan Hitler Almanyası Sovyetler Birliğine karşı vahşi bir saldırıya giriştiği, Mihver Devletlerine karşı savaş açık ve belirgin bir şekilde anti-faşist bir nitelik, bir kurtuluş savaşı niteliği kazandığı bir sırada oluşturulmuştur. Şurası belirtilmelidir ki o sırada Stalin ve Sovyetler Birliği hiçbir zaman ve hiçbir yerde proletaryaya ve komünist partilere devrimden vazgeçip gerici burjuvaziyle birleşmelerini salık vermedi, asla bu yönde bir çağrıda bulunmadı. Hatta Browder, İngiliz-Sovyet-Amerikan ittifakının çıkarları böyle gerektiriyor diye sınıf mücadelesinden vazgeçerek sınıf uzlaşmasını savunduğunda Stalin ve komünist hareket ona revizyonist ve devrim kaçkını damgasını vurdu.

Görüldüğü gibi, Çinlilerin Amerikan emperyalizmiyle ve çeşitli gerici güçlerle ilkesiz uzlaşma ve ittifaklarını hiçbir şey haklı çıkaramamaktadır. Çinli revizyonistlerin kurmaya çalıştıkları tarihsel paralellikler dayanaktan yoksundur.

Çin yöneticileri propagandalarında, biz Arnavutların sözümona her türlü uzlaşmaya karşı olduğumuz ve çelişkilerden akıllıca yararlanmaya çalışmadığımız izlenimini yaratmaya çalışıyorlar. Bizim bu meseleleri Marksist-Leninist bir yaklaşımla ele aldığımızı elbette biliyorlar, ama bilimsel Marksist-Leninist teoriden ve devrim yolundan sapışlarını gizlemek için bu gerçeğe aykırı propagandayı sürdürüyorlar. Onlar proleter parti ve devletimizin doğru siyasetine ve tutumlarına çamur atmak için böyle davranıyorlar. Suçlamaları temelsizdir. Bir de olgulara bakalım.

Partimiz istisnasız bütün Arap halklarının haklı davasını daima güçlü bir şekilde desteklemiştir ve sonuna kadar da destekleyecektir. Filistin halkının, uzun

zamandır ABD emperyalizminin Ortadoğudaki sadık uşağı, bekçisi olan İsrail'e karşı mücadelesini destekliyoruz. İsrail Amerika Birleşik Devletlerinin büyük tekelci şirketleri hesabına zengin Arap petrol alanlarını savunmakla ve Çinli revizyonistlerin deyimiyle, statükoyu korumakla görevlendirilmiştir.

Başkan Sedat ve hükümetinin önceleri Sovyetler Birliği ile ittifak halinde olmasına rağmen Mısır halkının İsrail tarafından işgal edilen topraklarını geri alma mücadelesini destekledik. Buna karşılık, Sovyetler Birliğinin Mısır'a karşı emellerini ve genel olarak Ortadoğudaki oyunlarını teşhir ettik. Sovyetler Birliğinin Mısır'a karşı sömürgeci emelleri konusunda bir an bile sessiz kalmadık. Aynı tutumu Mısır halkının ABD emperyalizmine ve İsrail'e karşı mücadelesini aynı tutarlılıkla desteklerken de takındık.

Partimiz ve halkımız Mısır halkının ve diğer Arap halklarının çıkarlarını savunurken şu sıralarda ABD emperyalizminin İsrail'le birlikte tezgahladığı oyunları da teşhir ediyor. Biz böyle bir şeyin Mısır halkının yararına olduğu iddiasıyla saldırgan İsrail'le uzlaşma öğütleyen hiçbir yol ve çizgiyi onaylayamayız.

Oysa Çin yönetimi Amerikan emperyalizmini teşhir etmiyor. İsrail-Mısır anlaşmalarına alkış tutuyor ve Arap halklarını baş düşmanları olan Amerikan emperyalizmi ve İsrail ile anlaşmaya, uzlaşmaya varmaya teşvik ediyor. Bu, Marksist-Leninist bir tutum değildir. Bu Çin usulü uzlaşma halkların çıkarına değildir. Bir emperyalizmle bağlarını koparıp bir diğerinin kollarına atılmanın «halkların özgürlüğünün çıkarına davranmak olduğu» şeklindeki Çin saçmalığı hiçbir şekilde kabul edilemez. Bu tipik burjuva manevra ve entrikalar, iki süper devlet arasındaki çelişkileri derinleştirmeye

yardım eden Marksist-Leninist eylemler olarak nitelenemez.

Arnavutluk Partisi ve halkı emperyalist yağma savaşlarına karşıdır, halkların çıkarına, devrimin yararına olan ve daima da böyle olması gereken haklı ulusal kurtuluş savaşlarını ise kararlılıkla desteklemektedir. Hatta söz konusu devletin yöneticileri ilerici kişilerse ve halklarının emperyalist hegemonyadan kurtuluşu uğruna mücadele ediyorlarsa bir burjuva devleti bile desteklemeye karşı değiliz. Ancak ülkemiz, kendi sınıfının çıkarları uyarınca ve halkın çıkarlarını hiçe sayarak süper devletlerden biri ya da diğeriyle ittifaka giren gerici bir kliğin iktidarda olduğu bir devletle işbirliği yapamaz, ya da Çinli revizyonistlerin dediği gibi uzlaşmaya varamaz.

Sosyalist Arnavutluk, «üçüncü dünya» ya da «ikinci dünya» devletleriyle normal diplomatik ilişkiler sürdürmeye de karşı değildir. Yalnızca iki süper devletle ve faşist devletlerle bu tür ilişkilere karşıdır. Ancak ticari, kültürel ve diğer ilişkilerimizi olduğu gibi diplomatik ilişkilerimizi de ilkeler çevresinde geliştirir ve her şeyden önce ülkemizin ve devrimin çıkarlarını gözetiriz; biz hiçbir zaman bu çıkarlara aykırı hareket etmedik ve etmeyeceğiz.

Biz iktidarda bulunan Marksist-Leninistler, burjuva-kapitalist devletlerle diplomatik ilişkiler kurmak zorundayız, çünkü bu ilişkiler onların olduğu gibi bizim de çıkarımızadır. Bu çıkarlar karşılıklıdır.

Marksist-Leninistler ilkeleri daima gözönünde bulundurmalıdırlar. Şu ya da bu dönemde ortaya çıkan koşullardan dolayı ilkeleri ayaklar altına alamazlar. Burjuvazinin üst katmanlarının iktidarda olduğu ülkelerde bunların halka, proletaryaya ve yoksul köylülüğe, şehir küçük burjuvazisine karşı sürekli bir savaş halinde ol-

duğunu hesaba katmalıyız. Bu yüzden sosyalist ülke, burjuva ülkelerle devlet ilişkileri sürdürüyor olsun ya da olmasın, halklara mücadelelerini desteklediğini, onlara zulmedenlerin gerici, halk düşmanı eylemlerini onaylamadığını açıkça anlatmalıdır.

Biz Marksist-Leninistler yalnızca ezilen sınıflarla ezenler arasındaki çelişkileri değil, aynı zamanda devletler arasında yani bu ülkelerin hükümetleriyle Amerikan emperyalizmi, Sovyet sosyal-emperyalizmi ve diğer kapitalist ülkeler, vb. arasında ortaya çıkan çelişkileri de görmeli ve gözönünde tutmalıyız. Her zaman öyle bir siyaset izlemeliyiz ki, kendi çıkarları ve iktidardaki sınıfın çıkarları uğruna bir diğer emperyalizmin, sözgelimi İngiliz ya da Sovyet emperyalizminin kucağına atılmak üzere geçici olarak Amerikan emperyalizmiyle bağlarını kopardı diye gerici bir hükümeti desteklememiz gerekmesin. Bunlar arasında var olan çelişkilerden, tavrımızın bu ülke proletaryası ve ezilen kitlelerinin gerici hükümete karşı mücadelesinin güçlenmesine yardımcı olması amacıyla yararlanmalıyız. Çinli revizyonistlerin yaptığı ayrıma göre konuşursak eğer bir «ikinci» ya da «üçüncü dünya» ülkesinin gerici ve zalim kapitalist hükümetiyle bir «birinci dünya» ülkesi hükümeti arasında çelişkiler baş gösterdiyse bu çelişkiler ille de bu ülke halkının sermayenin boyunduruğundan, iktidardaki gerici burjuvazinin boyunduruğundan kurtuluşu yararına olarak addedilmemelidir. Bu durumda esas olarak söz konusu olan, burjuva sınıf çıkarlarıdır, sömürücü sınıfları temsil eden hükümetlerin çıkarlarıdır, onlara kimin daha çok ve kimin daha az verdiği, iktidarı elde tutmalarına kimin en iyi destek olduğu ve kimin onları alaşağı edip yerlerine kendi adamlarını geçirmek istediği meselesidir.

Proletaryanın mücadelesini ele alırken burjuvaziye

karşı alınacak tavır, sosyalist ülkeyle farklı bir toplumsal sistemden devletler arasındaki diplomatik, ticari, kültürel ve bilimsel ilişkilerle karıştırılmamalıdır. Bu devletlerarası ilişkiler gereklidir ve geliştirilmelidir, ama sosyalist ülkenin bu ilişkileri kurmadaki amaçlarının açık olması gerekir. Sosyalist ülkenin ideolojik, siyasi, manevi ve maddi yaşamı ilişki sürdürdüğü devletlerin halkları için bir ayna olmalıdır, bu ilişkiler geliştikçe, sosyalist olmayan devletlerin halkları bu aynada sosyalist sistemin iyiliklerini ve üstünlüklerini görebilmelidirler. Elbette sosyalist yolu tutup tutmamak bu halkların bileceği bir iştir, ama sosyalist ülkeye düşen görev, iyi örnek olmaktır.

Çin yöneticileri bütün bu siyasi, teorik ve örgütsel meselelerde yalnızca berrak bir görüşten yoksun olmakla kalmıyor, üstelik bunları açıklığa kavuşturmak bir yana kasıtlı olarak daha da karmakarışık hale getiriyorlar, çünkü Mao Zedung'a bakılırsa, şeyleri açıklığa kavuşturmak için önce karıştırmamız gerekirmiş. Bu iddia doğru değildir. Tam tersine, devrimi gerçekleştirmek için şeyleri açıklığa kavuşturmalı ve halkı ikna etmeliyiz, çünkü iş karışıklığa kalırsa, bu zaten vardır. Eğer bir şeyi karıştırmak gerekiyorsa, o halde can çekişen emperyalizmin işlerini daha da karıştıralım, yoksa onun yardımına koşup, yürüyebilmesi için eline koltuk değneği vermeyelim. Halkların, proletaryanın kurtulması için, sosyalizm ve komünizm ufkuna daha da yaklaşmak için kapitalizmin ömrünü kısaltalım. Devrimci yolumuz, Marksizm-Leninizmin yolu budur. Bundan başka yol yoktur.

Çin yöneticileri eskiden Amerikan emperyalizmine karşı «dişe diş» mücadele ifadesini kullanıyorlardı, ama bunu hayata geçirmediler ve hele hele bugün hiç geçirmiyorlar. Amerikan emperyalizmine karşı dişe diş bir

mücadele yürütmüyor, aksine ona daha da yaklaşıyorlar ve onunla ittifak halindedirler.

Çin'in emperyalist devletlerle ve dünyanın diğer devletleriyle diplomatik, ticari ve kültürel ilişkileri kapitalist bir temele dayanmaktadır. Çin'in bu ilişkileri kurmaktaki amacı diğer iki süper devletle rekabet edebilmek için güçlü emperyalist devletlerden almaya çalıştığı yardımlarla iktisadi ve askeri durumunu güçlendirmektir. Çin'in radyo yoluyla ve diğer araçlarla yaptığı propaganda dünyada, Çin'in yalnızca, eski bir kültüre sahip büyük, güçlü bir devlet olduğu izlenimini değil, aynı zamanda onun şimdiki siyasetinin ilerici, hatta Marksist-Leninist olduğu izlenimini de yaratmayı amaçlamaktadır. Ancak Çinli revizyonistlerin bu faaliyeti, dünya halklarının kapitalist ve emperyalist iktidarı yıkma mücadelesinde izleyebilecekleri bir örnek değildir ve hiçbir zaman da olamaz.

Çin'in «Üçüncü Dünya»nın Birliğine İlişkin Görüşü Gericidir

Çin yönetimi, her bakımdan, iktisadi, toplumsal ve kültürel gelişme seviyeleri bakımından, her birinin, şu anda sahip olduğu ölçüde bir özgürlük ve bağımsızlığı kazanabilmek için gerek duymuş olduğu zaman ve izlediği yol açısından, vb. birbirinden farklı olan bütün «üçüncü dünya» ülkelerinin birleşmesi için çalışıyor.

Peki ama Çin, öğütlediği bu birliği nasıl bir şey olarak kavramaktadır? Çin yönetimi bu birliği Marksist-Leninist yollardan, devrimin ve halkların kurtuluşunun çıkarlarına uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi gereken bir birlik olarak görmüyor. Bu birliği burjuva bakış açısından ele alıyor, yani bugün bir emperyalist devlete

bağlı bulunan, ama yarın pekâlâ bizzat imzalamış oldukları anlaşmaları feshederek bir başka emperyalist devlete bağlanabilecek olan bu ülkelerin yöneticilerince yapılıp bozulan antlaşmalar ve anlaşmalar yoluyla gerçekleştirilebilecek bir birlik olarak görüyor.

Revizyonist Çin yönetimi bu ulusal devletlerin birliğinin yalnızca her bir ülkenin proletaryası ve emekçi kitlelerinin her şeyden önce o ülkeye nüfuz etmiş olan dış emperyalizme karşı ve aynı zamanda iç kapitalizme ve gericiliğe karşı mücadelesi ile sağlanabileceğini unutmaktadır. Bu ülkelerin birliği yalnızca bu temel üzerinde gerçekleştirilebilir. Yabancı emperyalizme karşı ve krallara, yerli gerici burjuvaziye, feodal toprak ağalarına ve diktatörlere karşı birleşik cephe yalnızca bu temel üzerinde oluşturulabilir.

Kapitalizmde birlik yalnızca yukardan, tepede, burjuvazinin zaferlerini korumak ve bunları devrime karşı savunmak için sağlanır. Oysa gerçek birlik, halkın birliği esas olarak aşağıdan ve proletarya önderliğinde gerçekleştirilmelidir.

Tabii ki, bir «üçüncü dünya» ülkesinin ya da bu «dünya»daki bütün ülkelerin proletaryasının diğer siyasi güçlerle emperyalizme karşı birleşmek için başvurabileceği taktikler bir çırpıda reddedilemez. Bir ülkenin burjuva yönetimiyle bir dış emperyalizm ya da «üçüncü dünya» ülkelerinden birinin gerici yönetimi arasında derin bir çelişki baş gösterdiği belli bir anda devrimci güçlerin bu burjuva yönetimle bile birleşebileceği de gözardı edilemez.

Devrimci güçler bütün bu fırsat ve olanakları görebilmeli ve bunlardan yararlanmalıdırlar. İşte bu nedenle Lenin sosyalist ülkenin ve uluslararası proletaryanın yardımı gerekli ayrımları yapan, şarta bağlı bir yardım olmalıdır demektedir.

Oysa Çin yöneticileri tam da gerici hükümetlerin, sözümona emperyalizme karşı durmak üzere, kayıtsız şartsız ittifakını savunuyorlar. Emperyalizmden söz ederken de genel olarak emperyalizmi değil, yalnızca Sovyet sosyal-emperyalizmini kastediyorlar.

Emperyalizmin ve kapitalizmin zayıflaması günümüzde dünya tarihinin esas eğilimidir. Çeşitli devletlerin emperyalizmin etkisinden kurtulma çabaları da emperyalizmin zayıflamasına yol açan bir diğer eğilimdir. Ama bu ikinci eğilim revizyonist Çin yönetimi gibi ülkeler arasında hiçbir ayrım yapmadan, genel ve özel durumları incelemeden, kayıtsız şartsız olarak mutlaklaştırıldığında emperyalist müdahale ve tahakkümden kurtulma mücadelesinde halkların birliğinin doğru yoluna götürmez. Aynı şekilde Avrupa'yı «ikinci dünya» ülkelerini kapsayan bir kıta olarak ele alan ve bu ülkelerin «üçüncü dünya» ile ittifakını öğütleyen Çinli revizyonistlerin bu görüşü de doğru yola götürmez. Bu kapitalist devletler topluluğu hiçbir zaman dünya kapitalizminin genel zayıflamasından yana olamaz. Böyle bir şeyin İngiliz aristokrat burjuvazisinin, Batı Almanya'nın intikamcı burjuvazisinin, kurnaz Fransız burjuvazisinin ve diğer büyük kapitalist grupların yardım ve işbirliğiyle gerçekleştirilebileceğini söylemek acınacak bir saflıktır.

«Üç dünya» teorisinin savunucuları bu kapitalist ülkelerin birleşmesini öğütlerken amaçlarının emperyalizmi zayıflatmak olduğunu öne sürebilirler. Peki ama bu birlik hangi emperyalizmi zayıflatacaktır? «Üç dünya» teorisinin sosyal-emperyalizme karşı kendisiyle birleşik cephe kurulması için çağrıda bulunduğu emperyalizmi mi? Avrupa'nın kapitalist ülkelerinin, kendisiyle çelişkileri olmasına rağmen müttefiki oldukları emperyalizmi mi? Açıktır ki bu devletler topluluğunun güç-

lenmesini savunmak ABD emperyalizminin mevzilerinin güçlenmesini, Batı Avrupa'nın kapitalist devletlerinin mevzilerinin güçlenmesini savunmak demektir.

Öte yandan, Çin yönetimi «ikinci dünya» devletlerinin sözde üçüncü dünyadaki devletlerle ittifakından söz ederken, bu ülkelerin egemen çevrelerinin ittifakını kastediyor. Ama bu ittifakların halkların kurtuluşuna yardım edeceği iddiası idealist, metafizik, anti-Marksist bir görüştür. Onun için, kurtuluş için mücadele eden geniş halk kitlelerini bu tür revizyonist teorilerle aldatmak halklara ve devrime karşı suç işlemektir.

Çin Komünist Partisi sömürgeciliğin boyunduruğunu daha yeni kırmış ama yeni-sömürgeciliğin boyunduruğu altına girmiş olan ülkeler arasında var olan çelişkileri emperyalizmin bilmediğini, görmediğini, kavramadığını ve bunlardan yararlanmadığını sanıyor. Gerçekler emperyalizmin bu çelişkileri kendi yararına kullanmaktan bir an bile geri kalmadığını göstermektedir. Emperyalizm bu ülkelerin ve halklarının, belli birtakım meselelerde bile bir birlik oluşturamamaları için, birbirleriyle çatışmaları, bölünmeleri, birbirlerine düşmeleri için kışkırtma ve tahriklere başvurmaktadır.

Emperyalizm de bir ölüm-kalım savaşı veriyor, ömrünü uzatmaya çalışıyor ve alışılagelmiş araçlarla bunu gerçekleştiremeyeceğini görünce üstünlüğünü ve hegemonyasını yeniden elde etmek için açık savaşa ve saldırıya girişiyor.

Çin yöneticileri Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı «üçüncü dünya» ülkelerini yalnızca kendi aralarında değil, aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri ile de birleştirmek istiyorlar. Bir başka deyişle, Çinli revizyonistler açıktan açığa «üçüncü dünya» halklarına baş düşmanlarının Sovyet sosyal-emperyalizmi olduğunu, bu yüzden de günümüzde, ne ABD emperyalizmine, ne de

onun müttefiki olan ve bu halkların ülkelerinde iktidarda bulunan gerici buruvaziye karşı baş kaldırmamaları gerektiğini söylüyorlar. Çin'in «teori»sine göre «üçüncü dünya» devletleri özgürlük, bağımsızlık ve egemenliklerini pekiştirmek ve burjuvazinin iktidarını alaşağı edecek devrimi gerçekleştirmek için değil, aksine statükoyu korumak için mücadele etmelidirler. Çinli revizyonistlerin devrimin ve ulusal kurtuluş davasının çıkarlarına aykırı olarak Amerika Birleşik Devletleri ile anlaşmaya varılmasını öğütlemekle bu devletleri haince bir uzlaşmaya ittikleri açıkça ortadadır.

Gerçek Marksist-Leninist partilerin enternasyonalist görevi, bütün bu ülkelerin proletaryasını ve halklarını devrimi gerçekleştirmeye, her ne biçimde kendini gösterirse göstersin dış ve iç baskı ve köleliğe karşı ayağa kalkmaya yüreklendirmek ve teşvik etmektir. Partimiz bu «üçüncü dünya» ülkelerinin çoğunun kapitalist burjuvazisinin türlü yollarla bağlı bulunduğu emperyalizme ve sosyal-emperyalizme karşı halkların mücadele vermesi için gerekli koşulların yaratılmasının yegâne yolunun bu olduğu düşüncesindedir.

Oysa Çin ne yapmaktadır? Zaire'de Mobutu ve kliğini savunmaktadır. Propagandası aracılığıyla Çin, Sovyetler Birliğince tezgahlanan bir işgale, Zaire'nin paralı askerlerce işgaline karşı sözümona bu ülkenin halkını desteklediği izlenimini yaratmaya çalışıyor, ama gerçekte gerici Mobutu rejimini desteklemektedir. Mobutu kliği ABD emperyalizminin hizmetindeki bir acentedir. Propagandasıyla ve «Zaire'den yana» tutumuyla Çin Mobutu'nun ABD emperyalizmiyle, yeni-sömürgecilikle ittifakını desteklemekte ve bu ülkede statükonun aynen korunması için uğraşmaktadır. Gerçek devrimcilerin görevi emperyalizmin maşası gerici yöneticileri savunmak değil, tersine Zaire halkını, özgürlüğü ve egemenliği uğ-

runa Mobutu'ya, yerli sermayeye ve Amerikan emperyalizmine, Fransız emperyalizmine, Belçikalı ve diğer emperyalistlere karşı mücadeleye teşvik etmektir.

Zaire'de Mobutu'ya karşı olduğumuz gibi, Angola'da da Neto ve ortaklarına karşıyız, çünkü Amerika Birleşik Devletleri ile Mobutu Zaire'de ne yapıyorsa Sovyetler Birliği ile Neto da Angola'da onu yapmaktadır. Sözü geçen bu iki devletteki durumun gelişimi incelendiğinde sömürgelerin ve pazarların paylaşılması için süper devletler arasındaki rekabetin burada nasıl kızışmakta olduğu açıkça görülür. Biz ne Neto'yu, ne de Sovyetler Birliğini destekliyoruz, ama onlara karşı mücadele ederken Angola halkının düşmanları olan ABD emperyalizmini ve onun paralı askerlerini de destekleyemeyiz. Her durumda, her şart altında ve her zaman devrimci halkları desteklemeliyiz; Zaire ve Angola'da da yalnızca bu ülkelerin halklarını, onların süper devletlerin boyunduruğunu kırma çabalarını desteklemeliyiz.

Zaire devrimcilerine ne salık verilmelidir? Çinli revizyonistlerin öğütlediği gibi bu ülke halkının emperyalizm tarafından daha da fazla ezilmesi için Mobutu ile bir uzlaşma yapmalarını mı? Hayır, Marksist-Leninistler ne Zaire halkına, ne de bir başka halka bu tür bir uzlaşma salık veremezler.

Örnek olarak Çin'in Pakistan konusundaki siyasetini ele alalım. Her zaman zengin burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin egemen olduğu hanların Pakistanı, sözümona Çin'in bir müttefiki olagelmiştir. Ama Çin'in bu ülkeye yaptığı yardım devrimci nitelikte bir yardım değildi. Bu yardım aynen Nehru, Gandi ve diğer gerici parababaları kliğinin Hindistan halkını ezdiği gibi Pakistan halkını gaddarca ezen gerici toprak sahibi burjuvazinin güçlenmesine destek olmuştur. Zülfikar Ali Butto hükümeti de diğerlerinden farklı değildi. İlk ön-

ce Doğu Pakistan Batı Pakistan'dan ayrıldı. Hindistan Doğu Pakistan halkıyla Batı Pakistan'da iktidarda bulunan gerici burjuvazi arasında var olan derin çelişkilerden yararlanmayı bildi. Hindistan bu çelişkileri, ta ki Doğu Pakistan halkını Ali Butto Pakistanına karşı bir ayaklanmaya sürükleyene kadar körükledi. Bu dönemde, Bengaldeş adını alan Doğu Pakistan'da güya demokrasi ve halkın çıkarları uğruna mücadele eden Mucibur Rahman hükümeti kuruldu. Ancak bir sabah, Mucibur Rahman ABD emperyalizmine sıkı sıkıya bağlı unsurlar tarafından öldürüldü. Şimdi Ali Butto da devrilmiş durumda. Böylece Çin'in dostu ve müttefiki, Pakistan'ın en büyük toprak sahibi ve en zengin adamı diğer gericiler tarafından tezgahlanan bir darbeyle alaşağı edilmiş oldu.

Peki iktidara gelen bu muhalefet nedir, bu muhalefet içinde kimler yer almaktadır? Bu da yine ordu mensuplarından, kapitalistlerden ve büyük toprak sahiplerinden oluşan gerici bir güçtür. Onlar sınıf çıkarları gereği ve Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği ya da Çin'le kendilerinin de sürdürdükleri ilişkiler uyarınca gerici iktidarı sıkıca elde tutmaya çalışıyorlar. Bu koşullarda, Çin yöneticilerinin yaptığı gibi Pakistan halkına, bir egemen kliğin yerine bir başkasının geçmesi için şu ya da bu burjuva siyasal güçle sıkı bir ittifak kurmaktan ya da bu güçlerden birini ya da diğerini desteklemekten söz etmek ona devrimin doğru yolunu göstermek değildir. Doğru yol iki ateş arasında, Butto'yla rakiplerinin ateşi arasında kalmış olan halkı, güçlü devrim ateşini yakarak ilk iki ateşi söndürmeye, Pakistan'da var olan, aynı kalıptan çıkmış bu iki kliği alaşağı etmeye çağırmaktır. İki kanatta süren bu mücadelede çelişkilerden yararlanmayı bilmek Pakistan halkına düşer.

Aynı şey birçok «üçüncü dünya» ya da «bloksuz

dünya» ülkesi için de geçerlidir.

Şu halde Çin yönetiminin yalnızca Marksist-Leninistlerle olan ittifaklarında ve dostluğunda değil, burjuva-kapitalist devletlerle olan ittifaklarında da şansı hiç yaver gitmiyor. Peki şansı niye yaver gitmiyor? Çünkü siyaseti Marksist-Leninist değil, çünkü yaptığı tahliller ve bunlardan çıkardığı sonuçlar yanlış. Bu koşullarda, «üçüncü dünya» halkları bu ülkeleri kanatları altına almak isteyen Çin'e nasıl güven duyabilirler?

Yalnızca proletarya diktatörlüğü, yalnızca Marksist-Leninist ideoloji, yalnızca sosyalizm halkları ayıran ve bölen her şeyi ortadan kaldırarak onlar arasında içten bir sevgi, sıkı bir dostluk, çelikten bir birlik yaratabilir. Halklar arasında birliği ve dostluğu sağlamak, sorunları en iyi bir biçimde, halkların çıkarlarına en uygun tarzda çözümlemek için, statükonun ve köleliğin korunmasına hizmet eden, bilime aykırı, halk düşmanı ve oportünist «denge» teorisinin ifadesi olan bir «siyasi denge» kurulması adına Mobutu, Butto, Gandi, vb. gibi yozlaşmış burjuvalara hiçbir surette en küçük bir yardım bile yapılmamalı, en ufak bir taviz bile verilmemelidir.

Biz Marksist-Leninistler yeni-sömürgeciliğe karşı, her ülkenin zalim kapitalist burjuvazisine karşı, yani halkları ezenlere karşı mücadele ediyoruz. Bu mücadele ancak gerçek komünist partiler proletaryayı ve emekçi kitleleri seferber eder örgütler ve yönetirlerse başarıya ulaşabilir. Parti proletaryaya ve emekçi kitlelere önderlik görevini, yüz çeşit anlama gelebilen, yüz bayraklı, muğlak bir ilham kaynağına değil de Marksist-Leninist devrimci bir ilham kaynağına sahipse ancak o zaman başarıyla yerine getirebilir. Gerçek sosyalist ülkenin Marksist-Leninist partisi, yalnızca kendi devletinin

çıkarından hareket etmez, dünya devriminin çıkarını da daima gözönünde tutar.

Çin'in «Üçüncü Dünya» Teorisi ve Yugoslavların «Bloksuz Dünya» Teorisi Halkların Devrimci Mücadelesini Baltalıyor

Marksizm-Leninizme ihanet edenlerin tümü, Sovyet modern revizyonistleri, Titocu, Çinli ve diğer modern revizyonistler proletaryanın muzaffer teorisi Marksizm-Leninizme karşı mücadelede varlarını yoklarını ortaya koyuyorlar. «Üç dünya» teorisinin Partimiz tarafından teşhir edilmesi Çinli revizyonistleri zor durumda bıraktı, çünkü tezlerini çürütmemize ve açığa çıkarmamıza teorik olarak karşılık verebilecek halde değildirler; bunun nedeni bizden korkmaları değil, savunabilecek bir şeyleri olmadığından korkmalarıdır.

«Üçüncü dünya» kavramını ilân eden ya da benimseyen Mao Zedung ve Deng Siao-ping onu teorik dayanaklarla destekleyebilecek durumda olmadıkları gibi desteklemeye kasıtlı olarak da kalkışmadılar. Bunu yapmaktan niye kaçındılar? Onların bu «ihmalkârlığı» bir hiledir, bu hilenin amacı ise insanları aldatmak, sırf Mao Zedung çıkardı diye saçma bir tezi onlara tartışmasız kabul ettirmektir. Mao Zedung bu «felsefi» ve «siyasi» kavramın teorik temelinin ne olduğunu açıklayamadı, çünkü bunun açıklanabilmesinin yolu yoktur. O ve müritleri dünyanın üçe ayrılmasına ilişkin görüşlerini savunmuyor, ilân etmekle yetiniyorlar, çünkü bu tezin savunulabilir bir yanı olmadığını kendileri de biliyorlar.

Çin'in «üçüncü dünya»sı ile Yugoslavların «bloksuz dünya»sı hemen hemen birbiriyle özdeştir. Bu «dünya-

lar»ın her ikisinin de amacı, proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesinin söndürülmesini teorik olarak haklı göstermek ve emperyalist ve kapitalist büyük devletlerin burjuva baskı ve sömürü sistemini koruyup sürdürmelerine yardımcı olmaktır.

Her türlü teorik temelden yoksun, sahte, anti-Marksist bir teori olan «üçüncü dünya» teorisinin, Çinli revizyonistlerin bunun çevresinde yarattıkları efsanenin, yalnızca «üçüncü dünya» ülkelerindeki geniş proletarya ve acı çeken halk kitleleri üzerinde değil, bu ülkelerin yöneticileri üzerinde de hiçbir etkisi yoktur. Çin yönetiminin kendi şemsiyesi altına almaya çalıştığı bu yöneticilerin, kafalarında derin bir şekilde yer etmiş kendi görüşleri, kendi ideolojileri ve kendilerine özgü eğilimleri vardır, bunun için Çin'in masallarını yutmuyorlar. Deng Siao-ping ve şürekası geniş toprakları ve nüfusu ile Çin'in bu ülkelere kendini kabul ettirebileceğini düşünüyor. Çin'in «üç dünya» teorisi belirli bir dereceye kadar ve ona zarar vermediği sürece Amerikan emperyalizminin işine gelmektedir. Bu teori dünyada hem Amerikan emperyalizminin, hem de Sovyet sosyal-emperyalizminin, kendi hegemonyalarını genişletmek, sözde üçüncü dünya ülkelerinin kapitalist ve burjuva toprak sahibi elebaşıları ile birleşerek onlarla yeni ittifaklar ve anlaşmalar yapmak için yararlanacakları karışık durumlar yaratılmasını teşvik ediyor. Bu durum Çinli revizyonistlerin sosyal-emperyalist emellerine de hizmet etmektedir.

«Bloksuz dünya» teorisine gelince, Yugoslav revizyonistleri buna Marksist-Leninist teorinin yerini alacak olan evrensel bir teori payesini veriyorlar; onlara bakılırsa Marksist-Leninist teori «gününü doldurmuştur», artık «günümüze uygun» değildir, çünkü güya halklar ve

dünya değişmiştir. Onlar Marksizm-Leninizmi Carrillo'nun yaptığı gibi açıkça reddetmiyorlar ama kendi «bloksuz dünya» teorilerini savunarak ona karşı savaşıyorlar; Marksizm-Leninizmi savunanlar ise, Yugoslav revizyonistlerine göre hep aynı «yanlış»ı tekrarlıyorlar, bu devrimci doktrinin ilke ve normlarının düzeltilmesi gerektiğini kabul etmiyorlar, bu nedenle onlar, «sabıkalıdır». Onlara göre, Arnavutluk Emek Partisi (ki saldırılarının hedefi odur) «sabıkalı» bir partidir, çünkü Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in bilimsel ilkelerini, yöntemlerini ve doktrinini «onların zamanınkinden bütünüyle farklı olan bir dünya»da uygulamak istemektedir.

Titocu görüşler tümüyle anti-Marksisttir. Titocular bugünkü dünya gelişme sürecini bu mevzilerden kalkarak tahlil ediyorlar. Genel olarak modern revizyonizm, özel olarak da Yugoslav ve Çin revizyonizmi devrime karşıdır. Yugoslav ve Çin revizyonistleri Amerikan emperyalizmini daha mantıklı bir yol izleyebilecek ve, onlara göre gelişmekte olan ve hiçbir bloka bağlanmak istemeyen günümüz dünyasına «yardım» edebilecek muazzam bir güç olarak görüyorlar. Fakat, Yugoslavların teorisi «bloksuz» teriminin doğru dürüst bir tanımını yapmaktan bile acizdir. Sözü edilen bu dünyaya dahil ettiği ülkeler hangi bakımdan bloksuzdurlar, siyasi, ideolojik, iktisadi ya da askeri bakımdan mı? Yugoslavların sahte Marksist teorisi bu soruya değinmiyor; bu konuya hiç girmiyor, çünkü yeni bir dünya adı altında önderlik etmeye çalıştığı bütün bu ülkeler Amerikan emperyalizmine ya da Sovyet sosyal-emperyalizmine çok yönlü bağımlılıklarına son verebilecek bir durumda değildirler.

Yugoslavların «teori»si, eski tipte sömürgeciliğin günümüzde genel olarak ortadan kaldırılmış olduğu gerçeği ile spekülasyon yapıyor, fakat birçok halkın yeni sömürgeciliğin pençesine düştüğünü belirtmeye yanaş-

mıyor. Biz Marksist-Leninistler eski biçimlerdeki sömürgeciliğin varlığına son verildiği gerçeğini inkâr etmiyoruz, ancak onun yerini yeni-sömürgeciliğin aldığını vurguluyoruz. Bugün de, iktisadi ve askeri güçlerine dayanarak halkları ezen, halklar arasında kendi yoz yaşam tarzlarını yayarak siyasi ve ideolojik olarak kafalarında karışıklık yaratan yine aynı, dünkü sömürgecilerdir. Titocular bu durumu dünyanın büyük bir değişikliğe uğraması olarak niteliyorlar ve ne Marks'ın, ne Lenin'in, ne de tümüyle reddettikleri Stalin'in, böyle bir şey olabileceğini düşünemediğini de ekliyorlar. Onlara bakılırsa, halklar şimdi özgür ve bağımsızdır ve yegâne arzuları bloksuz olmaktır, bu arada dünyann zenginlikleri de daha akılcı ve daha adil bir tarzda paylaşılmalıdır.

Yugoslav «teorisyenleri» bu «arzu»nun gerçekleşebilmesi için, Amerikan emperyalistlerinden, Sovyet sosyal-emperyalistlerinden ve gelişmiş kapitalist ülkelerden cömert davranmalarını ve «sosyalizme ilerleyebilecek bilinç seviyesine ulaşmıştır» dedikleri günümüz dünyasının dönüştürülmesine uluslararası konferanslar, tartışmalar, oturumlar ve karşılıklı tavizler yoluyla canıgönülden katkıda bulunmalarını rica ediyorlar.

Titocu revizyonistlerin salık verdikleri «sosyalizm» budur; halkları gerçeklerden elden geldiğince uzaklaştırmak için ısrarla bunu ortaya sürüyorlar. Devrime karşı oldukları için toplumsal barışın korunmasından yanadırlar, «aşağı sınıfların yaşam şartlarının düzeltilmesi» için burjuvazi ile proletaryanın anlaşmasından yanadırlar. Yani onlar üst sınıflardan «cömert» davranmalarını, kârlarından birazını «dünyanın sefillerine» dağıtmalarını ezile büzüle rica ediyorlar.

Tito demin de değindiğimiz gibi güya «bugünkü dünya durumuna» uygun olan «bloksuz dünya» teorisini «evrensel bir doktrin» haline getirmek istiyor. Dünya

halkları uyandı, onlar özgür yaşamak istiyorlar, ama Tito'nun teorisine göre bu «özgürlük» iki blokun, NATO ile Varşova Paktının mevcudiyetinden ötürü henüz «tam» değildir.

Tito bloklara karşı olma siyasetinin lideri ve bayraktarı olarak geçiniyor. Gerçekten de ülkesi ne NATO'nun, ne de Varşova Paktının üyesidir, fakat, bu askeri örgütlere birçok bağla bağlıdır. Yugoslav ekonomisi ve siyaseti bağımsız olmayıp kapitalist ülkelerden, en başta da Amerikan emperyalizminden aldığı kredi, yardım ve borçlara tabidir. Onun için, en çok bu emperyalizme dayanmaktadır. Bununla birlikte Tito aynı zamanda Sovyet sosyal-emperyalizmine ve bütün diğer büyük kapitalist devletlere de dayanmaktadır. Dolayısıyla bloksuz olduğunu iddia eden Yugoslavya, *de jure* [resmen - ÇN.] olmasa da, *de facto* [fiilen — ÇN.] süper devletlerin saldırı örgütlerine bağlıdır.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde, Tito'nun şu sözümona bloksuz dünya içinde biraraya getirmek istediği kendisi gibi bir sürü yönetici var. Bu kişiler, genellikle burjuva, kapitalist olup Marksist olmayan kimselerdir, birçoğu devrime karşı mücadele etmektedir. Bu kişilerin bazılarının, sosyalist, demokrat, sosyal-demokrat, cumhuriyetçi, bağımsız cumhuriyetçi, vb. gibi sıfatlar takınmaları çoğu kez proletaryayı ve ezilen halkı aldatarak boyunduruk altında tutmalarına, onlar aleyhinde dümenler çevirmelerine hizmet etmektedir.

«Bloksuz» devletlerde anti-Marksist, kapitalist ideoloji hüküm sürmektedir. Tito Yugoslavyası gibi bu devletlerin birçoğu da aynı çıkarlar zinciriyle süper devletlere ve dünyanın bütün gelişmiş kapitalist ülkelerine bağlıdır. Tito'nun dünyanın bütün ülkelerine öğütlediği, onun önderliğinde «bloksuz dünya» içinde biraraya gelinmesinin tek amacı ve tek temeli devrimi bastırmak-

tır, proletaryanın ve halkların ayaklanarak eski kapitalist toplumu alaşağı etmelerine ve yeni toplumu, sosyalizmi kurmalarına engel olmaktır.

Bu ülkeleri biraraya getirmede Tito'ya yol gösteren düşünce ve temel ilke budur. Tito sanki bu ülkeleri biraraya getirmeyi ve onların önderliğini ele geçirmeyi başarmış gibi övünüyor, oysa gerçekte ortada böyle bir durum yoktur, çünkü Tito'nun «bloksuz dünya» teorisine, ya da Çin'in «üç dünya» teorisine, bayraktarlarının umduğu ve verilmesini sağlamaya çabaladığı önemi hiç kimse vermiyor. Herkes kendi bildiğini okuyarak kendisine en çok ve en çabuk kazanç getirecek yolda yürüyor.

Görüldüğü kadarıyla Amerikan emperyalizmi ve dünya kapitalizmi Tito'nun «bloksuz dünya»sını Çinlilerin «üçüncü dünya»sına yeğ tutuyorlar. Gelişmiş kapitalist ülkeler ve Amerikan emperyalizmi Çin'in «üç dünya» teorisini desteklemekle birlikte yine de onu bir dereceye kadar ihtiyat ve tereddütle karşılıyorlar, çünkü Çin'in güçlenmesi hoşlarına gitmeyecek durumlara yol açabilir ve ilerde bizzat Amerikalılar için bile tehlikeli hale gelebilir. Oysa Tito'nun «bloksuz dünya»sı Amerika Birleşik Devletleri için hiçbir tehlike arzetmiyor. Carter işte bu nedenle Tito'nun son Amerika Birleşik Devletleri ziyareti sırasında onun «bloksuz dünya»nın yaratılmasındaki rolünü göklere çıkararak «bloksuz ülkeler» hareketini «günümüz dünyasının büyük sorunlarının çözümlenmesinde çok önemli bir unsur» olarak niteledi.

Çoğu, kapitalist ülkeler olan «bloksuz ülkeler» tercihlerini yapıp yürüyecekleri yolu belirlemişlerdir. Siyasi manevralar yapmayı bilmekte, hangi emperyalist ve kapitalist devletler en çok yardımda bulunuyorsa onların yanında saf tutmaktadırlar. Burjuva ve kapitalist

anlayışa göre politikayla uğraşmak yalan ve dalaverey e başvurmak, her zaman ve her türlü yolla başkalarını aldatmak demektir. Bu siyaset bir fuhuş siyasetidir, amacı, sırası geldiğinde ve fırsat çıktığında daha güçlü bir devletten kendi sınıf çıkarları, bu sınıfın ileri gelenlerinin çıkarları uyarınca biraz olsun nakit para bulabilmektir.

Titoculuk «bloksuz dünya» teorisiyle tam da bu siyaseti salık veriyor. Ama bu siyaset Tito'nun ileri sürdüğü gibi her yerde aynı yönelime sahip değildir. «Bloksuz» devletler ne yapacakları ve nasıl hareket edecekleri konusunda Tito'ya danışmıyorlar. Birkaç istisna dışında bu devletlerin yöneticileri kapitalist iktidarlarını sağlamlaştırmak, halklarını sömürmek, büyük bir emperyalist ülkeyle dost kalmak, her isyanı, her halk ayaklanmasını, her devrimi patlak vermeden önlemek, olmazsa bastırmak için uğraşıyorlar. Titocu «bloksuz dünya»nın bütün siyaseti budur.

Çin'in «üçüncü dünya» teorisi de statükonun korunmasından yanadır. Titocu «bloksuz dünya»nın maksadı burjuva sınıfı zenginleştirmek ve iktidarda tutmak için Amerikan emperyalizminden ve diğer kapitalist ülkelerden kredi dilenmektir. «Üçüncü dünya» teorisiyle Çin de, dünyaya hükmedebilecek bir süper devlet haline gelebilmek için zenginleşmek, iktisadi ve askeri olarak güçlenmek istiyor. Her iki «dünya»nın amacı da anti-Marksisttir, her ikisi de sermayeden, Amerikan emperyalizminden yanadır.

Tito'nun Çin ziyaretinin ve Hua Guo-feng'in Yugoslavya ziyaretinin de gösterdiği gibi Yugoslav revizyonistleri, Çinli revizyonistleri kendi mevzilerine çekmek ve «bloksuz ülkeler» teorisinin Pekin'de sadece anlayışla karşılanmayıp üstelik tümüyle onaylanmasını da sağlamak amacıyla Çin'e, Çinli revizyonistlerin tabiatı-

na pek uygun övgüler düzmekte, onları kurnazca pohpohlamaktadırlar. Başını Hua Guo-feng'le Deng Siao-ping'in çektiği revizyonist Çin yöneticileri «üçüncü dünya» teorilerinden vazgeçmemekle birlikte Titocu «bloksuz dünya» teorisine açık desteklerini ifade etmişlerdir. Onlar «üçüncü dünya» halklarını aldatmak şeklindeki ortak anti-Marksist amaç uğruna Yugoslav revizyonistleriyle, birbirine paralel iki ray üzerinde aynı doğrultuda yol almak, onlarla sıkı bir işbirliği yapmak istediklerini göstermişlerdir. Yugoslav yöneticileri şimdi Çin'i savunarak bu görüşleri geliştiriyorlar. Bununla birlikte, Çin'i savunurken büyüklük hastası bir devlet olan Çin için küçük düşürücü bazı «görüşler» de getirdiler. Titocular Çin'in bugünkü siyasetinin gerçekçi olduğunu iddia ederek Partimizin Çin yönetimini teşhir etmesi karşısında Çin'i savunuyor ve destekliyorlar.

Çin büyük bir ülkedir, diyor Yugoslavlar, tam da tabiatı gereği, geliştirilmesi gerekiyor, çünkü hâlâ geri, gelişmekte olan bir ülkedir. Titocular Arnavutluk Emek Partisi gibi Marksist-Leninist partilerin, Çin'e, haklı olarak gelişmek ve bloksuz kalmak istediği için, ulusal kurtuluş savaşlarına yardım ettiği için, vb., vb. saldırmakla haksızlık ettiklerini ileri sürüyorlar. Yugoslavya'nın böylelikle Çin'i bir Yugoslav uydusu haline getirme gibi bir emeli var. Yugoslav revizyonistleri için önemli olan, anti-Marksist görüşlerinin Çin tarafından tereddütsüz benimsenmesidir.

Başında Tito'nun bulunduğu Yugoslavya «bloksuz dünya» teorisiyle Amerikan emperyalizmine her zaman sadakatle hizmet etmiştir. Tito ve grubu Çin'i Amerika Birleşik Devletleriyle yakınlaşmaya ve ittifaka iterken yine aynı hizmete devam ediyor. Tito'nun Pekin'e gidişinin ve orada yaptığı görüşmelerin başlıca amacı buydu; bunlar, aralarında sıkı bir dostluk kurulması so-

nucunu doğurdu ve bu dostluk ise Hua Guo-feng'in Yugoslavya ziyaretiyle yalnızca devletler seviyesinde değil, aynı zamanda partiler seviyesinde de geniş kapsamlı bir işbirliği biçimini aldı. Çin yöneticileri Tito'nun Pekin ziyareti sırasında Yugoslavya Komünistler Birliğinin Marksist-Leninist bir parti olduğunu ve Yugoslavya'da gerçek sosyalizmin inşa edilmekte olduğunu yarım ağızla kabul ettiler. Hua Guo-feng Belgrad'a gittiğinde ise bunu tümüyle ve resmi olarak belirttiler.

Başka bir deyişle, kesin bir şekilde Tito'yu bir «Marksist» olarak kabul eden ve «Yugoslavya'da sosyalizm inşa edilmektedir», «Yugoslavya Komünist Partisi Marksist-Leninist bir partidir» diye ilân eden Mikoyan ve Kruşçev'in bir zamanlar yaptığının aynısını, bugün de Maocular yapmışlardır.

Amerika Birleşik Devletleri keyfine göre kâh Tito'nun ipini, kâh Hua Guo-feng'le Deng Siao-ping'in iplerini oynatıyor. Hua-Deng çifti kukla tiyatrolarının sahnelerine açıkça çıkmayan kuklalardır, onlar sahne gerisinde dururlar ve teorileri saldırıya uğradığında, tezlerini destekleyecek hiçbir olgu bulamayınca «polemiğe girmeyeceğiz» deyiverirler! Sosyalist Arnavutluk'la Marksist-Leninist Emek Partisinin dünya kamuoyu önünde onları fena halde teşhir ettiği bir sırada neden sosyalist Arnavutluk'la polemiğe girmiyorlar? Neyi bekliyorlar? Polemiğe girmiyorlar çünkü Marksizm-Leninizme ve devrime karşı oynadıkları ihanet oyununun açığa çıkarılacağından korkuyorlar. Çin yöneticileri, Yugoslavlar ve başkaları aracılığıyla, Arnavutluk'un polemiğine Çin'in karşılık vermeyeceğini söylerken amaçları gerçeği örtbas etmektir.

Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği ve diğer kapitalist ülkeler durmadan çeşitli ikili ya da çok taraflı toplantılar, türlü çeşitli konferanslar, kongreler

tertipliyor, kararlar alıyor, konuşmalar yapıp basın toplantıları düzenliyorlar, bir sürü yalan söyleyip asılsız umutlar yayıyor, tehditler savuruyor, şantaja başvuruyorlar. Bütün bunlar içine battıkları buhrandan sıyrılmak, acı çeken ezilen halkların öç alma duygularını yatıştırmak, geniş emekçi kitleleri ve proletaryayı uyutmak, ilerici demokratları kandırmak için yapılıyor. Bütün bu dolambaçlı ve iğrenç oyunda Yugoslav ve Çin revizyonistleri de kozlarını oynuyorlar.

«Gelişmekte olan dünya» teorisi de, bu oyunda oynanan ve aynı anti-Marksist amacı, kafaları karıştırma amacını güden kozlardan biridir. Bu teori siyasi meselelerden hiç mi hiç söz etmiyor, çünkü bu boşuna bir iş olurmuş. Bu teori için yalnızca «ekonomik mesele» ve genel olarak «gelişme meselesi» vardır. Ancak, «gelişmekte olan dünya» teorisinin ne tür bir gelişme peşinde olduğunu hiç kimse bilemiyor. Kuşkusuz dünyanın çeşitli ülkeleri iktisadi, siyasi, kültürel, vb. her alanda gelişmek istiyorlar. Başta proletarya olmak üzere dünya halkları eski, çürümüş, burjuva kapitalist dünyayı yıkmak, yerine yeni dünyayı, sosyalizmi kurmak istiyorlar. Fakat «bloksuz dünya» ve «gelişmekte olan dünya» teorileri bu dünyanın hiç sözünü etmiyor.

Biz Marksist-Leninistler çeşitli ülkelerden söz ederken bunlar hakkındaki fikirlerimizi de belirtir, şu ya da bu ülkenin gelişme düzeyini, her devletin bu yönde gelişme olanaklarını değerlendiririz. Biz, her ülkenin halkının kendi gücüne dayanarak devrim yapmak ve yeni toplumu inşa etmek zorunda olduğunu söylüyoruz. Biz, özgür, bağımsız ve egemen olmak için her devlet yeni bir toplum inşa etmeli, kendisini ezenlere karşı mücadele ederek onları alaşağı etmeli, kendisini köleleştiren her emperyalizme karşı mücadele etmeli, siyasi, iktisa-

di ve kültürel haklarını kazanmalı ve savunmalı, işçi sınıfının, emekçi kitlelerle ittifak halinde iktidarda olacağı tamamen özgür, tam bağımsız bir anavatan inşa etmelidir diyoruz. İşte söylediğimiz budur ve biz Leninist iki dünya tezinin kararlı savunucularıyız. Yeni sosyalist dünyanın mensuplarıyız ve eski kapitalist dünyaya karşı bir ölüm kalım mücadelesi veriyoruz.

Dünyayı «birinci dünya»ya, «ikinci dünya»ya, «üçüncü dünya»ya, «bloksuz dünya»ya, «gelişmekte olan dünya»ya, ya da ilerde icat edilebilecek herhangi bir başka «dünya»ya bölen tüm diğer «teoriler» kapitalizme hizmet eder, büyük devletlerin hegemonyasına, onların halkları boyunduruk altında tutma emellerine hizmet eder. Bu gerici, anti-Marksist teorilere karşı bütün gücümüzle mücadele etmemizin nedeni budur.

Partimizin mücadelesi bütün dünyada, özellikle de sözde üçüncü dünya, bloksuz dünya ya da gelişmekte olan dünya ülkelerinde sempatiyle izlenmektedir. Çinlilerin, Titocuların, Sovyetlerin revizyonist teorilerinin, Amerikan emperyalizminin teorilerinin, vb. aldatmaya uğraştığı bu ülkelerin halkları, Marksist-Leninist görüşlerimizde, Partimizin ideolojik ve siyasi tutumunda baskı ve sömürüden nihai kurtuluşlarının doğru yoluna tekabül eden doğru tavrı görüyorlar.

Tam da bu yüzdendir ki Marksizm-Leninizmin ve Partimizin düşmanları bizi sekterlikle, aşırı solculukla, Blankist olmakla, uluslararası durumun doğru bir tahlilini yapmayıp modası geçmiş şemalara sarılmakla, vb. suçluyorlar. Açıktır ki hedef aldıkları, «Marksist-Leninist şemacılık», «Stalinist şemacılık», vb. diye niteledikleri, devrimci doktrinimizdir.

Bizi, eski sömürgeciliğin sömürü biçiminden kurtulup yeni sömürgeciliğin sömürü biçiminin pençesine düşen ülkeleri sözümona derhal sosyalizme geçmeye, der-

hal proleter devrimi gerçekleştirmeye çağırmakla suçluyorlar. Böylelikle bizi maceracı olarak gösterip bize darbe indirebileceklerini sanıyorlar. Fakat Partimiz Marksist-Leninist teoriye sadıktır, devrimin yolunu, geçmesi gereken aşamaları, devrimin ister ulusal demokratik ve anti-emperyalist, ister sosyalist devrim olsun başarıyla gerçekleştirilebilmesi için yerine getirilmesi gereken koşulları doğru bir şekilde tanımlayan bu teoriye sadıktır. Biz bu teoriye Anti-faşist Ulusal Kurtuluş Savaşımızda da sadık kaldık, ona şimdi de sosyalizmin inşasında, ideolojik mücadelemizde ve dış siyasetimizde de sadık kalıyoruz. Tahlilimiz doğrudur, bundan dolayı hiçbir iftira onu sarsamaz.

II

ÇİN'İN BİR SÜPER DEVLET HALİNE GELME PLANI

Başlangıçta, ABD emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizminin dünya hakimiyeti stratejisini, modern revizyonizmin değişik biçimlerinin ortaya çıkışını ve gelişmesini, aynı zamanda tüm bu düşmanların Marksizm-Leninizme ve devrime karşı mücadelelerini tahlil ederken, Çin revizyonizminin yeri ve stratejisi üzerinde de durmuştuk.

Çin, kendi siyasi çizgisini Marksist-Leninist olarak nitelendiriyor, oysa gerçekler tam tersini göstermektedir. Biz Marksist-Leninistler tarafından ortaya çıkarılması gereken, tam da bu çizginin gerçek tabiatıdır. Çin'in revizyonist teorilerinin Marksist teoriler olarak yutturulmasına, onun, benimsediği rotada, gerçekte devrime karşı olduğu halde, kendisini devrim için savaşıyormuş gibi göstermesine izin vermemeliyiz.

Çin'in, içerde kapitalizmin mevzilerini sağlamlaştırmaya, dünyada hegemonyasını kurmaya, deyim yerindeyse, «layık olduğu yer»i tutmak üzere büyük bir emperyalist devlet haline gelmeye çalıştığı, izlemekte olduğu siyasetle daha da açıklık kazanmaktadır.

Tarih, her büyük kapitalist ülkenin, dünya çapında büyük bir güç haline gelmeyi, diğer büyük devletlere yetişip onları geçmeyi, onlarla dünya hakimiyeti uğruna rekabet etmeyi amaçladığını gösterir. Büyük, burjuva devletlerin, emperyalist devletlere dönüşmek için izledikleri yollar, farklı olmuş; belli tarihi ve coğrafi durumlara, üretici güçlerin gelişmesine, vb. bağlı olmuştur. Amerika Birleşik Devletlerinin izlediği yol, sömürgeci işgaller temelinde bu hale gelmiş olan İngiltere, Fransa ve Almanya gibi eski Avrupa devletlerinin izledikleri yoldan farklıdır.

İkinci Dünya Savaşından sonra, Amerika Birleşik Devletleri en büyük kapitalist devlet olarak kaldı. Sahip bulunduğu büyük iktisadi ve askeri potansiyel temelinde ve yeni-sömürgeciliğin gelişmesi yoluyla, emperyalist bir süper devlete dönüştü. Ama çok geçmeden buna diğer bir süper devlet, Stalin'in ölümünden ve Kruşçevci yönetimin Marksizm-Leninizme ihanetinden sonra emperyalist bir süper devlete dönüşmüş olan Sovyetler Birliği katıldı. Sovyetler Birliği bu amacı uğruna sosyalizmin yaratmış olduğu büyük iktisadi, teknik ve askeri potansiyelden yararlandı.

Şimdi, diğer bir büyük devletin, günümüz Çin'inin bir süper devlet haline gelme çabalarına tanık oluyoruz; çünkü o da kapitalizm yolunda hızla ilerliyor. Ama Çin'in sömürgeleri yoktur, diğer iki emperyalist süper devletle kıyaslanabilecek büyük ölçekli ve gelişmiş sanayii, genel olarak güçlü bir ekonomisi ve büyük bir termonükleer potansiyeli mevcut değildir.

Bir süper devlet haline gelmek için, gelişmiş bir ekonomiye, atom bombalarıyla donatılmış bir orduya sahip olmak, dış ülkelerde pazarlar, nüfuz alanları ele geçirmek ve sermaye yatırımlarında bulunmak, vb. kesinlikle zorunludur. Çin, bu koşulları tez elden gerçekleştir-

meye çalışmaktadır. Bu niyet, Çu En-lay'ın 1975'te Halk Meclisindeki konuşmasında dile gelmiş ve Çin Komünist Partisi 11. Kongresinde, Çin'in, yüzyılın bitiminden önce güçlü ve modern bir ülke haline geleceği ve Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliğine yetişmeyi amaçladığı ilân edilerek tekrarlanmıştı. Şimdi, bu planın bütünü, «dört modernleştirme» adı verilen siyasetle genişletilmiş, kesin ayrıntılarıyla ortaya konmuştur.

Peki, Çin, kendisi de bir süper devlet haline gelebilmek için nasıl bir yol seçti? Şimdiki durumda, dünyadaki sömürge ve pazarlar diğerlerinin elindedir. Çinli revizyonistlerin iddia ettiği gibi, Amerikalıların ve Sovyetlerinkine eşit bir iktisadi ve askeri potansiyelin 20 yıl içerisinde, kendi güçleriyle yaratılması, olanaksızdır.

Bu koşullarda Çin, bir süper devlet haline gelmek için başlıca iki evreden geçmek zorunda kalacaktır: İlk olarak, ABD emperyalizmi ve diğer gelişmiş kapitalist ülkelerden krediler ve yatırımlar istemesi, büyük bir kısmı kredi verenlere pay olarak gidecek olan yerel kaynaklarını değerlendirmek için yeni teknoloji satın alması gerekecektir. Ardından, tıpkı ABD emperyalistleri ve Sovyet sosyal-emperyalistlerinin bugün yaptığı gibi, kendi halkının sırtından elde edilen artıkdeğeri çeşitli kıtalardaki ülkelere yatıracaktır.

Çin'in bir süper devlet haline gelme çabaları, en başta, müttefik seçimine ve ittifaklar yaratılmasına dayanmaktadır. Bugün dünyada iki tane süper devlet vardır: ABD emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizmi. **Çin yöneticileri, ekonomi, maliye, teknoloji, örgütlenme alanlarında ve askeri alanda yardımını görmeye büyük umutlar bağladıkları ABD emperyalizmine dayanmayı uygun gördüler.** Gerçekte, Amerika Birleşik Devletlerinin iktisadi ve askeri potansiyeli, Sovyet sosyal-emper-

yalizmininkinden daha fazladır. Çinli revizyonistler her ne kadar Amerika'nın gerilemekte olduğunu söylüyorlarsa da bunu pekâlâ biliyorlar. İzledikleri yolda, kendisinden fazla bir şey elde edemeyecekleri zayıf bir ortağa güvenemezler. Tam da güçlü olduğundan dolayıdır ki, kendilerine müttefik olarak Amerika Birleşik Devletlerini seçmişlerdir.

Amerika Birleşik Devletleri ile ittifakın ve Çin siyasetinin ABD emperyalizminin siyasetine uydurulmasının başka amaçları da vardır. Bu, Çin yöneticilerinin Sovyetler Birliğine karşı yürüttükleri kulakları sağır edici propaganda ve hummalı faaliyetten açıkça belli olduğu gibi, Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı tehdidi, içinde barındırmaktadır. Çin, izlemekte olduğu bu siyasetle, revizyonist Sovyetler Birliğine, Amerika Birleşik Devletleri ile bağlarının, emperyalist bir savaşın patlak vermesi halinde kendisine karşı yöneltilecek muazzam bir güç oluşturduğunu bildirmektedir.

Çin'in günümüzdeki siyaseti tüm diğer gelişmiş kapitalist ülkelerle dostluk ve ittifaklar kurmayı da amaçlıyor. Çin bu ülkelerden siyasi ve iktisadi yararlar bekliyor. «İkinci dünya» diye adlandırdığı bu ülkelerle ABD'nin ittifakının güçlenmesini istiyor ve bunun için çalışıyor. Onları, kendi büyük ortağı olarak gördüğü ABD emperyalizmiyle birliğe, daha doğrusu ona boyun eğmeye teşvik ediyor.

Çin hükümetinin tüm zengin kapitalist devletlerle, Japonya, Batı Almanya, İngiltere, Fransa, vb. ile kurmayı kafaya koyduğu bütün o sıkı bağlar bununla açıklanabilir; Amerika Birleşik Devletlerinden ve ister cumhuriyet isterse krallık olsun, tüm diğer gelişmiş kapitalist ülkelerden iktisadi, kültürel ve bilimsel hükümet heyetlerinin sık sık Çin'e yaptığı ve Çin heyetlerinin de iade ettiği ziyaretler bununla açıklanabilir. Çin'in sis-

temli bir biçimde her fırsatta Amerika Birleşik Devletleri ve diğer sanayileşmiş ülkelerden yana tavır alması, bu ülkelerde Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı yazılan, söylenen, yapılan her şeyi öne çıkarmaya özen göstermesi bununla açıklanabilir.

Çin yöneticilerinin bu siyasetinin, Amerika Birleşik Devletlerinin ilgisini uyandırmaması ve beklenen desteği görmemesi mümkün değildir. Bilindiği gibi İkinci Dünya Savaşı sırasında Amerikan Dışişleri Bakanlığında, Çin meselesinde iki lobi bulunuyordu: Biri Çan Kay-şek yanlısı, diğeri Mao Zedung yanlısı. Tabii, o zaman, Çan Kay-şek lobisi Amerikan Dışişleri Bakanlığında ve Senatosunda başarıya ulaştı, Mao Zedung lobisi ise mahallinde, kıta Çininde başarılı oldu. Bu lobiyi yaşatanlar arasında, özellikle, Çinlilerin dostu, danışmanı, yeni Çin'deki her çeşit örgütlenmenin özendiricisi, esin kaynağı haline gelen Marshall, Vandemeyer, Edgar Snow ve başkaları bulunuyordu. Bugün, o eski bağlar canlanmakta, sağlamlaşmakta, yoğunlaşmakta ve somutlaşmaktadır. Şimdi Çin'le Amerika Birleşik Devletlerinin birbirine gittikçe daha fazla yaklaştığını herkes görüyor. Bir süre önce, iyi haber alan Amerikan gazetelerinden biri, «Washington Post», şöyle yazıyordu: «Şimdi Amerika'da sağın bile, Pekin'den pek hazzetmeyenlerin bile desteğini kazanan genel bir kanı var. Buna göre, geçmişte ne olmuş olursa olsun Çin'in Amerika Birleşik Devletleri için bir tehlike olarak görülmesine artık bir neden kalmamıştır. Tayvan konusu hariç, iki hükümetin üzerinde anlaşamadığı pek az şey vardır. Aslında her iki taraf da, diğer alanlarda ilerleme sağlama amacıyla Tayvan meselesini bir kenara bırakmakta anlaşmıştır.»

Çin ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki ilişkilerde ortaya çıkan Tayvan meselesi, biçimsel bir sorun

olarak kalmıştır. Çin, şimdi bu mesele üzerinde ısrar etmiyor. Hong Kong sorununu kendine dert edinmiyor, Macao'nun hâlâ Portekizlilerin hakimiyeti altında oluşu da umurunda bile değil. Çin hükümeti yeni Portekiz hükümetinin bu sömürgeyi Çin'e geri verme teklifini, «verilen hediye geri alınmaz» diyerek, geri çeviriyor. Bu sömürgelerin varlığı çağdışı bir olgudur; ama bu, Çin yöneticilerinin pragmacı siyasetini hiç mi hiç etkilemiyor. Hong-Kong, Macao sömürge olarak kaldığına göre, Tayvan niye kalmasın? Çin'in, Tayvan'ın gelecekte de, olduğu gibi kalmasını istediği anlaşılıyor. Göz göre göre sürdürdüğü açık ilişkilerin yanı sıra, bu üç kapı yoluyla, Amerikan emperyalistleri, İngiliz, Japon emperyalistleri ve diğer emperyalistlerle gizli alışverişini geliştirmeyi de düşünüyor. Bu nedenle, Deng Siao-ping ve Li Sien-nien'in ileri sürdüğü, Çin-Amerikan ilişkilerinin sözümona Amerikalıların Tayvan'a karşı tutumuna bağlı olduğu saçmalığı, Çin'in bir süper devlet haline gelmek üzere Amerika ile yakınlaşmaya doğru koyulmuş olduğu yolu gizlemeyi amaçlayan bir sis perdesinden başka bir şey değildir.

Carter, Amerika Birleşik Devletlerinin Çin'le diplomatik ilişki kuracağını açıklamıştır. Tayvan'a gelince ABD Japonya'nın tutumunu benimseyerek ada ile iktisadi ve kültürel ilişkilerini ve bunların perdesi altında, askeri ilişkilerini kesmeksizin, biçimsel olarak diplomatik ilişkilerini kesecektir. Gerçekte Çin, Amerika Birleşik Devletlerinin Tayvan'la askeri ilişkilerini sürdürmesinde yarar görmektedr. Çin Amerika Birleşik Devletlerinin Tayvan, Japonya, Güney Kore ve Hint Okyanusunda kuvvet bulundurmasını istiyor; çünkü, böylece Sovyetler Birliğine karşı bir denge unsuru yaratıldığı için, bunun kendi yararına olacağını hesaplıyor.

Tüm bu tutumlar, Çin'in, Amerika Birleşik Devlet-

leri ve diğer büyük kapitalist ülkelerin kredi ve yatırımları ile ekonomisini geliştirmeye, askeri potansiyelini artırmaya çalışarak bir süper devlet haline gelmesi için Çin yönetiminin seçmiş olduğu yolun sonuçlarıdır. Çin yönetimi bu yolu, sözümona, doğru bir siyaset izlediğini, «Çin, dünyanın büyük başarılarından, yeni patent ve teknolojilerden, yabancı şeyleri kendi iç gelişmesinin hizmetine sunarak yararlanmak zorundadır», vb. diyen Mao Zedung'un «Marksist» çizgisini izlediğini öne sürerek haklı gösteriyor. «Renmin Ribao»nun makaleleri ve Çin yöneticilerinin konuşmaları böyle lafazanlıklarla doludur. Çin'in anlayışına göre, diğer devletlerin buluşlarından ve sanayideki başarılarından yararlanmak demek, kendilerine övgüler düzdüğü Amerika Birleşik Devletleri, Japonya, Batı Almanya, Fransa, İngiltere ve tüm diğer kapitalist ülkelerden krediler almak, yatırımlar kabul etmektir.

Çin yöneticileri, Çin gibi birçok zenginlikleri bulunan büyük ülkeler, sözümona kredileri geri ödeme olanaklarına sahip oldukları için, Amerikan emperyalizminden ya da diğer herhangi bir güçlü kapitalist devletten, tröstten ya da bankadan kredi alabilirler şeklindeki revizyonist teorileri benimsediler. Yugoslav revizyonistleri bu görüşün savunuculuğunu üstlenmişlerdir. Onlar, dünya mali oligarşisinden ve özellikle ABD sermayesinden alınan yardımlarla «özgül sosyalizmin inşası» tecrübelerini reklam ederek Çin'e örnek olmakta ve bu rotada duraksamadan ilerlemesi için onu teşvik etmektedirler.

Büyük ülkeler aldıkları kredileri geri ödeyebilirler; ancak bu büyük devletlere, örneğin revizyonist Sovyetler Birliği, Çin, ya da başka herhangi bir yere yapılan emperyalist yatırımların, ağır yeni-sömürgeci sonuçlar doğurmaması mümkün değildir. Halkların zenginlikleri

ve emeği, yabancı kapitalist tröst ve tekellerin de çıkarına olarak sömürülür. Amerikan emperyalistleri, Batı Avrupa'nın gelişmiş kapitalist ülkeleri ve Japonya, Çin'e ve revizyonist ülkelere yatırım yaparken oralarda kök salmayı, kendi tröstlerinin bu ülkelerdeki tröstlerle ve başlıca sanayi dallarıyla sıkı işbirliği içersinde kenetlenmesini planlamaktadırlar.

Emperyalist devletlerin Çin'e sermaye yatırımları yapması meselesi, revizyonistler, ülkelerine bu [yabancı] sermayenin devletlerarası ilişkiler yoluyla değil (kaldı ki, üst düzeyden Çin yöneticileri yakın geçmişte dış ülkelerden hükümet kredileri kabul edeceklerini açıklamışlardır), sözümona siyasi yönü ve çıkarları olmayan özel bankalar ve şirketler yoluyla girdiği için zararsız olduğunu söylerken göstermeye çabaladıkları gibi basit değildir. İster büyük, isterse küçük olsun, herhangi bir ülkenin, bir emperyalizme ya da diğerine karşı kendini ağır borçlar altına sokması, daima, bu yola giren ülkenin, özellikle Çin gibi iktisaden zayıf ülkelerin özgürlük, bağımsızlık ve egemenliği için kaçınılmaz tehlikelerle doludur. Gerçek bir sosyalist ülkenin böyle borçlar altına girmesine hiç gerek yoktur. İktisadi gelişmesi için gereken kaynakları içerde, kendi zenginliklerinde, iç birikiminde ve halkın yaratıcı gücünde bulur. Küçük bir ülke olan Arnavutluk'un sunduğu örnek, sosyalist bir ülkenin kendi gelişmesi için ne denli tükenmez zenginlik, kaynak ve olanaklara sahip olduğunu gösteriyor. Büyük bir ülkenin zenginlikleri ve kaynakları ise, Marksizm -Leninizm yolunda tutarlı bir şekilde yürüdüğü takdirde, daha da büyüktür.

Çin pazarının Amerikan emperyalizmine ve büyük Amerikan şirketlerine ve diğer Batılı şirketlere açılması, Amerika Birleşik Devletleri emperyalistleri ve tüm uluslararası burjuvazi tarafından sonsuz sevinçle kar-

şılanmıştır. Çokuluslu şirketler, Amerika Birleşik Devletlerinin sanayicileri, Çin'in ekonomisi ve büyük zenginlikleri hakkında etraflı bir bilgiye sahiptirler; bu nedenle, orada iktisadi ağlarını yaymak, ortak şirketler kurmak ve büyük kârlar elde etmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Sadece büyük Amerikan şirketleri değil, Japonya, Almanya ve diğer gelişmiş kapitalist ülkelerin şirketleri de Çin'de böyle bir faaliyet yürütmektedir.

Çin, daha şimdiden, Japonya ile, ona yılda 10 milyon ton petrol satmak üzere bir sözleşme yaptı. İtalyan ENI'den kalabalık bir temsilci grubu, petrol arama teknolojisi için lisans hakkı teklif etmek üzere Çin'e gitti, ancak Çin'le petrolün ortaklaşa çıkarılıp işletilmesi için daha önce anlaşmalara girmiş olan Amerikan petrol şirketlerinden büyük grupların, kendilerinden daha atik davrandığını gördü. Bilinen ya da muhtemel rezervleri büyük olan demir ve benzeri cevherler gibi diğer madencilik sektörlerinde de Çin aynı şeyi yapmaktadır. Almanya'nın kömür kralları şimdi Çin'dedir ve onlarla on milyarlarca marka ulaşan sözleşmeler yapmışlardır. Çinli bakanlar, kredi almak, modern teknolojik teçhizat için sözleşmeler imzalamak, modern silahlar satın almak, teknik-bilimsel anlaşmalar yapmak, vb. için Japonya, Amerika ve Avrupa'ya gidip gelmektedirler. Tüm Çin kurumları ve işletmelerinin kapıları, Tokyo, Wall-Street ve Avrupa Ortak Pazarından Pekin'e üşüşen, Çin hükümetinin kendilerine sunduğu büyük «modernleştirme» projelerinin ihalelerini kazanmak için birbiriyle yarışan işadamlarına açılmıştır. Bu şekilde, Çin de, emperyalist hırsın, emperyalizmin Çin'in yeraltı zenginliklerini ve hammaddelerini gaspetmeye ve Çin işgücünü sömürmeye duyduğu büyük açgözlülüğün girdabına girmektedir.

Bir kapitalistin, ilk önce kendi iktisadi, siyasi ve ideolojik çıkarlarını gözönünde bulundurmadan hiç kim-

seye yardım yapmayacağını herkes bilir. Onun için mesele, yalnızca elde edeceği kâr yüzdesi değildir. Kapitalist ülke verdiği krediyle birlikte, «yardım»ını alan ülkeye kendi yaşam tarzını, kapitalist düşünüş tarzını da götürür, üsler kurar ve sinsice, yağ lekesi gibi yayılır; ördüğü ağı genişletir ve örümcek, daima ortada, ağına takılan tüm sineklerin kanını emmek üzere hazır bekler. Yugoslavya'da böyle olmuştur ve şimdi Sovyetler Birliğinde böyle olmaktadır. Çin'de de aynısı olacaktır.

Sonuç olarak Çin şimdiden de başladığı gibi siyasi ve ideolojik meselelerde teslim olacak ve Çin pazarı, Amerikan emperyalizmi ve diğer sanayileşmiş kapitalist devletler için çok önemli bir *debouché** [satış bölgesi, pazar — ÇN.] haline gelecektir.

Amerika, Batı Almanya, Japonya ve diğerlerinin Çin'e kredi ve yatırımlarının onun bağımsızlık ve egemenliğini şu ya da bu ölçüde etkilememesi mümkün değildir. Bu gibi krediler, alan her devleti bağımlı hale getirir, çünkü alacaklı, kendi siyasetini ona dayatır. Bu yüzden ister büyük isterse küçük olsun, emperyalizmin çarklarına kendini kaptıran her devlet, siyasi özgürlüğünün, bağımsızlık ve egemenliğinin kısıtlanması ya da yitirilmesiyle karşı karşıya kalır. Sovyetler Birliği dahi, kapitalizmin geri getirilmesi yoluna koyulduğu sırada iktisadi ve askeri olarak, aynı yola koyulmakta olan bugünkü Çin'den çok daha güçlü bulunduğu halde, bu kısıtlı egemenlik durumuna düşürülmüştür.

Doğal olarak küçük ülkeler, kendilerini emperyalizmin çarklarına kaptırdıkları zaman özgürlük ve bağımsızlıklarını Çin ve Sovyetler Birliği gibi büyük ülkelerden daha çabuk yitirirler. Büyük ülkeler, yalnızca daha büyük iktisadi ve askeri potansiyele sahip oldukla-

(*) Özgün metinde Fransızca.

rından dolayı değil, aynı zamanda bu potansiyele güvenerek, pazarlarını korumak ve yeni pazarlar ele geçirmek, birbirleri üzerinde baskı yapmak üzere nüfuz alanları yaratmak ve bu alanları genişletmek için mücadele edebildikleri, hatta, başka çıkış yolu bulamadıkları zaman savaş çıkarabildikleri için de, özgürlük ve bağımsızlıklarını daha yavaş yitirirler. Ama bütün bunlar onları, ellerini kollarını bağlayan kredi ve yatırımların zincirlerinden yine de kurtaramaz. Kredilerin, faiziyle birlikte geri ödenmesi gerekir. Ödenemediği takdirde yeni borçlar altına girilir. Borçlar yığılır, kapitalist parasının ödenmesini ister, verilemezse baskı yapar. Örneğin, siyasetlerini hükümete kabul ettiren Amerikan tekelci şirketleri hükümeti sermayelerini her yoldan korumaya, hatta gerekirse bu amaçla savaş ilân etmeye zorlar.

Çin yöneticilerinin, ülkelerinin ekonomisinin gelişmesi için, Amerikan emperyalizmine, Amerika Birleşik Devletlerinin kapitalistlerine dayanma çabalarında gösterdikleri gayrete bakıldığında, bu emperyalizmin zayıfladığı hakkındaki kulakları sağır edici yaygaraları, bütün inandırıcılığını yitirmektedir. Amerikan emperyalizminin zayıfladığı iddiaları, kendi güçlerine dayandıklarını ilân edişleri gibi, boş laftan başka bir şey değildir. Çinli revizyonistler pratiklerinden herkesin görebileceği gibi, söylediklerinin tersini düşünmektedirler.

Resmi Çin gazeteleri, sosyal-emperyalist Sovyetler Birliğinin, Amerikan, Batı Alman, Japon bankalarından ve başka bankalardan aldığı kredilerden duydukları kaygıyı sık sık dile getiriyorlar. Amerika Birleşik Devletlerini ve diğer gelişmiş kapitalist ülkeleri uyararak, Sovyetler Birliğinin onlardan aldığı teknolojik yardım ve kredilerle iktisadi ve askeri potansiyelini geliştirip güçlendirdiğini, bu yardım ve kredilerin, Çin yöneticilerine göre bugün Üçüncü Reich'ın yerini almış olan sosyal-em-

peryalizmin kendilerine yönelttiği tehlikeyi artırdığını söylüyorlar. Bu nedenle, bu kredilerin mümkün olduğu kadar çabuk kesilmesini talep ediyorlar. Çin basını, tanınmış Batı Alman Nazisi ve intikamcısı Strauss ile aynı deyimleri kullanmaktadır.

Çin yöneticilerinin Sovyetler Birliğinin aldığı kredilerden «kaygı»lanmasının gerçek anlamını çıkarmak zor değildir. Doğal olarak, onlar bu kredilerin kapitalist tabiatından, ya da Sovyet devletinin egemenliğini tehdit etmesinden tasalanmıyorlar. Onlar, Amerikan sermayesinin para babalarına ve Amerika Birleşik Devletleri hükümetine, diğer emperyalist ülkelerin kapitalistlerine ve hükümetlerine, bu kredileri ve bu yardımı Sovyetler Birliğine değil, kendileri için hiç bir tehlike arzetmeyen, aksine kâr kaynağı olan Çin'e vermelerini söylemek istiyorlar.

Çin'in bir süper devlet haline gelme planının bir yönü budur. **Oteki yön, dünyanın az gelişmiş ülkelerini tahakküm altına alma, «üçüncü dünya» dediği şeyin lideri* haline gelme girişimleridir.**

Bugün Çin'de iktidardaki grup, Çin'i de dahil ettiği —ki bu tesadüfi ve amaçsız değildir— «üçüncü dünya»ya büyük ağırlık vermektedir. Çinli revizyonistlerin «üçüncü dünya»sının açık seçik bir siyasi amacı vardır. Bu, Çin'i tez elden bir süper devlete dönüştürmeyi hedefleyen stratejinin bir parçasıdır. Çin, sadece genelinde Çin'in potansiyelini artırmakla kalmayıp, onun diğer iki süper devletin, Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliğinin karşısına çıkmasına, pazarları ve nüfuz alanlarını bölüşme pazarlıklarında ağırlığını artırmasına, gerçek bir süper devlet statüsünü kazanmasına yardım-

(*) *leader* (özgün metinde İngilizce).

cı olacak büyük bir güç oluşturmak için, tüm «üçüncü dünya» ülkelerini, «bloksuz» ülkeleri, ya da «gelişmekte olan ülkeler»i kendi etrafında toplamak istemektedir. Sözümona halkların yeni-sömürgecilikten kurtuluşundan ve emperyalizme karşı savaş yoluyla sosyalizme geçişinden yana olduğu sloganı altında, dünyanın mümkün olduğu kadar çok sayıda devletini kendi etrafında toplama amacına ulaşmaya çalışıyor. Çin bu emperyalizmden biraz soyut olarak bahsediyor, ama en tehlikeli emperyalizmin Sovyet emperyalizmi olduğunu vurguluyor.

Çin, bu herhangi bir teorik içerikten yoksun, demagojik sloganı, hegemonyacı amaçlarını gerçekleştirmenin bir aracı olarak kullanma umuduyla ortaya attı. Çin en başta, «Üçüncü dünya» üzerinde hegemonyasını kurarak bu «dünya»yı kendi emperyalist çıkarlarına göre çekip çevirmeyi tasarlamaktadır. Şimdilik bunu, sosyalist ülke unvanı ardında gizlemeye çalışıyor. Sosyalist bir ülkenin, diğerlerini köleleştirme, onlara her istediğini yaptırma, şantaj yapma, onlarla savaşma, onları ezme ve sömürme niyeti taşıyamayacağı gerçeğini istismar ediyor. Kullandığı bu sloganı desteklemek için, «yüce» Mao Zedung'un yaratmış olduğu Çin Komünist Partisinin, Marks ve Lenin'in teorisine, kapitalist sistemin tüm kötülükleriyle, sömürgeci sömürüyle, vb. savaş halindeki bu teoriye sadık kalan Marksist-Leninist bir parti unvanına sahip olmasından yararlanıyor.

Çin, kendine sahte sıfatlar yakıştırmakla ve «üçüncü dünya» lâfzı ardında gizlenerek hiçbir sınıf ölçütü ya da tanımına dayanmaksızın kendini bu «dünya»ya dahil etmekle onun üzerinde hegemonya kurma stratejik hedefini daha kolay gerçekleştirebileceğini düşünüyor. Sovyetler Birliği de diğer ülkeler üzerinde aynı aldatmacaya başvurmuştur. Tüm Kruşçevci revizyonist-

ler «komünist» olduklarına, partilerinin «gerçek Marksist-Leninist partiler» olduğuna dair sabah akşam yeminler ediyorlar. Sovyet revizyonistleri de, dünya üzerindeki hegemonyalarını bu maske ardında gizlenerek kurmaya çalışıyorlar. Sonuç olarak, Çinlilerin faaliyetleriyle Sovyet sosyal-emperyalistlerinin faaliyetleri arasında temelde hiçbir farklılık olmadığını söyleyebiliriz.

Çin siyasetinin ve eylemlerinin tüm bu gelişmesi, emperyalizmin, pazarlar ele geçirme, dünyaya hükmetme ve her tarafta hegemonya kurma peşinde koşan mali oligarşinin tahakkümü olduğu şeklindeki Marksist-Leninist tanımı tamamen doğruluyor. Çin de, bu yolda ilerleyerek «üçüncü dünya» ülkelerine sızmaya ve oralarda «köprübaşı» edinmeye çalışıyor. Ne var ki bu «köprübaşı» ancak büyük fedakârlıklar karşılığında elde edilebilir.

«Üçüncü dünya»ya sızmak ve pazarlar ele geçirmek sermaye ister. «Üçüncü dünya» ülkelerinde iktidarda olan yönetici sınıflar yatırım, kredi ve «yardım» istemektedir. Oysa Çin, onlara büyük çapta «yardım» yapabilecek durumda değildir, çünkü gereken iktisadi potansiyele sahip değildir. İşte, Amerikan emperyalizminin yardımıyla şimdi oluşturmaya çalıştığı tam da bu potansiyeldir. Bu koşullarda, «üçüncü dünya» ülkelerinde iktidardaki burjuvazi, şu an için Çin'den iktisadi, teknolojik ya da askeri olarak fazla bir şey elde edemeyeceğinin pekâlâ farkındadır. Büyük iktisadi, teknik ve askeri potansiyele sahip olan Amerikan emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizminden, daha fazlasını elde edebilir.

Bununla birlikte Çin, emperyalist amaçlar güden her ülke gibi, dünyada pazar için savaşmaktadır ve ilerde daha da çetin bir şekilde savaşacaktır. Nüfuzunu yaymak ve tahakkümünü genişletmek için uğraşmaktadır

ve daha da şiddetle uğraşacaktır. Bu planlar daha şimdiden görülebiliyor. Çin, yalnızca uzun bir zamandan beri bankalarının bulunduğu Hong Kong'da değil, aynı zamanda Avrupa'da ve diğer ülkelerde de bankalar açmaktadır. «Üçüncü dünya» ülkelerinde banka açmak ve buralara sermaye ihraç etmek için özellikle çaba sarfedecektir. Şimdilik bu alanda pek az şey yapmaktadır. Olanakları sınırlı olduğu için, Çin «yardım»ı, bir çimento fabrikasının, demiryolunun ya da hastanenin inşasından öteye gidemiyor. Çin, ancak ve ancak, Çin'deki Amerikan, Japon, vb. yatırımları arzuladığı mevyeleri verdiği zaman, yani ekonomisi, ticareti ve askeri teknolojisi geliştiği zaman büyük çapta bir iktisadi ve askeri yayılmaya gerçekten girişebilecektir. Ama buna ulaşmak için zaman gereklidir.

O zamana kadar Çin, Sovyetlerle Amerikalılar çok daha yüksek faizler isterken, şimdiden yapmaya başlamış olduğu gibi, ya faizsiz ya da düşük faizli bir kredi ve «yardım» siyaseti aracılığıyla manevra yapmak zorunda kalacaktır. Revizyonist Çin yönetimi Çin sermayesi ülke dışına akamadığı sürece, «gelişmekte olan ülkelere» dağıttığı az miktarda «yardım» ve kredinin propaganda yönüne ağırlık verecek, onun «enternasyonalist özünü» ve «çıkar gözetmeyen amacını» övecek, ülkenin kurtuluşu ve inşası için «öz gücüne güven» şiarını da buna ekleyecektir.

Çin iktisadi ve askeri bakımdan geliştikçe, küçük ve az gelişmiş ülkelere sermaye ihracı yoluyla nüfuz etmeyi ve hükmetmeyi daha fazla isteyecek, ve o zaman kredileri için artık yüzde 1 - 2 faizle yetinmeyecek, tüm diğerleri gibi davranacaktır.

Fakat bütün bu planlar ve gayretler kolayca gerçekleştirilemez. «Üçüncü dünya» ülkelerinde sözü geçen gelişmiş kapitalist ve emperyalist ülkeler, çok önceleri sal-

dırı savaşları yoluyla zaptetmiş oldukları pazarları Çin'in o kadar kolay ele geçirmesine izin vermeyeceklerdir. Onlar sadece eski mevzilerini güçlü bir şekilde savunmakla kalmıyor, aynı zamanda her yoldan yenilerini ele geçirmeye çalışıyor ve Çin'in bu ülkelere el uzatmasına engel oluyorlar.

Emperyalizm, zor durumdayken de, serpilip gelişirken de her ortağına karşı acımasızdır. Bazen zorunlu olduğundan ve daha fazla kâr elde etmek için bazı ödünler verebilir; ama daha çok, sadece zayıf ülkelere değil, sanayileşmiş kapitalist ülkeler gibi gelişmiş olanlara da geçirmiş olduğu zincirleri sağlamlaştırmaya çalışır. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri, aralarında patlak veren emperyalist savaşlarda güçlüklerle karşılaşan kapitalist müttefiklerine karşı daima bu siyaseti izlemiştir. Bu savaşlardan sonra, bunlar kendilerini toplamak için çaba harcarken bile, Amerikan emperyalizmi kendi tahakkümünü kurmuş olduğu dünyadaki diğer ülkelere onların sızmalarını engellemek için elinden geleni yapmıştır. Böylelikle Amerika Birleşik Devletleri İkinci Dünya Savaşından sonra, savaştan zayıflamış olarak çıkan İngiltere ve Fransa'ya «yardım» ederken sterlinin, frankın, vb. piyasasına derin bir şekilde sızdı. Metalürji, kimya sanayii, ulaştırma ve kapitalizmin gelişmesi açısından hayati önem taşıyan diğer birçok daldaki Amerikan tekel ve kartelleri, İngiliz, Fransız, vb. tekel ve kartellerine, onları yutacak ölçüde nüfuz ettiler, bu ülkeleri Amerikan emperyalizmine bağımlı hale getirdiler. Bu vahşi ve doymak bilmez emperyalizm ya da herhangi bir diğer emperyalizm, Çin karşısında da başka türlü davranamaz.

Çin «üçüncü dünya» ülkelerine iktisadi ve askeri olarak sızmanın güçlüklerini de gözönüne alarak, onlar

üzerinde siyasi ve ideolojik nüfuz yaratarak hegemonya kurabileceğini düşünüyor. Buna, üç yönde faaliyet yürüterek ulaşabileceğini hesaplıyor: Amerikan emperyalizmi ve kapitalist ülkelerdeki yönetici kliklerle mücadeleden kaçınmak, bunun yerine, bu emperyalizm ve bu kliklerle ittifaka girmek; sınırlarında bulunan Sovyet sosyal-emperyalizmiyle, onun Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki dayanaklarını zayıflatıp ortadan kaldırmak üzere mücadele etmek; bütün devrimci kurtuluş hareketlerini zayıflatırken, sahte devrimci ve sahte sosyalist demagoji ve manevralar yoluyla bu kıtaların proletaryasını ve uzun zamandan beri acı çeken halklarını aldatmak.

Amerikan emperyalizmi ve diğer emperyalist devletler, sosyal-emperyalizmle birlikte, Çin'in bu amaçlarının farkındadır. «Üçüncü dünya» ülkeleri de bunu anlıyor, bu nedenle Çin'den kuşkulanıyor, onun kendilerini aldatmak istediğini, amacının onları desteklemek ve onlara yardım etmek değil, bir süper devlet haline gelmek olduğunu görüyorlar. Üçüncü dünya denilen ülkelerde iktidarda olan yönetimlerin çoğu Amerikan emperyalizmiyle ya da İngiltere, Fransa, Almanya, Belçika, Japonya, vb. gibi gelişmiş kapitalist devletlerle uzun zamandan beri sıkı bağlar içindedirler. Bu yüzden Çin'in «üçüncü dünya»ya kur yapması gelişmiş emperyalist ve kapitalist devletleri hiç de kaygılandırmıyor.

Çin'in, ideolojisi ve siyasi çizgisi karmakarışık olduğu için, Mao Zedung düşüncesi denilen siyaseti ve ideolojisi aracılığıyla, «üçüncü dünya»ya katılma çabaları da başarıya ulaşamaz. Çin'in siyasi çizgisi karışıktır; geçici koşullara ve anlık çıkarlara göre yalpalayan ve değişen pragmacı bir çizgidir. «Üçüncü dünya» ülkelerindeki hakim sınıflar bu ideolojiden korkmuyorlar, çünkü onun devrimden ve halkların gerçek ulusal kurtuluşun-

dan yana olmadığını anlıyorlar. Bu ülkelerdeki burjuvazi, halklar üzerinde baskı ve sömürüsünü daha kolayca uygulayabilmek için, türlü çeşitli etiketler taşıyan kendi partilerini yaratmıştır. «Üçüncü dünya» devletlerine yatırılan yabancı sermaye ile sıkı sıkıya bağlı olan bu partiler, Çin çizgisiyle savaşmada ve onu teşhir etmede hiçbir güçlükle karşılaşmıyorlar. Dolayısıyla, revizyonist Çin yöneticileri bu ülkelerin partilerine hoş görünme yolunu seçmişlerdir ve her şekilde, her münasebetle, onlara karşı «baldan tatlı» davranmaya çalışıyorlar.

«Üçüncü dünya»ya hakim olmak amacıyla Çin, bu «dünya»daki emekçi kitlelerin hareketlerini kendi çıkarlarına alet edebilmek için elinden geleni yapıyor. Oysa bugün, proletarya başta olmak üzere ezilen halkların durumu artık 19. yüzyılın sonlarındaki ya da 20. yüzyılın başlarındaki gibi değildir. Onlar, ister eski ister yeni olsun büyük emperyalist devletlerin, Amerikan, Sovyet ya da Çin emperyalistlerinin hegemonya ve bağımlılaştırma siyasetine karşı çıkmaktadırlar. Bugün dünyada geniş halk yığınları genel olarak, uyanmıştır ve mücadeleleri yoluyla, şu ya da bu şekilde, belli ölçülerde iktisadi ve siyasi haklarını koruma bilincine ulaşabilmiştir. «Üçüncü dünya» halklarının, Çin'in, ülkelerine devrim ve ulusal kurtuluş fikirlerini taşımaya değil, Çin nüfuzunun girmesini engelleyen devrimi söndürmeye uğraştığını görmemesi mümkün değildir. Çin'in Amerika Birleşik Devletleri ve diğer yeni-sömürgeci ülkelerle ittifak çizgisi de aynı şekilde, Çin sosyal-emperyalizmini halkların gözünde teşhir etmektedir.

Çin «üçüncü dünya» ülkelerinde olumlu devrimci propaganda yürütemez çünkü, diğer nedenlerin yanı sıra sermaye yatırımları ve ileri teknoloji elde etmeyi umduğu süper devletle çatışmış olur. Çin'in böyle bir pro-

paganda yürütemeyecek olmasının bir nedeni de devrimin, birtakım «üçüncü dünya» ülkelerinde iktidarda olan ve tam da Çin tarafından desteklenip iktidarda kalmalarına yardım edilen gerici klikleri alaşağı edecek olmasıdır.

Çin yöneticilerinin, ülkelerini en kısa zamanda bir süper devlete dönüştürme ve her yerde, özellikle «üçüncü dünya» üzerinde hegemonyasını kurma yönündeki büyük ihtirasları, onları, emperyalistlerarası savaş kışkırtıcılığını stratejilerinin ve dış siyasetlerinin temeli haline getirmeye zorlamıştır. Onlar Amerika Birleşik Devletleriyle Sovyetler Birliğinin Avrupa'da göğüs göğüse bir savaşa girmesini şiddetle arzuluyorlar; bu arada kendileri de emin bir uzaklıkta iki başlıca rakiplerini yok ederek, Çin'i dünyanın her şeye kadir tek hakimi olarak bırakacak olan atom yangını karşısında ellerini oğuşturacaklardır.

Çin, diğer süper devletlerle rekabete girmek için yeterli gücü toplayıncaya kadar, bir süper devlet olarak «layık olduğu yeri» kazanıncaya kadar, kendisi için barış, başkaları için savaş isteyecektir. Çinli revizyonistlerin Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliği arasında savaşı, kendilerini onun dışında tutabilecekleri ve «modernleştirmelerine» devam edebilecekleri bir tarzda kışkırtmak için yaptıkları açık diplomatik manevralar, onların şimdi barışa olan ihtiyaçlarından ötürüdür. Deng Siao-ping'in 20 yıl içinde savaş olmayacağı yolundaki demeci tesadüfi değildir. Böylece, süper devletlere ve diğer emperyalist ülkelere bu 20 yıl boyunca Çin'den korkmamalarını söylemek istiyor. Aynı zamanda, Çin yöneticileri süper devletler arasında savaşı hem Çin'den, hem de onun bu işe bulaşma tehlikesinden uzakta, Avrupa'da kışkırtıyorlar. Bunun ne ölçüde müm-

kün olacağı başka bir mesele, ama Çin yöneticileri bu doğrultuda çalışıyorlar çünkü Çin'i bir süper devlete dönüştürme amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli gördükleri dönem boyunca kesinlikle barışa ihtiyaçları var.

Çin, «Avrupa birliği»nin, «Avrupa'nın gelişmiş kapitalist ülkelerinin birliği»nin güçlendirilmesini gürültülü bir şekilde savunuyor. Eski kurtlara ve tilkilere, büyük Sovyet sosyal-emperyalizmi tehlikesi karşısında, askeri ve iktisadi birliklerini, devlet örgütlenmesindeki birliklerini, vb. nasıl güçlendireceklerini öğretmeye cüret ederek, bu birliği her meselede destekliyor. Oysa bunların Çin'in bu derslerine hiç ihtiyaçları yoktur, çünkü tehlikenin nereden geldiğini bilebilecek durumdadırlar, pekâlâ da bilmektedirler.

Batının gelişmiş ülkeleri Çin'in tavsiye ve isteklerini «*á la lettre*»* [harfiyen — ÇN.] uygulayacak kadar saf değildirler. Sovyetler Birliğinden gelebilecek bir tehlikeyle başa çıkmak için güçlerini artırıyorlar, ama aynı zamanda, onunla ilişkilerini bozmamak, fazla ileri gidip «Rus ayısı»nı kızdırmamak için hatırı sayılır çabalar da harcıyorlar. Bu, doğal olarak, Çin'in arzusuna ters düşmektedir.

Sovyetlerle aralarındaki çelişkilerin Çin tarafından körüklenmesi kapitalist Avrupa devletlerini ve Amerika Birleşik Devletlerini memnun ediyor; çünkü onların, Sovyetlere dolaylı olarak «Sizin baş düşmanınız Çin'dir, oysa biz, Çin ne derse desin, sizinle, detant'ı gerçekleştirmek ve barış içinde birarada yaşamak istiyoruz» demelerine olanak sağlamaktadır. Öte yandan, bu devletler, barış istedikleri görünümünü verirken, baş düşmanlarına —devrime— karşı, hegemonyalarını ve askeri ittifaklarını pekiştirmek için silahlanmaktadırlar. Napol-

(*) Özgün metinde Fransızca.

yon'un yenilmesinden sonra yapılan ve baloları ve gece eğlenceleriyle ün yapan Viyana Kongresi gibi, uzayıp giden Helsinki ve Belgrad toplantıları türünden toplantıların hepsinin amacı budur.

Deng Siao-ping'in AFP [Fransız Basın Ajansı — ÇN.] müdürüyle yaptığı mülakatta resmi olarak açıkladığı gibi, Çin yöneticileri, Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı mücadele etmek üzere «üçüncü dünya, ikinci dünya ve Amerikan emperyalizmini kapsayacak olan geniş bir cephe»nin kurulması için çağrı yapıyorlar.

Revizyonist Çin yönetiminin, ABD emperyalizmini, Batı Avrupa'yı, vb., Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı savaşa kışkırtma stratejisi, Sovyetler Birliği ile Amerika Birleşik Devletleri ve onun NATO'lu müttefikleri arasında bir savaştan ziyade, Çin ile Sovyetler Birliği arasında bir savaş tehlikesiyle doludur.

Çin'in diğerlerini savaşa kışkırttığı gibi, ABD emperyalizmi, gelişmiş kapitalist ülkeler ve burjuva kapitalist kliklerin iktidarda olduğu tüm diğer ülkeler de Çin ile Sovyetler Birliğini birbirine karşı kışkırtıyorlar. Bu nedenle, Amerika Birleşik Devletlerinin siyasetinin ve Çin'in kendi yanlış stratejisinin, Sovyetler Birliğini, askeri gücünü daha da artırıp, emperyalist bir devlet olarak, önce Çin'e saldırmaya sevketmesi pek muhtemeldir.

Çin'in de, kendi hesabına, kendini yeterince güçlü hissettiği anda Sovyetler Birliğine saldırmaya belirgin bir eğilimi vardır, çünkü Sibirya'da ve Uzak Doğunun diğer bölgelerinde geniş topraklar ele geçirmeye yönelik ihtirasları vardır. Bu topraklar üzerindeki hak iddialarını çok önceleri ortaya atmıştı; ama, hazır olduğu, her çeşit silahlarla donatılmış bir ordu kurduğu zaman, taleplerini daha büyük bir ısrarla öne sürecektir. Hua Guo-feng'in, İngiltere'nin eski tutucu başbakanı Heath'e

yaptığı, «Birleşmiş ve güçlü bir Avrupa görmeyi ümit ediyoruz; Avrupa'nın da kendi hesabına, güçlü bir Çin görmeyi ümit ettiğine inanıyoruz» şeklindeki açıklamasından çıkan anlam budur. Kısacası, Hua Guo-feng Avrupa'nın büyük burjuvazisine şöyle demektedir: «Güçlenip Sovyetler Birliğine batıdan saldırın, biz Çinliler de, güçlenip ona doğudan saldıracağız».

Çin'in siyaseti, Amerika Birleşik Devletlerinin önünde geniş ve çok verimli bir yol açtı. Bu yol, ilk olarak, Mao Zedung, Çu En-lay ve Nikson tarafından açılmış, Amerika Birleşik Devletleri ile Çin arasında birçok köprü kurulmuştu; bunlar üstü örtülü, fakat etkili, verimli köprülerdi. Nikson şöyle diyordu: «San Fransisko'yu Pekin'e birleştirebilecek uzunlukta bir köprü kurmalıyız». Mao Zedung ile Çu En-lay'ın Watergate skandalından sonra Nikson'u Çin'e davet etmeleri ve onun Mao tarafından kabul edilmesi sebepsiz ve amaçsız değildi. Bunun anlamı şuydu: Amerika Birleşik Devletleriyle Çin arasındaki dostluk isterse bunun yolunu açan başkan, yaptığı yolsuzluklardan dolayı görevinden atılmış olsun, ülkeler arasında, Çin ile Amerika Birleşik Devletleri arasında bir dostluktur, kişiler arasındaki geçici bir dostluk değil.

Carter'ın iktidara gelişinden bu yana, Çin ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki dostluk bağları daha da güçlenmektedir. Amerika Birleşik Devletleri Çin'in şimdiki tutumunu, çıkarlarına son derece uygun görmektedir ve Carter Çin'in stratejisini çeşitli yönlerden teşvik etmektedir.

Amerika Birleşik Devletlerinin, Çin'e çok-yönlü siyasi, iktisadi ve askeri yardım yaparak onu Sovyetler Birliğine karşı kışkırtmakta çıkarı vardır. Çin'e atom sırlarını vermiştir. Bu artık açıkça biliniyor. Amerika Birleşik Devletleri Çin'e, nükleer savaşa hizmet eden en

son model bilgisayarlar da sağlamıştır. Çin, kendi nükleer denizaltılarını yapabilmesini sağlayacak eksiksiz veriler edinmiştir. Şimdi, Washington'da, açıkca ve resmen Çin'e modern silahlar sağlanmasından söz edilmektedir. Amerika Birleşik Devletlerinin Çin'e sunduğu tüm bu «nimetler» elbette onun, İkinci Dünya Savaşı Japonyası gibi Amerika Birleşik Devletlerini bile tehlikeye sokabilecek büyüklükte bir kara ve deniz gücü haline gelmesi için verilmiyor. Hayır, ABD emperyalizmi dünyanın her ülkesine, özellikle de Çin'e yaptığı sözümona yardımı iyice tartmaktadır.

Bu şekilde, Çin'in hem Amerika Birleşik Devletlerine, hem de Sovyetler Birliğine denk güçte bir süper devlet haline gelme hırsının ve bu yolda hummalı çabalarının yeni sürtüşmelere, felaketlere, yerel ya da genel nitelikte savaşlara yol açması kaçınılmazdır.

Bütünüyle «üç dünya» teorisi, tüm stratejisiyle, savunduğu ittifak ve cephelerle, ulaşmaya çalıştığı hedeflerle, emperyalist bir dünya savaşını kışkırtmaktadır.

Nikita Kruşçev ve modern revizyonistler «toplumsal barış»ı, «barış içinde yarış»ı, «barışçıl yoldan» devrimi, «silahsız, savaşsız bir dünya»yı vaaz eden meşhur Kruşçevci «barış içinde birarada yaşama» teorisini geliştirdiler. Bu, çağımızın temel çelişkilerini gizleyerek ve yok sayarak sınıf mücadelesini zayıflatmayı amaçlıyordu. Özellikle Kruşçev, Sovyetler Birliği ile Amerikan emperyalizmi arasındaki çelişkilerin ve genel olarak, sosyalist sistemle kapitalist sistem arasındaki çelişkilerin sönmekte olduğunu savundu. Dünyada o zamana kadar meydana gelmiş bulunan değişikliklerden sonra, sosyalizmle kapitalizm arasındaki tarihi çelişkinin iktisadi, siyasi ve ideolojik, kültürel, ve diğer alanlarda ba-

rışçıl rekabet yoluyla çözüleceği şeklindeki görüşü besleyip geliştirdi.

«Bunun ispatlanmasını zamana bırakalım, o zaman kimin haklı olduğu görülecektir» diyordu Kruşçev, ve bu yarışta, «kutsal barış halindeki» halkların en uygun rejimi özgürce seçeceklerini söylüyordu. Nikita Kruşçev halklara, zenginliklerini süper devletlere satmalarını ve bu meşhur «barışçıl» yarışma sonuncunda özgürlük, bağımsızlık ve refaha kavuşmayı beklemelerini öğütlüyordu. Doğal olarak bu anti-Marksist siyaset açığa çıkarıldı, ona karşı ilk savaş açan da partimiz oldu.

Çin Komünist Partisi, Mao Zedung'un zamanından beri, Kruşçev'inkine benzeyen bir siyaset izlemektedir. Bu siyaset de her iki tarafı, proletaryayı ve burjuvaziyi, halkları ve onları ezenleri, sınıf mücadelesini durdurmaya, onları yalnız Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı birleşmeye ve Amerikan emperyalizmini unutmaya çağırıyor.

«Üç dünya» teorisi aynı Kruşçev'in «barış içinde birarada yaşama» teorisi gibi, gerici bir teoridir. Ama, modern revizyonizmin sözcüleri olan Kruşçev ve izleyicileri, kendilerine barışçı görünümü verirken Mao Zedung, Deng Siao-ping, Hua Guo-feng, vb ise açık bir şekilde, savaş kışkırtıcısı olarak ortaya çıkıyorlar. Çin'in kendisini de dahil ettiği emperyalist-kapitalist birliğe, devrimci mücadelenin, proletaryanın zaferi ve hakların kurtuluşu için mücadelenin bir organı süsü ve anlamı vermek istiyorlar. Gerçekte ise, Mao Zedung ve Çin Komünist Partisinin «üç dünya»ya ilişkin teorisi devrim çağrısı değil, emperyalist savaş çağrısı yapmaktadır.

Emperyalist devletler ve gruplar arasındaki çelişkilerin ve rekabetlerin keskinleşmesi, silahlı çatışmalar ve köleleştirici yağma savaşları patlak vermesi tehlikesiyle doludur. Bu, tarihin söz götürmez bir şekilde is-

patladığı, Marksizm-Leninizmin iyi bilinen bir tezidir. Bugünkü uluslararası gelişmeler de onun doğruluğunu göstermektedir.

Arnavutluk Emek Partisi sık sık, süper devletlerin halkları ve özgürlüksever ülkeleri uyutmak, onların uyanıklıklarını köreltmek için, onları boş hayallerle aldatıp gafil avlamak için yaptıkları kulakları sağır edici pasifist propagandayı teşhir etmek üzere sesini yükseltmiştir. Amerikan emperyalizmi ve Rus sosyal-emperyalizminin, dünyayı yeni bir dünya savaşına sürüklemekte olduklarına ve böyle bir savaşın patlak verme tehlikesinin hayal değil gerçek bir tehlike olduğuna birçok kez dikkati çekmiştir. Bu tehlikenin, dünyanın her tarafındaki halkları, geniş emekçi kitleleri, özgürlüksever güçleri ve ülkeleri, Marksist-Leninistleri ve ilerici kişileri sürekli olarak kaygılandırmaması mümkün değildir. Onlar bu tehlike karşısında eli kolu bağlı kalamazlar. Peki, emperyalist savaş kışkırtıcılarını durdurmak için ne yapılmalıdır?

Buna, emperyalist savaş kışkırtıcılarına teslimiyet ve boyun eğme, ya da onlara karşı mücadeleyi yumuşatma çizgisi ile ulaşılamaz. Kruşçevci revizyonistlerin ilkesiz uzlaşma ve ödünlerinin Amerikan emperyalizmini hiç de daha uysal, daha terbiyeli ya da daha barışçıl hale getirmediğini, aksine daha küstahlaştırdığını ve oburlaştırdığını hayat ispatlamıştır. Oysa Marksist-Leninistler, bir emperyalist devlet ya da grubun diğerine karşı kışkırtılmasından yana değildirler; emperyalist savaşları da istemezler, çünkü onlardan halklar zarar görür. Büyük Lenin, siyasetimizin savaş kışkırtmayı değil, emperyalistlerin sosyalist ülkeye karşı birleşmelerini önlemeyi amaçladığına işaret ediyordu.

«... *eğer gerçekten işçileri ve köyleleri savaşa sürüyor olsaydık*» diyordu, «*bu bir cinayet olur-*

du. Oysa, tüm siyasetimiz ve propagandamız kesinlikle halkları savaşa sürmeye değil, savaşa son vermeye yöneliktir. Tecrübeler, sonu gelmez savaşlardan kurtulmanın tek yolunun sosyalist devrim olduğunu açıkça göstermiştir.»[43]

Dolayısıyla, tek doğru yol işçi sınıfını, geniş emekçi kitleleri ve halkları, ülkelerindeki emperyalist savaş kışkırtıcılarının faaliyetlerine engel olmak üzere devrimci eylemler için harekete geçirmektir. Marksist-Leninistler her zaman haksız savaşların en kararlı muhalifleri olmuşlardır ve hâlâ da öyledirler.

Lenin, komünist devrimcilere, görevlerinin emperyalizmin savaş kışkırtma planlarını yerle bir etmek ve savaşın patlak vermesini önlemek olduğunu öğretmişti. Eğer bunu başaramazlarsa, o zaman işçi sınıfını, halk kitlelerini seferber edip emperyalist savaşı bir devrimci kurtuluş savaşına dönüştürmelidirler.

Saldırı savaşları, emperyalistlerin ve sosyal-emperyalistlerin ayrılmaz parçasıdır. Dünyayı köleleştirme ihtirasları onları savaşa sürükler. Ama, emperyalist dünya savaşını başlatanlar emperyalistler olduğu halde, bunun bedelini kanlarıyla ödeyenler proletarya, halklar, devrimciler ve tüm ilericilerdir İşte bu nedenle, dünya Marksist-Leninistleri, dünya proletaryası ve halkları emperyalist dünya savaşına karşıdırlar, ve dünyayı yeni bir katliama sürüklememeleri için emperyalistlerin planlarını boşa çıkarmak üzere amansızca mücadele ederler.

Bu yüzden, Çinli revizyonistlerin yapmakta olduğu gibi emperyalist savaş savunulmamalı, aksine ona

(43) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 31, s. 540 (Arn. baskı). [«Sekizinci Bütün-Rusya Sovyetleri Kongresinde RKP(B) Grubuna Sunulan, İmtiyazlar üzerine Rapor. 21 Aralık.»]

karşı mücadele edilmelidir. Marksist-Leninistlerin görevi dünya proletaryasını ve halklarını ezenlere karşı, onlardan iktidar ve ayrıcalıklarını zorla alıp proletarya diktatörlüğünü kurmak üzere mücadeleye sevketmektir. Çin bunu yapmıyor; Çin Komünist Partisi bunun için çalışmıyor. Bu parti revizyonist teorisiyle, devrimi zayıflatıp geciktiriyor, proletaryanın öncü güçlerini, bu devrimi örgütleyecek ve ona önderlik edecek olan Marksist-Leninist partileri bölüyor.

Çin yönetiminin savunduğu yol bir sahtekârlıktır. Doktrinimize, Marksizm-Leninizme uygun olmayan bir yoldur. Aksine, Çin'in revizyonist çizgisi proletaryayı ve halkları parçalamakta, onları nefret ettikleri kanlı ve canice bir emperyalist savaşa sokmakla tehdit etmektedir.

Mao Zedung'un «üç dünya» teorisi ve Çin Komünist Partisi ile Çin devletinin siyasi faaliyeti, bu nedenle de hiçbir şekilde Marksist-Leninist ve devrimci diye nitelenemez.

Kruşçev sosyalizm ile emperyalizm arasında iktisadi, ideolojik ve siyasi rekabeti savunduğu zaman Çin yöneticileri bu teze güya karşıydılar; gerçek barış içinde birarada yaşamanın gerçekleştirilebilmesi için, emperyalizmle savaşılması gerektiğini, çünkü «birarada yaşama»nın emperyalizmi yıkamayacağını, devrimin zaferi ve halkların kurtuluşu ile sonuçlanamayacağını soylüyorlardı.

Ama bu açıklamalar sadece kâğıt üzerinde kaldı. Gerçekte Çin Komünist Partisi yönetimi de Kruşçev tipi barış içinde birarada yaşamadan yana olmuştur, hâlâ da öyledir. Alıntı yaptığımız «Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisine İlişkin Bir Öneri» adlı belgede şöyle deniyor: «Tek doğru siyaset, ilkeli siyasettir... İlkeli siyaset ne demektir? Herhangi bir siyaseti ortaya

koyarken ve geliştirirken, proletaryanın temel çıkarlarından hareket etmek, Marksizm-Leninizmin teorisini ve temel tezlerini rehber edinmek zorunda olmamız demektir.» Çin Komünist Partisi işte böyle demişti, ama ne yaptı ve yapıyor? Tam tersini.

Çin Komünist Partisi, yukarda sözü geçen belgede ve başka vesilelerle de, «Amerikan emperyalizmi devrimin, sosyalizmin ve bütün dünya halklarının en büyük düşmanı olarak teşhir edilmelidir» diyor ve diğer şeylerin yanı sıra, şunu da ekliyordu: «Amerikan emperyalizmine, ya da diğer herhangi bir emperyalizme dayanılmamalıdır; gericilere dayanılmamalıdır». Ama Çin Komünist Partisi bu tezleri uygulamadı. Marksizm-Leninizmin temel ilkelerini sarsılmaz bir şekilde temel alan Arnavutluk Emek Partisi, emperyalizme ve sosyal-emperyalizme karşı mücadeleyi kararlılıkla savunuyor. Sosyalist Arnavutluk Çin'e, Arnavutluk Emek Partisi de Çin Komünist Partisine, tam da bu meselede karşı çıkmaktadır. Çin yöneticileri, biz Arnavutları, sözümona «uluslararası durumun ve çelişkilerin Marksist-Leninist bir tahlili»ni yapmadığımız için ve bunun sonucunda da «Birleşik Avrupa»yı, Avrupa Ortak Pazarını ve dünya proleterlerini Sovyetlere karşı Amerikalılarla birleşmeye çağıran Çin çizgisini izlemediğimiz için suçluyorlar. Çıkardıkları sonuç, Amerikan emperyalizmini, «Birleşik Avrupa»yı, vb. desteklemediğimiz için, sözümona Sovyet sosyal-emperyalizminden yana olduğumuzdur.

Onların bu tutumu, yalnızca «anti-revizyonizm» maskesi altında gizlenmiş, revizyonist bir tutum değildir, aynı zamanda, sosyalist Arnavutluk'a karşı düşmanca ve iftira eder niteliktedir. Amerikan emperyalizmi saldırgan, savaş yanlısı ve savaş kışkırtıcıdır. Amerika Birleşik Devletleri Çinlilerin iddia ettiği gibi sadece mevcut durumu korumak değil, yayılmak da istiyor.

Yoksa Sovyetler Birliği ile çelişkilerinin olması için hiçbir neden kalmazdı. Mao'dan aktardıkları «Amerika, bütün dünyanın 'öldürün şunu!' diye bağırarak peşinden kovaladığı bir fare haline gelmiştir» şeklindeki alıntı, sadece Sovyetler Birliğinin savaş istediğini, Amerika Birleşik Devletlerinin ise istemediğini kanıtlamayı amaçlıyor. Çin'in Amerika Birleşik Devletlerine karşı gösterdiği bu yumuşaklık «fare kadar küçülmüş» olan, ama yine de Çin'in müttefik seçtiği bu devlete saldırı yöneltilmemesini sağlamak içindir. İşte «Marksist» Mao'nun anti-Marksist stratejisi!

Çin'in, «üç dünya» teorisine dayanan tahlilleri temel alan «strateji»si, «iki süper devlet arasındaki rekabetin merkezinin Avrupa olduğunu» «kesin bir şekilde» belirlemiştir. Garip şey! Peki, niçin kesinlikle Avrupa da, Sovyetler Birliğinin yayılma peşinde koştuğu Asya, Afrika, Avustralya ya da Latin Amerika gibi dünyanın başka bir bölgesi değil?

Çin «teorisyen»leri bunu açıklamıyorlar. Şöyle «savunuyorlar» tezlerini: Amerika Birleşik Devletlerinin baş rakibi Sovyetler Birliğidir. Biri statükodan yana, diğeri yayılma peşinde olan bu iki süper devlet, savaşı, Hitler zamanında olduğu gibi, Avrupa'da başlatacaklardır. Hitler de, yayılmak ve dünyaya hükmetmek istiyordu, ama bunu başarabilmesi için, ilk önce Fransa, İngiltere ve Sovyetler Birliğini yenmek zorundaydı. Bu nedenlerden dolayı Hitler savaşı başka bir yerde değil de Avrupa'da başlattı. Çinli revizyonistler daha sonra, Stalin İngiltere'ye ve Amerika Birleşik Devletlerine dayanmıştı, diye ileri sürüyorlar. O halde niçin biz de Amerika Birleşik Devletlerine dayanmayalım? sonucuna varıyorlar. Ama, daha önce de belirttiğimiz gibi, Almanya kendisine saldırmadan önce değil, ancak saldırdıktan sonra Sovyetler Birliğinin İngiltere ve Amerika Birleşik Devletle-

ri ile ittifaka girdiğini unutuyorlar.

II. Wilhelm Almanyası Fransa ve İngiltere'ye saldırdığı zaman, İkinci Enternasyonalin şefleri «burjuva anavatanın savunulması»nı öğütlediler. Hem Alman, hem de Fransız sosyalistleri bu tavrı aldılar. Lenin'in bunu nasıl mahkum ettiği, emperyalist savaşlar aleyhinde ne dediği herkesçe bilinir. Çinli revizyonistler de şimdi ulusal bağımsızlığın savunulması adına Avrupa halklarının emperyalizmle birleşmesini öğütlerken İkinci Enternasyonalin savunucuları ile aynı tarzda hareket ediyorlar. Lenin'in tezlerine aykırı olarak, iki süper devletin çıkarmaya çalıştığı gelecekteki nükleer savaşı kışkırtıyor, Batı Avrupa halkları ve proletaryasını, «yurtsever» olmaya, burjuvaziyle aralarındaki (baskı, açlık, cinayetler, işsizlik üzerindeki) «küçük» ayrılıkları bir kenara bırakmaya, onun devlet iktidarını tehdit etmekten sakınmaya ve NATO ile, «Birleşik Avrupa» ile, büyük burjuvazinin ve Avrupa tröstlerinin Ortak Pazarı ile birleşmeye ve sadece Sovyetler Birliğine karşı savaşıp burjuvazinin disiplinli askerleri olmaya çağırıyorlar. İkinci Enternasyonal bile bundan iyisini yapamazdı.

Peki, Çin yönetiminin, Sovyetler Birliğinin ve diğer revizyonist Varşova Paktı ve COMECON ülkelerinin halklarına tavsiyesi nedir? Hiçbir şey! Bu meselede hiç sesi çıkmıyor ve bu halkları hiç hesaba katmıyor. Bu ülkelerde iktidarda olan klikleri arasıra Sovyetler Birliğinden ayrılıp Amerika ile birleşmeye çağırıyor. Gerçekte, bu halklara şöyle diyor: Uslu durun, boyun eğin, ve kana susamış Kremlin kliği tarafından topun ağzına sürülmeye razı olun! Revizyonist Çin yönetiminin bu çizgisi proletaryaya düşman ve savaş kışkırtıcı bir çizgidir.

Tüm bunlar, Çin yöneticilerinin uluslararası durumları kasıtlı olarak çapraşık hale getirdiklerini gösteriyor.

Onlar bu durumları devrimin çıkarları açısından değil, kendi çıkarları, Çin'i bir süper devlet haline getirmek açısından görmektedirler. Bunları halkların kurtuluşu açısından değil, kendi emperyalist devletleri açısından görüyorlar; proletarya ve halkların iki süper devlete ve diğer ülkelerdeki burjuva kapitalist zalimlere karşı mücadelesinin örgütlenmesi ve şiddetlendirilmesi açısından değil, kendi ülkelerinde ve diğer ülkelerde devrimin ortadan kaldırılması açısından görüyorlar; emperyalist savaşa karşı çıkma açısından değil, onu kışkırtma açısından görüyorlar.

Çin'in bir süper devlet haline gelme rotası, en başta Çin'in kendisi ve Çin halkı için ağır sonuçlar getirecektir.

Çin'in siyasetinin Marksist-Leninist tahlili, bizi, Çin yönetiminin Çin'i bir çıkmaza sürüklemekte olduğu sonucuna götürür. Çin yönetimi, Amerikan emperyalizmine ve dünya kapitalizmine hizmet etmekle kendisine bazı çıkarlar sağlayabileceğini hesaplıyor; ancak bu çıkarların geleceği şüphelidir ve Çin'e pahalıya malolacaktır. Ülkeyi felakete götürecek, ve doğal olarak bunun diğer ülkeler üzerinde de büyük yansımaları olacaktır.

Çin'in, anti-Marksist bir ideolojiden esinlenen, bir süper devlet haline gelme siyaseti, tüm halkların, fakat özellikle «üçüncü dünya». halklarının gözü önünde teşhir oluyor ve daha da teşhir olacaktır. Dünya halkları sosyalist, revizyonist, kapitalist ya da emperyalist, ne olursa olsun, her devletin siyasetinin amaçlarını pekâlâ anlıyorlar. Çin'in, kendisini «üçüncü dünya»nın bir üyesi olarak gösterse de, bu halklarla aynı özlemlere ve amaçlara sahip olmadığını görüyor ve anlıyorlar. Onun sosyal-emperyalist bir siyaset izlediğini görüyorlar. Bu nedenle, toplumsal ve ulusal baskıyı teşvik eden böyle

gözden düşmüş bir siyasetin, halklar için kabul edilemez olduğu görülebilir. Bu, yalnızca gerici kliklerin, halkları tahakküm ve baskı altında tutanların çıkarına olan bir siyasettir.

Çin, Amerika Birleşik Devletlerinin kışkırtmasıyla Etyopya ile savaşmakta olan Somali'yi destekliyor ve ona silah sağlıyor. Bu arada Etyopya da, Somali'yi yutması için Sovyetler Birliği tarafından destekleniyor. Eritre' de de olan budur. Böylece, Çin bir tarafı, Sovyetler Birliği ötekini tutuyor. Eğer Somali'de Çin'e iyi gözle bakan varsa, bunlar iktidarda bulunanlardır, yoksa o ülkenin katledilmekte olan halkı değil. Sovyetlerin desteğine sahip olan Etyopya yönetimi, ya da Etyopya'yı sözümona işgal etmek isteyen Somalililere karşı kışkırtılmakta olan Etyopya halkı da Çin'e iyi gözle bakmıyor. Dolayısıyla, Çin'in ne Etyopya'da ne de Somali'de hiçbir etkisi yoktur.

Ona Cezayir'de de iyi gözle bakılmıyor. Cezayir «Polisario» cephesini destekliyor, Çin ise Moritanya ve Fas' ın tarafını, yani ABD emperyalizminin tarafını tutuyor.

Çin dışta sözde Arap yanlısı bir siyaset izliyor. Ancak bu siyasetin amacı yalnızca Arap halklarını Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı birleştirme meselesinden ibarettir. Böylece, Çin'in, Arapların en başta Amerika Birleşik Devletleri ile her yakınlaşmasına yardımcı olduğu ortadadır.

İsrail'e gelince, Çin yönetimi onun aleyhinde laflar etmekten geri kalmıyor. Ama, gerçekte stratejisi, İsrail'den yanadır. Bu, Arap halklarının, özellikle de Filistin halkının gözünden kaçmamıştır.

Asya ülkelerinde, Çin'in belli ve kalıcı hiçbir etkisi olmadığını söyleyebiliriz.

Çin uzak ülkeler şöyle dursun komşusu olan ülke-

lerle dahi içten ve yakın dostluk içinde değildir. Çin'in siyaseti doğru bir siyaset değildir ve Marksist-Leninist bir siyaset olmadıkça doğru olamaz. Böyle bir siyaset temelinde Vietnam, Kore, Kamboçya, Laos, Tayland, vb. ile içten bir dostluk kuramaz. Çin, bu ülkelerle dostluk istiyormuş gibi görünmektedir, oysa gerçekte Çin'le bu ülkeler arasında, siyasi sorunlar, toprak sorunları ve iktisadi sorunlara ilişkin anlaşmazlıklar vardır.

İzlemekte olduğu siyaset sonucu Çin, şimdi Vietnam'la açık çatışma içine girmiştir. Bu iki ülke sınırında ciddi olaylar cereyan ediyor. Çin sosyal-emperyalistleri kendi yayılmacı hedefleri uğruna, Vietnam'ın içişlerine karışagelmişlerdir, Kamboçya ile Vietnam arasındaki çatışmayı körüklemektedirler, vb. Çin yönetimi, düne değin kardeş bir ülke ve yakın dost saydığı Vietnam'a böyle davranıyorsa, Asya ülkeleri Çin'in siyaseti hakkında ne düşünebilirler? Ona güvenebilirler mi?

Latin Amerika ülkelerinde Çin etkisinden bahsetmek boşa zaman harcamak olur. Orada ne siyasi, ne ideolojik, ne de ekonomik, hiçbir etkisi yoktur. Çin'in tüm etkisi, kudurmuş bir faşist cellat olan Pinochet denen biri ile dostluğuna dayanmaktadır. Çin'in bu tutumu yalnızca Latin Amerika halklarını değil, bütün dünya kamuoyunu da öfkelendirmiştir. Çin yönetiminin, zalim yöneticilerden, halklar üzerinde hüküm süren diktatör ve generallerden, bu kıtanın halklarını boğazından kavramış olan ABD emperyalizminden yana olduğunu görmektedirler. Dolayısıyla Çin'in Latin Amerika ülkelerindeki etkisinin önemsiz, güçsüz olduğunu söyleyebiliriz.

Çin yöneticilerinin siyaseti halkların sevgi ve desteğini görmemektedir; aksine, Çin'i ilerici devletlerden ve dünya proletaryasından gittikçe daha fazla tec-

rit olmaya götürecektir. Eski Alman Nazi generallerini, eski militarist Japon generallerini ve amirallerini, Portekizli faşist generalleri, 1 Ekim 1977'de Ulusal Bayramda olduğu gibi, Tien An Men tribününde Çinli yöneticilerin yanında dikilirken gören hiçbir halk, hiçbir proletarya ya da devrimci, Çin'in siyasetini destekleyemez.

Çin, içte geniş emekçi kitleler üzerinde sömürüyü yoğunlaştırmaksızın, bir süper devlet haline gelme yolunda ilerleyemez. Amerika Birleşik Devletleri ve diğer kapitalist devletler oraya yatıracakları sermayeden aşırı kârlar elde etmeye çalışacak, aynı zamanda, Çin toplumunun temelinde ve üstyapısında kapitalist yönde hızlı ve köklü dönüşümler yapılması için baskı yapacaklardır. Çin burjuvazisi ile onun dev bürokratik aygıtının varlığını sürdürmek ve yabancı kapitalistlere kredi ve faizleri geri ödeyebilmek için, sayısı yüz milyonlara varan kitleler üzerindeki sömürünün yoğunlaştırılması kuşkusuz Çin proletaryası ve köylülüğü ile burjuva-revizyonist yöneticiler arasında derin çelişkilere yol açacaktır. Bu, onları kendi ülkelerinin emekçi kitleleri ile karşı karşıya getirecek, bu da Çin'de kaçınılmaz olarak keskin çatışmalara ve devrimci patlamalara yol açacaktır.

III

«MAO ZEDUNG DÜŞÜNCESİ», ANTİ-MARKSİST BİR TEORİ

Çin Komünist Partisinin şu anda içinde bulunduğu durum, çizdiği birçok zikzak, kararsız, oportünist tutumları, stratejisinin sık sık geçirdiği değişiklikler, Çin yönetiminin Çin'i bir süper devlet haline getirmek amacıyla izlemiş ve izlemekte olduğu siyaset, çok doğal olarak Mao Zedung'un ve fikirlerinin, Mao Zedung düşüncesi denilen şeyin Çin devrimindeki yeri ve rolü meselesini gündeme getirmektedir.

«Mao Zedung düşüncesi» Marksizm-Leninizmin niteliklerinden yoksun bir «teori»dir. Bütün Çin yöneticileri, gerek daha önce iktidarda olanlar, gerekse bugün iktidarı ele geçirenler karşıdevrimci planlarını hayata geçirmek için, örgütlenme biçimleri ve eylem yolları, stratejik ve taktiksel hedefleri bakımından daima «Mao Zedung düşüncesi»ne sarılmışlardır.

Biz Arnavutluk komünistleri Çin'in iç ve dış siyasetinin kuşku uyandıran uygulamalarını, kararsız ve çelişik tutumlarını, ilkesizliğini ve pragmatizmini, Marksizm-Leninizmden sapmasını ve bunu sol lafazanlık arkasında gizleyişini gördükçe yavaş yavaş «Mao Zedung

düşüncesi»nin arzettiği tehlike hakkında düşüncelerimizi şekillendirdik ve hükmümüzü verdik. Ne partimizin kurulduğu Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında, ne de Kurtuluştan sonra halkımızın Çin hakkında fazla bir bilgisi olmuştu. Ama, dünyanın bütün devrimcileri gibi biz de onun ilerici olduğu kanısındaydık. «Çin geniş bir kıta, Çin savaşıyor, Çin'de yabancı emperyalizme karşı, imtiyazlara karşı devrim ateşi yanıyor», vb., vb. Sun Yat-sen'in faaliyetleri hakkında, onun Sovyetler Birliğiyle ve Lenin'le ilişkileri ve dostluğu hakkında bazı genel bilgilere sahiptik; Guomindang hakkında, Çin halkının Japonya'ya karşı savaşı hakkında ve bir Marksist-Leninistin, Mao Zedung'un, önderlik ettiği büyük bir parti olarak görülen Çin Komünist Partisinin mevcudiyeti hakkında bazı şeyler biliyorduk. Bütün bildiğimiz bundan ibaretti.

Partimiz ancak 1956'dan sonra Çinlilerle daha sıkı ilişkiler kurdu. Partimizin Kruşçevci modern revizyonizme karşı yürütmekte olduğu mücadeleden ötürü bu ilişkiler giderek gelişti. Bu dönemde, özellikle Çin Komünist Partisi de Kruşçevci revizyonistlerle açık çatışmaya girdiğinde Çin Komünist Partisiyle, daha doğrusu onun önder kadrolarıyla ilişkilerimiz daha sıklaştı ve yakınlaştı. Ama şunu da belirtmeliyiz ki, Çin yöneticileriyle yaptığımız görüşmeler iyi, dostça görüşmeler olmasına rağmen bu toplantılarda Çin, Mao Zedung ve Çin Komünist Partisi bazı yönlerden bizim için büyük bir muamma olarak kalıyordu.

Peki Çin, onun Komünist Partisi ve Mao Zedung bizim için neden bir muammaydı? Bir muammaydı çünkü Çin yöneticilerinin, bir dizi siyasi, ideolojik, askeri ve örgütsel sorun karşısında takındıkları —gerek genel, gerekse kişisel— tutumlarda çoğu kez kâh sağa, kâh sola yalpalamalar gözleniyordu. Bazen kararlıydı-

lar, bazen kararsız, doğru tavırlar aldıkları da oluyordu, ama daha çok göze çarpan, oportünist tutumlarıydı. Mao'nun sağ olduğu dönemin tümü boyunca Çin'in siyaseti genel olarak yalpalayan, Marksist-Leninist bir omurgadan yoksun günübirlik bir siyasetti. Önemli bir siyasi sorun hakkında bugün bir şey, yarın başka bir şey söylüyorlardı. Çin'in siyasetinde bir tek tutarlı ve oturmuş kızıl iplik bulmak olanaksızdı.

Tabii bütün bu tutumlar dikkatimizi çekiyordu ve bunları tasvip etmiyorduk, ama yine de Mao Zedung'un faaliyetleri hakkında bildiklerimizle onun bir Marksist-Leninist olduğu şeklindeki genel düşünceden hareket ediyorduk. Mao Zedung'un, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişkilerin uzlaşmaz olmayan çelişkiler gibi ele alınmasına ilişkin tezi, karşıt sınıfların bütün sosyalizm dönemi boyunca var olacağına ilişkin tezi, devrimde köylülüğün rolünü mutlaklaştıran «kır şehri kuşatmalıdır» tezi, vb. gibi birçok tezine ilişkin olarak, muhafuz tuttuğumuz fikirlerimiz ve kendi Marksist-Leninist görüşlerimiz vardı; bunları, fırsat buldukça Çin yöneticilerine ilettik. Ayrıca, Mao Zedung'un ve Çin Komünist Partisinin, bizim Partimizin Marksist-Leninist görüş ve tutumlarına uygun düşmeyen diğer bazı siyasi görüş ve tutumlarını da büyük bir devlete, özel koşulların dayattığı geçici taktikler olarak görüyorduk. Ama zamanla, Çin Komünist Partisinin takındığı tutumların yalnızca taktik olmadığı giderek daha açık hale geldi.

Partimiz olguları tahlil ederek kendisini uyanık tutacak olan bazı genel ve özel sonuçlara vardı, ama Çin Komünist Partisi ile ve Çin yöneticileriyle polemiğe girmekten kaçındı; bunun nedeni, onlarla polemiğe girmekten korkuyor olması değil, bu partinin ve bizzat Mao Zedung'un izlediği yanlış, anti-Marksist çizgi hakkın-

da edinebildiğimiz bilgilerin yetersiz olması ve nihai bir sonuca varılmasına hâlâ olanak tanımamasıydı. Öte yandan Çin Komünist Partisi bir süre için ABD emperyalizmine ve gericiliğe karşı çıktı da. Kruşçevci Sovyet revizyonizmine karşı da bir tavır aldı, ne var ki onun Sovyet revizyonizmine karşı mücadelesinin doğru, ilkeli, Marksist-Leninist mevzilerden yürütülmediği bugün açıklığa kavuşmuştur.

Bunun yanı sıra Çin'deki iç siyasi, iktisadi, kültürel ve toplumsal yaşantı, vb. hakkında tam bilgiye sahip değildik. Çin parti ve devletinin örgütlenmesi bizim için daima bir kapalı kutu olmuştur. Çin Komünist Partisi hiçbir zaman Çin parti ve devletinin örgütlenme biçimlerini incelememiz için bize fırsat tanımadı. Biz Arnavutluk komünistleri yalnızca Çin'in devlet örgütlenmesinin genel anahatlarından başka hiçbir şey bilmiyorduk; Çin'de partinin tecrübesi hakkında bilgi edinmemize, nasıl faaliyet gösterdiğini, ne şekilde örgütlenmiş olduğunu, çeşitli kesimlerde çalışmanın hangi yönlerde geliştiğini, bu yönlerin somut olarak neler olduğunu görmemize fırsat tanınmadı.

Çin yöneticileri kurnazca hareket ettiler. Parti ve devletlerinin faaliyeti hakkında bilgi edinilebilmesi için gerekli olan belgeleri kamuoyuna açıklamadılar. Belgelerini yayınlamaktan özenle kaçındılar, hâlâ da kaçınıyorlar. Elimizde bulunan yayınlanmış birkaç belge de bölük pörçüktür. Mao'nun eserlerinin resmi sayılabilecek dört cildi yalnızca 1949'a kadar yazılmış olan yazılarını kapsamaktadır, fakat üstelik bunlar da özenle, öyle bir şekilde düzenlenmiştir ki Çin'de yaşanmış olan gerçek durumun tam bir tablosunu vermemektedir.

Bırakalım tam bir keşmekeş içinde bulunan literatürü, Çin basınında, sorunların siyasi ve teorik olarak konuluşu da salt bir propaganda karakteri taşıyordu.

Makaleler, «Üç İyi ile Beş Kötü», «Dört Eski ile Dört Yeni», «İki Hatırlatma ile Beş Öz-denetim», «Üç Doğru ile Yedi Yanlış», vb., vb. gibi aritmetik olarak ifade edilen kalıplaşmış tipik Çin formülleriyle doluydu. Geleneksel Marksist-Leninist teori ve kültüre uygun olarak düşünmeye, davranmaya ve yazmaya alışkın olan bizler için, bu aritmetik sayıların «teorik» anlamını bulup çıkarmak güçtü.

Çin yöneticileri hiçbir zaman Partimize, tecrübelerini incelemek üzere bir heyet göndermesi için çağrıda bulunmadılar. Oraya Partimizin isteği üzerine bir heyet gittiğinde ise Çinliler, Partinin çalışmaları hakkında birtakım açıklamalar yapmak ya da tecrübelerini aktarmaktansa propagandaya girişiyor, heyeti sağa sola, komün ve fabrikaları gezmeye götürüyorlardı. Bu garip tutumu kime karşı takınıyorlardı? Biz Arnavutlara, onları en zor durumlarda bile savunan dostlarına karşı. Bütün bu davranışlara bir anlam veremiyorduk, ama bunlar aynı zamanda Çin Komünist Partisinin, bize durumunu olduğu gibi yansıtmak istemediğini gösteren birer uyarıydı.

Ama Partimizin en çok dikkatini çeken şey aynı zamanda kafamızda birtakım büyük sorular uyandıran Kültür Devrimi oldu. Mao Zedung tarafından başlatılan Kültür Devrimi sırasında Çin Komünist Partisinin ve Çin devletinin faaliyetinde, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in öğretilerine dayanmayan şaşırtıcı siyasi, ideolojik ve örgütsel fikir ve davranışlar, aydınlığa kavuştu. Eski kuşku verici davranışları, Kültür Devrimi sırasında yaşananlar ve özellikle de bu devrimden bugüne kadar gelişen olaylar, her biri, diğerininkine karşıt ayrı bir platforma sahip olan şu ya da bu grubun, bir gün Lin Biao grubunun, başka bir gün Deng Siao-ping'in ya da Hua Guo-feng diye birinin grubunun, yönetime geliş ve

yönetimden düşüşleri ölçülüp biçildiğinde bütün bu olanlar Partimizi Mao Zedung'la Çin Komünist Partisinin görüş ve davranışlarını daha derin bir şekilde araştırmaya, «Mao Zedung düşüncesi» hakkında daha tam bir bilgi edinmeye itti. Bu Kültür Devrimine partinin önderlik etmediğini ve onun Mao Zedung tarafından yayınlanan bir çağrıyı izleyen keşmekeş halindeki bir patlama olduğunu gördüğümüzde bu bize devrimci olmayan bir hareket olarak göründü. Milyonlarca örgütsüz genci, üniversite ve lise öğrencisini ayaklanıp Pekin'e parti ve devlet komitelerinin üzerine yürümeyé ve bunları darmadağın etmeye sevkeden şey, Mao'nun Çin'deki otoritesiydi. O sırada Çin'de bu gençlerin «proleter ideoloji»yi temsil ettiği ve partiye ve proleterlere «doğru» yolu onların göstereceği söyleniyordu!

Belirgin bir siyasi niteliği olan böyle bir devrim, kültür devrimi diye nitelenmişti. Partimiz bu adın yerinde olmadığı düşüncesindeydi, çünkü Çin'de patlak veren bu hareket aslında kültürel değil, siyasi bir hareketti. Ama esas önemlisi, bu «büyük proleter devrim»in başında ne partinin, ne de proletaryanın bulunduğuydu. Bu ciddi durum, devrimde proletaryanın önder rolünü küçümseyen ve gençliğin rolünü abartan Mao Zedung'un eski anti-Marksist görüşlerinden kaynaklanıyordu. Mao şöyle diyordu: «'4 Mayıs Hareketi'nden bu yana Çin gençleri hangi rolü oynamaktadırlar? Onlar bir bakıma öncü rolü oynamaktadırlar —bu, ülkemizde iflah olmazlar dışında herkesçe kabul edilen bir olgudur. Öncü rolü oynamak ne demektir? Bu, önderliği ele almak demektir...»[44]

Böylece işçi sınıfı bir kenara bırakıldı, işçi sınıfı çoğu kez kızıl muhafızlara karşı çıkıyor, hatta onlarla

(44) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 3, s. 19 (Arn. baskı).

çatışıyordu. O zamanlar Çin'de bulunan yoldaşlarımız, fabrika işçilerinin gençlerle çatıştıklarını kendi gözleriyle görmüşlerdi. Parti darmadağın olmuş, tasfiye edilmişti, komünistler ve proletarya tamamen bir kenara atılmıştı. Durum son derece ciddiydi.

Partimiz Kültür Devrimini destekledi, çünkü Çin'de devrimin kazançları tehlikedeydi. Ülkede parti ve devlet yönetiminin Liu Şao-çi ve Deng Siao-ping'in dönek grubu tarafından gaspedilmiş olduğunu ve Çin devriminin kazançlarının tehlikede olduğunu bize bizzat Mao Zedung söyledi. Bu koşullar altında Partimiz bu son derece vahim durumdan kimin sorumlu olduğuna bakmaksızın Kültür Devrimini destekledi. Partimiz, iktidarı ele geçirmek için birbirleriyle silahlı çatışma ve çarpışmalara bile girişen anti-Marksist grupların hizipçi çekişmesini değil, kardeş Çin halkını, Çin'de devrim ve sosyalizm davasını savundu.

Olayların gelişimi gösterdi ki Büyük Proleter Kültür Devrimi ne bir devrimdi, ne büyüktü, ne de kültüreldi, hele hele proleter hiç değildi. İktidarı gaspetmiş olan bir avuç gericiyi tasfiye etmek için bütün Çin çapında düzenlenmiş bir saray darbesiydi.

Tabii bu Kültür Devrimi bir aldatmacaydı. Hem Çin Komünist Partisini, hem de kitle örgütlerini tasfiye etti ve Çin'i yeni bir kargaşaya sürükledi. Bu devrimin önderliğini Marksist olmayan unsurlar yapıyordu, ki onlar da başka, anti-Marksist ve faşist unsurların tezgahladıkları bir askeri darbe yoluyla tasfiye edildiler.

Basınımızda Mao Zedung büyük bir Marksist-Leninist olarak niteleniyordu, ama Mao'yu Marksizm-Leninizmin bir ustası, «Mao Zedung düşüncesi»ni de Marksizm-Leninizmin üçüncü ve daha yüksek bir aşaması olarak niteleyen Çin propagandasının tanımlarını hiç-

bir zaman kullanmadık ve hiçbir zaman uygun bulmadık. Partimiz Çin'de son derece yaygın olan Mao Zedung'a tapınmacılığı Marksizm-Leninizme aykırı olarak görmüştür.

Kültür Devriminin kargaşa içindeki gelişimi ve sonuçları, Çin'de Marksizm-Leninizmin bilinmediği ve uygulanmıyor olduğu, dış görünüşe ve «proletarya, proletarya diktatörlüğü ve proletaryanın yoksul köylülükle ittifakı»na ilişkin sloganlarına ve bunun gibi diğer birçok lafıza karşın Çin Komünist Partisi ve Mao Zedung'un, özünde, Marksist-Leninist fikirleri savunmadığı doğrultusundaki görüşümüzü —henüz tam olarak billurlaşmış olmasa da— daha da güçlendirdi.

Bu olayların ışığında Partimiz sözgelimi 1962 yılında Çin yönetiminin sözümona, Amerikan emperyalizmine karşı ortak bir cephe oluşturma adına Sovyet revizyonistleriyle uzlaşma ve birleşme yolları araması, ya da 1964 yılında, Çu En-lay'ın Sovyetlerle uzlaşma yolunda harcanan çabaların bir devamı olarak Brejnev grubunun iktidara gelişini selamlamak üzere Moskova'ya gitmesi gibi Çin yönetiminin Kruşçevci revizyonizme karşı tutumunda gözlenen yalpalamalarının nedenlerini daha derinlemesine incelemeye girişti. Bu yalpalamalar tesadüfi değildi, tersine devrimci ilkelerden ve tutarlılıktan yoksunluğu yansıtıyordu.

Nikson Çin'e davet edildiği ve başında Mao Zedung bulunan Çin yönetimi Amerikan emperyalizmiyle yakınlaşma ve birleşme siyasetini ilân ettiği zaman Çin'in çizgisinin ve siyasetinin Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine tamamen aykırı olduğu açıklık kazandı. Bunun ardından Çin'in şoven ve hegemonyacı emelleri daha açık hale gelmeye başladı. Çin yönetimi halkların devrimci kurtuluş mücadelelerine, dünya proletaryasına ve gerçek Marksist-Leninist hare-

kete daha açık bir şekilde karşı çıkmaya başladı. Bütün Marksist-Leninist harekete genel çizgi olarak kabul ettirmeye çalışacağı «üç dünya» teorisi denilen «teori»yi ilân etti.

Arnavutluk Emek Partisi devrim ve sosyalizmin çıkarları uğruna ve Çin Komünist Partisinin çizgisinde görülen hataların, durumlar hakkında yapılan yanlış değerlendirmelerden ve çeşitli güçlüklerden ileri geldiğini sanarak Çin yönetiminin hatalarını düzeltmesi ve aşması için defalarca yardımcı olmaya çalıştı. Partimiz görüşlerini Mao Zedung'a ve diğer Çin yöneticilerine içtenlikle ve dostça iletti, Çin'in, Marksist-Leninist hareketin genel çizgisine, halkların ve devrimin çıkarlarına doğrudan zarar veren birçok eylemine ilişkin fikirlerini ve görüş ayrılıklarını resmen ve yazılı olarak Çin Komünist Partisi Merkez Komitesine bildirdi.

Ama Çin yönetimi Partimizin doğru ve ilkeli görüşlerini hiçbir zaman hoş karşılamadı. Bunlara hiçbir cevap vermedi, hatta bunları tartışmaya bile yanaşmadı.

Bu arada Çin yönetiminin ülke içinde ve dışındaki anti-Marksist tutumları daha açık ve göze çarpar hale geldi. Bütün bunlar diğer bütün Marksist-Leninistler gibi Partimizi de, Çin Komünist Partisinin çizgisini, ona yol gösteren siyasi ve ideolojik görüşleri, onun somut faaliyetini ve bunun doğurduğu sonuçları yeniden gözden geçirmeye itti. Sonuç olarak, Çin Komünist Partisine yol göstermiş ve göstermekte olan «Mao Zedung düşüncesi»nin modern revizyonizmin, teorik ve siyasi planda kendisine karşı çok yönlü bir mücadele yürütülmesi gereken tehlikeli bir türünü teşkil ettiğini kavradık.

«Mao Zedung düşüncesi», revizyonizmin, daha İkinci Dünya Savaşından önce, özellikle de Mao Zedung'un

iktidara geldiği 1935'ten sonra şekillenmeye başlayan bir türüdür. Bu dönemde Mao Zedung ve taraftarları «dogmatizm»e, «hazır şemalar»a, «yabancı klişeler»e, vb. karşı mücadele sloganı altında «teorik» bir kampanya başlattılar, Marksizm-Leninizmin evrensel karakterini inkâr ederek ulusal bir Marksizm yaratılması meselesini ortaya attılar. Mao Zedung Marksizm-Leninizm yerine sorunların «Çin'e özgü bir yol»la ele alınmasını, «Çin halkının gözüne ve kulağına hoş gelen, canlı ve yeni...»[45] Çin tarzını salık vererek her ülkede Marksizmin ayrı, kendine özgü bir içeriğe sahip olması gerektiği şeklindeki revizyonist tezi yaydı.

«Mao Zedung düşüncesi», Marksizm-Leninizmin çağımızda ulaştığı en yüksek aşama olarak ilân edildi. Çin yöneticileri, «Mao Zedung Marks, Engels ve Lenin' den daha fazla iş başarmıştır...» dediler. Çin Komünist Partisinin, Mao Zedung başkanlığında yapılan 9. Kongresinde onaylanan Tüzüğünde, «Mao Zedung düşüncesi çağımızın Marksizm-Leninizmidir...», Mao Zedung «... Marksizm-Leninizmi devralmış, savunup geliştirmiş ve yeni, daha yüksek bir aşamaya çıkarmıştır.»[46] denilmektedir.

Parti faaliyetinin Marksist-Leninist ilke ve normlar yerine «Mao Zedung düşüncesi»ne dayandırılması, Çin Komünist Partisi saflarında oportünizme ve hizipçi mücadeleye kapıların daha da açılmasına neden oldu.

«Mao Zedung düşüncesi» Marksizmden ödünç alınan düşünce ve tezlerin diğer felsefelerden alınma idealist, pragmacı ve revizyonist ilkelerle kaynaştırıldığı bir fikirler karışımıdır. Kökleri eski Çin felsefesinde, Çin'in

(45) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 4, s. 84 (Arn. baskı).

(46) Çin Komünist Partisi 9. Kongre Belgeleri, s. 79-80, Tiran 1969 (Arn. baskı).

siyasi ve ideolojik geçmişinde, devlet ve militarist pratiğinde yatmaktadır.

Bütün Çin yöneticilerinin, hem şu anda iktidarı ele geçirmiş bulunanların, hem de daha önce iktidardayken devrilmiş olup da karşıdevrimci planlarını hayata geçirmek için dolaplar çevirenlerin ideolojik temeli hep «Mao Zedung düşüncesi» olmuştur. Bizzat Mao Zedung da, düşüncelerinden herkesin, gerek solcuların, gerekse sağcıların (Çin yönetimini oluşturan çeşitli grupları o böyle adlandırıyor) yararlanabileceğini kabul etmiştir. Çiang Çing'e yazdığı 8 Temmuz 1966 tarihli mektubunda Mao Zedung, «iktidardaki sağcılar belli bir süre yerlerini sağlamlaştırabilmek için bazı sözlerimi kullanabilirler, ama sol da başka sözlerimi kullanarak sağcıları alaşağı etmek üzere örgütlenebilir.»[47] Bu Mao Zedung'un bir Marksist-Leninist olmadığını, görüşlerinin eklektik olduğunu göstermektedir. Bu durum, «Mao Zedung düşüncesi»nin Marksizm-Leninizmle hiçbir ortak yanı bulunmadığı gerçeğini, «devrimci» lafız ve sloganlarla kamufle edilmiş olduğu halde gizleymeyen Mao'nun bütün «teorik eserleri»nde görülmektedir.

Mao'nun yazılarının, komünist partinin rolüne, devrimin, sosyalizmin inşasının sorunlarına ilişkin temel meseleleri, vb. ele alış tarzının, kısmen de olsa eleştirici bir gözle incelenmesi «Mao Zedung düşüncesi» ile Marksizm-Leninizm arasındaki köklü farklılığı tamamen açık bir hale getirmektedir.

İlkin **partinin örgütlenmesi ve önder rolü meselesini** ele alalım. Mao parti üzerine Leninist ilkelerin uygulanmasından yana görünüyordu, ama onun partiye ilişkin ve özellikle de parti yaşantısının pratiğine ilişkin düşün-

(47) «Le Monde», 2 Aralık 1972.

celeri somut olarak tahlil edilirse Leninist ilke ve normların yerine revizyonist tezleri geçirdiği açıkça ortaya çıkar.

Mao Zedung Çin Komünist Partisini Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in ilkeleri temelinde örgütlememiştir. Onu Leninist tipte bir parti, Bolşevik bir parti haline getirmeye çalışmamıştır. Mao Zedung proleter bir sınıf partisinden değil, sınıfsal sınırlamaların olmadığı bir partiden yanaydı. Partiyle sınıf arasındaki ayrımı yok etmek için partiye yığınsal bir nitelik kazandırma şiarını ortaya attı. Sonuçta bu partiye canı isteyen, istediği zaman girip çıkabilir hale geldi. «Mao Zedung düşüncesi»nin bu konuya ilişkin tezleri Yugoslav revizyonistlerinin ve «Avrupa-komünistleri»nin tezleriyle özdeştir.

Bunun yanı sıra Mao Zedung parti inşasını, partinin ilke ve normlarını kendi siyasi tutum ve çıkarlarına, bazen sağ, bazen sol oportünist, maceracı siyasetine, hiziplerarası mücadeleye, vb. tabi kılmıştır.

Çin Komünist Partisi içinde gerçek Marksist-Leninist düşünce ve eylem birliği hiçbir zaman olmamıştır ve yoktur da. Çin Komünist Partisinin kuruluşundan bu yana var olagelen hiziplerarası çekişme, bu partide doğru, Marksist-Leninist bir çizginin inşa edilmesini ve Marksist-Leninist düşüncenin rehber alınmasını engellemiştir. Başlıca parti yöneticileri arasında kendini gösteren çeşitli eğilimler bazen sol, bazen sağ oportünist, bazen ortayolcu idi ve açıktan açığa anarşist, şoven ve ırkçı görüşlere kadar varıyordu. Mao Zedung'la grubunun partinin başında olduğu dönemin tümü boyunca bu eğilimler Çin Komünist Partisinin ayırt edici özellikleri arasında olmuştur. Bizzat Mao Zedung da parti içinde «iki çizgi»nin bulunmasının gerekli olduğunu savunuyordu. Ona göre iki çizginin varlığı ve mücadelesi

doğal bir şeydir, karşıtların birliğinin bir tezahürüdür, ilkelere bağlılık ile uzlaşmayı içinde birleştiren esnek bir siyasettir. «Dolayısıyla,» demektedir, «hatalar yapmış olan bir yoldaşla ilgilenmek için iki elimiz vardır: Bunlardan biri onunla mücadele etmek, diğeriyse onunla birleşmek içindir. Mücadelenin amacı Marksizmin ilkelerini savunmaktır, yani ilkeli olmaktır; bu meselenin bir yönüdür. Diğer yön onunla birleşmektir. Birliğin amacı ona bir çıkış yolu göstermek, onunla uzlaşmaya varmaktır.»[48]

Bu görüşler komünist partinin tek bir çizgiye, çelikten bir düşünce ve eylem birliğine sahip örgütlü bir öncü müfreze olması gerektiği şeklindeki Leninist öğretilere taban tabana zıttır.

Parti dışında süren sınıf mücadelesinin bir yansıması olan parti içi sınıf mücadelesinin Mao Zedung'un «parti içinde iki çizgi» anlayışıyla hiçbir ortak yanı yoktur. Parti karşıt sınıflar arasındaki mücadelenin yürütüldüğü bir sınıflar arenası değildir, birbirine zıt amaçlara sahip bir insan topluluğu değildir. Gerçek Marksist-Leninist parti yalnızca işçi sınıfının partisidir ve bu sınıfın çıkarlarını kendine temel alır. Devrimin zaferi ve sosyalizmin inşası için tayin edici etken budur. Parti konusundaki, komünist parti içinde birçok çizginin, karşıt akımların varlığına izin vermeyen Leninist ilkeleri savunan J. V. Stalin şuna işaret ediyordu:

> «... *komünist parti proletaryanın* **yekpare** *partisidir, farklı sınıflardan unsurların oluşturduğu bir blokun partisi değil.*»[49]

---

(48) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 5, s. 560, Pekin 1977 (Fransızca baskı, Çinliler tarafından ilk kez bu yıl yayınlandı).

(49) J. V. Stalin, *Eserler*, c. 11, s. 280 (Arn. baskı).

Oysa Mao Zedung, partiyi birbirine zıt çıkarlara sahip sınıfların bir birliği, en alt kademelerden en üst yönetici organlara kadar partinin her yerinde temsilcileri olması gereken iki gücün, proletarya ile burjuvazinin, «proleter karargâh»la «burjuva karargâh»ın birbiriyle karşı karşıya gelip mücadele ettiği bir örgüt olarak ele almaktadır. Onun için, 1956'da sağ ve sol hiziplerin önderlerini Merkez Komitesine seçtirmeye uğraşırken bu amaçla, safça olduğu kadar gülünç de olan görüşler getiriyordu. Mao şöyle diyor: «Yaptıkları çizgi hataları, bütün ülkece, bütün dünyaca biliniyor, işte onları seçmemizin nedeni tam da böyle ünlü olmalarıdır. Elden ne gelir? Onlar ün yapmışlar, oysa hiç hata yapmamış ya da yalnızca küçük hatalar yapmış olan sizlerin ise onlar kadar itibarınız yok. Bizimki gibi küçük burjuvazinin sayıca çok kalabalık olduğu bir ülkede onlar birer simgedirler.»[50] Mao Zedung parti saflarında ilkeli mücadeleyi reddederken hiziplerin oyununu oynuyor, bazılarına karşı koymak için diğer bazılarıyla uzlaşmaya ve böylece kendi yerini sağlamlaştırmaya çalışıyordu.

Böyle bir örgütsel platformla Çin Komünist Partisi hiçbir zaman Marksist-Leninist bir parti olmamıştır, olamazdı da. Bu parti içinde Leninist ilke ve normlara saygı gösterilmemiştir. Partinin en üst kollektif organı olan parti kongresi düzenli olarak yapılmadı. Örneğin 7. ile 8. kongre arasında on bir yıl, savaştan sonra da 8. ile 9. kongre arasında on üç yıl geçti. Ayrıca yapılan kongreler biçimseldi, çalışma toplantılarından çok resmigeçitlere benziyordu. Kongre delegeleri parti yaşantısına ilişkin Marksist-Leninist ilke ve normlara uygun olarak seçilmiyor, aksine yönetici organlar tarafından

(50) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 5, s. 348, Pekin 1977 (Fr. baskı).

tayin edilip sürekli temsilcilik sistemine göre faaliyet gösteriyorlardı.

Bir süre önce «Renmin Ribao» gazetesi, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi «Genel İşler Dairesi»nden bir sözde teorisyen grubunun bir makalesini yayınladı.[51] Bu makalede Mao'nun, kendi çevresinde «Genel İşler Dairesi» adı altında, Siyasi Büroyu, Parti Merkez Komitesini, devlet, ordu, güvenlik örgütü, vb. kadrolarını gözetim ve denetim altında tutan özel bir aygıt oluşturduğu belirtiliyor. Bu Daireye girmek ya da onun çalışmaları hakkında bilgi edinmek Merkez Komitesi ve Siyasi Büro üyeleri de dahil herkese yasaktı. Şu ya da bu hizipçi grubun düşürülmesi ya da yükseltilmesi için planlar burada yapılıyordu. Bu Dairenin adamları her yere girip çıkıyor, kendilerini ilgilendirmeyen işlere burunlarını sokuyor, sağı solu gözleyip kendi başlarına, yani parti denetimi dışında raporlar yazıyorlardı. Bu Dairenin emrinde onlardan başka, «Başkan Mao'nun Muhafızları» adı altında gizlenen tam tekmil, silahlı müfrezeler vardı. Sayısı 50 binden fazla olan bu muhafız alayı Çin Komünist Partisi tarihinde sık sık görüldüğü ve «dörtlü» ile taraftarlarının bir süre önce Hua Guo-feng tarafından tutuklatılmasında olduğu gibi, başkan «bir darbede sonuca ulaşmak» istediği zaman harekete geçiyordu.

Mao Zedung kitlelerle bağlarını koruma bahanesiyle halk arasında hiç kimsenin haberi olmadan tabandaki kadroları gözetim altında tutmak ve kitlelerin ruh halini ve psikolojisini incelemekle görevli özel bir muhbirler ağı da oluşturmuştu. Bunlar, kitlelerle her türlü ilişkisini kesmiş olan Mao Zedung'a, doğrudan doğru-

(51) «Başkan Mao'nun Öğretilerini Daima Akılda Tutalım», «Renmin Ribao», 8 Eylül 1977.

ya ve yalnızca ona rapor veriyorlardı ve Mao dünyayı yalnızca «Genel İşler Dairesi» ajanlarının raporlarından tanıyordu. O şöyle demişti: «Kendi hesabıma ben hiç radyo dinlemem, ne yabancı radyoları, ne de Çin radyolarını; ben yalnızca yayın yaparım.» Ayrıca şunu da söylemişti: «'Renmin Ribao' gazetesini artık okumayacağımı açıkça belirttim. Onun yazılışleri müdürüne, 'gazetenizi okumuyorum' dedim.»[52]

«Renmin Ribao»nun makalesi Mao Zedung'un, Çin partisi ve devletindeki anti-Marksist yönetiminin ve kişisel iktidarının daha da açık bir şekilde anlaşılmasına olanak sağlayan yeni bilgiler veriyor. Mao Zedung, bir bütün olarak parti ve partinin taban komiteleri şöyle dursun, Merkez Komitesine ya da parti kongresine bile en küçük bir saygı duymuyordu. Parti komiteleri, yönetici kadrolar ve hatta Merkez Komitesi, «Genel İşler Dairesi»nden, yalnızca Mao Zedung'a karşı sorumlu olan bu «özel kurmay»dan emir alıyorlardı. Parti forumlarının, partinin seçimle gelmiş olan organlarının kesinlikle hiçbir yetkileri yoktu. «Renmin Ribao»nun makalesinde, «İlkin Mao Zedung'un elinden geçip onaylanmadan hiç kimse tarafından, hiçbir telgraf, hiçbir mektup, hiçbir belge, hiçbir emir yayınlanamazdı», deniyor. Ortaya çıktığına göre Mao Zedung 1953'te şu kesin emri yayınlamıştı: «Bundan böyle Merkez Komitesi adına yayınlanan bütün belge ve telgraflar ancak ben gözden geçirdikten sonra yollanabilir, *aksi takdirde geçersiz olacaklardır.)*[53] Bu koşullarda kollektif önderlikten, parti içi demokrasiden ya da Leninist normlardan

(52) Mao Zedung'un Partimizden yoldaşlarla görüşmesinden, 3 Şubat 1967. Arnavutluk Emek Partisi Merkezi Parti Arşivleri (MPA).

(53) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 5, s. 96, Pekin 1977 (Fr. baskı).

hiçbir şekilde söz edilemez.

Mao Zedung'un sınırsız iktidarı o kadar aşırı ölçülere varmıştı ki haleflerini bile tayin ediyordu. Bir zamanlar Liu Şao-çi'yi halef olarak tayin etmişti. Daha sonra ölümünün ardından devlet ve partideki yerini Lin Biao'nun devralacağını ilan etti. Marksist-Leninist partilerin pratiğinde eşi görülmemiş bir şey olan bu, parti tüzüğüne bile geçirildi. Hua Guo-feng'i ölümünden sonra yerini alacak parti başkanı olarak atayan yine Mao Zedung'du. Bütün iktidarı elinde bulunduran Mao, partiyle devletin en üst yöneticilerini yalnız başına eleştiriyor, yargılıyor, cezalandırıyor, sonra itibarlarını iade ediyordu. Durum Deng Siao-ping için bile böyleydi; Deng 23 Ekim 1966 tarihli sözümona özeleştirisinde şöyle diyordu: «Liu Şao-çi ile ben gerçek kraliyetçileriz. Hatalarımın temelinde kitlelere hiç güvenmeyişim, devrimci kitleleri desteklemeyip onlara karşı çıkışım, devrimi bastırmak için gerici bir çizgi izleyişim, sınıf mücadelesinde proletaryanın değil, burjuvazinin safında yer alışım bulunmaktadır... Bütün bunlar gösteriyor ki... ben sorumlu görevler alacak yeterlilikte değilim.»[54] Ve bu kaşarlanmış revizyonist, işlediği bu suçlara rağmen getirilip eski koltuğuna oturtulmuştur.

«Mao Zedung düşüncesi»nin parti ve partinin rolü konusundaki anti-Marksist özü parti ile ordu arasındaki ilişkilerin, teoride kavranış ve pratikte uygulanış biçiminde de görülmektedir. Mao Zedung, «orduya partinin kumanda etmesi», «silahlara siyasetin kumanda etmesi», vb., vb. gibi lafızlarına karşın pratikte ülke yaşamındaki esas siyasi rolü orduya bırakmıştı. Savaş sırasında, şöyle demişti: «Bütün ordu kadroları işçilere ön-

(54) Deng Siao-ping'in özeleştirisinden. MPA.

derlik etmede ve sendikalar örgütlemede, gençliği harekete geçirip örgütlemede, yeni Kurtarılmış Bölgelerdeki kadrolarla birleşmede ve onları eğitmede, sanayiyi ve ticareti yönetmede, okulları, gazeteleri, haber ajanslarını ve radyo istasyonlarını yönetmede, dışişlerini yürütmede, demokratik partilerle ve halk örgütleriyle ilgili sorunları ele almada, şehirlerle köylük bölgeler arasındaki ilişkileri düzenlemede, yiyecek, kömür ve diğer günlük ihtiyaçlarla ilgili sorunları çözmede, parasal ve mali sorunları ele almada ustalaşmalıdırlar.»[55]

Dolayısıyla ordu, partinin, devlet organlarının, her şeyin üzerindeydi. Buradan da anlaşılıyor ki Mao Zedung'un, partiyi devrimin yönetiminde ve sosyalist inşada tayin edici etken olarak niteleyen sözleri boş laflardan ibarettir. Gerek kurtuluş savaşı sırasında, gerekse Çin Halk Cumhuriyetinin kuruluşundan sonra şu ya da bu hizbin, iktidarı ele geçirmek amacıyla verdiği bitmez tükenmez mücadelelerde ordu belirleyici rolü oynamıştır. Kültür Devrimi sırasında da başrolü oynayan orduydu; ordu Mao'nun başvurduğu son çareydi. 1967'de Mao şöyle diyordu: «Biz ordunun gücüne dayanıyoruz... Pekin'de yalnızca iki tümenimiz vardı, ama eski Pekin Parti Komitesiyle hesaplaşmak için Mayıs ayında iki tümen daha getirttik.»[56]

Mao Zedung ideolojik muhaliflerini tasfiye etmek için daima orduyu harekete geçirmiştir. Başında Lin Biao bulunan orduyu Liu Şao-çi ve Deng Siao-ping grubunun üzerine saldı. Daha sonra Çu En-lay'la birlikte orduyu örgütleyip Lin Biao'nun üzerine sürdü. «Mao Zedung

(55) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 4, s. 355, Pekin, 1962 (Fr. baskı).

(56) Mao Zedung'un, Arnavutluk Halk Cumhuriyeti Dostluk Heyeti ile görüşmesinden, 18 Aralık 1967. MPA.

düşüncesi»nden esinlenen ordu, Mao'nun ölümünden sonra da aynı rolü oynamaya devam etti. Çin'de iktidara gelenlerin tümü gibi Hua Guo-feng de orduya dayandı, ordu desteğinde hareket etti. Mao'nun ölümünden hemen sonra derhal orduyu harekete geçirdi, Yeh Çien-ying, Vang Dung-sing ve benzeri gibi ordu mensuplarıyla birlikte darbe tezgahlayıp muhaliflerini tutukladı.

Çin'de iktidar hâlâ ordunun elindedir, parti ise onun peşinden gitmektedir. Bu, revizyonizmin hüküm sürdüğü ülkelerin genel bir özelliğidir. Gerçek sosyalist ülkeler, sosyalizmin düşmanları başkaldırdığı takdirde onları ezmek ve emperyalistlerden ve dış gericilikten gelebilecek bir saldırıya karşı ülkeyi savunmak için orduyu güçlendirirler. Ama Marksizm-Leninizmin bize öğrettiği gibi, ordunun bu rolü oynayabilmesi için daima ordu partinin yönetimi altında olmalıdır, yoksa parti ordunun yönetiminde değil.

Bugün Çin'de, kanunları ordunun en güçlü hizipleri, Çin'i sosyal-emperyalist bir ülkeye dönüştürme amacında olan en gerici hizipler yapmaktadır.

İlerde, Çin'in emperyalist bir süper devlete dönüştürülmesine paralel olarak ülke yaşantısında ordunun rolü ve gücü de durmadan artacaktır. Ordu, kapitalist bir rejim ve ekonomiyi savunmak için dişinden tırnağına kadar silahlanmış bir imparatorluk muhafız alayı olarak güçlendirilecektir. Burjuva kapitalist bir diktatörlüğün, halkın direnişi güçlendiğinde açık faşist biçimlere bile bürünebilecek bir diktatörlüğün aleti olacaktır.

«Mao Zedung düşüncesi» ülke yönetiminde birçok partinin bulunması gerektiğini, siyasi çoğulculuk denilen şeyi savunarak devrimde ve sosyalist inşada komünist partinin başkalarıyla paylaşılmaz rolü konusundaki Marksist-Leninist öğretiye bütünüyle ters düş-

mektedir. Mao Zedung, E. Snow'a da açıkladığı gibi, bir ülkenin Amerikan örneğinde olduğu gibi birçok siyasi parti tarafından yönetilmesini en demokratik yönetim biçimi olarak görüyordu. «Son tahlilde hangisi daha iyi, tek bir parti mi, yoksa birçok parti mi?» diye soruyordu Mao Zedung. Ve cevap veriyordu: «Şu anda gördüğümüz gibi birçok partinin olması belki de daha iyi. Bu, geçmiş için doğruydu, gelecek için de pekâlâ böyle olabilir; bunun anlamı uzun vadeli birarada yaşama ve karşılıklı denetimdir.»[57] Mao burjuva partilerin Çin Komünist Partisi ile aynı hak ve yetkilerle devlet iktidarına ve ülke yönetimine katılmasını zorunlu olarak görüyordu. İş bu kadarla da kalmıyor üstelik, Mao'ya göre «tarihin ürünü» olan bu burjuva partiler ancak Çin Komünist Partisi de ortadan kalktığı zaman ortadan kalkabilirler, yani, bu partiler ta komünizme kadar bir arada yaşayacaklardır.

«Mao Zedung düşüncesi»ne göre yeni, demokratik bir rejimin varolması ve sosyalizmin inşası ancak bütün sınıfların ve bütün partilerin işbirliği temelinde mümkündür. Bütün partilerin «uzun-süreli bir arada yaşaması ve karşılıklı denetimi»ne dayanan ve İtalyan, Fransız, İspanyol, vb. revizyonistlerinin şimdiki vaazlarına pek benzeyen böyle bir sosyalist demokrasi ve sosyalist siyasi sistem anlayışı devrimde ve sosyalizmin inşasında Marksist-Leninist partinin önder ve paylaşılmaz rolünün açık bir inkârıdır. Şimdiye kadarki tarihsel tecrübe göstermiştir ki, Marksist-Leninist partinin önder ve paylaşılmaz rolü olmaksızın proletarya diktatörlüğü varolamaz ve sosyalizm inşa edilip savunulamaz.

---

(57) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 5, s. 319, Pekin 1977 (Fr. baskı).

«... *proletarya diktatörlüğü,*» diyordu Stalin, «*ancak önderliği başka partilerle paylaşmayan ve paylaşmaması gereken bir parti, komünistlerin partisi ona önderlik ederse eksiksiz olabilir.*»[58]

Mao Zedung'un revizyonist görüşlerinin temelinde Çin Komünist Partisinin her zaman izlemiş olduğu burjuvaziyle işbirliği ve ittifak siyaseti vardır. Karşıt ideolojilerin birarada yaşamasının doğrudan bir ifadesi olan «yüz çiçeğin açmasına, yüz fikir akımının yarışmasına izin veren» anti-Marksist ve anti-Leninist hattın kaynağı da budur.

Mao Zedung'a göre sosyalist toplumda burjuva ideolojinin, idealizmin ve dinin, proleter ideolojiyle, materyalizmle ve tanrıtanımazlıkla birarada var olmasına, «hoş kokulu çiçekler»in yanı sıra «zehirli otlar»ın da büyümesine, vb. izin verilmelidir. Ona göre böyle bir çizgi Marksizmin gelişmesi, fikir mücadelesinin ve düşünce özgürlüğünün gerçekleşmesi için zorunludur, oysa gerçekte, o bu çizgiyle, burjuvaziyle işbirliği ve onun ideolojisiyle birarada yaşama siyasetinin teorik temelini oluşturmaya çalışmaktadır. Mao Zedung diyor ki, «... insanların yanlış, çirkin, düşmanca olan şeylerle, idealizm ve metafizikle, Konfiçyüs, Lao Zu ve Çan Kay-şek'in düşünceleriyle yüzyüze gelmelerini yasaklamak tehlikeli bir siyasettir. Bu, insanların zihnen gerilemesine, tek yanlı düşünmelerine ve hayatın zorluklarını göğüsleyemez hale gelmelerine yol açar...»[59] Mao Zedung bundan, idealizmin, metafiziğin ve burjuva ideolojinin son-

(58) J. V. Stalin, *Eserler*, c. 10, s. 97 (Arn. baskı).

(59) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 5, s. 397, Pekin 1977 (Fr. baskı)

suza kadar var olacağı, dolayısıyla bunları sadece yasaklamamakla kalmayıp, aynı zamanda onlara açığa çıkma, gelişme ve karşıtlarıyla boy ölçüşme olanağı tanımak gerektiği sonucunu çıkarıyor. Gerici olan her şeye karşı takınılan bu uzlaşmacı tavır sosyalist toplumda karışıklıklar çıkmasını kaçınılmaz, düşman faaliyetinin yasaklanmasını ise yanlış olarak nitelemeye kadar varıyor. «Bana kalırsa,» diyor o, «canı isteyen, canının istediği kadar karışıklık çıkarabilir; eğer bir ay yetmezse iki ay devam etsin, kısacası gözü doyana kadar mesele kapatılmamalıdır. Eğer mesele çarçabuk kapatılırsa karışıklık ergeç yine patlak verecektir.»[60]

Bütün bunlar bir «bilimsel» tartışmada ortaya atılan akademik fikirler değildir; tersine söz konusu olan, Marksizm-Leninizme karşı oluşturulmuş karşıdevrimci oportünist bir siyasi çizgidir; bu çizgi Çin Komünist Partisini karmakarışık bir hale getirmiştir, bu parti saflarında öteden beri yüz türlü görüş ve düşünce at oynatıyor ve şu anda gerçekten de yüz akım yarışmaktadır. Bu, burjuva eşek arılarının, yüz çiçekli bahçede serbestçe dolaşıp zehirlerini akıtmalarına olanak sağlamıştır.

İdeolojik meselelere ilişkin bu oportünist tutumun kökeninde, diğer şeylerin yanı sıra, kuruluşundan ülkesini kurtuluşa ulaştırana kadar süren dönemin tümü boyunca ve daha sonra Çin Komünist Partisinin, kendisini ideolojik bakımdan sağlamlaştırmak için hiçbir çaba harcamaması, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in teorisini üyelerinin kafalarına ve gönüllerine yerleştirmeye çalışmaması, Marksist-Leninist ideolojinin temel meselelerini özümleyip bunları Çin'in somut koşullarında tutarlı bir şekilde adım adım uygulamak için mücadele etmemiş olması vardır.

---

(60) *a.g.e.*, s. 405-406.

«Mao Zedung düşüncesi» Marksist-Leninist devrim teorisine aykırıdır.

Mao Zedung yazılarında toplumun gelişme sürecinde devrimlerin rolüne sık sık değiniyor, ama özünde metafizik, evrimci bir anlayışa sahiptir. İlerleyici gelişmenin bir helezon biçiminde olduğunu öngören materyalist diyalektiğin tersine, Mao Zedung, gelişmenin bir daire biçiminde, devridaim şeklinde, dengeden dengesizliğe, sonra tekrar dengeye, hareketten hareketsizliğe, sonra tekrar harekete, yükselişten düşüşe, düşüşten yükselişe, ilerlemeden gerilemeye, sonra tekrar ilerlemeye, vb. geçen bir gelgit süreci gibi olduğunu vaaz ediyor. Böylece eski felsefenin, ateşin arıtıcı rolü konusundaki anlayışına sahip çıkan Mao Zedung şöyle diyor: «Düzenli aralıklarla 'ateş tutuşturmak' gerekir. Ne kadar zamanda bir? Yılda bir kez mi, yoksa üç yılda bir kez mi, hangisini tercih edersiniz? Bana kalırsa ay takviminde artıkyılın her üç yılda bir, ya da beş yılda iki kez gelmesi gibi, her beş yıllık dönemde bunu en az iki kez yapmalıyız.»[61] Böylelikle Mao, eski zamanlardaki müneccimler gibi ay takvimine bakarak, belirli aralıklarla ateş tutuşturulması yasasını, «büyük uyum»dan «büyük karışıklığa», sonra tekrar «büyük uyum»a gidip gelme şeklinde gelişme yasasını çıkarıyor; devirler böylece periyodik olarak tekrarlanıyor. Dolayısıyla «Mao Zedung düşüncesi», Lenin'in,

> *bize, var olan her şeyin 'özdevinim'ini kavrayabilmemizin anahtarını verir; 'sıçramaları', 'sürekliliğin kesintiye uğraması'nı, 'karşıta dönüşümü', eskinin yıkılmasını ve yeninin*

(61) *a.g.e.*, s. 499.

doğmasını kavrayabilmemizin anahtarını verir.»[62]

dediği materyalist diyalektik gelişme anlayışına karşı «cansız, renksiz ve kuru» olan metafizik anlayışı çıkarıyor.

Bu, Çin propagandasına göre Mao Zedung'un güya «özel bir katkı»da bulunduğu ve bu alanda materyalist diyalektiği daha da geliştirdiği çelişmeler sorununu ele alış tarzında daha da açık bir şekilde görülmektedir. Mao Zedung'un pek çok yazısında sık sık karşıtlardan, çelişkilerden, karşıtların birliğinden söz ettiği ve hatta Marksist alıntılar ve ibarelere bile başvurduğu bir gerçektir, ama ne var ki o bu meselelere ilişkin diyalektik materyalist bir kavrayıştan uzaktır. Çelişmeleri ele alırken Marksist tezlerden değil, eski Çin düşünürlerinin tezlerinden hareket etmekte, karşıtları mekanik bir tarzda dış olgular olarak görmekte ve karşıtların dönüşümünü basit bir yer değiştirme olarak düşünmektedir. Eski felsefeden ödünç alınmış, yukarı ve aşağı, arka ve ön, sağ ve sol, hafif ve ağır, vb. gibi birtakım ebedi karşıtlıkları evirip çevirerek, Mao Zedung özünde şeylerin ve olguların tabiatında var olan iç çelişkileri inkâr etmekte ve gelişmeyi, basit bir tekrar, aynı karşıtların, aynı ilişkiler içinde sürüp gittiği bir değişmez durumlar zinciri olarak ele almaktadır. Çelişkinin çözümlenmesi ve söz konusu karşıtları içinde barındıran olgunun bizzat kendisinin niteliksel bir değişikliğe uğraması olarak değil de basit bir yer değiştirme olarak düşünülen karşıtların karşılıklı olarak birbirine dönüşmesi, Mao Zedung tarafından her

(62) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 38, s. 396 (Arn. baskı). [«FELSEFE DEFTERLERİ, Diyalektik Sorunu Üzerine»]

şeyin kendisine tabi olduğu biçimsel bir şema olarak kullanılmaktadır. Mao bu şemadan kalkarak, «Dogmatizm karşıtına dönüştüğünde ya Marksizm olur, ya da revizyonizm»[63], «metafizik diyalektiğe, diyalektik de metafiziğe dönüşür», vb. diyecek kadar ileri gitmektedir. Böyle ipe sapa gelmez önermelerin ve karşıtlarla böyle sofistçe oynanmasının ardında Mao Zedung'un oportünist, devrim aleyhtarı görüşleri saklıdır. Dolayısıyla o, sosyalist devrimi toplumun niteliksel bir değişimi olarak, karşıt sınıfların ve insanın insan tarafından sömürülmesini ortadan kaldıracak bir niteliksel değişim olarak görmemekte, tersine onu burjuvaziyle proletaryanın basit bir yer değiştirmesi olarak tasavvur etmektedir. Mao bu «keşfini» kanıtlamak için şöyle diyor: «Eğer burjuvazi ile proletarya birbirlerine dönüşemezlerse devrim yoluyla proletaryanın yönetici sınıf, burjuvazinin ise yönetilen sınıf haline gelmesi nasıl açıklanabilir? ...biz, Çan Kay-şek'in Guomindang'ının tam karşıtıydık. İki karşıt yönün karşılıklı mücadelesi ve birbirini dıştalaması sonucu Guomindang'la biz yer değiştirdik...»[64] Aynı mantık Mao Zedung'u komünist toplumun iki evresine ilişkin Marksist-Leninist teoriyi revize etmeye götürmüştür. «Diyalektiğe göre, insanın bir gün öleceği ne kadar kesin bir şeyse, sosyalist sistem de tarihsel bir olgu olarak bir gün sona erecek, komünist sistem tarafından inkâr edilecektir. Sosyalist sistemin ve sosyalizmin üretim ilişkileriyle üstyapısının yok olup gitmeyeceği iddia edilseydi bu ne menem bir Marksizm olurdu? Tanrının ölümsüzlüğünü vaaz eden bir dini inançtan, ya da dinbilimden ne farkı kalırdı?»[65]

---

(63) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 5, s. 479, Pekin 1977 (Fr. baskı).

(64) *a.g.e.*, s. 399-400.

(65) *a.g.e.*, s. 409.

Böylece Mao Zedung özünde tek bir tipin, aynı sosyo-ekonomik düzenin iki evresi olan ve birbirinden sadece gelişmelerinin ve olgunluklarının seviyesi ile ayrılan sosyalizmle komünizme ilişkin Marksist-Leninist anlayışı açıkça revize ederek sosyalizmi komünizme taban tabana zıt bir şeymiş gibi gösteriyor.

Mao Zedung insanlığın dünya üzerinde var olduğu dönemin tümü boyunca periyodik bir şekilde tekrarlanan sonsuz bir süreç olarak, yenilgiden zafere, zaferden yenilgiye, sonsuza dek böyle sürüp gidecek bir süreç olarak gördüğü devrim meselesini genel olarak işte böyle metafizik ve anti-Marksist görüşlerden hareket ederek ele alıyor. Mao Zedung'un devrim konusundaki bazen evrimci, bazen anarşist bir hal alan anti-Marksist görüşleri, Çin devriminin sorunlarını ele alış tarzında daha da açık bir şekilde görülmektedir.

Yazılarından anlaşıldığı gibi Mao Zedung Çin devriminin sorunlarını tahlil etmede ve görevlerini belirlemede Marksist-Leninist teoriye dayanmamıştır. Ocak 1962'de Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin çağrısı üzerine toplanan genişletilmiş çalışma konferansında yaptığı konuşmada kendisi de şunu kabul ediyor: «Uzun yıllar boyunca devrimin nasıl yapılacağını, kimleri hedef alacağını bilemeden, devrimin aşamalarını, kimin ilk ağızda, kimin daha sonra alaşağı edilmesi gerektiğini, vb. göremeden körü körüne devrimci faaliyet yürütmüştük.» Bu Çin Komünist Partisini demokratik devrimde proletaryanın önderliğini gerçekleştirmekten ve bu devrimi sosyalist bir devrime dönüştürmekten alıkoydu. Çin devriminin tüm gelişimi devrimin niteliği, aşamaları, itici güçleri, vb. konusunda kendisine Marksizm-Leninizmi değil, «Mao Zedung düşüncesi»nin anti-Marksist görüşlerini rehber alan Çin

Komünist Partisinin izlediği karmakarışık çizginin delilidir.

Mao Zedung burjuva-demokratik devrimle proleter devrim arasındaki sıkı bağları hiçbir zaman doğru bir tarzda kavrayıp açıklayamadı. Burjuva-demokratik devrimle sosyalist devrim arasında bir Çin Seddi bulunmadığını, bu iki devrimin birbirinden uzun bir dönemle ayrılması gerekmediğini bilimsel olarak kanıtlamış olan Marksist-Leninist teorinin aksine Mao Zedung şunu öne sürüyordu: «Bizim devrimimizin sosyalist devrime dönüşmesi geleceğin bir meselesidir... Bu geçişin ne zaman gerçekleşeceğine gelince... bu epey uzun bir zaman alabilir. Gereken bütün siyasi ve iktisadi koşullar biraraya gelinceye ve bu geçiş halkımızın büyük çoğunluğunun zararına değil, yararına oluncaya kadar sosyalist devrime geçiş için ısrar etmemeliyiz.»[66]

Mao Zedung burjuva-demokratik devrimin sosyalist devrime dönüştürülmesinden yana olmayan bu anti-Marksist görüşe bütün devrim dönemi boyunca, hatta kurtuluştan sonra da bağlı kaldı. Nitekim 1940'ta Mao Zedung şöyle diyordu: «Çin devrimi ...önce Yeni Demokrasi, sonra da sosyalizm aşamasından geçecektir. Bunlardan birinci aşama epey uzun bir zaman alacaktır...»[67] Mao Zedung, 1949 Martında, kurtuluştan sonra Çin'in gelişme programını sunduğu Parti Merkez Komitesi genel toplantısında şöyle diyor: «Bu dönem boyunca şehirlerdeki ve köylük bölgelerdeki bütün kapitalist unsurların varlıklarını sürdürmelerine izin verilmelidir.» Bu görüş ve «teoriler» Çin Komünist Partisinin ve Mao Zedung'un Çin'de devrimin sosyalist devrime dönüşmesi için mücadele etmeyip burjuvazinin ve

(66) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 1, s. 210 (Arn. baskı).
(67) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 3, s. 169 (Arn. baskı).

kapitalist toplumsal ilişkilerin gelişmesi için meydanı boş bırakmaları sonucunu doğurdu.

Demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki ilişki konusunda Mao Zedung, devrimin gelişimi konusunda Marksist-Leninist teoriye en önce saldıran ve onu çarpıtan ve burjuva-demokratik devrimle sosyalist devrim arasında uzun bir dönem bulunduğu, bu dönem boyunca burjuvazinin kapitalizmi geliştirerek proleter devrime geçişin koşullarını yaratacağı tezini ortaya atan İkinci Enternasyonal şeflerinin yaklaşımlarını benimsemektedir. Onlar burjuva-demokratik devrimin, kapitalizme gelişme olanağı tanımadan sosyalist devrime dönüştürülmesini olanaksız bir şey olarak, aşamaların atlanması olarak görüyorlardı. Mao Zedung da bu görüşü, şu sözleriyle tamamen onaylamaktadır. «Birleşik yeni demokratik bir devlet olmaksızın, ...özel kapitalist ekonomi gelişmeksizin, ...sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir düzenin yıkıntıları üzerinde sosyalizmi inşa etmeye çalışmak tam bir ütopyadan başka bir şey değildir.»[68]

«Mao Zedung düşüncesi»nin devrim konusundaki anti-Marksist görüşleri devrimin itici güçleri meselesini ele alış tarzında daha da belirgin bir şekilde görülmektedir. Mao Zedung proletaryanın egemen rolünü tanımıyordu. Lenin emperyalizm döneminde her devrimde, dolayısıyla demokratik devrimde de, anti-emperyalist ulusal kurtuluş devriminde de, sosyalist devrimde de önderliğin proletaryaya ait olması gerektiğini söylemişti. Buna karşılık Mao Zedung proletaryanın rolünden söz ettiği halde pratikte onun devrimdeki hegemonyasını küçümsüyor, köylülüğün rolünü öne çıkarıyordu. O şöyle demişti: «...Japon istilacılarına karşı şu

(68) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 4, s. 366 (Arn. baskı).

anda sürmekte olan direniş esas olarak köylü direnişidir. Yeni demokrasinin siyaseti özünde iktidarı köylülere vermek demektir.»[69]

Mao Zedung bu küçük burjuva teoriyi «kır şehri kuşatmalıdır» şeklindeki genel tezinde dile getirmişti. «Devrimci köyler», diyordu, «şehirleri kuşatabilir ...Çin devrimci hareketinde kırsal kesimdeki çalışma esas rolü oynamalıdır, şehirlerdeki çalışma ise tali bir rol.»[70] Mao bu düşünceyi köylülüğün devlet içindeki rolünden söz ederken de dile getirmişti. Bütün diğer siyasi parti ve güçlerin köylülüğe ve onun görüşlerine boyun eğmeleri gerektiğini söylemişti. «...yüz milyonlarca köylü, ne kadar büyük olursa olsun hiçbir kuvvetin zapt edemeyeceği kadar hızlı ve şiddetli bir güç, büyük bir fırtına gibi ayağa kalkacaktır...» demektedir. «Her devrimci parti ve grup, her devrimci sınanacak, köylü kitlelerinin vereceği karara göre ya kabul edilecek, ya da reddedilecektir.»[71] Öyle anlaşılıyor ki, Mao'ya göre devrimde işçi sınıfı değil, köylülük egemen rol oynamalıdır.

Mao Zedung devrimde köylülüğün egemen rolü konusundaki tezi, dünya devriminin yolu olarak da savunmuştur. Çin'in siyasi literatüründe «dünyanın kırları» diye nitelenen «üçüncü dünya»yı «günümüz toplumunu dönüştürecek temel itici güç» olarak gören anti-Marksist görüşün kökeninde bu vardır. Çin'in düşüncelerine göre proletarya sermaye tarafından ezilen bütün güçlerle ittifak halinde kapitalizme karşı ve devrimin zaferi uğruna müeadelede Marks ve Lenin'in ön-

(69) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 3, s. 177-178 (Arn. baskı).

(70) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 4, s. 257, 259 (Arn. baskı).

(71) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 1, s. 27-28 (Arn. baskı).

gördüğü rolü oynayamayacak olan ikinci-dereceden bir toplumsal güçtür.

Çin devriminde küçük ve orta burjuvazi egemen rol oynamıştır. Bu geniş küçük burjuva katman, Çin'in bütün gelişimini etkilemiştir.

Mao Zedung köylülüğün, genel olarak küçük burjuvazinin kararsız olduğunu bize öğreten Marksist-Leninist teoriyi temel almamıştır. Tabii ki yoksul ve orta köylülük devrimde önemli bir rol oynar ve proletaryanın yakın bir müttefiki olmalıdır. Ama köylü sınıfı, küçük burjuvazi devrimde proletaryaya önderlik edemez. Aksini düşünmek ve öğütlemek Marksizm-Leninizme karşı olmak demektir. Mao Zedung'un, Çin devriminin tümü üzerinde olumsuz bir etkide bulunmuş olan anti-Marksist görüşlerinin başlıca kaynaklarından biri buradadır.

Çin Komünist Partisi devrimde proletaryanın egemen rolüne ilişkin temel, yol gösterici devrimci ilke konusunda teoride açık bir görüşe sahip olmamış, dolayısıyla pratikte de bu ilkeyi doğru ve tutarlı bir şekilde uygulamamıştır. Tecrübeler göstermektedir ki köylülük ancak proletarya ile ittifak halinde ve onun önderliğinde hareket ederse devrimci rolünü oynayabilir. Bu ülkemizde Ulusal Kurtuluş Savaşının tecrübesince de doğrulanmıştır. Arnavutluk köylülüğü devrimimizin temel gücüydü, ancak, sayıca az olmasına rağmen yine de işçi sınıfı köylülüğe önderlik etti, çünkü devrime, işçi sınıfının öncüsünde, şimdiki Emek Partisi olan Komünist Partisinde somutlaşan proletaryanın ideolojisi, Marksist-Leninist ideoloji yol gösteriyordu. İşte bu nedenledir ki yalnızca Ulusal Kurtuluş Savaşında değil, aynı zamanda sosyalizmin inşasında da muzaffer olduk.

Bu yolda karşılaştığımız sayısız güçlüklere rağmen başarı üstüne başarı kazandık. Bu başarıları kazanabil-

dik, çünkü Parti her şeyden önce Marks ve Lenin'in teorisinin özünü iyi bir şekilde kavramıştı, devrimin ne olduğunu, onu kimin yapacağını ve ona kimin önderlik etmesi gerektiğini kavramıştı, köylülükle ittifak halindeki işçi sınıfının başında Leninist tipte bir partinin bulunması gerektiğini kavramıştı. Komünistler bu partinin, sadece adı komünist olan bir parti olarak kalmayıp Marksist-Leninist devrim ve parti inşası teorisini ülkemizin somut koşullarında uygulayacak, Lenin ve Stalin zamanının Sovyetler Birliğindeki sosyalist inşayı örnek alarak yeni, sosyalist toplumun yaratılması uğruna çalışmayı başlatacak bir parti olması gerektiğini kavramışlardı. Partimize zaferi ve ülkeye de bugün sahip olduğu büyük siyasi, iktisadi ve askeri gücü bu tutum kazandırdı. Başka türlü hareket etseydik, yüce teorimizin bu ilkelerini tutarlılıkla uygulamamış olsaydık bizimki gibi düşmanlarca kuşatılmış küçük bir ülkede sosyalizm inşa edilemezdi. Bir an için iktidarı ele geçirseydik bile, Yunanistan Komünist Partisinin, daha mücadele kazanılmadan silahlarını yerli gerici burjuvaziye ve İngiliz emperyalizmine teslim ettiği Yunanistan'da olduğu gibi burjuvazi iktidarı geri alırdı.

Bu yüzden devrimde hegemonya meselesi çok önemli bir ilke meselesidir, çünkü devrimin yönü ve gelişimi ona kimin önderlik ettiğine bağlıdır.

> «*Hegemonya fikrinden vazgeçilmesi,*» diye vurguluyordu Lenin, «*reformizmin en kaba biçimidir.*»[72]

Çin devriminin burjuva demokratik bir devrim olarak kalmış ve gelişerek bir sosyalist devrim haline gel-

(72) V. İ. Lenin, *Toplu Eserler*, c. 17, s. 252 (Arn. baskı). [«Rus Sosyal-Demokrat Hareketi İçinde Reformculuk»]

memiş olmasının nedenlerinden biri, tam da proletaryanın önder rolünün «Mao Zedung düşüncesi» tarafından inkâr edilmesidir. «Yeni Demokrasi» adlı makalesinde Mao Zedung Çin'de devrimin zaferinden sonra, içine köylülükle proletaryanın yanı sıra şehir küçük burjuvazisini ve ulusal burjuvaziyi de dahil ettiği «demokratik» sınıfların ittifakına dayanan bir rejim kurulacağını vaaz ediyordu. «Nasıl ki bulunan yiyeceği herkesin paylaşması gerekiyorsa,» diyor Mao, «aynı şekilde, iktidar üzerinde de tek bir parti, grup ya da sınıfın tekeli bulunmamalıdır.»[73] Bu düşünce dört sınıfı, işçi sınıfını, köylülüğü, şehir küçük burjuvazisini ve ulusal burjuvaziyi temsil eden dört yıldızlı Çin Halk Cumhuriyeti ulusal bayrağına da yansımıştır.

Ülkenin kurtuluşunu, bağımsız Çin devletinin kuruluşunu sağlayan Çin devrimi Çin halkı için ve dünyanın anti-emperyalist ve demokratik güçleri için büyük bir zaferdi. Kurtuluştan sonra Çin'de birçok olumlu değişiklik meydana geldi: Yabancı emperyalizmin ve büyük toprak sahiplerinin hakimiyetine son verildi, yoksulluk ve işsizlikle mücadele edildi, emekçi kitlelerin lehine bir dizi ekonomik ve sosyal reform yapıldı, eğitim ve kültür alanlarında gerilikle savaşıldı, savaşla harap olan ülkenin yeniden inşası için bir dizi tedbir alındı ve sosyalist nitelikte bazı dönüşümler de gerçekleştirildi. Eskiden açlıktan milyonlarca kişinin öldüğü Çin'de artık açlık diye bir şey kalmadı, vb. Bunlar tartışılmaz gerçeklerdir; Çin halkı için önemli kazançlardır.

Bu gibi tedbirlerin alınıyor olması ve Çin Komünist Partisinin iktidara gelmiş olması, Çin'in sosyalizme doğru ilerlediği izlenimini veriyordu. Ama durum hiç de böyle değildi. Çin Komünist Partisinin, burjuva de-

(73) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 3, s. 235 (Arn. baskı).

mokratik devrimin zaferinden sonra solculuk da yapmadan ve aşamaları atlamadan dikkatle ilerlemesi gerekirken, faaliyetinin temelinde «Mao Zedung düşüncesi» bulunduğundan, aslında «demokrat», liberal, oportünist olduğu ortaya çıktı ve ülkeye tutarlı bir şekilde sosyalizme giden doğru yolda önderlik edemedi.

Mao Zedung'un Marksist olmayan, eklektik, burjuva siyasi ve ideolojik görüşleri kurtarılmış Çin'e istikrarsız bir üstyapı, hiçbir zaman istikrara kavuşmayan karmakarışık bir devlet ve ekonomi örgütlenmesi getirdi. Çin, «işleri yoluna koyabilmek için önce karıştırmak gerekir» sloganıyla bizzat Mao Zedung tarafından teşvik edilen sürekli bir kargaşaya, hatta anarşik bir kargaşaya battı.

Yeni Çin devletinde Çu En-lay özel bir rol oynuyordu. Becerikli bir iktisatçı ve örgütçüydü, ama asla Marksist-Leninist bir siyaset adamı değildi. Tipik bir pragmacı olduğundan, Marksist-olmayan görüşlerini hayata geçirmesini, bu görüşleri Çin'de iktidarı ele geçiren her gruba ustaca uyarlamasını biliyordu. O, hiçbir zaman sola kaymamak şartıyla, daima merkezle sağ arasında gidip geldiği halde daima ayakta kalmayı beceren bir *poussah** [hacıyatmaz — ÇN.] idi.

Çu En-lay ilkesiz uzlaşmaların ustasıydı. O, Çan Kay-şek'i, Kao Gang'ı, Liu Şao-çi'yi, Deng Siao-ping'i, Mao Zedung'u, Lin Biao'yu, «Dörtlü»yü hem destekledi, hem mahkum etti, fakat Lenin ve Stalin'i, Marksizm - Leninizmi asla desteklemedi.

Kurtuluştan sonra Mao Zedung'un, Çu En-lay'ın ve diğerlerinin görüş ve tutumları sonucunda Partinin siyasi çizgisinde her yöne birçok yalpalama görüldü. Devrimin burjuva-demokratik aşamasının uzun bir süre de-

(*) Özgün metinde Fransızca.

vam etmesi gerektiği şeklindeki, «Mao Zedung düşüncesi» tarafından savunulan eğilim Çin'de, yaşatıldı. Mao Zedung bu aşamada sosyalizmin önkoşullarının, kapitalizmin gelişmesine paralel olarak yaratılacağında ısrar ediyor, kapitalizmin gelişmesine öncelik tanıyordu. Hem sosyalizmin, hem de burjuvazinin yararına bir şey olarak sunduğu, sosyalizmin burjuvazi ile çok uzun bir süre birarada yaşamasına ilişkin tezi de buna bağlıdır. Böyle bir siyasete karşı çıkarak Sosyalist Ekim Devriminin tecrübelerini örnek gösterenlere cevap verirken Mao Zedung şöyle demektedir: «Rusya'daki burjuvazi karşıdevrimci bir sınıftı; o sırada devlet kapitalizmini reddediyor, işi yavaşlatma ve baltalama eylemlerine girişiyor ve silaha bile sarılıyordu. Rusya proletaryasının bu burjuvazinin işini bitirmekten başka seçeneği yoktu. Bu diğer ülkelerdeki burjuvaziyi öfkelendirdi, onların büyük bir gürültü koparmalarına yol açtı. Çin'de ise biz, ulusal burjuvazimize karşı nispeten daha yumuşak davrandık; o kendini biraz daha rahat hissediyor, siyasetimizin bazı iyi yanları da olduğuna inanıyor.»[74] Mao Zedung'a göre, bu siyaset uluslararası burjuvazinin gözünde Çin'in itibarını artırdı, gerçekte ise Çin'de sosyalizme büyük zarar verdi.

Mao Zedung burjuvaziye karşı takındığı oportünist tavrı Lenin'in Yeni Ekonomi Politikası (NEP) konusundaki öğretilerinin yaratıcı bir şekilde uygulanması olarak sunuyordu. Oysa Lenin'in öğretileriyle Mao Zedung'un, sosyalizmde sınırsız kapitalist üretime izin verme ve burjuva ilişkileri muhafaza etme anlayışı arasında köklü bir fark vardır. Lenin NEP'in kapitalizmin unsurlarının gelişmesine bir süre için izin veren bir geri adım

(74) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 5, s. 338. Pekin 1977 (Fr. baskı).

olduğunu kabul eder, ama şunu da vurgular:

> «...*proletarya siyasi iktidarı sıkıca elinde tuttuğu sürece, ulaşımı ve büyük sanayii sıkıca elinde tuttuğu sürece bunda proleter devlet için tehlikeli hiçbir yön yoktur.*»[75]

Gerçekte 1949'da ya da 1956'da, yani Mao Zedung'un bu tezleri savunduğu sırada Çin'de ne siyasi iktidar, ne de büyük sanayi proletaryanın elindeydi.

Üstelik Lenin NEP'i sosyalist inşanın evrensel bir yasası olarak değil, uzun iç savaş sonucu harap olmuş o günün Rusyasının **somut koşullarının dayattığı geçici bir** tedbir olarak görüyordu. Ve gerçek odur ki Lenin NEP'in ilânından bir yıl sonra geri çekilmenin sona erdiğini belirtmiş, ekonomide özel sermayeye karşı saldırıya hazırlanma çağrısını yapmıştır. Oysa Çin'de kapitalist üretimi muhafaza döneminin hemen hemen sonsuza dek sürmesi öngörülüyordu. Mao Zedung'un görüşüne göre, Çin'de kurtuluştan sonra kurulan düzen burjuva demokratik bir düzen olmalıydı, Çin Komünist Partisi ise yalnızca iktidardaymış gibi görünecekti. «Mao Zedung düşüncesi» budur işte.

Burjuva-demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş, ancak proletarya burjuvaziyi kararlılıkla iktidardan alaşağı ettiği ve mülksüzleştirdiği takdirde gerçekleşebilir. Çin'de işçi sınıfı burjuvaziyle iktidarı paylaştığı sürece, burjuvazi ayrıcalıklarını koruduğu sürece Çin'de kurulan devlet iktidarı proletaryanın devlet iktidarı olamaz, dolayısıyla da Çin devrimi gelişerek sosyalist bir devrime dönüşemezdi.

---

(75) V. İ. Lenin *Toplu Eserler*, c. 32, s. 431 (Alm. baskı). [«Aynî Vergi»]

Çin Komünist Partisi sömürücü sınıflara karşı hayırhah, oportünist bir tavır takındı, Mao Zedung da açıktan açığa kapitalist unsurların barışçıl bir şekilde sosyalizmle bütünleşmelerini savundu. Mao Zedung şöyle diyordu: «Dünyadaki iflah olmazlar bugün olduğu gibi yarın da, hatta yarından sonra da öyle kalabilirler, ama asla ebediyete kadar değil; sonunda onlar da değişmek zorunda kalacaklardır... Aslında iflah olmazlar inatçıdırlar ama, ömür boyu diretecek kadar da inatçı değildirler ...İflah olmazların iyiye doğru değişme göstermeleri de mümkündür... Bunlar hatalarını görüp iyiye doğru değişme gösterirler. Kısacası iflah olmazlar eninde sonunda değişirler.»[76]

Bu oportünist görüşüne teorik bir temel kazandırma çabası içinde olan ve «karşıtların dönüşümü» ile oynayan Mao Zedung tartışma, eleştiri ve dönüştürme yoluyla uzlaşmaz çelişmelerin uzlaşmaz-olmayan çelişmelere dönüştürülebileceğini, sömürücü sınıfların ve burjuva aydınların zıtlarına dönüşebileceklerini, yani devrimciler haline gelebileceklerini söylüyordu. 1956'da Mao Zedung, «Ne var ki, ülkemiz koşullarında,» diyordu, «karşıdevrimcilerin çoğu eninde sonunda, şu ya da bu ölçüde değişeceklerdir. Onlara karşı izlediğimiz siyaset sayesinde birçoğu devrime artık karşı çıkmayan kimselere dönüştürülmüştür, bazıları birtakım yararlı işler bile yapmıştır.»[77]

Mao sınıf düşmanlarının zamanla düzeltilebileceğini öne süren bu anti-Marksist görüşlerden kalkarak onlarla sınıf uzlaşmasını savundu, zenginleşmeye, sömürmeye, serbestçe devrim aleyhinde konuşup hareket

(76) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 3 ,s. 239 (Arn. baskı).

(77) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 5, s. 321, Pekin 1977 (Fr. baskı).

etmeye devam etmelerine izin verdi. Mao Zedung, sınıf düşmanına karşı bu teslimiyetçi tavrı haklı göstermek için şöyle diyordu: «Şu anda yapacak çok işimiz var. Önümüzdeki elli yıl boyunca bütün günlerimizi bunlara darbe indirmekle uğraşarak geçiremeyiz! Hatalarını düzeltmeyi reddeden kişiler var, canları isterse Cehennem Karalıyla buluşmaya giderken hatalarını da tabutlarına alıp yanlarında götürebilirler.»[78] Çin'de pratikte bu, düşmanlarla uzlaşmacı görüşler doğrultusunda hareket edilerek devlet yönetimi eski memurların eline bırakıldı. Çan Kay-şek'in generalleri bakan bile oldular. Hatta Japon işgalcilerinin kuklası, Mançurya imparatoru Pu Yi bile büyük bir özenle korunarak yabancı heyetler, kendisiyle görüşüp konuşabilsin, böyle kimselerin «sosyalist» Çin'de nasıl yeniden eğitildiklerini görebilsinler diye bir müze eşyası haline getirildi. Bu eski kukla imparatorun böyle reklam edilmesinin bir amacı da diğer ülkelerin krallarının, şeflerinin ve gericiliğin kuklalarının korkularını gidererek onları Mao'nun «sosyalizm»inin makul bir «sosyalizm» olduğuna ve ondan korkmaları için hiçbir neden bulunmadığına ikna etmekti.

Çin halkına karşı sayısız suçlar işlemiş olan feodal ağalara ve kapitalistlere karşı da, sınıf mücadelesiyle uzaktan yakından hiçbir ilgisi bulunmayan tutumlar takınıldı. Bu gibi tutumları teorileştiren ve karşıdevrimcileri açıkça himayesine alan Mao Zedung şunu belirtiyordu: «...hiçbirini öldürmemeli, pek azın tutuklamalıyız... Kamu güvenliği kuruluşları bunları tutuklamamalı, savcılık organları, haklarında kovuşturma açmamalı, mahkemeler bunları yargılamamalıdırlar. Her yüz karşıdevrimcinin doksanından fazlasına böyle dav-

(78) *a.g.e.*, s. 512.

ranılmalıdır.»[79] Bir sofist gibi fikir yürüten Mao Zedung, karşıdevrimcilerin idam edilmesinin hiçbir yarar sağlamayacağını, böyle bir eylemin güya üretimi engelleyeceğini, ülkede bilimin gelişmesini köstekleyeceğini, dünyada ülkenin adının kötüye çıkmasına yol açacağını vb. söylüyor, eğer bir karşıdevrimci ortadan kaldırılırsa, «bir ikincisinin, sonra üçüncüsünün suçları da onun suçuyla karşılaştırılacak, böylece bir sürü kelle uçurulmaya başlanacaktır... kelle bir kere uçuruldu mu yeniden yerine konamaz, pırasa gibi olmadığına göre kesilenin yerine yenisi de gelmez»[80] diyor.

Çelişkiler konusunda, sınıflar ve devrimdeki rolleri konusunda «Mao Zedung düşüncesi» tarafından savunulan bu anti-Marksist görüşlerden dolayı Çin hiçbir zaman sosyalist inşanın doğru yolunda ilerleyemedi. Çin toplumunda varlığını sürdüren sadece geçmişin iktisadi, siyasi, ideolojik ve toplumsal kalıntları değildir, orada sömürücü sınıflar da sınıf olarak varlıklarını sürdürmekte ve hâlâ iktidarda bulunmaktadırlar. Burjuvazi hâlâ varlığını sürdürmekle kalmayıp sahip olduğu mülklerden gelir sağlamaya da devam etmektedir. Çin'de kapitalist rant kanunlarla ortadan kaldırılmamıştır, çünkü Çin yönetimi Mao Zedung tarafından 1935'te formüle edilen burjuva-demokratik devrim stratejisine bağlı kalmıştır; Mao o zamanlar: «Halk cumhuriyetinin iş yasaları... ulusal burjuvazinin kâr etmesini önlemeyecektir...»[81] demişti. Çin'de kendine özgü biçimlerde var olmuş olan kulak tabakası «toprak üzerinde eşit hak siyaseti» sayesinde büyük çıkar ve kârlarını muhafaza etti. Bizzat Mao Zedung, Çin Ko-

(79) *a.g.e.*, s. 323.
(80) *a.g.e.*, s. 323.
(81) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 1, s. 209 (Arn. baskı).

münist Partisinin kendisiyle siyasi, iktisadi ve örgütsel bakımdan bir birleşik cephe kurmuş olduğu ulusal burjuvaziyi kızdırabileceği için kulaklara dokunulmaması doğrultusunda talimat verdi.[82]

Bütün bu olgular göstermektedir ki «Mao Zedung düşüncesi» Çin'i gerçek sosyalizm doğrultusunda ilerletmemiştir ve ilerletemezdi de. Çu En-lay'ın 1949'da, Çin'e yardım yapması için gizlice Amerikan hükümetine başvururken belirttiği gibi, ne Mao Zedung, ne de onun başlıca taraftarları sosyalist yolu savunmuyorlardı. «Çin,» diye yazmıştı Çu En-lay, «henüz komünist bir ülke değildir ve eğer Mao Zedung'un siyaseti doğru bir şekilde uygulanırsa uzun bir süre boyunca da komünist bir ülke haline gelmeyecektir.»[83]

Mao Zedung ve Çin Komünist Partisi sosyalist ve komünist toplumun inşası konusundaki bütün açıklamalarını demagojik bir şekilde pragmatist siyasetlerine tabi kılmışlardır. Nitekim şu, sözümona büyük ileri atılım yıllarında devrimden yeni çıkmış olan ve şiddetle sosyalizmi arzulayan kitlelerin gözünü boyamak amacıyla iki-üç beş-yıllık dönem içinde doğrudan doğruya komünizme geçeceklerini açıkladılar. Ancak daha sonra, başarısızlıklarını gizlemek için sosyalizmin inşasının ve zaferinin on bin yıl gerektirdiğini teorileştirmeye başladılar.

Doğru, Çin Komünist Partisi kendini komünist diye adlandırıyordu, ama başka bir yolda, karmakarışık liberal bir yolda, oportünist bir yolda ilerliyordu ve sosyalizm yolunda ülkeye önderlik edebilecek bir güç olamazdı. Onun izlemiş olduğu ve Mao'nun ölümünden

(82) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 5, s. 22, Pekin 1977. (Fr. baskı).

(83) «International Herald Tribüne», 14 Ağustos 1978.

sonra çok daha somutlaşan yol, sosyalizmin yolu değil, büyük bir burjuva, sosyal-emperyalist devlet inşa etmenin yoluydu.

«Mao Zedung düşüncesi» anti-Marksist bir doktrin olduğundan, proleter enternasyonalizminin yerine büyük devlet şovenizmini geçirmiştir.

Çin Komünist Partisi daha faaliyetinin ilk başlangıcında belirgin milliyetçi ve şoven eğilimler besliyordu; olguların gösterdiği gibi, daha sonraki dönemlerde de bunların kökü kazınamadı. Çin Komünist Partisinin kurucularından Li Ta-çao şöyle diyordu: «Avrupalılar dünyanın yalnızca beyazlara ait olduğunu, kendilerinin üstün sınıfı, derisi renkli halkların ise aşağı sınıfı teşkil ettiklerini sanıyorlar. Çin halkı,» diye devam ediyor Li Ta-çao, «dünyanın diğer ırklarına karşı, içinde bir kez daha kendi ulusal niteliklerini sergileyeceği bir sınıf mücadelesi vermeye hazır olmalıdır.» Çin Komünist Partisine, ta başından beri böyle görüşler aşılandı.

Liu ile Deng'in zihniyeti şöyle dursun, Mao Zedung'un zihniyeti de bu gibi ırkçı ve milliyetçi fikirlerden tamamen arınmış değildi. 1938'de Parti Merkez Komitesine sunduğu raporda Mao Zedung şöyle diyor: «Bugünkü Çin geçmişteki Çin'in gelişmesinden doğmuştur... Konfiçyüs'ten Sun Yat-sen'e kadar olan tarihimizi özetlemeli, ...bu değerli mirasa sahip çıkmalıyız. Bu, günümüzün büyük hareketine yol gösterme bakımından çok önemlidir.»[84]

Kuşkusuz her Marksist-Leninist parti kendi halkının geçmişten gelen mirasına dayanmak gerektiğini belirtir, ama miras kalan her şeye değil, yalnızca ilerici olan şeylere dayanması gerektiğini de hatırından çı-

(84) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 250-251 (Arn. baskı).

karmaz. Komünistler ister düşünce alanında olsun, ister bir başka alanda gerici mirası reddederler. Çinliler eski biçim ve özleri, eski fikirleri konusunda son derece tutucuydular, hatta yabancı düşmanıydılar. Eski olanı çok değerli bir hazineymiş gibi muhafaza ediyorlardı. Onlarla yaptığımız görüşmelerin de ortaya koyduğu gibi Çinliler bir bütün olarak dünya devrimci tecrübesine pek az değer veriyorlardı. Onlar için sadece kendi siyasetlerinin, Çan Kay-şek'e karşı mücadelelerinin, uzun yürüyüşlerinin, Mao Zedung'un teorisinin değeri vardı. Diğer halkların ilerici değerlerine gelince, Çinliler bunları ya pek az değeri olan, ya da tamamen değersiz şeyler olarak görüyor, öyle ki bunları inceleme zahmetine bile katlanmıyorlardı. Mao Zedung, «Çinliler yabancılar tarafından yaratılmış olan formülleri bir kenara bırakmalıdırlar,» demiştir. Ama bu formüllerden hangilerini, işte bunu belirtmemektedir. O, «diğer ülkelerden alınma bütün klişe ve dogmalar»ı lanetlemiştir. Burada şu soru akla geliyor: Çinliler tarafından yaratılmamış olan bilimsel sosyalizmin teorisi de Çin'e yabancı olan bu «dogma» ve «klişeler»e dahil midir?

Çin Komünist Partisi önderliği Sovyetler Birliğinin Marksizm-Leninizmi tekeline aldığı kanısındaydı; Mao Zedung ve şürekası Sovyetler Birliğine karşı şoven emeller, büyük devlet emelleri besliyor, denebilir ki bir nevi burjuva kıskançlık duyuyordu. Lenin ve Stalin zamanının Sovyetler Birliğini bütün dünyanın proleterlerinin, devrimi gerçekleştirmek için dayanmak zorunda oldukları, burjuvazinin ve emperyalizmin gözü dönmüş saldırısına karşı bütün güçleriyle savunmak zorunda oldukları, dünya proletaryasının yüce anavatanı olarak görmüyorlardı.

Bundan onlarca yıl önce Mao Zedung ve Çu En-lay, Çin Komünist Partisinin başta gelen bu iki yöneticisi

başında Stalin bulunan Sovyetler Birliği hakkında ileri geri konuştular, ona karşı tavır aldılar. Bizzat Stalin hakkında ileri geri laflar bile ettiler. Mao Zedung, Stalin'i sübjektivizmle suçladı, «Stalin zıtların mücadelesiyle zıtların birliği arasındaki bağı göremedi»[85] dedi, Mao'ya göre Stalin, güya, «Çin'le ilgili birtakım hatalar yaptı. Vang Ming'in İkinci Devrimci İç Savaş Döneminin sonlarında izlediği «sol» maceracılık da, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşının başlarında izlediği sağ oportünizm de Stalin'e bağlanabilir»di,[86] Stalin'in Yugoslavya'ya ve Tito'ya karşı tutumu yanlıştı, vb.

Mao Zedung görünüşü kurtarmak için zaman zaman Stalin'i savunur yönde konuşarak onun sadece yüzde otuz kötü olduğunu söylediyse de gerçekte yalnızca onun hatalarından dem vuruyordu. 1957'de Moskova Komünist ve İşçi Partileri Toplantısındaki demecinde Mao'nun, «Stalin'in yanında kendimi öğretmenin önündeki öğrenci gibi hissederdim, oysa şu anda Kruşçev'le birlikte hepimiz yoldaş gibiyiz, hepimiz rahatız» demesi tesadüfi değildir. Böylece o Kruşçev'in Stalin'e karşı iftiralarını açıkça alkışlayıp onaylıyor, Kruşçevci çizgiyi savunuyordu.

Diğer revizyonistler gibi Mao Zedung da, Stalin tarafından tutarlılıkla savunulup daha da zenginleştirilen Marksist-Leninist ilkelerden sapışını haklı göstermek için Stalin'e karşı yapılan eleştirilerden yararlandı. Çinli revizyonistler Stalin'e yönelttikleri saldırılarla onun eserini gözden düşürmeyi ve otoritesini sarsmayı, Mao Zedung'un otoritesini artırarak onu bir dünya önderi, sözümona daima doğru ve şaşmaz bir çizgi izle-

(85) Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. 5, s. 400, Pekin 1977 (Fr. baskı).

(86) *a.g.e.*, s. 328.

miş olan (!) Marksizm-Leninizmin bir ustası mertebesine çıkarmayı amaçlıyorlardı. Bu eleştiriler aynı zamanda Stalin ve Komintern'in proletaryanın devrimdeki önder rolüne, proleter enternasyonalizmine, devrimci mücadelenin stratejisi ve taktiğine, vb. ilişkin Marksist-Leninist ilkelerini tutarlılıkla uygulamadaki başarısızlıkları yüzünden kendilerine yönelttiği uyarı ve eleştirilerden ötürü Çin Komünist Partisi önderliğinin ve Mao'nun Stalin'e karşı biriken hoşnutsuzluğunu da dile getiriyordu. Mao Zedung şu sözlerle açıkça bu hoşnutsuzluğu ifade etmekteydi: «Stalin zaferimizin Titovari bir zafer olduğundan kuşkulanıyor. 1949'la 1950' de üzerimizdeki baskısı son derece güçlüydü.»[87] Aynı şekilde Çu En-lay da, burada Tiran'da bizimle görüşmelerinde, «Stalin bizim Amerikan yanlısı olmamızdan ya da Yugoslav yolunu tutacağımızdan kuşkulanıyordu», demişti. Zaman Stalin'in tamamen haklı olduğunu kanıtlamıştır. Onun Çin devrimi ve bu devrime yol gösteren düşünceler hakkındaki önsezileri tamamen doğru çıkmıştır.

Başında Mao Zedung bulunan Çin Kımünist Partisiyle başında Stalin bulunan Sovyetler Birliği Komünist Partisi arasındaki çelişkiler ve Çin Komünist Partisiyle Komintern arasındaki çelişkiler devrimci Marksist-Leninist strateji ve taktiğin temel meseleleriyle ilgili ilkelere ilişkin çelişkilerdi. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi örneğin Komintern'in, Çin'de devrimin doğru ve uyumlu gelişmesi konusundaki tezlerine, şehirlerdeki işçi sınıfıyla kurtuluş ordusunun ortak faaliyet yürütmesi hakkındaki talimatına, Komintern'in, Çin devriminin niteliği ve aşamaları üzerine tezlerine, vb. kulak asmamıştır. Mao Zedung ve Çin Komünist

(87) *a.g.e.*, s. 328.

Partisinin diğer yöneticileri Komintern'in Çin'deki delegelerinden daima aşağılayıcı bir tarzda söz ettiler, onları «kalın kafalı», «cahil» diye niteleyerek «Çin gerçeğini bilmemek»le suçladılar. Mao Zedung, her ülkeyi «diğerlerine kapalı», «başlı başına nesnel bir gerçeklik» olarak gördüğünden Komintern delegelerinin yardımda bulunmalarının gereksiz ve düpedüz olanaksız olduğu kanısındaydı. Ocak 1962'de Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Genişletilmiş Çalışma Konferansında Mao Zedung şöyle diyordu: «Çin nesnel bir dünya olduğundan, Çin meselesiyle uğraşan Kominternli yoldaşlar tarafından değil, Çinliler tarafından bilinmekteydi. Kominternli bu yoldaşlar Çin toplumu, Çin ulusu ve Çin devrimi hakkında ya pek az şey biliyor, ya da hiçbir şey bilmiyorlardı. Dolayısıyla burada bu yabancı yoldaşlardan söz etmenin ne alemi var?»

Mao Zedung başarıları söz konusuyken Komintern'i dışarda bırakıyor. Sıra Çin Komünist Partisinin yenilgi ve sapmalarına, Çin'de gelişen durumları kavrayamamalarına ve bunlardan doğru sonuçlar çıkaramamalarına gelince ise kabahati Komintern'de ve onun Çin'deki temsilcilerinde buluyor. O ve diğer Çin yöneticileri Komintern'i Çin'de iktidarı ele geçirmek ve sosyalizmi inşa etmek için tutarlı bir mücadele verilmesinde önlerine engeller çıkarmakla ve işleri karıştırmakla suçluyorlar. Ancak geçmişteki olgular ve özellike de bugünkü Çin gerçeği Komintern'in Çin konusundaki karar ve talimatlarının genel olarak doğru olduğunu ve Çin Komünist Partisinin Marksist-Leninist ilkeler temelinde ve bu ilkelerin ruhuna uygun olarak hareket etmediğini kanıtlamaktadır.

«Mao Zedung düşüncesi»ne damgasını vuran ve dün de, bugün de Çin Komünist Partisinin faaliyetinin temelinde bulunan dar milliyetçiliğin ve büyük devlet

şovenizminin sonuçları bu partinin uluslararası komünist harekete karşı tutumunda ve bu hareket içindeki faaliyetinde de yansımaktadır.

Bu durum Çin Komünist Partisinin Kruşçevci ihanetten sonra oluşturulan yeni Marksist-Leninist partilere karşı tutumunda somut bir şekilde görülmektedir. Çin yönetimi, ta başından beri, bu partilere zerre kadar güven duymadı. Bu görüş Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinde uluslararası komünist hareketle ilişkiler konusunda söz sahibi olan Geng Biao tarafından açıkça dile getirilmişti. O şöyle demişti: «Çin, Marksist-Leninist partilerin oluşturulmasını tasvip etmiyor, bu partilerin temsilcilerinin Çin'e gelmelerini istemiyor. Bunların gelişi başımıza dert oluyor ama,» diye vurgulamıştı, «elimizden bir şey gelmiyor, çünkü onları kovamayız. Burjuva partilerin temsilcilerini nasıl kabul ediyorsak onları da kabul ediyoruz.»[88] Proleter enternasyonalizmiyle hiçbir ortak yanı bulunmayan bu siyaset, Mao Zedung'un sağlığında, düşünmeye ve yönetmeye tamamen muktedir olduğu bir sırada izleniyordu, dolayısıyla onun tam onayına sahipti.

Çin yöneticilerinin arzularının aksine bu yeni Marksist-Leninist partiler güçlenmeye başlayınca o zaman taktik değiştirdiler, salt kendilerine «Marksist parti», «devrimci parti», «kızıl muhafızlar», vb. adını takmaları koşuluyla, hiçbir ayrım yapmadan, istisnasız tüm yeni partileri ve her grubu tanıdılar. Arnavutluk Emek Partisi Çin Komünist Partisinin bu tutum ve taktiğini eleştirdi. Diğer gerçek Marksist-Leninist partiler de aynı şeyi yaptılar. Ne var ki revizyonist Çin yönetimi aynı yolda yürümeye devam etti.

---

(88) Geng Biao'nun Pekin'de Partimizden yoldaşlarla görüşmesinden, 16 Nisan 1973, MPA.

Çin yöneticileri daha sonra pragmacı siyasetlerine uygun olarak yeni kurulan parti ve gruplara karşı farklı farklı tutumlar takındılar. Gerçek Marksist-Leninist partileri düşmanları olarak görürken, bu partilere karşı çıkan grup ve partiler ise gözlerinde büyük değer kazandı. Şu anda Çinli revizyonistler, «Mao Zedung düşüncesi»ni öve öve göklere çıkaran bu anti-Marksist parti ve gruplarla bağlarını korumakla kalmıyor, aynı zamanda onların temsilcilerini birer birer Pekin'e çağırarak bunları eğitiyor, onlara mali yardım yapıyor, siyasi ve ideolojik talimatlar veriyor, Arnavutluk Emek Partisi ve gerçek Marksist-Leninist partilere karşı nasıl faaliyet yürütecekleri konusunda akıl veriyorlar. Onlardan «Mao Zedung düşüncesi»nin, «üç dünya» teorisinin, genel olarak Çin'in dış siyasetinin propagandasını yapmalarını, Hua Guo-feng'le Deng Siaoping'i putlaştırıp «Dörtlü»yü yerin dibine batırmalarını talep ediyorlar. Çinli revizyonistlerin gözünde bu taleplere cevap veren parti Marksist-Leninisttir, bunlara karşı koyan partiler ise anti-Marksist, maceracı, vb. olarak ilân edilmektedir.

Bütün bunlar gösteriyor ki Çinli revizyonistler Marksist-Leninist partilerle ilişkilerinde gerçek komünist partiler arasındaki ilişkileri düzenleyen Leninist ilke ve normları uygulamadılar. Kruşçevci revizyonistler gibi onlar da anti-Marksist «ana parti» kavramından kalkarak başka partilere karşı zorlamaya, baskıya, bu partilerin içişlerine müdaheleye başvurdular, kardeş partilerin dostça tavsiye ve önerilerini asla kabul etmediler. Onlar Marksist-Leninist partilerin çok taraflı toplantılarına, devrimin hazırlanmasına ve zafere ulaştırılmasına ilişkin, modern revizyonizme karşı Marksizm - Leninizmi savunma mücadelesine ilişkin büyük sorunların tartışılacağı, tecrübe alışverişinde bulunulacağı,

eylemlerin uyumlu hale getirileceği, vb. toplantılar yapılmasına karşı çıktılar. Bu tavrın nedenlerinden biri de dünya sermayesinin ve Çin'i bir süper devlete dönüştürme stratejisinin hizmetindeki anti-Marksist ve revizyonist teorilerinin teşhir edilip açığa çıkarılacağı çoktaraflı toplantılarda gerçek Marksist-Leninistlerin karşısına çıkmaktan korkmalarıydı.

«Mao Zedung düşüncesi»nin anti-Marksist özünün bir başka belirtisi, Çin Komünist Partisinin farklı farklı birçok faşist, revizyonist, vb. parti ve grupla sürdürmüş ve sürdürmekte olduğu ilişkilerdir. Çin Komünist Partisi şimdi de çeşitli ülkelerin eski revizyonist partilerine, sözgelimi İtalya'nın, Fransa'nın, İspanya'nın ve diğer Avrupa ülkelerinin, Latin Amerika'nın, vb. revizyonist partilerine sızmanın ya da onlarla da ilişkiler kurmanın zeminini yaratmaya çalışıyorlar. Çinli revizyonistler bu ilişkilere gitgide daha çok önem veriyorlar, çünkü, bu partiler her ülkedeki kapitalizmin tabiatına, güç ve kudretine bağlı olan taktiklerindeki farklılıklara karşın ideolojik bakımdan Çin Komünist Partisiyle aynı çizgidedirler.

Çin Komünist Partisinin bu geleneksel revizyonist partilerle ilişkileri yavaş yavaş gelişecek, eylemleri birbirine uyumlu hale getirilecektir. Kendilerini «Marksist-Leninist» diye adlandıran ve Çin'in çizgisini izleyen grupçuklara gelince Çin, sarsılmaz tutumlarını koruyan mevcut gerçek Marksist-Leninist partilerle ve doğmakta ya da doğacak olan diğer partilerle savaşmak, onları bölmek için bu grupçukları kullanmaya devam edecektir. Çinli revizyonistler bu tutumlarıyla açıkça kapitalizme, sosyal-demokrat ve revizyonist partilere yardım etmekte, devrimin patlak vermesini ve zaferini, özellikle de sübjektif etkenin hazırlanmasını, bu devrime önderlik edecek olan gerçek Marksist-Leninist par-

tilerin güçlenmesini baltalamaktadırlar.

Çin Komünist Partisi, uluslararası komünist hareketi bölmek için bütün gücüyle çalışan ve sosyalizme ve Marksizm-Leninizme karşı amansızca savaşan «Yugoslavya Komünistler Birliği» ile ilişkilerinde de aynı taktiği uygulamıştır. Bugünkü Çin yöneticileri Marksizm - Leninizme ve bütün Marksist-Leninist partilere karşı, devrime, sosyalizme ve komünizme karşı mücadelede Yugoslav revizyonistleriyle birlikte yürümek ve faaliyetleri arasında uyum sağlamak istemektedirler.

Mao Zedung ve Çin Komünist Partisi Yugoslav revizyonizmine karşı pragmacı bir tutum takındı, Tito'ya ve Titoculuğa ilişkin görüşleri büyük değişikliklere uğradı. Mao Zedung ilkin Tito'nun hatalı olmadığını, Stalin'in Tito hakkında yanıldığını söyledi. Daha sonra aynı Mao Zedung Tito'yu Hitler ve Çan Kay-şek'le aynı kefeye koyarak «Tito, Hitler, Çan Kay-şek ve Çar gibi... kimseler düzeltilemezler. Bunların öldürülmesi gerekir,» diyordu. Ancak tavrını tekrar değiştirdi ve Tito'yla buluşmaya büyük bir istek duyduğunu ifade etti. Bir süre önce bizzat Tito şunu açıkladı: «Çin'e Mao Zedung'un sağlığında davet edilmiştim. Federal Yürütme Kurulu Başkanı Cemal Biyediç'in o zamanki Çin ziyareti sırasında Mao Zedung Çin'i ziyaret etmemi istediğini kendisine belirtmiş. Başkan Hua Guo-feng de bana, Mao Zedung'un bundan beş yıl önce, benim için, onu Çin'e davet etmeliydim dediğini ve Yugoslavya'nın 1948'de de doğru yolda olduğunu vurguladığını söyledi; o (Mao Zedung) bunu daha o zamanlar yakın çevresine açıklamış. Ancak Çin'le Sovyetler Birliği arasındaki o zamanki ilişkiler göz önüne alınarak bu kamuoyuna açıklanmamış.»[89]

(89) Tito'nun 8 Eylül 1978'de Slovenya Sosyalist Cumhuriyeti eylemcileri toplantısında yaptığı konuşmadan.

Revizyonist Çin yönetimi Mao Zedung'un bu «vasiyet»ini sadakatle uygulamaktadır. Hua Guo-feng Tito'nun Çin ziyaretiyle ve özellikle de Yugoslavya'ya kendisinin yaptığı ziyaretle eline geçen fırsatı kaçırmayarak Tito'ya övgüler düzmüş, onu «seçkin bir Marksist - Leninist» olarak, yalnızca Yugoslavya'nın değil, aynı zamanda uluslararası komünist hareketin de «büyük bir önder»i olarak sunmuştur. Böylece Çin yönetimi Titocuların Stalin'e ve Bolşevik Partisine, Arnavutluk Emek Partisine, uluslararası komünist harekete ve Marksizm - Leninizme yönelttikleri tüm saldırıları açıkça da onaylamış olmaktadır.

Çinli revizyonistlerin Titocularla, Carrillo ve şürekası gibi «Avrupa-komünistleri»yle sıkı siyasi ve ideolojik ilişkileri, anti-Marksist, Troçkist, anarşist ve sosyaldemokrat parti ve grupları desteklemeleri «Mao Zedung düşüncesi»nden esinlenen ve onu rehber alan Çin yöneticilerinin Marksizm-Leninizme ihanet eden döneklerle devrime karşı, halkların kurtuluş mücadelesinin çıkarlarına karşı ortak bir ideolojik cephe kurmakta olduklarını göstermektedir. İşte bu nedenledir ki komünizmin bütün düşmanları Çin'in «teori»lerinden büyük bir memnuniyet duyuyorlar, çünkü görüyorlar ki «Mao Zedung düşüncesi», Çin'in siyaseti devrime ve sosyalizme karşı yöneltilmiştir.

Tahlil ettiğimiz bu meseleler «Mao Zedung düşüncesi»nin anti-Marksist ve anti-Leninist özünün tümünü içermiyor. Ama yine de bunlar Mao Zedung'un bir Marksist-Leninist değil, uzun süre boyunca Çin Komünist Partisinin başında kalan ve demokratik anti-emperyalist Çin devriminin zafere ulaşmasında önemli bir rol oynamış olan bir ilerici devrimci demokrat olduğu sonucunu çıkarmamız için yeterlidir. O, gerek Çin'de, parti saflarında ve halk arasında, gerekse Çin dışında

büyük bir Marksist-Leninist olarak ün yapmıştır, bizzat kendisi, kendini bir komünist, Marksist-Leninist bir diyalektikçi olarak gösteriyordu. Ama gerçekler böyle değildi. O, Marksist diyalektiğin bazı öğelerini idealizmle, burjuva ve revizyonist felsefeyle, hatta eski Çin felsefesiyle birleştiren bir seçmeciydi. Bu yüzden Mao Zedung'un görüşleri yayılanmış bazı eserlerinin ustaca tanzim edilmiş ifadelerine göre değil, bütünlüğü içinde, pratiğe geçirilişlerine bakılarak, pratikte yol açtıkları sonuçlar da göz önüne alınarak incelenmelidir.

«Mao Zedung düşüncesi»ni değerlendirirken onun hangi somut tarihsel koşullar altında oluştuğunu da göz önünde tutmak gerekir. Mao Zedung'un fikirleri kapitalizmin çürüme halinde olduğu bir dönemde, yani proleter devrimlerin gündemde olduğu, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi örneğinin, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in yüce öğretilerinin proletarya ve devrimci dünya halkları için yanılmaz bir rehber olduğu bir çağda gelişti. Mao Zedung'un, bu yeni koşullarda ortaya çıkan teorisi «Mao Zedung düşüncesi», zamanının en devrimci ve bilimsel teorisi Marksizm-Leninizmin kılığına bürünmeye çalışmak zorundaydı, nitekim öyle de oldu, ancak özünde proleter devrim davasına karşı olan ve buhran ve çürüme halindeki emperyalizmin yardımına koşan bir «teori» olarak kaldı. İşte bu nedenledir ki Mao Zedung ve «Mao Zedung düşüncesi» anti-Marksisttir diyoruz.

«Mao Zedung düşüncesi» söz konusu olduğunda onda tek ve berrak bir çizgi bulup çıkarmak zordur, çünkü başta da belirttiğimiz gibi «Mao Zedung düşüncesi» anarşizm ve Troçkizmden, Titocu, Kruşçevci ya da «Avrupa-komünizmi» usulü modern revizyonizmden başlayıp bazı Marksist ibarelerin kullanımına kadar uzanan bir ideolojiler karışımıdır. Mao Zedung'un dü-

şüncelerinin biçimlenmesini, onun kültürel ve teorik gelişimini doğrudan bir şekilde etkilemiş olan Konfiçyüs, Mençiyüs ve diğer Çin düşünürlerinin fikirleri de bu karışımda müstesna bir yer işgal etmektedir. Kaldı ki Mao Zedung'un düşüncelerinin çarpıtılmış bir Marksizm-Leninizm- biçiminde görünen yönleri bile yüksek dozda milliyetçi, yabancı düşmanı ve Budist görüşleri içeren bir nevi «Asya-komünizmi»nin damgasını ve özelliklerini taşımaktadır, dolayısıyla bunların eninde sonunda Marksizm-Leninizme açıkça ters düşmesi kaçınılmazdı.

Bugün Çin'de iktidarda bulunan revizyonist Hua Guo-feng Deng Siao-ping grubunun gerici siyaset ve faaliyetinin teorik temelini ve ideolojik platformunu «Mao Zedung düşüncesi» oluşturmaktadır.

İktidara gelen Hua Guo-feng - Yeh Cien-ying grubu sallantılı durumunu güçlendirmek için Mao Zedung bayrağına sarıldı. Tien An Men gösterisini bu bayrak altında mahkum etti ve yine bu bayrak altında, Deng Siao-ping'e lâyık olduğu revizyonist damgasını vurarak onu tasfiye etti. Bu grup aynı bayrak altında darbeyle iktidarı ele geçirdi ve «Dörtlü»yü ezdi. Ancak daima Çin'in bir özelliği olmuş olan kargaşa gitgide daha da arttı. Bu kargaşa durumu Deng Siao-ping'i yeniden sahneye çıkardı ve iktidara gelme olanağını verdi, o da bir kez daha, faşist yöntemlerle kendi aşırı sağcı yolunu tuttu.

Deng'in amacı kendi grubunun mevzilerini güçlendirmek, Amerikan emperyalizmiyle ve gerici dünya burjuvazisiyle açık ittifak siyasetini hayata geçirmekti. Deng Siao-ping «dört-modernleştirme» programını çıkardı, Kültür Devrimine son verdi, bu devrimle devlet örgütlerine, partiye ve orduya alınan kadroların hepsini tasfiye ederek onların yerine geçmişte teşhir ve mahkum

edilmiş olan en koyu gericileri geçirdi.

Şu anda özelliğini, Deng Siao-ping taraftarlarının Pekin duvarlarını Mao Zedung aleyhtarı duvar gazeteleriyle donatmasından alan bir döneme tanık oluyoruz. Bu, «intikam» dönemidir ve iki amacı vardır: Birincisi, Mao'nun «itibar»ını yok etmek ve Hua Guo-feng'in engelini ortadan kaldırmak, ikincisi ise Deng Siao-ping'i her şeye kadir bir faşist diktatör haline getirmek ve Liu Şao-çi'nin itibarını iade etmektir.

Gerek Çin'de, gerekse Çin dışında, bu gerici manevralara bakarak Deng Siao-ping'in, hiçbir zaman bir Marksist-Leninist olmamış olan Mao'ya karşı mücadelesiyle, Kruşçev'in büyük bir Marksist-Leninist olan ve daima öyle kalan Stalin'e çamur atarak işlediği suç arasında benzerlik kuranlar var. Hiç kimse ne kadar kıt akıllı olursa olsun yine de böyle bir benzetmeyi kabul edemez.

İlle de bir karşılaştırma yapmak gerekirse nasıl Brejnev'le revizyonist grubu Kruşçev'i alaşağı ettiyse şimdi de Çin'in Brejnev'i Deng Siao-ping, Çin'in Kruşçev'i Mao Zedung'u tahtından indirmektedir.

Bütün bu olan biten, revizyonist bir oyundur, bir kişisel iktidar mücadelesidir. Çin'de bu hep böyle olmuştur. Bunun Marksist olan hiçbir tarafı yoktur. Bu durumu ancak Çin işçi sınıfı ile, «Mao Zedung düşüncesi»nden, «Deng Siao-ping düşüncesi»nden ve bu gibi anti-Marksist, revizyonist, burjuva düşüncelerden arınmış gerçek bir Marksist-Leninist parti düzeltebilir. Gerçek bir proleter devrim yoluyla Çin'i bu durumdan kurtaracak olan, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in düşünceleridir.

Biz, Çin'de Marksizm-Leninizmin ve proleter devrimin er geç zafere ulaşacağına ve Çin proletaryası ve halkının düşmanlarının yenilgiye uğratılacağına eminiz.

Doğal olarak böyle bir şeye, mücadele verilmeden, kan dökülmeden ulaşılamayacaktır, çünkü Çin'de hainlere karşı zafer kazanmak ve sosyalizmi zafere ulaştırmak için vazgeçilmez olan öncünün, Marksist-Leninist devrimci partinin yaratılması birçok çabayı gerektirecektir.

Biz, kardeş Çin halkının, gerçek Çin devrimcilerinin kendilerini hayal ve efsanelerden kurtaracaklarına inanıyoruz. Onlar, Çin Komünist Partisi yönetiminde Marksist-Leninist devrimcilerin değil, sosyalizm ve komünizmle hiçbir ilgisi bulunmayan bir yol izlemekte olan burjuvazinin, kapitalizmin adamlarının bulunduğunu siyasi ve ideolojik olarak kavrayacaklardır. Ancak kitlelerin ve devrimcilerin bunu anlayabilmeleri için «Mao Zedung düşüncesi»nin Marksizm-Leninizm olmadığını, Mao Zedung'un da bir Marksist-Leninist olmadığını kavramaları zorunludur. Biz Marksist-Leninistlerin «Mao Zedung düşüncesi»ne yönelttiği eleştirinin, Deng Siao-ping grubunun, vermekte olduğu iktidar mücadelesinde Mao Zedung'a yönelttiği saldırılarla hiçbir ortak yanı yoktur.

Biz Arnavutluk komünistleri bu meseleler hakkındaki görüşlerimizi açıklık ve içtenlikle dile getirmekle Marksizm-Leninizmi savunma görevimizi yerine getiriyor, aynı zamanda da, enternasyonalistler olarak, Çin halkına ve Çin devrimcilerine, karşı karşıya oldukları bu zor durumlarda doğru yolu bulmada yardımcı oluyoruz.

MARKSİZM-LENİNİZMİN SAVUNULMASI — BÜTÜN GERÇEK DEVRİMCİLER İÇİN BÜYÜK BİR GÖREV

Şimdiki uluslararası durum karışıktır, kapitalist-revizyonist ülkelerdeki buhran daha da derinleşmekte,

süper devletlerin saldırgan siyaseti her geçen gün halkların özgürlüğü ve bağımsızlığı için, genel barış için yeni ve büyük tehlikeler yaratmaktadır. Burjuva ve, Kruşçevci, Titocu, «Avrupa-komünisti» revizyonist teoriler ve bunların yanında Çin'in teorileri de emperyalizmin ve modern revizyonizmin sosyalizmi ortadan kaldırmaya ve devrimi boğmaya yönelik büyük stratejik planının bir parçasıdır.

Bu şartlar altında Marksizm-Leninizmi ve proleter enternasyonalizminin ilkelerini savunmak, büyük dünya sorunları karşısında tutarlı, devrimci bir tavır takınmak bugün Partimiz için ve bütün gerçek Marksist-Leninistler için temel bir görev teşkil etmektedir. Haklı mücadelemiz halkların ve ilerici insanlığın devrim, sosyalizm ve halkların kurtuluşu davasının zaferine olan inancını pekiştirmelidir. Partimiz doğru yoldadır ve zafere ulaşacaktır, çünkü dünya devrimcileri ve halkları ve Marksist-Leninist gerçek bizden yanadır. Dünyanın dört bir yanındaki Marksist-Leninistler ve devrimciler, başkaları Marksizm-Leninizme saldırırken Arnavutluk Emek Partisinin onu savunduğunu, çeşitli revizyonistler proleter enternasyonalizminin ilkelerini çiğnerken onun bu ilkeleri savunduğunu görüyorlar. Arnavutluk Emek Partisinin, tutumunu belirlerken yalnızca kendi ülkesinin çıkarlarından hareket etmeyip aynı zamanda proletaryanın tümünün ortak ve değerli, yüce çıkarlarını, gerçek sosyalizmin çıkarlarını, dünyayı devrimci bir tarzda dönüştürmek için Marksizm-Leninizmi temel ve rehber alan herkesin çıkarlarını dile getirdiğini ve savunduğunu görüyorlar.

Aynı şekilde görülüyor ki Çin'in ABD emperyalizmiyle ve Sovyet sosyal-emperyalizmiyle ilişkilerinde izlediği siyaset her yerde, özellikle de üçüncü dünya denilen ülkelerde kuşkuya, hoşnutsuzluğa ve sürekli eleş-

tirilere yol açmaktadır. Bu doğaldır, çünkü bu ülkelerdeki dürüst insanlar Çin'in siyasetinin doğru bir siyaset olmadığını, bunun kendilerini ezen bir emperyalizmi destekleyen bir siyaset olduğunu, Çin yöneticilerinin vaaz ettikleri birçok şeyin, davranışlarına ve somut gerçekliğe uymadığını görüyorlar. Halklar Çin'in, kendilerinin çıkarlarını tehdit eden sosyal-emperyalist bir siyaset izlemekte olduğunu görüyorlar.

Partimiz bu yönde de mütevazi bir katkıda bulunmaktadır. Halklar Partimize güveniyorlar çünkü o gerçekleri dile getirmektedir; bu gerçeklerin kaynağı ise Arnavutluk'ta somut olarak uygulanmakta olan Marksist-Leninist teoridir. Ülkemizin gelişmesinin, verdiği kurtuluş savaşlarının, geçmişteki toplumsal, iktisadi, siyasi ve manevi durumunun içteki zalimlerin ve yabancı emperyalist zalimlerin vahşi baskısı altında acı çekmiş ya da çekmekte olan dünyanın birçok ülkesiyle pek çok ortak yanı vardır. İktidarın halk tarafından ele geçirilmesi, proletarya diktatörlüğünün kurulması ve sosyalizmin inşası boyunca Partimizin edindiği tecrübeler bu halklar için somut bir örnek ve yardım teşkil etmektedir. Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyetinde kazanılan zafer ve başarıların temelinde, Arnavutluk Emek Partisine ilham veren ve onun tarafından hayata geçirilen Marksist-Leninist teori vardır.

Çanak yalayıcılardan ve aşırı-gericilerden başka hiç kimse Çin'in iflas etmiş «üç dünya» teorisini doğrudan doğruya savunamamaktadır. Çinlilerin ABD emperyalizmiyle yakınlaşma siyaseti hiç kimsenin görmek istemediği emperyalist savaş hayaletini hortlatıyor, hiç kimsenin katlanamadığı sömürgeci ve yeni-sömürgeci karanlığı ağırlaştırıyor, herkesin kurtulmak istediği kapitalist sömürüye arka çıkıyor.

Arnavutluk Emek Partisi Marksist-Leninist fikir-

lerin saflığının korunması için kararlılıkla savaşmıştır, savaşmaktadır ve daima da savaşacaktır. Bunları çarpıtmaya ve yerlerine burjuva, revizyonist, karşıdevrimci düşünceleri geçirmeye uğraşan herkese karşıdır ve daima da karşı olacaktır. Partimiz proleter bir partidir, Marksist-Leninist bir partidir, dünya devriminin faal bir neferidir; bu devrimin zaferi uğruna aynen şimdiye kadar olduğu gibi şimdiden sonra da her türlü fedakârlığı yapmaya kararlıdır. Partimizi bu tümüyle enternasyonalist, şanlı ve onurlu yoldan saptırabilecek hiçbir güç yoktur. Onu yıldırabilecek ya da altedebilecek hiçbir güç yoktur. Partimiz hiçbir türden oportünizmle, Marksizm-Leninizmden hiçbir sapmayla, onun üzerinde yapılacak hiçbir tahrifatla uzlaşamaz. Aynen revizyonizmin diğer bütün türlerine karşı olduğu gibi Çin revizyonizmine karşı da kararlılıkla savaşacaktır.

Bizim Partimiz Marksist-Leninist bir partidir, tam da böyle bir parti olduğumuz içindir ki, gerçekleri açıkça dile getirmekten kaçınmamalıyız. Partimiz saflarındaki üyelerin sayısı bakımından küçüktür ama, o birçok mücadele içinde çelikleşmiş bir Partidir. Marksizm-Leninizmin saflığını, devrim ve sosyalizmi savunma yolunda meseleleri daima açıkça dile getirme cesaretini göstermiştir. Olgular, Çin revizyonizmine karşı mücadelemizin doğru ve vazgeçilmez bir mücadele olduğunu göstermektedir, bu nedenle gerçek Marksist-Leninistler ve devrimciler tarafından onaylanıyor ve destekleniyor.

Bizim Partimiz gibi gerçekten devrimci bir parti hiçbir zaman ilkeli tutumlarından vazgeçmez. Sırf başkaları, Partimizin erdemi olan cesareti kendini beğenmişlik olarak görebilir diye geri adım atamayız. Parti, üyelerine kibirli olmayı öğretmemiştir, buna karşılık onlara daima kararlı olmayı, daima doğru bildiği yolda yürümeyi, sınıf düşmanlarına karşı daima acımasız ol-

mayı öğretmiştir. Bu gibi meselelerde partinin büyük mü, küçük mü olduğunun tartışılması tamamen yersizdir.

Komünistler, gerçek devrimciler, Marksist-Leninistler bugün dünya durumundaki gelişmeleri doğru bir şekilde kavramalıdırlar. Bu gelişme hiçbir kalıba uymaz. Eğer Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in öğretileri, dünya proletaryasının devrimci mücadelesinin tecrübeleri, ve her gerçek Marksist-Leninist partinin tecrübeleri doğru bir şekilde incelenir, kavranır ve özümlenirse o zaman ortaya çıkan bu durum doğru bir şekilde kavranabilir ve devrime güçlü bir itilim kazandırılabilir.

Biz Arnavutluk komünistleri Marksizm-Leninizmi özümlemenin kesinlikle gerekli olduğunu iyice kavramalıyız. Kapitalist-revizyonist kuşatmayı ve onun, üzerimizdeki baskısını asla küçümsememeliyiz. Bu konulardaki kavrayışımız hakkında kendini beğenmişliğe kapılmamalı, bizi çepeçevre kuşatan düşmanlara karşı yürütmemiz gereken gerçek mücadelede kibirliliğe düşmemeliyiz.

Devrim kayalıklara bindirmiştir, önümüzde dinamitle havaya uçurulması gereken şeyler vardır. Bazıları doğrudan doğruya havaya uçurulmalı, bazıları parça parça çökertilmelidir, bazılarının ise arkasına dolanılıp sonra nihai darbe indirilmelidir. Devrimin strateji ve taktiğini kavramanın anlamı budur. Devrimin zafere ulaşacağı inancını yaratmak için geniş halk kitlelerini örgütlemek, proletaryanın, gerçek Marksist-Leninist partisinin sarsılmaz önderliğinin bilincine varmasını sağlamak zorunludur, çünkü aksi takdirde maceracı eylemlere girişilebilir ve devrimin zaferi tehlikeye düşer. Komünistler ve ezilen halk kitleleri emperyalizmin ve dünya kapitalizminin kitlelere zulmetmede, karşıdevrimi örgütlemede büyük tecrübelere sahip olduğu-

nu bilmelidirler. Bu yüzden, düşmanların taktikleri ve stratejisi kavranmalı ve bunlarla savaşılmalıdır, çünkü ideolojimiz, siyasetimiz, stratejimiz ve taktiklerimiz, haklı bir davaya, komünizm davasına hizmet ettiğinden ötürü her türlü düşmandan daha güçlüdür.

Şu anda Partimiz ve bütün gerçek Marksist-Leninist partiler Çin revizyonizmine karşı mücadeleye büyük bir dikkat göstermelidirler. Bu önemle ele almamız gereken bir meseledir, ama bu, onunla uğraşırken modern revizyonizmin çok tehlikeli türleri olan Sovyet revizyonizmini, Titocu revizyonizmi ya da «Avrupa-komünizmi»ni unutabiliriz demek de değildir. Bütün bu anti-Marksist akımlar mücadele biçimlerindeki farklılıklara rağmen taktik ve stratejileri bakımından aynı yolun yolcusudurlar, aynı amacı paylaşmakta ve aynı mücadeleyi vermektedirler.

Bütün bu nedenlerden ötürü, Amerikan emperyalizmine ve dünyanın bütün gerici kapitalist burjuvazisine karşı verilmesi gereken mücadeleden de, Sovyet, Yugoslav, Çin revizyonizmine, vb. karşı mücadeleden de asla gözümüzü ayırmamalıyız. Aralarındaki tüm çelişkilere rağmen aynı gaye, devrime karşı, Marksist-Leninist partilere ve onların birliğine karşı, proletaryanın ve tüm emekçi kitlelerin, devrim mücadelesine atılmak üzere genel örgütlenmesine karşı mücadele gayesi bütün bu düşmanları birbirlerine bağlamaktadır.

Modern revizyonizme, özellikle de Sovyet revizyonizmine, Titocu revizyonizme ve Çin revizyonizmine karşı mücadele kolay bir iş değildir. Aksine bu mücadele çetin ve uzun süreli bir mücadeledir ve öyle olmaya devam edecektir. Bu mücadelenin başarıyla yürütülebilmesi için, zaferlerin adım adım kazanılabilmesi için, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in ideolojisi komünistlere, kadrolara, aydınlara ve ülkenin tüm emekçi kitlele-

rine kavratılmalıdır, onlar Partimizin modern revizyonizme karşı mücadeledeki zengin tecrübelerini de incelemelidirler. Ancak bu şekildedir ki engelleri aşarak büyük düşman ormanının dikenlik ve çalılıklarından yarasız beresiz çıkabiliriz.

Emek Partimiz her zamanki gibi doğru Marksist-Leninist çizgi üzerinde berrak, kararlı, yürekli tutumlarını korumalıdır. Berrak bir şekilde belirlenmiş hedefleriyle Partimizin bu çizgisi Amerikan emperyalizminin, Sovyet sosyal-emperyalizminin ve Çin sosyal-emperyalizminin teşhir edilmesine, onlara karşı amansız mücadelenin başarıyla yürütülmesine yardımcı olacaktır.

Partimizin ve dünyanın tüm gerçek komünistlerinin görevi Marksist-Leninist teorimizi savunmak, onu, üzerinde burjuvazinin, modern revizyonistlerin, bütün oportünist ve hainlerin yaptıkları bütün çarpıtmalardan arındırmak için fedakarca mücadele etmektir.

Marksizm-Leninizm muzaffer bir ideolojidir. Ona sarılan, onu savunan ve geliştiren herkes, şanlı devrim ordusunun, dünyayı dönüştürme, kapitalizmi yerle bir edip yeni dünyayı, sosyalist dünyayı inşa etme yolunda proletaryaya ve tüm ezilenlere önderlik eden büyük ve yenilmez gerçek komünistler ordusunun bir neferidir.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ	3
BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	5
İKİNCİ BASKIYA NOT	9

BİRİNCİ BÖLÜM

I

EMPERYALİZMİN VE MODERN REVİZYONİZMİN STRATEJİSİ	11 — 57
— Dünya Emperyalizminin Stratejisi	20
— Sovyet Sosyal-Emperyalizminin Stratejisi	29
— Çin Sosyal-Emperyalizminin Stratejisi	33
— Emperyalizmin ve Sosyal-Emperyalizmin Dünya Stratejisinde Titoculuğun ve Diğer Revizyonist Akımların Rolü	43
— Devrim — Proletaryanın ve Halkların Düşmanlarının Stratejisini Altetmek İçin Biricik Silah	54

II

LENİNİST EMPERYALİZM TEORİSİ BUGÜN DE GEÇERLİLİĞİNİ BÜTÜNÜYLE KORUYOR	59 — 113

DEVRİM VE HALKLAR ..... 115—197
— Marksizm-Leninizmin Devrim Üzerine Öğretilerini Savunmalı ve Uygulamalıyız 118
— Halkların Kurtuluş Mücadelesi — Dünya Devriminin Ayrılmaz Parçası 139
— Gerçek Devrimciler Proleterleri ve Halkları Yeni Dünya İçin, Sosyalist Dünya İçin Ayağa Kalkmaya Çağırırlar 168

İKİNCİ BÖLÜM

I

«ÜÇ DÜNYA» TEORİSİ — KARŞIDEVRİMCİ, ŞOVEN BİR TEORİ 199—264
— «Üç Dünya» Kavramı — Marksizm-Leninizmin Bir İnkârı 200
— Çinli Revizyonistlerin Çelişkiler Konusundaki Tutumu İdealist, Revizyonist ve Teslimiyetçi Bir Tutumdur 217
— Çin'in «Üçüncü Dünya»nın Birliğine İlişkin Görüşü Gericidir 245
— Çin'in «Üçüncü Dünya» Teorisi ve Yugoslavların «Bloksuz Dünya» Teorisi Halkların Devrimci Mücadelesini Baltalıyor 253

II

ÇİN'İN BİR SÜPER DEVLET HALİNE GELME PLANI 265

«MAO ZEDUNG DÜŞÜNCESİ» ANTİ MARKSİST BİR TEORİ ... 299

MARKSİZM-LENİNİZMİN SAVUNULMASI — BÜTÜN GERÇEK DEVRİMCİLER İÇİN BÜYÜK BİR GÖREV ... 351

Düzeltme

71. sayfa, 2 parağrafdaki «emekli maaşları» «emekli kesenekleri» olacaktır

60 lira